

Preciōćeni tekst Zakonika o krivičnom postupku obuhvata sljedeće propise:

1. Zakonik o krivičnom postupku ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009),
2. Zakon o izmjenama i dopuni Zakonika o krivičnom postupku ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 049/10 od 13.08.2010),
3. Odluka Ustavnog suda Crne Gore U-I br. 34/11, od 23. jula 2014. godine ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 047/14 od 07.11.2014),
4. Odluka Ustavnog suda Crne Gore U-I br. 18/09, od 28. oktobra 2014. godine ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 002/15 od 16.01.2015),
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 035/15 od 07.07.2015),
6. Zakon o oduzimanju imovinske koristi stećene kriminalnom djelatnoöću ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 058/15 od 09.10.2015),
7. Odluka Ustavnog suda Crne Gore U-I br. 5/13, od 25. februara 2018. godine ("Sluûbeni list Crne Gore", br. 028/18 od 27.04.2018), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKONIK O KRIVIČNOM POSTUPKU

("Sluûbeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009, 049/10 od 13.08.2010, 047/14 od 07.11.2014,
002/15 od 16.01.2015, 035/15 od 07.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 028/18 od 27.04.2018)

Dio prvi

OPÄTE ODREDBE

Glava I

OSNOVNA PRAVILA

Predmet i cilj zakonika

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se pravila sa ciljem da se omogući pravično vođenje krivičnog postupka i da niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniocu krivičnog djela izrekne krivična sankcija pod uslovima propisanim Krivičnim zakonom i na osnovu zakonito sprovedenog postupka.

Načelo zakonitosti

Član 2

- (1) Krivičnu sankciju učiniocu krivičnog djela moûe izreći samo nadleûni sud u postupku koji je pokrenut i sproveden po ovom zakонiku.
- (2) Prije pravosnaûne odluke suda, okrivljeni moûe biti ograničen u svojoj slobodi i drugim pravima samo pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Pretpostavka nevinosti i in dubio pro reo

Član 3

- (1) Svako se smatra nevinim dok se njegova krivica za krivično djelo ne utvrdi pravosnaûnom odlukom suda.
- (2) Drûavni organi, mediji, udruûenja građana, javne ličnosti i druga lica duûni su da se pridrûavaju pravila iz stava 1 ovog člana i da svojim javnim izjavama o krivičnom postupku koji je u toku ne vrijeđaju druga pravila postupka, prava okrivljenog i oötećenog i načelo sudske nezavisnosti.
- (3) Ako i nakon pribavljanja svih raspoloûivih dokaza i njihovog izvođenja u krivičnom postupku, ostane samo sumnja u odnosu na postojanje nekog bitnog obiljeûja krivičnog djela ili u pogledu činjenica od kojih zavisi primjena neke odredbe Krivičnog ili ovog zakonika, sud će donijeti odluku koja je povoljnija za okrivljenog.

Prava osumnjičenog, odnosno okrivljenog

Član 4

- (1) Osumnjičeni na prvom sasluoanju mora biti obavijeoten o krivičnom djelu za koje se tereti i osnovima sumnje protiv njega.
- (2) Okriviljenom se mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.
- (3) Osumnjičeni prilikom prvog sasluoanja, odnosno okriviljeni mora biti upoznat da ne mora da daje nikakve izjave niti da odgovara na postavljena pitanja, a da sve oto izjavi može biti upotrijebljeno kao dokaz.

Prava lica lioenog slobode

Član 5

- (1) Lice lieno slobode od strane nadleûnog drûavnog organa mora biti odmah obavijeoteno, na svom jeziku ili na jeziku koji razumije, o razlozima lijenja slobode i istovremeno upoznato da nije duûno niota da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga sam izabere, da zahtijeva da se o lijenju slobode obavijesti lice koje sam odredi, kao i diplomatsko konzularni predstavnik drûave čiji je drûavljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez drûavljanstva ili izbjeglici.
- (2) Lice koje je lieno slobode, bez odluke suda, mora odmah biti sprovedeno nadleûnom drûavnom tuûiocu, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Zabrana ponovnog suđenja (Ne bis in idem)

Član 6

- (1) Nikome ne može biti ponovo suđeno za krivično djelo za koje je pravosnaûnom odlukom osuđen ili oslobođen optuûbe.
- (2) Zabrana iz stava 1 ovog člana ne sprječava ponavljanje krivičnog postupka u skladu sa ovim zakonom.

Sluûbeni jezik u krivičnom postupku

Član 7

- (1) U krivičnom postupku sluûbeni jezik je crnogorski jezik.
- (2) U sudu na čijem području značajan dio stanovništva čine pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica (u daljem tekstu: manjine), u sluûbenoj upotrebi u krivičnom postupku je i njihov jezik, u skladu sa zakonom.

Pravo na upotrebu svog jezika u krivičnom postupku

Član 8

- (1) Krivični postupak vodi se na crnogorskem jeziku.
- (2) Stranke, svjedoci i druga lica koja učestvuju u postupku imaju pravo da u postupku upotrebljavaju svoj jezik ili jezik koji razumiju. Ako se postupak ne vodi na jeziku nekog od tih lica, obezbijediće se prevodenje iskaza, isprava i drugog pisanog dokaznog materijala.
- (3) O pravu na prevodenje poučice se lice iz stava 2 ovog člana, koje se može odreći tog prava ako zna jezik na kojem se vodi postupak. U zapisniku će se zabiljeûiti da je data pouka i izjava učesnika u postupku.
- (4) Prevodenje se povjerava tumaču.

Jezik na kojem se upućuju podnesci sudu, odnosno na kojem sud upućuje podneske

Član 9

- (1) Tuûbe, ualbe i drugi podnesci upućuju se sudu na crnogorskem jeziku.
- (2) Lice lieno slobode može upućivati sudu podneske na svom jeziku ili na jeziku koji razumije.
- (3) Pozive, odluke i druga pismena upućuje sud na crnogorskem jeziku.
- (4) Ako je u sudu u sluûbenoj upotrebi i jezik manjine, sud će na tom jeziku dostavljati sudska pismena licima koja su pripadnici te manjine, a koja su se u postupku sluûila tim jezikom. Ta lica mogu zahtijevati da im se pismena dostavljaju na crnogorskem jeziku.
- (5) Okriviljenom koji je u pritvoru, na izdrûavanju kazne ili u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se izvrôava mjera bezbjednosti dostaviće se i prevod pismena iz st. 1 i 3 ovog člana na jeziku kojim se sluûi u postupku.

Međusobno saobraćanje sudova

Član 10

Sudovi saobraćaju međusobno i ukazuju jedni drugima pravnu pomoć na crnogorskom jeziku. Ako je pismeno sastavljeno na jeziku manjine, a upućuje se суду u kojem taj jezik nije u službenoj upotrebi, priložiće se prevod na crnogorskom jeziku.

Zabrana primjene nasilja i iznuđivanja priznanja

Član 11

- (1) Zabranjeno je prijetiti ili vröti nasilje nad osumnjičenim, okrivljenim ili drugim licem koje učestvuje u postupku, kao i iznuđivanje priznanja ili druge izjave od tih lica.
- (2) Sudska odluka se ne može zasnovati na priznanju ili drugoj izjavi pribavljenoj iznuđivanjem, mučenjem, nečovječnim ili ponižavajućim postupanjem.

Pravo na odbranu

Član 12

- (1) Okrivljeni ima pravo da se brani sam ili uz stručnu pomoć branjoca koga sam izabere iz reda advokata.
- (2) Okrivljeni ima pravo da njegovom saslušanju prisustvuje branilac.
- (3) Prije prvog saslušanja, okrivljeni će se poučiti o pravu da uzme branjoca, da se sa branjocem dogovori o načinu odbrane i da branilac može da prisustvuje njegovom saslušanju. On će biti upozoren da sve oto izjavi može biti upotrijebljeno protiv njega kao dokaz.
- (4) Ako okrivljeni sam ne uzme branica, postaviće mu se branilac po službenoj dužnosti, kad je to određeno ovim zakonikom.
- (5) Okrivljenom se mora obezbijediti dovoljno vremena i mogućnosti za pripremanje odbrane.
- (6) Osumnjičeni ima pravo na branjoca u skladu sa ovim zakonikom.

Pravo na rehabilitaciju i naknadu ötete

Član 13

Lice koje je nezakonito ili neosnovano lišeno slobode ili neosnovano osuđeno ima pravo na rehabilitaciju, pravo na naknadu ötete od države, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Pouka o pravima okrivljenog ili drugog lica koje učestvuje u postupku

Član 14

Osumnjičenog, odnosno okrivljenog ili drugo lice koje učestvuje u postupku, a iz neznanja bi moglo da propusti neku radnju u postupku ili da zbog toga ne koristi svoja prava, sud, državni tužilac i državni organi koji učestvuju u postupku će poučiti o pravima koja mu po ovom zakoniku pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Pravo na suđenje bez odlaganja

Član 15

- (1) Okrivljeni ima pravo da, u najkraćem roku, bude izveden pred sud i da mu bude suđeno bez odlaganja.
- (2) Sud je dužan da postupak sproveđe bez odgovlačenja i da onemogući svaku zloupotrebu prava koja pripadaju licima koja učestvuju u postupku.
- (3) Trajanje pritvora, odnosno drugih ograničenja slobode mora biti svedeno na najkraće potrebno vrijeme.

Načelo istine i pravičnosti

Član 16

- (1) Sud, državni tužilac i drugi državni organi koji učestvuju u krivičnom postupku dužni su da istinito i potpuno utvrde činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonite i pravične odluke, kao i da sa jednakom pažnjom ispituju i utvrde činjenice koje terete okrivljenog i one koje mu idu u korist.
- (2) Sud je dužan da strankama i branjocu obezbijedi jednakе uslove u pogledu predlaganja dokaza i pristupa dokazima i njihovom izvođenju.

Slobodna ocjena dokaza i pravno nevaljani dokazi

Član 17

- (1) Sud i drûavni tuûilac postojanje ili nepostojanje činjenica, na kojima zasniva odluku, cijeni po svom slobodnom uvjerenju.
- (2) Sudska odluka se ne moûe zasnivati na dokazima koji su pribavljeni povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda zajemčenih Ustavom ili potvrđenim međunarodnim ugovorima, ili na dokazima koji su pribavljeni povredama odredaba krivičnog postupka, kao i drugim dokazima za koje se iz njih saznalo, niti se takvi dokazi mogu koristiti u postupku.

Načelo optuûbe

Član 18

- (1) Krivični postupak pokreće se i vodi po optuûbi ovlaöcenog tuûioca.
- (2) Za krivična djela za koja se goni po sluûbenoj duûnosti ovlaöčeni tuûilac je drûavni tuûilac, a za krivična djela za koja se goni po privatnoj tuûbi ovlaöčeni tuûilac je privatni tuûilac.
- (3) Ako drûavni tuûilac nađe da nema osnova za pokretanje ili vođenje krivičnog postupka, na njegovo mjesto moûe stupiti oötećeni kao tuûilac, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Načelo legaliteta krivičnog gonjenja

Član 19

Drûavni tuûilac je duûan da preduzme krivično gonjenje kad postoje osnovi sumnje da je određeno lice učinilo krivično djelo za koje se goni po sluûbenoj duûnosti, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Početak krivičnog postupka

Član 19a

Krivični postupak počinje:

- 1) donoënjem naredbe o sprovodenju istrage iz člana 275 ovog zakonika;
- 2) potvrđivanjem neposredne optuûnice iz člana 288 ovog zakonika;
- 3) pozivanjem na glavni pretres u skraćenom postupku u skladu sa članom 454 stav 1 ovog zakonika ili donoënjem rjeënja o kaûnjavanju bez odrûavanja glavnog pretresa u skladu sa članom 461 stav 1 ovog zakonika;
- 4) pozivanjem na glavni pretres u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi u skladu sa članom 471 stav 2 ovog zakonika;
- 5) zakazivanjem glavnog pretresa iz člana 451 stav 4 ovog zakonika;
- 6) potvrđivanjem optuûbe oötećenog kao tuûioca.

Ograničenje određenih prava uslijed vođenja krivičnog postupka

Član 19b

- (1) Kad je propisano da vođenje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ova ograničenja, ako zakonom nije drukčije propisano, nastupaju:
 - 1) potvrđivanjem optuûnice;
 - 2) pozivanjem na glavni pretres u skraćenom postupku u skladu sa članom 454 stav 1 ovog zakonika ili donoënjem rjeënja o kaûnjavanju bez odrûavanja glavnog pretresa u skladu sa članom 461 stav 1 ovog zakonika;
 - 3) pozivanjem na glavni pretres u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi u skladu sa članom 471 stav 2 ovog zakonika.
- (2) O okolnostima iz stava 1 ovog člana, sud će po sluûbenoj duûnosti, u roku od tri dana od donoënja odluke, obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen.
- (3) Na način i u roku iz stava 2 ovog člana, sud će obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen i o određivanju pritvora.

(4) O davanju podataka u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, sud će obavijestiti okrivljenog i njegovog branioca, na njihov zahtjev.

Suđenje u vijeću

Član 20

(1) U krivičnom postupku sud sudi u vijeću.

(2) U prvostepenom sudu sudi sudija pojedinac kad je to propisano ovim zakonikom.

Ograničenje određenih prava uslijed pokretanja krivičnog postupka

Član 21

Briće se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, "Sl. list CG", br. 35/15)

Značenje izraza

Član 22

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakoniku imaju sljedeće značenje:

- 1) osumnjičeni je lice prema kome je nadležni državni organ preuzeo neku radnju zbog postojanja osnova sumnje da je učinilo krivično djelo, a u odnosu na koje još nije donesena naredba o sprovodenju istrage niti je podnesena neposredna optužnica;
- 2) okrivljeni je lice protiv koga je donesena naredba o sprovodenju istrage ili protiv koga je podignuta optužnica, optužni predlog ili privatna tužba ili lice protiv koga je pokrenut posebni postupak za primjenu mјera bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi i obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi; izraz okrivljeni može se koristiti u krivičnom postupku kao opšti naziv za okrivljenog, optuženog i osuđenog;
- 3) optuženi je lice protiv koga je optužnica stupila na pravnu snagu;
- 4) osuđeni je lice za koje je pravosnažnom presudom ili pravosnažnim rješenjem o kažnjavanju utvrđeno da je krivo za određeno krivično djelo;
- 5) očećeni je lice čije je kakvo lično ili imovinsko pravo krivičnim djelom povrijeđeno ili ugroženo;
- 6) tužilac je državni tužilac, privatni tužilac i očećeni kao tužilac;
- 7) stranka je tužilac i okrivljeni;
- 8) organizovani kriminal podrazumijeva postojanje osnova sumnje da je krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža rezultat djelovanja tri ili više lica udruženih u kriminalnu organizaciju, odnosno kriminalnu grupu, čiji je cilj vršenje težkih krivičnih djela, radi sticanja nezakonite dobiti ili moći, u slučaju kad su ispunjena najmanje tri od sljedećih uslova:
 - a) da je svaki član kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe imao unaprijed određeni ili očigledno odredivi zadatak ili ulogu;
 - b) da je djelovanje kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe planirano na duže vrijeme ili za neograničeni vremenski period;
 - v) da se djelovanje kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe zasniva na primjeni određenih pravila unutrašnje kontrole i discipline članova;
 - g) da se djelovanje kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe planira i sprovodi u međunarodnim razmjerama;
 - d) da se u djelovanju kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe primjenjuje nasilje ili zastrašivanje ili da postoji spremnost za njihovu primjenu;
 - d) da se u djelovanju kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe koriste privredne ili poslovne strukture;
 - e) da se u djelovanju kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe koristi pranje novca ili nezakonito steknute dobiti;
 - u) da postoji uticaj kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe ili njenog dijela na političku vlast, sredstva javnog informisanja, zakonodavnu, izvršnu ili sudsku vlast ili na druge važne društvene ili ekonomski činioce;
- 9) najduža kazna zatvora je kazna zatvor od četrdeset godina.

Glava II

NADLEÉNOST SUDOVA

1. STVARNA NADLEÉNOST I SASTAV SUDA

Stvarna nadleûnost

Član 23

Sud sudi u granicama svoje stvarne nadleûnosti određene zakonom.

Sastav suda i funkcionalna sudska nadleûnost

Član 24

- (1) U prvom stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od troje sudija, osim u slučaju iz stava 2 ovog člana.
- (2) Za krivična djela za koja je kao glavna kazna propisana novčana kazna ili kazna zatvora do deset godina u prvom stepenu sudi sudija pojedinac, osim za djela organizovanog kriminala ili ako zakonom nije drukčije određeno.
- (3) U drugom stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od troje sudija.
- (4) U trećem stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od pet sudija.
- (5) U izviđaju i istrazi učestvuje sudija za istragu prvostepenog suda u skladu sa ovim zakonikom.
- (6) Predsjednik suda i predsjednik vijeća odlučuju u slučajevima propisanim ovim zakonikom.
- (7) Prvostepeni sudovi, u vijeću sastavljenom od troje sudija, odlučuju o uâlbama protiv rješenja sudije za istragu i drugih rješenja kad je to određeno ovim zakonikom, donose odluke u prvom stepenu van glavnog pretresa, sprovode postupak i donose presudu po zahtjevu kojim se traîi izvršenje krivične presude stranog suda i stavljuju predloge u slučajevima propisanim ovim zakonikom ili drugim zakonom.
- (8) Ako se kod suda koji sudi samo u prvom stepenu, zbog nedovoljnog broja sudija, ne moûe obrazovati vijeće iz stava 7 ovog člana, poslove iz nadleûnosti tog vijeća vrôiće vijeće neposredno viôeg suda.
- (9) Odredbe ovog zakonika koje se odnose na prava i duûnosti predsjednika vijeća i vijeća shodno se primjenjuju i na sudiju pojedinca kad sudi u skladu sa odredbama ovog zakonika.
- (10) Sud odlučuje o zahtjevu za zaotitvu zakonitosti u vijeću sastavljenom od pet sudija.
- (11) U slučajevima koji nijesu propisani u st. 3, 4 i 10 ovog člana, sudovi viôeg stepena odlučuju u vijeću sastavljenom od troje sudija, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

2. Mjesna nadleénost

Opôta pravila određivanja mjesne nadleûnosti

Član 25

- (1) Mjesno nadleûan je, po pravilu, sud na čijem području je krivično djelo izvršeno ili pokušano.
- (2) Privatna tuûba moûe se podnijeti i sudu na čijem području okriviljeni ima prebivaliote ili boraviote.
- (3) Ako je krivično djelo izvršeno ili pokušano na području viôe sudova ili na granici tih područja ili je neizvjesno na kojem je području izvršeno ili pokušano, nadleûan je sud koji je po optuûbi ovlaočenog tuûioca prvi započeo postupak, a u izviđaju i istrazi nadleûan je sud koji je prvi preuzeo radnju po predlogu tuûioca.

Mjesna nadleûnost suda kad je djelo učinjeno na domaćem brodu ili vazduhoplovu

Član 26

Ako je krivično djelo učinjeno na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu, dok se nalazi u domaćem pristaniötu, nadleûan je sud na čijem području se nalazi to pristaniöte. U ostalim slučajevima, kad je krivično djelo učinjeno na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu, nadleûan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda, odnosno vazduhoplova ili domaće pristaniöte u kojem se brod, odnosno vazduhoplov prvi put zaustavi.

Mjesna nadleûnost za djelo učinjeno putem medija

Član 27

- (1) Ako je krivično djelo učinjeno putem ötampe, nadleûan je sud na čijem je području list ötampan. Ako to mjesto nije poznato ili je list ötampan u drugoj drûavi, nadleûan je sud na čijem se području rastura ötampani list.

- (2) Ako po zakonu odgovara sastavljač teksta, nadleûan je i sud na čijem području sastavljač ima prebivaliôte ili sud mjesata gdje se desio događaj na koji se odnosi tekst.
- (3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana shodno se primjenjuju i u slučaju kad je izjava ili tekst objavljen preko radija, televizije ili drugih sredstava javnog informisanja.

Mjesna nadleûnost kad nije poznato mjesto izvröenja krivičnog djela

Član 28

- (1) Ako nije poznato mjesto izvröenja krivičnog djela ili ako je to mjesto van Crne Gore, nadleûan je sud na čijem području okriviljeni ima prebivaliôte ili boraviôte.
- (2) Ako je sud na čijem području okriviljeni ima prebivaliôte ili boraviôte već započeo postupak, ostaje nadleûan i kad se sazna za mjesto izvröenja krivičnog djela.
- (3) Ako nije poznato mjesto izvröenja krivičnog djela ni prebivaliôte ili boraviôte okriviljenog ili su oba van Crne Gore, nadleûan je sud na čijem se području okriviljeni lići slobode ili se sam prijavi.

Mjesna nadleûnost kad su krivična djela izvröena u Crnoj Gori i u drugoj drûavi

Član 29

Ako je neko lice učinilo krivično djelo u Crnoj Gori i u drugoj drûavi, nadleûan je sud koji je nadleûan za krivično djelo učinjeno u Crnoj Gori.

Određena mjesna nadleûnost (forum ordinatum)

Član 30

Ako se po odredbama ovog zakonika ne moûe ustanoviti koji je sud mjesno nadleûan, Vrhovni sud Crne Gore (u daljem tekstu: Vrhovni sud) odrediće jedan od stvarno nadleûnih sudova pred kojim će se sprovesti postupak.

3. SPAJANJE I RAZDVAJANJE POSTUPKA

Spajanje postupka

Član 31

- (1) Ako je isto lice okriviljeno za viôe krivičnih djela, od kojih je za neka nadleûan niûi, a za neka viôi sud, nadleûan je viôi sud, a u slučaju kad su nadleûni sudovi iste vrste, nadleûan je sud koji je po optuûbi ovlaöćenog tuûioca prvi započeo postupak, a u izviðaju i istrazi nadleûan je sud koji je prvi preuzeo radnju po predlogu tuûioca.
- (2) Po odredbi stava 1 ovog člana određuje se nadleûnost i u slučaju kad je oötećeni istovremeno učinio krivično djelo prema okriviljenom.
- (3) Za saizvröioce je nadleûan, po pravilu, sud koji je kao nadleûan za jednog od njih prvi započeo postupak.
- (4) Sud koji je nadleûan za izvröioca krivičnog djela nadleûan je, po pravilu, i za saučesnike, prikrivače, lica koja su pomogla učiniocu poslije izvröenog krivičnog djela, kao i za lica koja nijesu prijavila pripremanje ili izvröenje krivičnog djela ili učinioca.
- (5) U slučajevima iz st. 1 do 4 ovog člana sproveôće se, po pravilu, jedinstveni postupak i donijeti jedna presuda.
- (6) Sud moûe odlučiti da se sprovede jedinstveni postupak i doneše jedna presuda i u slučaju kad je viôe lica okriviljeno za viôe krivičnih djela, ali samo ako između izvröenih krivičnih djela postoji međusobna veza i isti dokazi. Ako je za neka od ovih krivičnih djela nadleûan viôi sud, a za neka niûi sud, jedinstveni postupak moûe se sprovesti samo pred viôim sudom.
- (7) Sud moûe odlučiti da se sprovede jedinstveni postupak i doneše jedna presuda ako se pred istim sudom vode odvojeni postupci protiv istog lica za viôe krivičnih djela ili protiv viôe lica za isto krivično djelo.
- (8) O spajanju postupka odlučuje sud koji je nadleûan za sprovođenje jedinstvenog postupka. Protiv rjeöenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen predlog za spajanje postupka nije dozvoljena ûalba.
- (9) Odredbe o spajanju postupka shodno se primjenjuju i kad u izviðaju i istrazi postupak vodi drûavni tuûilac koji odlučuje o sprovođenju jedinstvenog postupka.

Razdvajanje postupka

Član 32

- (1) Na predlog stranaka, oötećenog ili po sluûbenoj duûnosti, sud koji je nadleûan u skladu sa članom 31 ovog zakonika moûe, iz vaûnih razloga ili iz razloga cjelishodnosti, do zavröetka glavnog pretresa, odlučiti da se postupak za pojedina krivična djela ili protiv pojedinih okriviljenih razdvoji i posebno dovröi ili preda drugom nadleûnom sudu.
- (2) Odredbe o razdvajaju postupka shodno se primjenjuju i kad u izviðaju i istrazi postupak vodi drûavni tuûilac koji odlučuje o sprovođenju jedinstvenog postupka.
- (3) Protiv rjeöenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen predlog za razdvajanje postupka nije dozvoljena ûalba.

4. PRENOäENJE MJESNE NADLEéNOSTI

Nuûno prenoöenje mjesne nadleûnosti

Član 33

- (1) Kad je nadleûni sud, iz pravnih ili stvarnih razloga, spriječen da postupa duûan je da o tome izvijesti neposredno viöi sud, koji će odrediti drugi stvarno nadleûni sud na svom području.
- (2) Protiv rjeöenja iz stava 1 ovog člana nije dozvoljena ûalba.

Prenoöenje nadleûnosti iz razloga cjelishodnosti

Član 34

- (1) Vrhovni sud moûe za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadleûan sud ako je očigledno da će se tako lakoe sprovesti postupak ili ako postoje drugi vaûni razlozi.
- (2) Rjeöenje u smislu stava 1 ovog člana, moûe se donijeti na predlog stranaka, sudije pojedinca ili predsjednika vijeća.

5. SUKOB NADLEéNOSTI

Ocjena nadleûnosti

Član 35

- (1) Sud je duûan da pazi na svoju stvarnu i mjesnu nadleûnost i čim primijeti da nije nadleûan oglasiće se nenadleûnim i po pravosnaûnosti rjeöenja ustupice predmet nadleûnom sudu, osim u slučajevima iz st. 2 i 3 ovog člana.
- (2) Ako sud poslije otvaranja glavnog pretresa ustanovi da je za suđenje nadleûan niûi sud, nastaviće postupak i donijeti odluku.
- (3) Nakon öto optuûnica stupi na pravnu snagu, sud se ne moûe oglasiti mjesno nenadleûnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadleûnosti.
- (4) Nenadleûan sud je duûan da preduzme one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

Pokretanje postupka za rjeöavanje sukoba nadleûnosti

Član 36

- (1) Ako sud kojem je predmet ustupljen kao nadleûnom smatra da je nadleûan sud koji mu je predmet ustupio ili neki drugi sud, pokrenuće postupak za rjeöavanje sukoba nadleûnosti.
- (2) Kad je povodom ûalbe protiv odluke prvostepenog suda kojom se ovaj oglasio nenadleûnim odluku donio drugostepeni sud, za tu odluku vezan je po pitanju nenadleûnosti i sud kojem je predmet ustupljen, ako je drugostepeni sud nadleûan za rjeöavanje sukoba nadleûnosti između tih sudova.

Rjeöavanje sukoba nadleûnosti

Član 37

- (1) O sukobu nadleûnosti između sudova rjeöenje donosi zajednički neposredno viöi sud.
- (2) Prije nego öto doneše rjeöenje povodom sukoba nadleûnosti, sud će zatraûiti miöljenje drûavnog tuûioca koji je nadleûan da postupa pred tim sudom, kad se krivični postupak vodi po optuûbi drûavnog tuûioca.
- (3) Protiv rjeöenja donešenog povodom sukoba nadleûnosti ûalba nije dozvoljena.

- (4) Prilikom odlučivanja o sukobu nadleûnosti, sud moûe istovremeno, po sluûbenoj duûnosti, donijeti odluku o prenoenju mjesne nadleûnosti, ako su ispunjeni uslovi iz člana 34 ovog zakonika.
- (5) Do donoënja rjeenja o sukobu nadleûnosti između sudova, sud je duûan da preduzima one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

Glava III

IZUZEĆE

Razlozi za izuzeće

Član 38

Sudija ne moûe vrôiti sudijsku duûnost, ako:

- 1) je oötećen krivičnim djelom;
- 2) mu je okrivljeni, njegov branilac, tuûilac, oötećeni, njihov zakonski zastupnik ili punomoćnik bračni drug, bivîi bračni drug ili sa njim ûivi u vanbračnoj zajednici ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbini do drugog stepena;
- 3) je sa okrivljenim, njegovim braniocem, tuûiocem ili oötećenim u odnosu staraoca, ötićenika, usvojioca, usvojenika, hranioca ili hranjenika;
- 4) je u istom krivičnom predmetu ucestvovao kao sudija za istragu, tuûilac, branilac, zakonski zastupnik ili punomoćnik oötećenog, odnosno tuûioce ili je sasluoan kao svjedok ili kao vjeotak;
- 5) je u istom predmetu ucestvovao u donoënju odluke niûeg suda ili odluke iz člana 302 stav 10 ovog zakonika ili ako je u istom sudu ucestvovao u donoënju odluke koja se pobija ûalbom;
- 6) postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost.

Postupak sudije u slučaju zahtjeva za izuzeće

Član 39

- (1) Kad sudija sazna da postoji neki od razloga za njegovo izuzeće iz člana 38 tač. 1 do 5 ovog zakonika, duûan je da odmah prekine rad na tom predmetu i da o tome obavijesti predsjednika suda koji će dodijeliti predmet drugom sudiji. Ako se radi o izuzeću predsjednika suda, njega će u tom slučaju zamijeniti sudija tog suda, najstariji po staûu u sudu, a ako to nije moguće, sudiju koji će ga zamijeniti odrediće predsjednik neposredno viög suda.
- (2) Ako sudija smatra da postoje okolnosti iz člana 38 stav 1 tačka 6 ovog zakonika, koje opravdavaju njegovo izuzeće, obavijestiće o tome predsjednika suda.

Lica koja mogu traûiti izuzeće sudije

Član 40

- (1) Izuzeće sudije mogu traûiti stranke, branilac i oötećeni.
- (2) Zahtjev za izuzeće sudije stranke, branilac i oötećeni mogu podnijeti do početka glavnog pretresa, a ako su za razlog izuzeća saznale kasnije, zahtjev mogu podnijeti odmah po saznanju.
- (3) Zahtjev za izuzeće sudije viög suda stranke, branilac i oötećeni mogu podnijeti odmah po saznanju, a najkasnije do početka sjednice vijeća ili pretresa.
- (4) Stranke, branilac i oötećeni mogu traûiti izuzeće samo poimenično određenog sudije koji u predmetu postupa.
- (5) Stranke, branilac i oötećeni duûni su da u zahtjevu navedu okolnosti zbog kojih smatraju da postoje neki od razloga za izuzeće iz člana 38 ovog zakonika. U zahtjevu se ne mogu navoditi razlozi koji su isticani u ranijem zahtjevu za izuzeće koji je odbijen.

Odlučivanje o zahtjevu za izuzeće

Član 41

- (1) O zahtjevu za izuzeće iz člana 40 ovog zakonika odlučuje predsjednik suda.
- (2) Ako se traûi izuzeće samo predsjednika suda ili predsjednika suda i sudije, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno viög suda, a ako se traûi izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluku o izuzeću donosi opôta sjednica tog suda.

- (3) Prije donořenja rjeřenja o izuzeću pribaviće se izjava sude, odnosno predsjednika suda, a po potrebi, sproveoće se i drugi izviđaji.
- (4) Protiv rjeřenja kojim se usvaja zahtjev za izuzeće nije dozvoljena ualba. Rjeřenje kojim se zahtjev za izuzeće odbija može se pobijati posebnom ualbom, a ako je to rjeřenje doneseno poslije podignute optuñice, onda samo ualbom na presudu.
- (5) Ako je zahtjev za izuzeće podnesen suprotno odredbama člana 40 ovog zakonika, zahtjev će se odbaciti u cjelini, odnosno djelimično. Protiv rjeřenja kojim se zahtjev odbacuje nije dozvoljena ualba. Rjeřenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na glavnem pretresu vijeće. U donořenju tog rjeřenja na glavnem pretresu može učestvovati sudejica čije se izuzeće traui.
- (6) Izuzetno, sudejica na glavnem pretresu može odbaciti zahtjev kojim se traui njegovo izuzeće, odnosno zahtjev kojim se traui njegovo izuzeće i izuzeće predsjednika suda, ako ocijeni da je zahtjev za izuzeće očigledno neosnovan i da je podnijet radi sprječavanja ili ometanja suda u preduzimanju određenih radnji, odnosno radi odugovlačenja postupka. Protiv ovog rjeřenja nije dozvoljena posebna ualba.

Postupak sudejice do donořenja odluke o izuzeću

Član 42

Kad sudejica sazna da je podnijet zahtjev za njegovo izuzeće duuan je da odmah obustavi rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 38 tačka 6 ovog zakonika može, do donořenja rjeřenja o zahtjevu, preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Izuzeće drûavnog tuûioca i drugih učesnika u postupku

Član 43

- (1) Odredbe o izuzeću sudejica shodno se primjenjuju i na drûavne tuûioce i lica koja su na osnovu zakona ovlaočena da drûavnog tuûioca zastupaju u postupku, zapisničare, tumače i stručna lica, kao i na vjeotake čije se izuzeće može trauiti i zbog razloga iz člana 139 i člana 148 stav 2 ovog zakonika.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, drûavni tuûilac se neće izuzeti ako je u istom predmetu vröio dokazne radnje, odnosno ako je u postupku učestvovao kao tuûilac ili je u istom predmetu učestvovao u postupku pred niûim sudom u smislu člana 38 st. 4 i 5 ovog zakonika.
- (3) O izuzeću drûavnog tuûioca odlučuje rukovodilac drûavnog tuûilaötva, a o izuzeću rukovodioca drûavnog tuûilaötva odlučuje rukovodilac neposredno viöeg drûavnog tuûilaötva. O izuzeću vrhovnog drûavnog tuûioca odlučuje sjednica Vrhovnog drûavnog tuûilaötva.
- (4) O izuzeću zapisničara, tumača, stručnog lica i vjeotaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudejica.
- (5) Kad ovlaočeni policijski sluûbenici preduzimaju dokazne radnje na osnovu ovog zakonika, o njihovom izuzeću odlučuje nadleûni drûavni tuûilac. Ako prilikom preduzimanja ovih radnji učestvuje zapisničar, o njegovom izuzeću odlučuje sluûbeno lice koje preduzima radnju.

Glava IV

DRéAVNI TUéILAC

Prava i duûnosti

Član 44

- (1) Osnovno pravo i duûnost drûavnog tuûioca je gonjenje učinilaca krivičnih djela.
- (2) Za krivična djela za koja se goni po sluûbenoj duûnosti drûavni tuûilac je nadleûan da:
- 1) izdavanjem obavezujućih naloga ili neposrednim rukovođenjem usmjerava radnje organa uprave nadleûnog za policijske poslove (u daljem tekstu: policija), vojne policije, organa uprave nadleûnog za poslove carina, organa uprave nadleûnog za poslove poreza i drugih organa uprave u izviđaju;
 - 2) donosi rjeřenja o odlaganju krivičnog gonjenja kad je to predviđeno ovim zakonom i odbacuje krivične prijave iz razloga pravičnosti;
 - 3) donosi naredbe o sprovođenju istrage, sprovodi istragu i vröi neodloûne dokazne radnje u izviđaju;
 - 4) sa okrivljenima u skladu sa ovim zakonom zaključuje sporazume o priznanju krivice nakon öto je prikupio dokaze u skladu sa ovim zakonom;
 - 5) podiûe i zastupa optuûnice, odnosno optuûne predloge pred nadleûnim sudom;

- 6) izjavljuje pravne lijekove protiv sudske odluke;
- 7) vröi i druge radnje određene ovim zakonikom.
- (3) Radi vröenja ovlaöenja iz stava 2 tačka 1 ovog člana, policija i drugi drûavni organi duûni su da prije svake preduzete radnje, osim u slučaju hitnosti, obavijeste nadleûnog drûavnog tuûioca. Policija i drugi drûavni organi nadleûni za otkrivanje krivičnih djela duûni su da postupe po zahtjevu nadleûnog drûavnog tuûioca.
- (4) Drûavni tuûilac je duûan da u toku istrage sa jednakom paûnjom utvrdi činjenice koje terete okrivljenog i one koje mu idu u prilog.

Stvarna nadleûnost

Član 45

Stvarna nadleûnost drûavnog tuûioca u krivičnom postupku određuje se u skladu sa posebnim zakonom.

Mjesna nadleûnost

Član 46

Mjesna nadleûnost drûavnog tuûioca određuje se prema mjesnoj nadleûnosti suda za područje za koje je drûavni tuûilac imenovan.

Radnje preduzete od strane nenaâleûnog drûavnog tuûioca

Član 47

Kad postoji opasnost od odlaganja, radnje u postupku preduzeće i nenaâleûni drûavni tuûilac, o čemu mora odmah obavijestiti nadleûnog drûavnog tuûioca.

Preduzimanje radnji

Član 48

Drûavni tuûilac preuzima radnje u postupku neposredno. Po ovlaöenju drûavnog tuûioca radnje u postupku, osim sasluoanja osumnjičenog, moûe preuzeti i savjetnik u drûavnom tuûilaotvu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje Drûavno tuûilaotvo. Zapisnik o sprovedenoj radnji u postupku od strane savjetnika potpisom ovjerava drûavni tuûilac.

Sukob nadleûnosti

Član 49

Sukob nadleûnosti između drûavnih tuûilaca rjeôava zajednički neposredno viîi drûavni tuûilac.

Odustanak od optuûbe

Član 50

Drûavni tuûilac moûe odustati od optuûbe do zavröetka glavnog pretresa pred prvostepenim sudom, a pred viîim sudom u slučajevima predviđenim ovim zakonikom.

Glava V

PRIVATNI TUÉILAC I OÄTEĆENI

Rok za podnoënje privatne tuûbe

Član 51

Za krivična djela za koja se goni po privatnoj tuûbi, tuûba se podnosi u roku od tri mjeseca od dana kad je privatni tuûilac, odnosno lice iz člana 54 ovog zakonika, saznalo za krivično djelo i učinioca.

Podnoënje privatne tuûbe

Član 52

(1) Privatna tuûba podnosi se nadleûnom sudu.

- (2) Kad je oötećeni podnio krivičnu prijavu, a u toku postupka se utvrdi da se radi o krivičnom djelu za koje se goni po privatnoj tuûbi, prijava će se smatrati blagovremenom privatnom tuûbom ako je podnesena u roku predviđenom za privatnu tuûbu.

Privatna tuûba maloljetnika i lica lioenog poslovne sposobnosti

Član 53

- (1) Za maloljetna lica i lica koja su potpuno liöena poslovne sposobnosti privatnu tuûbu podnosi njihov zakonski zastupnik.
- (2) Izuzetno, maloljetnik koji je navrëio öesnaest godina moûe i sam podnijeti privatnu tuûbu.

Sukcesija privatnog tuûioca

Član 54

Ako privatni tuûilac umre u toku roka za podnojenje privatne tuûbe ili u toku postupka, njegov bračni drug, lice sa kojim ûivi u vanbračnoj zajednici, djeca, roditelji, usvojenici, usvojitelji, braća i sestre mogu, u roku od tri mjeseca poslije njegove smrti, podnijeti tuûbu, odnosno dati izjavu da postupak nastavljuju.

Viœ oötećenih i gonjenje po privatnoj tuûbi

Član 55

Ako je krivičnim djelom oötećeno viœ lica, gonjenje će se preduzeti, odnosno nastaviti po privatnoj tuûbi bilo kog oötećenog.

Odustanak od privatne tuûbe i posljedice odustanka

Član 56

- (1) Privatni tuûilac moûe davanjem izjave sudu pred kojim se vodi postupak odustati od privatne tuûbe do zavrëetka glavnog pretresa.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana privatni tuûilac gubi pravo da ponovo podnese privatnu tuûbu.

Prepostavljeni odustanak od privatne tuûbe i povraćaj u preðaönje stanje

Član 57

- (1) Ako privatni tuûilac ne dođe na glavni pretres iako je uredno pozvan ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljivanja суду promjene adrese ili boraviöta smatraće se da je odustao od tuûbe, osim u slučaju iz člana 457 ovog zakonika.
- (2) Predsjednik vijeća dozvolice povraćaj u preðaönje stanje privatnom tuûiocu koji, iz opravdanog razloga, nije mogao da dođe na glavni pretres ili da blagovremeno obavijesti sud o promjeni adrese ili boraviöta, ako u roku od osam dana po prestanku smetnje podnese molbu za povraćaj u preðaönje stanje.
- (3) Poslije proteka tri mjeseca od dana propuötanja podnojenja molbe iz stava 2 ovog člana ne moûe se traûiti povraćaj u preðaönje stanje.
- (4) Protiv rjeöenja kojim se dozvoljava povraćaj u preðaönje stanje nije dozvoljena úalba.
- (5) Rjeöenje o obustavi postupka doneseno u slučaju iz stava 1 ovog člana stupa na pravnu snagu kad isteknu rokovi iz st. 2 i 3 ovog člana, ako privatni tuûilac u tim rokovima ne podnese molbu za povraćaj u preðaönje stanje ili kad rjeöenje kojim se molba odbija postane pravosnaûno.

Pravo upoznavanja sa dokaznim materijalom i pravo predlaganja dokaza

Član 58

- (1) Oötećeni ima pravo da u toku istrage ukaûe na sve činjenice i da predlaûe dokaze koji su od vaûnosti za krivičnu stvar i njegov imovinskopravni zahtjev.
- (2) Na glavnom pretresu oötećeni i privatni tuûilac imaju pravo da predlaûu dokaze, postavljaju pitanja optuûenom, svjedocima i vjeötacima, da iznose primjedbe i objaönjenja u pogledu njihovih iskaza i da daju druge izjave i predloge.

- (3) Oötečeni, oötečeni kao tuûilac i privatni tuûilac imaju pravo da razmatraju spise i razgledaju predmete koji sluûe kao dokaz. Oötečenom se moûe uskratiti razmatranje spisa do donoënja naredbe o sprovođenju istrage ili dok ne bude sasluoan kao svjedok.
- (4) Oötečeni koji je ûrtva krivičnog djela protiv polne slobode ima pravo da ga sasluoа i postupak vodi sudija istog pola, ako to omogućava kadrovski sastav suda.
- (5) Drûavni tuûilac i predsjednik vijeća upoznaće oötečenog i privatnog tuûioca sa pravima iz st. 1 do 4 ovog člana.
- (6) Kad se krivični postupak vodi za krivično djelo za koje je propisana kazna zatvora preko tri godine, a oötečeni prema svom imovnom stanju ne moûe snositi troökove zastupanja, na njegov zahtjev moûe mu se postaviti punomoćnik ako je zastupanje oötečenog od strane punomoćnika u interesu pravičnosti. Ako je oötečeni maloljetno lice, sud će u toku cijelog krivičnog postupka po sluûbenoj duûnosti cijeniti da li je potrebno da mu se postavi punomoćnik.
- (7) Pravo na pravnu pomoć oötečeni ostvaruje u skladu sa posebnim zakonom.

Oötečeni kao tuûilac (supsidijarni tuûilac)

Član 59

- (1) Kad drûavni tuûilac nađe da nema osnova da preduzme gonjenje za krivično djelo za koje se goni po sluûbenoj duûnosti ili da nema osnova da preduzme gonjenje protiv nekog od prijavljenih saučesnika duûan je da, u roku od osam dana, o tome obavijesti oötečenog, uputi ga da moûe sam preduzeti gonjenje i dostavi mu rjeo je o odbacivanju krivične prijave, osim u slučajevima iz člana 272 stav 6 i člana 273 ovog zakonika.
- (2) Na način iz stava 1 ovog člana postupiće drûavni tuûilac kad doneše naredbu o obustavi istrage i sud kad doneše rjeo je o obustavi postupka zbog odustanka drûavnog tuûioca od optuûbe.
- (3) Oötečeni ima pravo da preduzme, odnosno nastavi gonjenje, u roku od 30 dana od dana kad je primio obavjeo enje iz stava 1 ovog člana, a u slučaju da je podnio prituûbu u skladu sa članom 271a ovog zakonika, u roku od 30 dana od dana prijema obavjeo enja neposredno vi eg drûavnog tuûila tva o postupanju po prituûbi.
- (4) Ako je drûavni tuûilac odustao od optuûnice, oötečeni moûe, preuzimajući gonjenje, ostati pri podignutoj optuûnici ili podići novu.
- (5) Oötečeni koji nije obavije ten da drûavni tuûilac nije preduzeo gonjenje ili da je odustao od gonjenja moûe svoju izjavu da preduzima ili nastavlja postupak dati pred nadleûnim sudom, u roku od øest mjeseci od dana kad je drûavni tuûilac odbacio prijavu ili obustavio istragu, odnosno od dana kad je donešeno rjeo je o obustavi postupka.
- (6) Obavjeo enje drûavnog tuûioca, odnosno suda da oötečeni moûe preduzeti gonjenje sadrûi i pouku koje radnje moûe preduzeti radi ostvarivanja ovog prava.
- (7) Ako oötečeni kao tuûilac umre u toku roka za preduzimanje gonjenja ili u toku postupka, njegov bračni drug, lice sa kojim ûivi u vanbračnoj zajednici, djeca, roditelji, usvojenici, usvojitelji, braća i sestre mogu, u roku od tri mjeseca od dana njegove smrti, preduzeti gonjenje, odnosno dati izjavu da postupak nastavlja.
- (8) Rjeo je o obustavi postupka zbog odustanka drûavnog tuûioca od gonjenja stupa na pravnu snagu po isteku rokova iz st. 3, 5 i 7 ovog člana, ako oötečeni, odnosno lica iz stava 7 ovog člana u propisanim rokovima nijesu preuzela gonjenje.

Nastavljanje gonjenja na glavnem pretresu i povraćaj u predašnje stanje

Član 60

- (1) Kad drûavni tuûilac odustane od optuûnice na glavnom pretresu, oötečeni je duûan da se odmah izjasni da li hoće da nastavi gonjenje.
- (2) Ako oötečeni nije prisutan na glavnom pretresu, a uredno je pozvan ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljinja sudu promjene adrese ili boravi ta smatraće se da neće da nastavi gonjenje.
- (3) Predsjednik vijeća prвostepenog suda dozvoli e povraćaj u predašnje stanje oötečenom koji nije uredno pozvan ili je uredno pozvan, a iz opravdanih razloga nije mogao doći na glavni pretres na kojem je donešena presuda kojom se optuûba odbija zbog odustanka drûavnog tuûioca od optuûnice, ako oötečeni u roku od osam dana od prijema presude podnese molbu za povraćaj u predašnje stanje i ako u toj molbi izjavi da nastavlja gonjenje. U ovom slučaju zakazaće se ponovo glavni pretres i presudom donešenom na osnovu novog glavnog pretresa ukinuće se ranija presuda. Ako uredno pozvani oötečeni kao tuûilac ne dođe na novi glavni pretres ili prije početka pretresa izjavi da odustaje od gonjenja, ranija presuda ostaje na snazi.
- (4) Na povraćaj u predašnje stanje iz stava 3 ovog člana primjeni e se odredbe člana 57 st. 3 i 4 ovog zakonika.

- (5) Presuda kojom se optuûba odbija, izrečena u slučaju iz stava 2 ovog člana, postaje pravosnaûna kad isteknu rokovi za podnojenje molbe za povraćaj u preðaönje stanje.

Gubitak prava na supsidijarnu optuûbu

Član 61

- (1) Ako oötećeni u zakonskom roku ne preduzme ili ne nastavi gonjenje ili ako oötećeni kao tuûilac ne dođe na glavni pretres iako je uredno pozvan ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljanja sudu promjene adrese ili boraviôta smatraće se da je odustao od gonjenja.
- (2) U slučaju nedolaska oötećenog kao tuûioca na glavni pretres na koji je bio uredno pozvan primjeniće se odredbe člana 57 st. 2 do 5 ovog zakonika.

Prava oötećenog kao tuûioca i preuzimanje gonjenja od strane drûavnog tuûioca

Član 62

- (1) Oötećeni kao tuûilac ima ista prava koja ima drûavni tuûilac, osim ovlaöčenja koja pripadaju drûavnom tuûiocu kao drûavnom organu.
- (2) U postupku koji se vodi po optuûbi oötećenog kao tuûioca drûavni tuûilac ima pravo uvida u spise krivičnog predmeta i da do zavrëetka glavnog pretresa preuzme gonjenje i zastupanje optuûbe.
- (3) Radi ostvarivanja prava iz stava 2 ovog člana, sud će obavijestiti drûavnog tuûioca da je oötećeni preuzeo gonjenje.

Zakonski zastupnik oötećenog koji nema poslovnu sposobnost

Član 63

- (1) Ako je oötećeni maloljetno lice ili lice koje je potpuno liëeno poslovne sposobnosti, njegov zakonski zastupnik je ovlaöčen da daje sve izjave i da preduzima sve radnje na koje je po ovom zakoniku ovlaöčen oötećeni.
- (2) Izuzetno, oötećeni koji je navrëio öesnaest godina ovlaöčen je da sam daje izjave i preduzima radnje u postupku.

Ostvarivanje prava preko punomoćnika

Član 64

- (1) Privatni tuûilac, oötećeni i oötećeni kao tuûilac, kao i njihovi zakonski zastupnici mogu svoja prava u postupku vröiti i preko punomoćnika.
- (2) Sud je duûan da lica iz stava 1 ovog člana pouči o pravu na punomoćnika.
- (3) Oötećenom kao tuûiocu, kad se postupak vodi po njegovoju optuûbi za krivično djelo za koje se po zakonu moûe izreći kazna zatvora u trajanju preko pet godina, moûe se, na njegovo traûenje, postaviti punomoćnik, ako je to u interesu postupka i ako oötećeni kao tuûilac, prema svom imovnom stanju, ne moûe snositi troökove zastupanja. O zahtjevu odlučuje predsjednik vijeća, a punomoćnika postavlja predsjednik suda iz reda advokata.

Duûnost obavjeötavanja suda o promjeni adrese ili boraviôta

Član 65

Privatni tuûilac, oötećeni kao tuûilac i oötećeni, kao i njihovi zakonski zastupnici i punomoćnici duûni su da o svakoj promjeni adrese ili boraviôta obavijeste sud, sa čime će ih sud upoznati i upozoriti na posljedice propuötanja propisane ovim zakonikom.

Glava VI

BRANILAC

Pravo na branioca

Član 66

- (1) Okrivljeni ima pravo na branioca.
- (2) Branioca okrivljenom mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojilac, usvojenik, brat, sestra i hranilac, kao i lice sa kojim okrivljeni ûivi u vanbračnoj zajednici.

- (3) Za branioca se može uzeti samo advokat.
- (4) Branilac je dužan da podnese punomoćje organu pred kojim se vodi postupak. Okrivljeni može dati braniocu i usmeno punomoćje na zapisnik kod organa pred kojim se vodi postupak.

Više branilaca i zajednički branilac

Član 67

- (1) Više okrivljenih mogu imati zajedničkog branioca samo ako to nije u suprotnosti sa interesima njihove odbrane.
- (2) Jedan okrivljeni može imati istovremeno u postupku najviše tri branioca, a smatra se da je odbrana obezbijeđena kad u postupku učestvuje jedan od branilaca.

Ko ne može biti branilac

Član 68

- (1) Branilac ne može biti saokrivljeni, očećeni, bračni drug očećenog, tužioca ili sudije, ni njihov srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena ili po tazbini do drugog stepena.
- (2) Branilac ne može biti ni lice koje je kao svjedok pozvano na glavni pretres, osim ako je po ovom zakoniku oslobođeno dužnosti svjedočenja i izjavilo da neće svjedočiti.
- (3) Branilac ne može biti ni lice koje je u istom predmetu postupalo kao sudija ili državni tužilac ili je preduzimalo radnje u izviđaju.

Obavezna odbrana

Član 69

- (1) Ako je okrivljeni lice sa invaliditetom uslijed čega je pravo lica sa invaliditetom da se uspješno brani otežano ili ako se postupak vodi zbog krivičnog djela za koje se može izreći najduža kazna zatvora, okrivljeni mora imati branioca tokom cijelog postupka, počev od prvog saslušanja.
- (2) Poslije podignute optužnice zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina, okrivljeni mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.
- (3) Okrivljeni kome je određen pritvor mora imati branioca dok je u pritvoru.
- (4) Okrivljeni kome se sudi u odsustvu, u smislu člana 324 stav 2 ovog zakonika, mora imati branioca čim sud doneše rješenje o suđenju u odsustvu.
- (5) Osumnjičeni koga policija, odnosno službenici organa državne uprave nadležnog za poslove carina u izviđaju saslušavaju, u skladu sa članom 261 stav 5 ovog zakonika, mora imati branioca.
- (6) Osumnjičeni mora imati branioca kad državni tužilac doneše rješenje o zadržavanju iz člana 267 ovog zakonika.
- (7) Okrivljeni mora imati branioca od početka pregovaranja o uslovima priznanja krivice iz člana 300 stav 2 ovog zakonika, do donošenja odluke suda o uhalbi na presudu.
- (8) Ako okrivljeni u slučajevima obavezne odbrane ne uzme branioca, o postavljenju branioca po službenoj dužnosti do podizanja optužnice odlučuje rukovodilac nadležnog državnog tužilaštva, a nakon podignute optužnice do pravosnažnosti presude i u slučaju kad je izrečena najduža kazna zatvora u postupku po vanrednim pravnim lijekovima predsjednik suda. Kad se okrivljenom po službenoj dužnosti postavi branilac poslije podignute optužnice, o tome će se okrivljeni obavijestiti istovremeno sa dostavljanjem optužnice. Ako okrivljeni u slučaju obavezne odbrane u toku postupka ostane bez branioca, a sam ne uzme drugog branioca, predsjednik suda pred kojim se vodi postupak postaviće mu branioca po službenoj dužnosti. Branilac postavljen po službenoj dužnosti ostaje u postupku dok postoje uslovi za obaveznu odbranu, odnosno dok okrivljeni sam ne izabere branioca.
- (9) Okrivljenom će se postaviti branilac po redoslijedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore (u daljem tekstu: Advokatska komora).

Postavljanje branioca zbog slabog imovnog stanja

Član 70

- (1) Kad ne postoje uslovi za obaveznu odbranu, a to zahtijevaju interesi pravičnosti, okrivljenom se, na njegov zahtjev, može postaviti branilac ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove odbrane.
- (2) O zahtjevu odlučuje u izviđaju i istrazi nadležni državni tužilac, a nakon podignute optužbe predsjednik suda, po redoslijedu sa spiska Advokatske komore.

Razrješenje postavljenog branioca

Član 71

- (1) Ukoliko okrivljeni u slučajevima iz čl. 69 i 70 ovog zakonika sam uzme drugog branioca, postavljeni branilac će se razriješiti.
- (2) Branilac postavljen u skladu sa članom 69 stav 3 ovog zakonika biće razrješen nakon pravosnažnosti rješenja o ukidanju pritvora.
- (3) Postavljeni branilac može samo iz opravdanih razloga tražiti da bude razrješen.
- (4) O razrješenju branioca u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana, prije podignute optužnice odlučuje državni tužilac, nakon podignute optužnice, predsjednik vijeća, na glavnem pretresu vijeće, a u užbenom postupku predsjednik prvostepenog vijeća, odnosno vijeće nadležno za odlučivanje u postupku po užbi. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena užba.
- (5) Nadležni državni tužilac, odnosno predsjednik suda može razriješiti postavljenog branioca koji neuredno izvršava dužnost. Umjesto razrješenog branioca, nadležni državni tužilac, odnosno predsjednik suda postaviće drugog branioca. O razrješenju branioca obavijestiće se Advokatska komora.

Pravo branioca na uvid u spise predmeta i upoznavanje sa sadržinom krivične prijave

Član 72

- (1) Branilac ima pravo na uvid u spise predmeta u skladu sa čl. 203, 203a i 203b ovog zakonika.
- (2) Prije prvog saslušanja osumnjičenog, branilac ima pravo da mu se predoči sadržina krivične prijave.

Komunikacija okrivljenog koji je u pritvoru i branioca

Član 73

- (1) Ako se okrivljeni nalazi u pritvoru, branilac se može sa njim dopisivati i razgovarati bez nadzora.
- (2) Branilac ima pravo na povjerljiv razgovor sa osumnjičenim koji je lično slobode i prije nego što je osumnjičeni saslušan. Kontrola ovog razgovora prije prvog saslušanja dopuštena je samo posmatranjem, ali ne i slušanjem.

Preduzimanje radnji od strane branioca

Član 74

- (1) Branilac je ovlašćen da u korist okrivljenog preduzima sve radnje koje može preduzeti okrivljeni, osim onih koje, shodno odredbama ovog zakonika, okrivljeni može samo lično vrati.
- (2) Branilac ne smije preduzimati radnje protiv izričito izražene volje okrivljenog, osim u slučaju iz člana 382 stav 6 ovog zakonika.
- (3) Prava i dužnosti braniocu prestaju kad mu okrivljeni opozove punomoćje, kad bude razrješen i protekom roka od 15 dana od dana otkazivanja punomoćja.

Glava VII

RADNJE DOKAZIVANJA

1. PRETRESANJE STANA, STVARI I LICA

Razlozi za pretresanje stana, drugih prostorija, pokretnih stvari i lica

Član 75

- (1) Pretresanje stana i drugih prostorija okrivljenog ili drugih lica i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti ako postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem okrivljeni uhvatiti ili da će se pronaći tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za krivični postupak.
- (2) Pretresanje pokretnih stvari, u smislu stava 1 ovog člana, obuhvata i pretresanje računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka koji su sa računarom povezani. Na zahtjev suda, lice koje se koristi računaram dužno je omogućiti pristup računaru i prenosivim medijima na kojima se čuvaju podaci koji se odnose na predmet pretresanja (diskovi, USB-fleš disk, USB-hard disk, diskete, trake i slično), kao i pružiti potrebna obavještenja za upotrebu računara. Lice koje to odbije iako za to ne postoje razlozi iz člana 111 ovog zakonika može biti kažnjeno u skladu sa članom 85 stav 3 ovog zakonika.

- (3) Pretresanje lica može se preduzeti kad postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem pronaći tragovi i predmeti važni za krivični postupak.

Naredba i zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje

Član 76

- (1) Naredbu za pretresanje donosi sud na zahtjev državnog tužioca ili na zahtjev ovlašćenog službenog lica policije koje je dobilo odobrenje državnog tužioca, a izvršava je policija.
- (2) Zahtjev za donošenje naredbe podnosi se u pisanoj formi, a izuzetno i usmeno, u skladu sa članom 78 ovog zakonika.

Sadržaj zahtjeva za donošenje naredbe za pretresanje

Član 77

Zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sadrži:

- 1) naznačenje podnosioca zahtjeva;
- 2) naziv suda kojem se zahtjev upućuje;
- 3) činjenice iz kojih proizilazi vjerovatnoča postojanja razloga za pretresanje iz člana 75 ovog zakonika;
- 4) ime i prezime, a po potrebi i opis lica koje je potrebno uhvatiti tokom pretresanja stana ili drugih prostorija, odnosno očekivane tragove i opis predmeta koje je potrebno pretresanjem pronaći;
- 5) određivanje predmeta na kome će se obaviti pretresanje uz navođenje adrese, podataka o vlasniku, odnosno držaocu stvari ili stana ili drugih prostorija i drugih podataka koji su bitni za utvrđivanje identiteta;
- 6) potpis podnosioca zahtjeva.

Usmeni zahtjev za donošenje naredbe

Član 78

- (1) Usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje može se podnijeti kad postoji opasnost od odlaganja.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se saopštiti sudiji za istragu i telefonom, radio vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.
- (3) Kad je podnesen usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sudija za istragu će dalji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kad se koristi audio ili stenografski zapisnik, u roku od 24 sata, napraviće se njegov prepis čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom.

Naredba za pretresanje

Član 79

- (1) Kad sudija za istragu primi zahtjev za donošenje naredbe, ako se saglasi sa zahtjevom, donijeće odmah naredbu za pretresanje koja sadrži:
- 1) podatke iz člana 77 ovog zakonika;
 - 2) da će pretresanje izvršiti policija;
 - 3) pouku da se pretresanje vrói u skladu sa članom 80 ovog zakonika;
 - 4) potpis sudije i službeni pečat suda.
- (2) Ukoliko se sudija za istragu ne saglasi sa zahtjevom za donošenje naredbe za pretresanje, odmah će zatražiti da o zahtjevu odluči vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Vijeće je dužno da odluči o zahtjevu u roku od 24 časa.

Pretresanje po naredbi suda

Član 80

- (1) Naredba o pretresanju predaje se prije početka pretresanja licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Prije pretresanja pozvaće se lice na koje se odnosi naredba o pretresanju da dobrovoljno predala lice, odnosno predmete koji se traže. To lice će se poučiti da ima pravo da uzme advokata, odnosno branioca koji može prisustvovati pretresu. Ako lice na koje se odnosi naredba o pretresu zahtjeva prisustvo advokata, odnosno branioca, početak pretresa će se odložiti do njegovog dolaska, a najduže za dva časa.
- (2) Pretresanju se može pristupiti i bez prethodne predaje naredbe, kao i bez prethodnog poziva za predaju lica ili stvari i pouke o pravu na branioca, odnosno advokata, ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog

djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spađavanja ljudi i imovine ili ako se pretresanje ima izvröiti u javnim prostorijama.

- (3) Pretresanje se vröti danju od 6 časova do 21 čas. Pretresanje se moûe vröti i noću, ako je danju započeto pa nije dovröeno ili ako je to zbog opasnosti od odlaganja izričito naredio sud ili ako postoje razlozi iz člana 83 stav 1 ovog zakonika.

Pravila pretresanja

Član 81

- (1) Drûalac stana i drugih prostorija pozvaće se da prisustvuje pretresanju, a ako je on odsutan, pozvaće se njegov zastupnik ili neko od odraslih ukućana ili susjeda.
- (2) Zaključane prostorije, namještaj ili druge stvari otvorice se silom samo ako njihov drûalac nije prisutan ili neće dobrovoljno da ih otvori. Prilikom otvaranja izbjegavaće se nepotrebno oötećenje.
- (3) Pretresanju stana ili lica prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci, osim ako postoje razlozi iz člana 83 stav 4 ovog zakonika. Pretresanje lica vröti lice istog pola, a za svjedoka se uzima lice istog pola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze na tok pretresanja, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore, ako smatraju da sadrûina zapisnika nije tačna.
- (4) Kad se pretresaju prostorije drûavnog organa, privrednog druötva ili drugog pravnog lica, pozvaće se njihov rukovodilac da prisustvuje pretresanju.
- (5) Pretresanje i pregledi u vojnoj zgradici izvöice se po odobrenju nadleûnog vojnog starjeöine i uz prisustvo lica koje on odredi.
- (6) Ako se pretresanje mora izvröiti na brodu ili vazduhoplovu, naredba o pretresanju će se predati zapovjedniku broda, odnosno vazduhoplova. Zapovjednik broda, odnosno vazduhoplova ili lice koje on odredi prisustvuje pretresanju.
- (7) Pretresanje stana i lica treba vröti obazrivo, uz poötovanje ljudskog dostojanstva i prava na privatnost, bez nepotrebnog remećenja kućnog reda i uznemiravanja građana.
- (8) O pretresanju sastaviće se zapisnik, koji potpisuju lice kod koga se ili na kome se pretresanje vröti i lica čije je prisustvo obavezno. Tok pretresanja se moûe audio ili audiovizuelno snimiti uz obraćanje posebne paûnje na mesta na kojima su pronađena određena lica i predmeti. Mjesto pretresanja i njegovi pojedini dijelovi, kao i lica, odnosno predmeti pronađeni tokom pretresanja se mogu fotografisati. Audio, odnosno audiovizuelni snimak i fotografije se prilaûu zapisniku o pretresanju i mogu sluûiti kao dokaz.
- (9) Prilikom pretresanja privremeno će se oduzeti samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno naznačiti predmeti i isprave koji se oduzimaju, öto će se unijeti i u potvrdu koja će se odmah izdati licu kome su predmeti, odnosno isprave oduzete.

Oduzimanje drugih predmeta po osnovu naredbe o pretresanju

Član 82

- (1) Ako se prilikom pretresanja stana ili lica nađu predmeti koji nemaju veze sa krivičnim djelom zbog kojeg je pretresanje naređeno, ali koji ukazuju na drugo krivično djelo za koje se goni po sluûbenoj duûnosti, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda.
- (2) Ako pretresanju nije prisustvovao nadleûni drûavni tuûilac, on će se odmah obavijestiti o pronalasku predmeta iz stava 1 ovog člana, radi pokretanja krivičnog postupka. Ovi predmeti će se odmah vratiti, ako drûavni tuûilac nađe da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji drugi zakonski osnov po kome bi se ti predmeti mogli oduzeti.
- (3) Ako se kod pretresanja računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka oduzmu određeni predmeti, oni će se odmah vratiti svojim korisnicima, ako nijesu potrebni za vođenje postupka. Lični podaci prikupljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhu vođenja krivičnog postupka i izbrisati se čim ta svrha prestane.

Ulazak u tuđi stan bez naredbe i pretresanje

Član 83

- (1) Ovlaöeni policijski sluûbenik moûe i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvröiti pretresanje ako to drûalac stana traûi ili ako neko zove u pomoć ili ako je to neophodno radi sprječavanja vröenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spađavanja ljudi ili imovine ili radi izvröenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lijenja slobode učinioca krivičnog

djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvröiti u javnim prostorijama.

- (2) Drûalac stana, ako je prisutan, ima pravo da na postupak ovlaöčenog policijskog sluûbenika iz stava 1 ovog člana iznese primjedbe. Ovlaöčeni policijski sluûbenik je duûan da drûaoca stana obavijesti o ovom pravu i da njegove primjedbe unese u potvrdu o ulasku u stan, odnosno u zapisnik o pretresanju stana.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako je izvröen samo ulazak u tuđi stan ili druge prostorije bez pretresanja, drûaocu stana izdaće se potvrda, u kojoj će se naznačiti razlog ulaska u stan, odnosno druge prostorije, kao i primjedbe drûaoca. Ako se u tuđem stanu ili drugim prostorijama vröi i pretresanje, postupiće se u skladu sa članom 81 st. 3, 7 i 8 i članom 82 stav 1 ovog zakonika.
- (4) Pretresanje se moûe sprovesti i bez prisustva svjedoka ako bi prisustvo pretresanju izloûilo svjedoke riziku od fizičkih povreda ili ako prisustvo svjedoka nije moguće odmah obezbijediti, a postoji opasnost od odlaganja. Razlozi za pretresanje bez prisustva svjedoka moraju se naznačiti u zapisniku.
- (5) Ovlaöčeni policijski sluûbenik moûe, bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, sprovesti pretresanje lica prilikom izvröenja naredbe o prinudnom dovođenju ili prilikom lijenja slobode, ako postoji sumnja da lice posjeduje oruûje ili oruđe za napad ili ako postoji sumnja da će lice odbaciti, sakriti ili uniötiti predmete koje treba od njega oduzeti kao dokaz u krivičnom postupku.
- (6) Ako postoje osnovi sumnje da je izvröeno krivično djelo za koje se goni po sluûbenoj duûnosti, ovlaöčeni policijski sluûbenik moûe, bez naredbe suda i bez prisustva svjedoka, izvröiti pretresanje prevoznih sredstava, putnika, prtljaga i drugih pokretnih stvari, osim stvari iz člana 75 stav 2 ovog zakonika.
- (7) Kad ovlaöčeni policijski sluûbenik vröi pretresanje bez naredbe za pretresanje duûan je da o tome odmah podnese izjeotaj sudiji za istragu.

Pravno nevaljani dokazi

Član 84

Ako je pretresanje izvröeno suprotno odredbama člana 76, člana 80 stav 1, člana 81 stav 3 i člana 83 ovog zakonika, zapisnici o pretresanju i dokazi pribavljeni pretresanjem ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

2. PRIVREMENO ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI

Privremeno oduzimanje predmeta i imovinske koristi

Član 85

- (1) Predmeti koji se po Krivičnom zakoniku imaju oduzeti ili mogu posluûiti kao dokaz u krivičnom postupku, na predlog drûavnog tuûioca, rjeoenjem suda će se privremeno oduzeti i predati na čuvanje sudu ili će se na drugi način obezbijediti njihovo čuvanje.
- (2) Rjeoenje o privremenom oduzimanju predmeta sadrûi:
 - 1) naziv suda koji donosi rjeoenje;
 - 2) pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta;
 - 3) označenje i opis predmeta koji će se privremeno oduzeti;
 - 4) ime i prezime lica od kojeg se predmet privremeno oduzima i mjesto na kojem, odnosno u kojem treba privremeno oduzeti određeni predmet.
- (3) Lice koje drûi predmete iz stava 1 ovog člana duûno je da ih preda. Lice koje odbije da preda predmete moûe se kazniti novčanom kaznom do 1.000 Å, a u slučaju daljeg odbijanja moûe se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do zavrëetka krivičnog postupka, a najduûe dva mjeseca. Na isti način postupiće se prema sluûbenom ili odgovornom licu u drûavnom organu, privrednom druötvu ili drugom pravnom licu.
- (4) Odredbe st. 1 i 3 ovog člana odnose se i na podatke koji se čuvaju u uređajima za automatsku, odnosno elektronsku obradu podataka i medije u kojima se ti podaci čuvaju, koji se na zahtjev suda moraju predati u čitljivom i razumljivom obliku. Sud i drugi organi pridrûavaće se propisa o čuvanju tajnosti podataka.
- (5) Privremenom oduzimanju ne podlijeûu:
 - 1) spisi i druge isprave drûavnih organa čije bi objavljivanje povrijedilo obavezu čuvanja tajnih podataka u smislu propisa kojima se uređuje tajnost podataka, dok nadleûni organ ne odluci drukčije;
 - 2) pisma okrivljenog braniocu ili licima iz člana 109 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakonika, osim ako ih okrivljeni dobrovoljno preda;

- 3) zapisi, izvodi iz registra i slične isprave koje se nalaze kod lica iz člana 108 tačka 3 ovog zakonika, a koje su ona sačinila o činjenicama koje su saznali od okrivljenog u obavljanju svog zanima, čijim objavljinjem bi bila povrijeđena dužnost čuvanja profesionalne tajne.
- (6) Zabrana iz stava 5 tačka 2 ovog člana ne primjenjuje se u odnosu na branioca ili lice oslobođeno obaveze svjedočenja u skladu sa članom 109 stav 1 ovog zakonika, ako postoji osnovana sumnja da su pomagali okrivljenom u izvršenju krivičnog djela ili su mu pružili pomoć poslije izvršenog krivičnog djela ili su postupili kao prikrivači.
- (7) Rješenje iz stava 3 ovog člana donosi u toku istrage sudija za istragu, a nakon podizanja optužnice predsjednik vijeća.
- (8) O ualbi protiv rješenja iz st. 2 i 3 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Ualba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje.
- (9) Ovlašćeni policijski službenik može oduzeti predmete iz stava 1 ovog člana kad postupa u skladu sa čl. 257 i 263 ovog zakonika ili kad izvršava odluku suda.
- (10) Prilikom oduzimanja predmeta naznačiće se gdje su pronađeni i opisaće se, a po potrebi će se i na drugi način obezbijediti utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdaće se potvrda.
- (11) Mjere iz stava 3 ovog člana ne mogu se primijeniti prema osumnjičenom, odnosno okrivljenom ili licima koja su oslobođena dužnosti svjedočenja.
- (12) Na privremeno oduzimanje imovinske koristi primjenjuje se odredba člana 481 ovog zakonika.

Uskraćivanje pokazivanja ili izdavanja spisa

Član 86

- (1) Državni organi mogu uskratiti pokazivanje ili izdavanje svojih spisa i drugih isprava, ako smatraju da bi objavljinje njihove sadržine otetilo javnom interesu, osim u slučaju oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnoću. Ako je uskraćeno pokazivanje ili davanje spisa i drugih isprava, konačnu odluku donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (2) Privredna društva ili druga pravna lica mogu zahtijevati da se ne objave podaci koji se odnose na njihovo poslovanje. O zahtjevu odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Popisivanje i pečaćenje spisa

Član 87

- (1) Privremeno oduzeti spisi koji mogu da posluže kao dokaz biće popisani. Ako to nije moguće, spisi će se staviti u omot i zapečatiti. Vlasnik spisa može na omot staviti i svoj pečat.
- (2) Lice od koga su spisi oduzeti pozvaće se da prisustvuje otvaranju omota. Ako se ono ne odazove pozivu ili je odsutno, omot će se otvoriti, a spisi pregledati i popisati u njegovom odsustvu.
- (3) Prilikom pregledanja spisa mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlašćena lica.

Privremeno oduzimanje pisama, telegrama i drugih pošiljki

Član 88

- (1) Na zahtjev državnog tužioca sudija za istragu može narediti da poštanska, druga privredna društva i pravna lica registrovana za prenos informacija zadrži i da mu uz potvrdu prijema, predaju pisma, telegrame i druge pošiljke koje su upućene osumnjičenom ili okrivljenom ili koje oni čuju, ako postoje okolnosti zbog kojih se osnovano može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.
- (2) Pošiljke otvara sudija za istragu u prisustvu dva svjedoka. Prilikom otvaranja paziće se da se ne povrijede pečati, a omoti i adrese će se sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.
- (3) Sudija za istragu o zadržaju pisama, telegrama i drugih pošiljki obaveštava državnog tužioca i na njegov zahtjev mu dostavlja njihovu kopiju i primjerak zapisnika iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako interesi postupka dozvoljavaju, zadržaj pošiljke može se saopštiti u cijelini ili djelimično osumnjičenom ili okrivljenom, odnosno licu kome je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je osumnjičeni ili okrivljeni odsutan, pošiljka će se vratiti pošiljaocu, ako se to ne protivi interesima postupka.

Pribavljanje podataka od nadležnog državnog organa za privremenu obustavu novčanih transakcija

Član 89

- (1) Drûavni tuûilac moûe zahtijevati da nadleûni drûavni organ obavi kontrolu poslovanja određenih lica i da mu dostavi dokumentaciju i podatke koji mogu posluûiti kao dokaz o krivičnom djelu ili imovini pribavljenoj krivičnim djelom, kao i obavještenja o sumnjivim novčanim transakcijama.
- (2) Drûavni tuûilac moûe zahtijevati da nadleûni organ ili organizacija privremeno obustavi isplatu, odnosno izdavanje sumnjivog novca, hartija od vrijednosti ili predmeta, najduûe öest mjeseci.
- (3) U zahtjevu iz st. 1 i 2 ovog člana drûavni tuûilac će bliûe označiti sadrûaj mjere ili radnje koju zahtijeva.
- (4) Na predlog drûavnog tuûioca sud moûe donijeti rjeöenje o privremenoj obustavi izvröenja određene novčane transakcije za koju postoji osnovana sumnja da predstavlja krivično djelo ili da je namijenjena izvröenju, odnosno prikrivanju krivičnog djela ili dobiti ostvarene krivičnim djelom.
- (5) Rjeöenjem iz stava 4 ovog člana sud će odrediti da se novčana sredstva u njihovom ūiralnom ili gotovinskom obliku privremeno oduzmu i poloûe na poseban raûun radi čuvanja do pravosnaûnog okončanja krivičnog postupka, odnosno dok se ne steknu uslovi za njihovo vraćanje.
- (6) Protiv rjeöenja iz stava 4 ovog člana ūalbu mogu podnijeti stranke i branilac, odnosno ūalbu moûe uloûiti vlasnik novčanih sredstava ili njegov punomoćnik, odnosno pravno lice od koga su novčana sredstva privremeno oduzeta. O ūalbi odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Privremeno oduzimanje imovine i finansijska istraga radi proöirenog oduzimanja imovine

Član 90

Briöe se. (Zakon o oduzimanju imovinske koristi stećene kriminalnom djelatnoöću, "Sl. list CG", br. 58/15)

Sadrûaj zahtjeva i odlučivanje o zahtjevu za određivanje privremenog oduzimanja predmeta ili imovinske koristi

Član 90a

- (1) O privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi odlučuje sudija za istragu, odmah ili u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, odnosno predsjednik vijeća pred kojim se odrûava glavni pretres. O ūalbi protiv rjeöenja odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (2) Postupak za određivanje privremenog oduzimanja predmeta ili imovinske koristi iz stava 1 ovog člana, pokreće drûavni tuûilac zahtjevom iz stava 1 ovog člana.
- (3) Zahtjev drûavnog tuûioca iz stava 2 ovog člana sadrûi: opis predmeta ili imovinske koristi; podatke o licu koje te predmete ili imovinsku korist posjeduje; razloge za sumnju da su predmeti odnosno imovinska korist nezakonito stećeni i razloge za vjerovatnoću da će do kraja krivičnog postupka biti znatno oteûano ili onemogućeno oduzimanje predmeta ili imovinske koristi.
- (4) Ako sud odbije zahtjev iz stava 1 ovog člana, rjeöenje o odbijanju se neće dostavljati licu iz stava 3 ovog člana.

Sadrûaj rjeöenja o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi i ūalba na rjeöenje

Član 90b

- (1) U rjeöenju o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi sud će označiti vrstu i vrijednost predmeta, iznos imovinske koristi i vrijeme na koje se oduzimaju.
- (2) U rjeöenju iz stava 1 ovog člana, sud moûe odrediti da se privremeno oduzimanje ne odnosi na predmete ili imovinsku korist koje treba izuzeti primjenom pravila o zaötiti savjesnog sticaoca.
- (3) ūalba protiv rjeöenja iz stava 1 ovog člana, ne odlaûe izvröenje.
- (4) Obrazloûeno rjeöenje iz stava 1 ovog člana, sud će dostaviti licu na koje se rjeöenje odnosi, banci ili drugoj organizaciji nadleûnoj za platni promet, a po potrebi i drugim licima i drûavnim organima.

Zakazivanje ročiöta i odluke po ūalbi

Član 90v

- (1) Ako bude izjavljena ūalba protiv rjeöenja o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi, vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika zakazaće ročiöte na koje će pozvati lice na koje se odnosi rjeöenje, njegovog branjocia i drûavnog tuûioca.
- (2) Ročiöte iz stava 1 ovog člana, odrûaće se u roku od 30 dana od dana podnoënja ūalbe. Na tom ročiötu sasluöaće se pozvana lica. Njihov nedolazak ne sprječava odrûavanje ročiöta.

- (3) Vijeće će rješenje iz stava 1 ovog člana ukinuti ako osumnjičeni, odnosno okrivljeni vjerodostojnim ispravama dokaže zakonitost porijekla predmeta ili imovinske koristi ili ako u nedostatku vjerodostojnih isprava učini vjerovatnim da su predmeti ili imovinska korist stečeni zakonito.
- (4) Vijeće će rješenje iz stava 1 ovog člana preinačiti ako se, u skladu sa stavom 3 ovog člana, dokaže ili učini vjerovatnim da je predmet ili dio imovinske koristi koji su privremeno oduzeti zakonitog porijekla.

Sadržaj zahtjeva i odlučivanje o zahtjevu za određivanje privremenog oduzimanja predmeta, imovinske koristi ili imovine

Član 91

- (1) O privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine odlučuje sudija za istragu odmah ili u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, odnosno predsjednik vijeća pred kojim se održava glavni pretres. O učalbama protiv rješenja odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (2) Postupak za određivanje privremenog oduzimanja predmeta, imovinske koristi ili imovine iz stava 1 ovog člana pokreće državni tužilac.
- (3) Zahtjev državnog tužioca iz stava 2 ovog člana sadrži: opis predmeta, imovinske koristi ili imovine; podatke o licu koje te predmete, imovinsku korist ili imovinu posjeduje; razloge za sumnju da su predmeti, imovinska korist odnosno imovina nezakonito stečeni i razloge za vjerovatnoću da će do kraja krivičnog postupka biti znatno otežano ili onemogućeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine.
- (4) Ako sud odbije zahtjev iz stava 1 ovog člana, rješenje o odbijanju se neće dostavljati licu iz stava 3 ovog člana.

Sadržaj rješenja o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi i imovine i učalba na rješenje

Član 92

- (1) U rješenju o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine sud će označiti vrstu i vrijednost predmeta, imovine, iznos imovinske koristi i vrijeme na koje se oduzimaju.
- (2) U rješenju iz stava 1 ovog člana sud može odrediti da se privremeno oduzimanje ne odnosi na predmete, imovinsku korist ili imovinu koje treba izuzeti primjenom pravila o zaštiti savjesnog sticaoca.
- (3) Učalba protiv rješenja iz stava 1 ovog člana ne odlaže izvršenje.
- (4) Obrazloženo rješenje iz stava 1 ovog člana sud će dostaviti licu na koje se rješenje odnosi, banci ili drugoj organizaciji nadležnoj za platni promet, a po potrebi i drugim licima i državnim organima.

Zakazivanje ročiota i odluke po učalbi

Član 93

- (1) Ako bude izjavljena učalba protiv rješenja o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine, vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika zakazaće ročiote na koje će pozvati lice na koje se odnosi rješenje, njegovog branioca i državnog tužioca.
- (2) Ročiote iz stava 1 ovog člana održaće se u roku od 30 dana od dana podnošenja učalbe. Na tom ročiotu sasluoće se pozvana lica. Njihov nedolazak ne sprječava održavanje ročiota.
- (3) Vijeće će rješenje iz stava 1 ovog člana ukinuti ako osumnjičeni, odnosno okrivljeni vjerodostojnim ispravama dokaže zakonitost porijekla predmeta, imovinske koristi ili imovine ili ako u nedostatku vjerodostojnih isprava učini vjerovatnim da predmeti, imovinska korist ili imovina su stečeni zakonito.
- (4) Vijeće će rješenje iz stava 1 ovog člana preinačiti ako se, u skladu sa stavom 3 ovog člana, dokaže ili učini vjerovatnim da je predmet, dio imovinske koristi ili imovine koji su privremeno oduzeti zakonitog porijekla.

Trajanje privremenog oduzimanja predmeta, imovinske koristi i imovine

Član 94

- (1) Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine može trajati najduže dok vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika ne odluči o zahtjevu državnog tužioca iz člana 486 ovog zakonika.
- (2) Ako je privremeno oduzimanje iz stava 1 ovog člana određeno u izviđaju, ukinuće se po službenoj dužnosti ako istraža ne započne u roku od deset mjeseci od dana donošenja rješenja o privremenom oduzimanju.
- (3) Prije isteka vremena iz st. 1 i 2 ovog člana, rješenje o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine sud može ukinuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog tužioca ili zainteresovanog lica, ako se

pokaûe da nije potrebna ili opravdana s obzirom na teûinu krivičnog djela, imovinske prilike lica na koje se odnosi ili prilike lica koje je po zakonu ono duûno da izdrûava i okolnosti slučaja koje pokazuju da oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine neće biti onemogućeno ili znatno oteûano do zavrœetka krivičnog postupka.

Izvrœenje rjeœenja o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine

Član 95

- (1) Rjeœenje o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine izvrœava sud nadleûan za sprovoðenje izvrœenja, u skladu sa zakonom kojim se ureðuje izvrœni postupak.
- (2) Za sporove koji nastanu povodom izvrœenja nadleûan je sud iz stava 1 ovog člana.
- (3) Danom otvaranja stečajnog postupka prema pravnom licu kod koga se nalaze predmeti, imovinska korist ili imovina koji su privremeno oduzeti sti u se uslovi za podno enje izlu ne tu be u pogledu tih predmeta, imovinske koristi ili imovine, kao o dospjelim iznosima.

Privremeno upravljanje imovinom i sredstvima

Član 96

Imovinom i sredstvima koji su privremeno oduzeti upravlja nadleûni drûavni organ, u skladu sa zakonom kojim je uređeno staranje o privremeno i trajno oduzetoj imovini.

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta i imovinske koristi

Član 97

Predmeti i imovinska korist koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vratîce se vlasniku, odnosno drûaocu, ako postupak bude obustavljen ili ako bude donijeta pravosna una oslobađajuća presuda ili presuda kojom se optu eni osloba a od optu be, a ne postoje razlozi za njihovo oduzimanje iz člana 477 ovog zakonika. Predmeti i imovinska korist ce se vratiti vlasniku, odnosno drûaocu i prije okončanja krivičnog postupka, ako prestanu razlozi za njihovo oduzimanje.

3. POSTUPANJE SA SUMNJIVIM STVARIMA

Oglašavanje sumnjivih stvari

Član 98

- (1) Ako se kod osumnjičenog ili okrivljenog nađe tu a stvar, a ne zna se čija je, organ koji vodi postupak opisâce tu stvar i opis objaviti u dnevnim novinama. U oglasu ce se pozvati vlasnik da se javi u roku od jedne godine od dana objavlivanja oglasa, uz napomenu da ce se u suprotnom stvar prodati. Novac dobijen prodajom unosi se u poseban razdjel budûeta za rad sudova.
- (2) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njeno čuvanje vezano sa znatnim tro kovima, ona ce se prodati u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvrœni postupak, a novac predati na čuvanje u sudske depozite.
- (3) Po odredbi stava 2 ovog člana postupiće se i kad stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom učiniocu krivičnog djela.

Odlučivanje o sumnjivim stvarima

Član 99

- (1) Ako se u roku od jedne godine niko ne javi za stvari ili za novac dobijen od prodaje stvari iz člana 98 ovog zakonika, donijeće se rjeœenje da stvar postaje drûavna svojina, odnosno da se novac unese u budûet.
- (2) Vlasnik stvari ima pravo da u parnici tra i povraćaj stvari ili novca dobijenog od prodaje stvari. Zastarijevanje ovog prava počinje da te e od dana objavlivanja oglasa.

4. SASLU ANJE OKRIVLJENOG

Pouka o pravima i način saslu anja okrivljenog

Član 100

- (1) Kad se okrivljeni prvi put saslu ava, pita e se za ime i prezime, jedinstveni matični broj, nadimak, ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko porodično ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godinu rođenja, čiji je drûavljanin, da li razumije crnogorski jezik i koji je njegov jezik, kojeg je zanimanja, kakve su mu

porodične prilike, da li je pismen, koju je ökolu zavröio, kakvog je imovnog stanja, da li je, kad i zaöto osuđivan, da li je i kad je izrečenu kaznu izdrüao, da li se protiv njega vodi postupak za drugo krivično djelo, a ako je maloljetan, ko mu je zakonski zastupnik.

- (2) Okriviljeni će se upozoriti da je duûan da se odazove pozivu i da odmah saopöti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni boraviöte, kao i na posljedice ako po tome ne postupi. Nakon toga okriviljenom će se saopötiti prava iz člana 8 stav 2 i člana 12 stav 3 ovog zakonika, zaöto se okriviljuje, osnovi sumnje koji stoje protiv njega, da nije duûan da iznese odbranu, niti da odgovara na postavljena pitanja i da njegov iskaz moûe biti koriöcen kao dokaz u postupku i bez njegove saglasnosti i pozvaće se da, ako üeli, iznese odbranu.
- (3) Izjaönjenje okriviljenog o pravima iz stava 2 ovog člana zapisnički će se konstatovati, a okriviljeni će izjaönjenje potvrditi potpisom.
- (4) Okriviljeni se sasluöava usmeno. Okriviljeni ima pravo da se prilikom sasluänja koristi svojim zabiljeökama.
- (5) Prilikom sasluänja treba okriviljenom omogućiti da se u neometanom izlaganju izjasni o svim okolnostima koje ga terete i da iznese činjenice koje mu sluûe za odbranu.
- (6) Kad okriviljeni zavröi svoj iskaz, postaviće mu se pitanja ukoliko je potrebno da se popune praznine ili otklone protivrječnosti i nejasnoće u njegovom izlaganju.
- (7) Okriviljeni se sasluöava uz puno uvaûavanje njegove ličnosti.
- (8) Prema okriviljenom ne smiju se upotrijebiti sila, prijetnja, obmana, iznuda, iznurivanje ili druga sredstva iz člana 154 stav 5 ovog zakonika, da bi se doölo do njegove izjave, priznanja ili činjenja koje bi se protiv njega moglo upotrijebiti kao dokaz.
- (9) Okriviljeni moûe biti sasluän u odsustvu branioca, ako se izričito odrekao tog prava, a odbrana nije obavezna, ako branilac nije prisutan iako je obavijeöten o sasluänju saglasno članu 282 ovog zakonika, a ne postoji mogućnost da okriviljeni uzme drugog branioca ili ako za prvo sasluänje okriviljeni nije obezbijedio prisustvo branioca ni u roku od 24 časa od časa kad je poučen o ovom pravu u skladu sa članom 12 stav 3 ovog zakonika, osim u slučaju obavezne odbrane.
- (10) Ako je postupljeno suprotno odredbama st. 8 i 9 ovog člana ili okriviljeni nije poučen o pravima iz stava 2 ovog člana ili ako izjave okriviljenog iz stava 9 ovog člana o potrebi prisustvovanja branioca nijesu unesene u zapisnik, takav iskaz se ne moûe koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Način sasluänja

Član 101

- (1) Okriviljenom treba postavljati pitanja jasno, razgovjetno i određeno, tako da ih moûe potpuno razumjeti. U sasluänju se ne smije polaziti od prepostavke da je okriviljeni priznao neöto öto nije priznao, niti se smiju postavljati pitanja u kojima je već sadrûano kako na njih treba odgovarati.
- (2) Ako se docniji iskazi okriviljenog razlikuju od ranijih, a naročito ako okriviljeni opozove svoje priznanje, sud će ga pozvati da iznese razloge zaöto je dao različite iskaze, odnosno zaöto je opozvao priznanje.

Suočenje

Član 102

- (1) Okriviljeni moûe biti suočen sa svjedokom ili drugim okriviljenim, ako se njihovi iskazi ne slaûu u pogledu vaûnih činjenica.
- (2) Suočeni će se postaviti jedan prema drugom i od njih zahtijevati da jedan drugom ponove svoje iskaze o svakoj spornoj okolnosti i da raspravljuju o istinitosti onoga öto su iskazali. Tok suočenja i izjave pri kojima su suočeni konačno ostali sud će unijeti u zapisnik.
- (3) Radnja suočenja se moûe audio ili audiovizuelno snimati, o čemu će se sačiniti propis audio zapisa.

Prepoznavanje lica ili predmeta

Član 103

- (1) Ako je potrebno da se utvrdi da li okriviljeni prepoznaje određeno lice ili predmet, koje je prethodno opisao, pokazaće mu se to lice, zajedno sa drugim njemu nepoznatim licima čije su osnovne fizičke osobine sliËne onima kakve je opisao, odnosno taj predmet, zajedno sa predmetima iste ili sliËne vrste, nakon čega će se zatraûiti da izjavi da li lice ili predmet prepoznaje sa sigurnoöću i da, u slučaju potvrđnog odgovora, na prepoznato lice ili predmet ukaûe.

- (2) U izviđaju i istrazi prepoznavanje sprovodi drûavni tuûilac koji će prethodno poučiti okriviljenog o pravima iz člana 100 stav 2 ovog zakonika.
- (3) Radnja prepoznavanja će se obaviti tako da lice koje je predmet prepoznavanja ne moûe da vidi okriviljenog, niti okriviljeni moûe da vidi to lice prije nego öto se pristupi prepoznavanju.
- (4) O toku prepoznavanja i izjavama okriviljenog sastavlja se zapisnik i sačinjava zajednički foto snimak lica ili predmeta koji se prepozna, a po potrebi se moûe izvröiti i audio ili audiovizuelno snimanje.

Biljeûenje iskaza okriviljenog

Član 104

- (1) Iskaz okriviljenog unosi se u zapisnik u obliku pripovijedanja, a postavljena pitanja i odgovori na njih unijeće se u zapisnik samo kad se odnose na krivičnu stvar.
- (2) Okriviljenom se moûe dozvoliti da svoj iskaz sam kazuje u zapisnik.
- (3) Iskaz okriviljenog se moûe audio, odnosno audiovizuelno snimiti, o čemu će se sačiniti prepis audio zapisa. Snimak iskaza okriviljenog predstavlja sastavni dio zapisnika o sasluoanju okriviljenog i moûe se koristiti kao dokaz. Kopija zapisnika ili snimka izdaće se okriviljenom ako to zahtijeva.

Priznanje okriviljenog i dalje prikupljanje dokaza

Član 105

- (1) Kad okriviljeni priznaje izvröenje krivičnog djela, organ koji vodi postupak duûan je da i dalje prikuplja dokaze o krivičnom djelu.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, organ koji vodi postupak moûe odlučiti da ne prikuplja dokaze o krivičnom djelu kad je priznanje potpuno, jasno i istinito.

Sasluoavanje okriviljenog preko tumača

Član 106

- (1) Sasluoanje okriviljenog obaviće se preko tumača u slučajevima predviđenim ovim zakonom.
- (2) Ako je okriviljeni lice sa oötećenjem sluha, postavljaće mu se pitanja pisano, a ako je lice sa oötećenim govorom, pozvaće se da pisano odgovara. Ako se sasluoanje ne moûe obaviti na ovaj način, pozvaće se kao tumač lice koje se sa okriviljenim moûe sporazumjeti.
- (3) Ako tumač nije ranije zaklet, poloûice zakletvu da će vjerno prenijeti pitanja koja se okriviljenom upućuju i izjave koje on bude davao.
- (4) Odredbe ovog zakonika koje se odnose na vjeotake shodno se primjenjuju na tumače.

5. SVJEDOK

Lica koja mogu biti sasluoana kao svjedoci

Član 107

- (1) Kao svjedoci pozivaju se lica za koja je vjerovatno da će moći da daju obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu i o drugim vaûnim okolnostima.
- (2) Oötećeni, oötećeni kao tuûilac i privatni tuûilac mogu se sasluoati kao svjedoci.
- (3) Svako lice koje se kao svjedok poziva duûno je da se odazove pozivu, a ako ovim zakonom nije drukčije određeno, duûno je i da svjedoči.

Lica koja ne mogu biti sasluoana kao svjedoci

Član 108

Ne moûe se sasluoati kao svjedok:

- 1) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo duûnost čuvanja tajnih podataka u smislu propisa kojima se uređuje tajnost podataka, dok ga nadleûni organ ne oslobodi te duûnosti;
- 2) branilac okriviljenog o onome öto mu je okriviljeni kao svom branioncu povjerio;

- 3) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo duûnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski isповједник, advokat, zdravstveni radnik i drugi zaposleni u zdravstvu, novinar, kao i druga lica), osim ako je oslobođeno te duûnosti posebnim propisom ili izjavom lica u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne;
- 4) maloljetno lice koje, s obzirom na uzrast i duoevnu razvijenost, nije sposobno da shvati značaj prava da ne mora da svjedoči.

Lica oslobođena od duûnosti svjedočenja

Član 109

- (1) Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, oslobođeni su od duûnosti svjedočenja:
 - 1) bračni drug okrivljenog i lice sa kojim okrivljeni ūivi u vanbračnoj zajednici;
 - 2) srodnici okrivljenog po krvi u pravoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji zaključno do trećeg stepena, kao i srodnici po tazbini zaključno do drugog stepena;
 - 3) usvojenik i usvojilac okrivljenog, odnosno hranilac i hranjenik okrivljenog.
- (2) Oslobađanje od duûnosti svjedočenja iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na lica koja su pozvana da svjedoče u postupku za krivično djelo zapuôtanje i zlostavljanje maloljetnog lica, nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i rodoskrvnenje, kad je ootećeno maloljetno lice.
- (3) Organ koji vodi postupak duûan je da lica iz stava 1 ovog člana, prije njihovog sasluoanja ili čim sazna za njihov odnos sa okrivljenim, upozori da ne moraju svjedočiti. Lica iz stava 1 ovog člana će se upozoriti da će se njihov iskaz, ako odluče da svjedoče, bez obzira na njihovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.
- (4) Ako ima osnova da lice uskraći svjedočenje u odnosu na jednog od okrivljenih, to lice je oslobođeno duûnosti svjedočenja i u odnosu na druge okrivljene, ako se njegov iskaz, prema prirodi stvari, ne moûe ograničiti samo na druge okrivljene.

Svjedočenja na kojima ne moûe biti zasnovana sudska odluka

Član 110

Ako je kao svjedok sasluoano lice koje se ne moûe sasluoati kao svjedok u smislu člana 108 ovog zakonika ili lice koje ne mora svjedočiti saglasno članu 109 ovog zakonika, a nije na to upozorenje ili se nije izričito odreklo tog prava, ili ako upozorenje i odricanje nije uneseno u zapisnik, ili ako je iskaz svjedoka dobijen mučenjem ili na način iz člana 154 stav 5 ovog zakonika, na takvom iskazu svjedoka ne moûe se zasnivati sudska odluka.

Uskraćivanje davanja odgovora na pojedina pitanja

Član 111

Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, svjedok ima pravo da ne odgovara na pojedina pitanja kad je vjerovatno da bi time izloûio sebe ili lica iz člana 109 stav 1 ovog zakonika teôkoj sramoti ili krivičnom gonjenju, o čemu je sud duûan da ga upozna.

Pozivanje svjedoka

Član 112

- (1) Pozivanje svjedoka vröi se dostavljanjem pisanog poziva, u kojem se navodi ime i prezime i zanimanje pozvanog, vrijeme i mjesto dolaska, krivični predmet u vezi kojeg se poziva, naznačenje da se poziva kao svjedok i upozorenje o posljedicama neopravdanog izostanka iz člana 119 ovog zakonika.
- (2) Pozivanje kao svjedoka maloljetnog lica koje nije navrîlo öesnaest godina vröi se preko njegovih roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili drugih okolnosti.
- (3) Svjedoci koji se nalaze u drugoj drûavi i svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili invaliditeta ne mogu odazvati pozivu, mogu se sasluoati u svom stanu, a izuzetno i putem tehničkih uređaja za prenos slike ili zvuka, tako da im stranke mogu postavljati pitanja iako nijesu prisutne u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Za potrebe takvog sasluoanja moûe se odrediti stručna pomoć lica iz člana 282 stav 8 ovog zakonika.
- (4) Pozivanje svjedoka moûe se vröiti telefonom i drugim sredstvima elektronske komunikacije, ako svjedok pristaje da se na takav poziv odazove.

Način sasluoanja svjedoka i upozorenja suda

Član 113

- (1) Svjedoci se sasluoavaju odvojeno i bez prisustva ostalih svjedoka. Svjedok je duuan da odgovore daje usmeno.
- (2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je duuan da govori istinu i da ne smije niota prečutati i upozoriti da davanje launog iskaza predstavlja krivično djelo. Svjedok će se upoznati sa pravom iz člana 111 ovog zakonika, öto će se unijeti u zapisnik.
- (3) Nakon opomene i upozorenja iz stava 2 ovog člana, svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boraviöte, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos sa okriviljenim i oötećenim. Svjedok će se upozoriti da je duuan da o promjeni adresi ili boraviöta obavijesti sud.
- (4) Prilikom sasluoanja maloljetnog lica, naročito ako je ono oötećeno krivičnim djelom, postupiće se obazrivo da sasluoanje ne bi ötetno uticalo na psihičko stanje maloljetnog lica. Ako je to potrebno, sasluoanje maloljetnog lica obaviće se uz pomoć psihologa ili drugog stručnog lica.
- (5) Oötećeni koji je ürtva krivičnog djela protiv polne slobode, kao i dijete koje se sasluoava kao svjedok ima pravo da svjedoči u odvojenoj prostoriji pred sudijom i zapisničarem, a tuüilac, okriviljeni i branilac da gledaju prenos iz druge prostorije, uz mogućnost da postavljaju pitanja svjedoku, o čemu ih je sud duuan poučiti, öto se zapisnički konstatuje.
- (6) Sud moüe odlučiti da se odredba stava 5 ovog člana primjeni i na svjedočenje oötećenog koji je ürtva diskriminacije.

Sasluoanje i suočenje svjedoka

Član 114

- (1) Poslije opötih pitanja svjedok se poziva da iznese sve öto mu je o predmetu krivičnog postupka poznato, nakon čega će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjaönjenja. Prilikom sasluoanja svjedoka nije dozvoljeno sluüiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadrûano kako bi trebalo odgovoriti.
- (2) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.
- (3) Svjedoci se mogu suočiti, ako se njihovi iskazi ne slaüu u pogledu vaünih činjenica. Istovremeno se mogu suočiti samo dva svjedoka. Na suočenje svjedoka shodno se primjenjuju odredbe člana 102 st. 1 i 3 ovog zakonika.
- (4) Oötećeni koji se sasluoava kao svjedok pitaće se da li üeli da u krivičnom postupku ostvaruje imovinskopopravni zahtjev.

Prepoznavanje lica ili predmeta

Član 115

- (1) Ako je potrebno da se utvrdi da li svjedok prepoznae određeno lice ili predmet koje je opisao, pokazaće mu se to lice, zajedno sa drugim njemu nepoznatim licima čije su osnovne osobine slične onima kakve je opisao, odnosno taj predmet, zajedno sa predmetima iste ili slične vrste, nakon čega će se zatraüiti da izjavi da li lice ili predmet prepoznae sa sigurnoöću i da, u slučaju potvrđnog odgovora, na prepoznato lice ili predmet ukaüe.
- (2) U izviđaju i istrazi prepoznavanje sprovodi drüavni tuüilac koji će prethodno opomenuti i upozoriti svjedoka u skladu sa članom 113 stav 2 ovog zakonika.
- (3) Radnja prepoznavanja će se obaviti tako da lice koje je predmet prepoznavanja ne moüe da vidi svjedoka, niti svjedok moüe da vidi to lice prije nego öto se pristupi prepoznavanju.
- (4) O toku prepoznavanja i izjavama svjedoka sastavlja se zapisnik i sačinjava zajednički foto snimak lica ili predmeta koji se prepozna, a po potrebi se moüe izvröiti i audio ili audiovizuelno snimanje.

Sasluoanje svjedoka preko tumača

Član 116

Ako se sasluoanje svjedoka obavlja preko tumača ili ako je svjedok lice sa oötećenjem sluha ili govora, njegovo sasluoanje vröi se na način propisan članom 106 ovog zakonika.

Polaganje zakletve

Član 117

- (1) Od svjedoka se moüe zahtijevati da prije svjedočenja poloüi zakletvu.
- (2) Prije glavnog pretresa, svjedok moüe poloüiti zakletvu samo ako postoji bojazan da zbog bolesti ili zbog drugih razloga neće moći da dođe na glavni pretres. Razlog zbog koga je tada poloüena zakletva naveoće se u zapisniku.

- (3) Tekst zakletve glasi: "Zaklinjem se da ču o svemu öto pred sudom budem pitan govoriti samo istinu i da niöta od onoga öto mi je poznato neću prećutati".
- (4) Svjedok zakletvu polaüe usmeno, čitanjem njenog teksta ili potvrđnim odgovorom nakon sasluöanog sadrûaja teksta zakletve koju je procitao organ koji vodi krivični postupak. Svjedoci sa oötećenjem sluha ili govora koji znaju da čitaju i piöu potpisuju tekst zakletve, a svjedoci sa oötećenjem sluha ili govora koji ne znaju da čitaju ni da piöu zaklinju se uz pomoć tumača.
- (5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da poloüi zakletvu unijeće se u zapisnik.

Lica koja se ne smiju zaklinjati

Član 118

Ne smiju se zaklinjati lica:

- 1) koja nijesu punoljetna u času sasluöavanja;
- 2) za koja je dokazano ili za koja postoji osnovana sumnja da su izvröila ili učestvovala u krivičnom djelu zbog koga se sasluöavaju;
- 3) koja zbog duöevnog stanja ne mogu da shvate značaj zakletve.

Mjere za obezbjedenje prisustva svjedoka i procesne kazne

Član 119

- (1) Ako svjedok koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji sa mjesta gdje treba da bude sasluöan moüe se narediti da se prinudno dovede, a moüe se i kazniti novčano do 1.000 Ä.
- (2) Ako svjedok dođe i, nakon öto bude opomenut i upozoren u skladu sa članom 113 stav 2 ovog zakonika, odbije bez zakonskog razloga da svjedoči, moüe se kazniti novčano do 1.000 Ä, a ako i poslije toga odbije da svjedoči, moüe se zatvoriti. Zatvor traje dok svjedok pristane da svjedoči ili dok njegovo sasluöanje postane nepotrebno ili dok se krivični postupak zavröi, ali najduüe dva mjeseca.
- (3) Ako svjedok vrijeđa sud i druge učesnike postupka ili im prijeti, sud će ga opomenuti, a moüe ga i novčano kazniti do 1.000 Ä.
- (4) U izviđaju i istrazi kazne iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, na predlog drûavnog tuüiocu, izriče sud.
- (5) O üalbi protiv rjeöenja kojim je izrečena novčana kazna ili zatvor odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. éalba protiv rjeöenja o zatvoru ne zadrûava izvröenje.

Zaötita svjedoka od zastraöivanja

Član 120

- (1) Ako postoji osnovana bojazan da bi svjedok davanjem iskaza ili odgovorom na pojedina pitanja sebe, svog bračnog druga, bliskog srodnika ili njemu blisko lice izloüio ozbiljnoj opasnosti po üivot, zdravlje, fizički integritet, slobodu ili imovinu veéeg obima, svjedok moüe uskratiti iznoöenje podataka iz člana 113 stav 3 ovog zakonika, davanje odgovora na pojedina pitanja ili davanje iskaza u cjelini, dok se ne obezbijedi njegova zaötita. Ako uskraćivanje davanja iskaza smatra očigledno neosnovanim, organ koji vodi postupak će upozoriti svjedoka na mogućnost izricanja kazni iz člana 119 ovog zakonika.
- (2) Zaötita svjedoka sastoji se u posebnom načinu učestvovanja i sasluöanja svjedoka u krivičnom postupku.
- (3) Na način iz stava 2 ovog člana zaötita se moüe obezbijediti i zviüdaču kad se sasluöava kao svjedok, na njegov zahtjev.
- (4) Zaötita svjedoka i drugih lica iz stava 1 ovog člana moüe se obezbijediti i van krivičnog postupka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaötita svjedoka.
- (5) Sud je duüan da upozna svjedoka sa pravima iz st. 1 do 4 ovog člana.

Posebni načini učestvovanja i sasluöanja zaötíčenog svjedoka

Član 121

- (1) Posebni način učestvovanja i sasluöanja svjedoka u krivičnom postupku je: sasluöanje svjedoka pod pseudonimom, sasluöanje uz pomoć tehničkih uređaja (zaötitni zid, uređaji za promjenu glasa, uređaji za prenos slike i zvuka) i slično.

- (2) Ako se posebni način sasluoanja svjedoka u postupku odnosi samo na prikrivanje podataka iz člana 113 stav 3 ovog zakonika, sasluoanje će se sprovesti pod pseudonomom, a u ostalom dijelu sasluoanje će se sprovesti prema opotim odredbama ovog zakonika o sasluoanju svjedoka.
- (3) Ako se posebni način učestvovanja i sasluoanje svjedoka u postupku odnosi na prikrivanje podataka iz člana 113 stav 3 ovog zakonika i na prikrivanje lika svjedoka, sasluoanje će se sprovesti posredstvom tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka. Tehničkim uređajem rukuje stručno lice iz člana 282 stav 8 ovog zakonika. Lik i glas svjedoka tokom sasluoanja će se izmijeniti. Tokom sasluoanja svjedok će se nalaziti u prostoriji koja je odvojena od prostorije u kojoj se nalazi sudija za istragu i druga lica koja su prisutna sasluoanju. Sudija za istragu će zabraniti svako pitanje čiji bi odgovor mogao da otkrije identitet svjedoka.
- (4) Nakon zavrœenog sasluoanja svjedok će potpisati zapisnik pseudonomom samo u prisustvu sudije za istragu i zapisničara.
- (5) Lica koja u bilo kom svojstvu saznaju podatke o svjedoku iz st. 2 i 3 ovog člana duûna su da ih čuvaju kao tajnu.

Odlučivanje o posebnom načinu učestvovanja i sasluoanja svjedoka i zaötita podataka

Član 122

- (1) Rjeœenje o posebnom načinu učestvovanja i sasluoanja zaöticenog svjedoka u istrazi donosi sudija za istragu, na predlog svjedoka, okriviljenog, branioca ili drûavnog tuûioca, a na glavnom pretresu vijeće. Predlog mora da bude obrazloûen.
- (2) Prije donoœenja rjeœenja sudija za istragu će ocijeniti da li je iskaz svjedoka od takvog značaja da mu se odredi status zaöticenog svjedoka. Radi utvrđivanja tih činjenica sudija za istragu moûe da odredi ročiote na koje će pozvati drûavnog tuûioca i svjedoka.
- (3) Podaci o svjedoku koji će na poseban način učestvovati u postupku zapečatiće se u poseban omot i čuvati kod sudije za istragu. Na omot će se staviti naznaka "zaöticeni svjedok - tajna". Omot moûe otvoriti samo vijeće koje sudi na glavnom pretresu i drugostepeni sud u postupku po ûalbi, ali će zabiljeûiti da je otvaran uz navoðenje članova vijeća koji su upoznati sa njegovom sadrûinom. Nakon toga omot će se ponovo zapechatiti i vratiti sudiji za istragu.

Dokazna vrijednost iskaza zaöticenog svjedoka

Član 123

- (1) Odredbe čl. 120, 121 i 122 ovog zakonika primjenjuju se i na sasluoanje zaöticenog svjedoka na glavnom pretresu.
- (2) Presuda se ne moûe zasnivati iskljuivo na iskazu svjedoka koji je pribavljen na način propisan u čl. 120, 121 i 122 ovog zakonika.

Zaötita oötećenog prilikom davanja iskaza

Član 124

Odredbe čl. 120 do 123 ovog zakonika shodno se primjenjuju i na učestvovanje i sasluoanje oötećenog u krivičnom postupku.

Svjedok saradnik

Član 125

- (1) Drûavni tuûilac moûe sudu dati predlog da se kao svjedok sasluoëa pripadnik kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe koji na to pristane (u daljem tekstu: svjedok saradnik) protiv koga je podnijeta krivična prijava ili se vodi krivični postupak za djelo organizovanog kriminala iz člana 22 taËka 8 ovog zakonika, ako je izvjesno:
 - da će njegov iskaz i dokazi koje pruûi sudu znatno doprinijeti dokazivanju tog krivičnog djela i krivice uËinilaca ili pomoći otkrivanju, dokazivanju i sprječavanju drugih krivičnih djela kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe i
 - da je znaËaj njegovog iskaza za dokazivanje tih krivičnih djela i krivice ostalih uËinilaca preteûniji od ötetnih posljedica krivičnog djela koje mu se stavlja na teret.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana drûavni tuûilac moûe da podnese do zavrœetka glavnog pretresa, a mora da sadrûi činjenice i podatke na osnovu kojih će sud donijeti rjeœenje o određivanju statusa svjedoka saradnika.
- (3) Svjedok saradnik ne moûe biti lice za koje postoji osnovana sumnja da je organizator ili voða kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe.

Upozorenje svjedoku saradniku

Član 126

- (1) Prije podnošenja predloga iz člana 125 stav 1 ovog zakonika, državni tužilac će opomenuti i upozoriti lice koje se predlaže za svjedoka saradnika na dužnosti iz člana 113 stav 2 ovog zakonika. Na oslobođanje od dužnosti svjedočenja iz člana 109 ovog zakonika i pravo da ne odgovara na pojedina pitanja iz člana 111 ovog zakonika, svjedok saradnik se ne može pozvati.
- (2) Opomena i upozorenje iz člana 113 stav 2 ovog zakonika, odgovori lica koje se predlaže za svjedoka saradnika i njegova izjava da će dati iskaz o svemu što mu je poznato i da neće ništa prečutati, državni tužilac će unijeti u zapisnik koji potpisuje to lice. Ako lice koje se predlaže za svjedoka saradnika ne govori crnogorski jezik, obezbijeđe se prevod zapisnika na njegov jezik, nakon čega to lice potpisuje zapisnik. Zapisnik se prilaže uz predlog iz člana 125 stav 1 ovog zakonika.
- (3) Ako državni tužilac ocjeni da postoje uslovi da se okrivljeni koji se nalazi u pritvoru predloži kao svjedok saradnik, sud će omogućiti državnom tužiocu da radi izvođenja radnji iz st. 1 i 2 ovog člana ostvari kontakt sa okrivljenim.

Odlučivanje o predlogu državnog tužioca

Član 127

- (1) O predlogu državnog tužioca iz člana 125 ovog zakonika, u istrazi i do početka glavnog pretresa, odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a na glavnom pretresu vijeće pred kojim se održava glavni pretres.
- (2) Na sjednicu vijeće će se pozvati državni tužilac, lice predloženo za svjedoka saradnika i njegov branilac da bi se utvrdilo da li su ispunjeni uslovi iz člana 125 ovog zakonika. Sjednica se održava bez prisustva javnosti. Izjave date na ovoj sjednici ne mogu se koristiti u krivičnom postupku protiv lica koje je predloženo za svjedoka saradnika kao dokaz za oglašavanje tog lica krivim.
- (3) Protiv rješenja vijeće iz stava 1 ovog člana kojim se predlog državnog tužioca odbija ugovor može izjaviti državni tužilac u roku od 48 sati od prijema rješenja. Odluku o ugovoru donosi vići sud u roku od tri dana od prijema ugovora i spisa prvostepenog suda.
- (4) Ako usvoji predlog državnog tužioca, vijeće će odrediti da se iz spisa izdvoje zapisnici i službene zabilježke o ranijim iskazima svjedoka saradnika koje je dao kao osumnjičeni ili okrivljeni i oni se ne mogu upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku, osim u slučaju iz člana 130 ovog zakonika.
- (5) Ako se okrivljeni nalazi u pritvoru, a vijeće donese odluku iz stava 4 ovog člana, istovremeno će donijeti rješenje o ukidanju pritvora.

Rješenje o određivanju statusa svjedoka saradnika

Član 128

- (1) Ako nakon održane rasprave iz člana 127 ovog zakonika utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 125 stav 1 ovog zakonika, vijeće donosi rješenje kojim se osumnjičeni, odnosno okrivljeni određuju kao svjedok saradnik.
- (2) Ako vijeće odlučuje o predlogu za određivanje svjedoka saradnika protiv koga je podnijeta krivična prijava, odnosno pokrenuta istraga, vijeće će prije utvrđivanja uslova iz stava 1 ovog člana utvrditi postojanje uslova iz člana 22 tačka 8 ovog zakonika.
- (3) U rješenju se navodi: da se protiv svjedoka saradnika neće pokrenuti, odnosno nastaviti krivični postupak, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela i zakonski naziv krivičnog djela na koji se odnosi zabrana pokretanja ili nastavljanja krivičnog postupka, priroda i sadržaj saradnje koju će pružiti svjedok saradnik i uslovi pod kojima se rješenje može ukinuti.
- (4) Rješenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se državnom tužiocu, svjedoku saradniku i njegovom branioncu.

Nemogućnost krivičnog gonjenja

Član 129

- (1) Svjedok saradnik koji je sudu dao iskaz u skladu sa odredbama člana 126 st. 1 i 2 ovog zakonika ne može biti gonjen za krivično djelo organizovanog kriminala za koje se vodi postupak.
- (2) Kad sud utvrdi rješenjem na zapisniku o glavnom pretresu da je svjedok saradnik dao iskaz u smislu stava 1 ovog člana, državni tužilac će odbaciti krivičnu prijavu, odnosno odustati od krivičnog gonjenja svjedoka saradnika najkasnije do završetka glavnog pretresa koji se vodi protiv drugih pripadnika kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe, a sud će izreći presudu kojom se optužba odbija protiv svjedoka saradnika.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, odredbe člana 59 ovog zakonika neće se primjenjivati.

Ukidanje rješenja

Član 130

- (1) Ako svjedok saradnik ne da iskaz u skladu sa članom 126 st. 1 i 2 ovog zakonika ili ako prije pravosnažno okončanog postupka izvrši novo krivično djelo organizovanog kriminala, državni tužilac će predložiti ukidanje rješenja iz člana 128 stav 1 ovog zakonika i nastaviti krivično gonjenje, odnosno pokrenuti krivični postupak za to i novo krivično djelo.
- (2) Ako se u toku postupka otkrije neko ranije izvršeno krivično djelo organizovanog kriminala svjedoka saradnika, državni tužilac će postupiti u skladu sa odredbama člana 125 ovog zakonika, nakon čega može predložiti ukidanje rješenja iz člana 128 stav 1 ovog zakonika i nastaviti krivično gonjenje, odnosno pokrenuti krivični postupak za to i ranije izvršeno krivično djelo.
- (3) Ako se u toku postupka otkrije neko ranije izvršeno krivično djelo svjedoka saradnika koje ne predstavlja djelo organizovanog kriminala, državni tužilac će postupiti u skladu sa općim pravilima ovog zakonika.

Zaštita svjedoka saradnika

Član 131

- (1) Prilikom saslušanja svjedoka saradnika javnost je isključena, osim ako vijeće, na predlog državnog tužioca i uz saglasnost svjedoka saradnika, ne donese drukčiju odluku.
- (2) Prije donošenja odluke iz stava 1 ovog člana, predsjednik vijeća će, uz prisustvo branioca, upoznati svjedoka saradnika sa predlogom državnog tužioca i obavijestiti ga o njegovom pravu da bude saslušan bez prisustva javnosti. Kad svjedok saradnik da izjavu da je saglasan da bude saslušan uz prisustvo javnosti, ta izjava će se unijeti u zapisnik.
- (3) Državni tužilac može predložiti da se svjedoku saradniku, njegovom bračnom drugu, bliskom srodniku ili njemu bliskom licu obezbjedi posebna zaštita shodno članu 120 ovog zakonika.

Dokazni značaj iskaza svjedoka saradnika

Član 132

Sud ne može neko lice oglasiti krivim samo na osnovu dokaza dobijenog svjedočenjem svjedoka saradnika.

6. UVIĐAJ I REKONSTRUKCIJA

Preduzimanje uviđaja

Član 133

Uviđaj se preduzima kad je za utvrđivanje ili razjašnjenje neke važne činjenice u postupku potrebno neposredno opažanje.

Rekonstrukcija događaja

Član 134

- (1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koji su od značaja za razrješenje stvari, organ koji vodi postupak može odrediti rekonstrukciju događaja, koja se obavlja tako što će se ponoviti radnje ili situacije u uslovima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj odigrao. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili okrivljenih radnje ili situacije različito prikazane, rekonstrukcija događaja će se, po pravilu, posebno izvršiti sa svakim od njih.
- (2) Radnja iz stava 1 ovog člana može se sprovesti u potpunosti ili djelimično korištenjem odgovarajućih tehničkih sredstava.
- (3) Rekonstrukcija se ne smije obaviti na način kojim se remeti javni red i vrijedja moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.
- (4) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovo izvesti pojedini dokazi.

Pomoć stručnog lica i vještaka

Član 135

- (1) Organ koji obavlja uviđaj ili rekonstrukciju može zatražiti pomoć stručnog lica kriminalističko-tehničke, saobraćajne ili druge stuke, koje će, po potrebi, preduzeti i pronalaženje, obezbjeđivanje ili opisivanje tragova, izvröiti potrebna mjerena i snimanja, sačiniti skice ili prikupiti druge podatke.
- (2) Na uviđaj ili rekonstrukciju može se pozvati i vještak, ako bi njegovo prisustvo bilo od koristi za davanje nalaza i miöljenja.

7. VJEÄTAČENJE

Odredivanje vještačenja

Član 136

Vještačenje se određuje kad za utvrđivanje ili ocjenu neke vaune činjenice treba pribaviti nalaz i miöljenje od lica koje raspolaže potrebnim stručnim znanjem.

Naredba o vještačenju

Član 137

- (1) Vještačenje određuje organ koji vodi postupak pisanom naredbom koja mora da sadrži: zadatak i obim vještačenja, rok za podnošenje pisanog nalaza i miöljenja i određivanje lica koje će izvröiti vještačenje a koje je upisano u Registar sudskih vještaka ili Registar pravnih lica za vröenje vještačenja (u daljem tekstu: Registar). Naredba se dostavlja i strankama.
- (2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može obaviti u okviru državnog organa, takva vještačenja, a naročito složenija, povjeriće se, po pravilu, takvoj ustanovi, odnosno organu. Ustanova, odnosno organ određuje jednog ili više stručnjaka odgovarajuće specijalnosti koji će izvröiti vještačenje.
- (3) Kad vještaka određuje organ koji vodi postupak, taj organ će, po pravilu, odrediti jednog vještaka, a ako je vještačenje složeno - dva ili više vještaka.
- (4) Ako za neku vrstu vještačenja nema postavljenih sudskih vještaka ili su svi sudski vještaci za određenu oblast vještačenja spriječeni da izvröe vještačenje u primjerenom roku, vještačenje može izvröiti lice sa prebivalištem, odnosno sjedištem u drugoj državi ili lice koje nije upisano u Registar.

Dužnost vještaka i procesne kazne

Član 138

- (1) Vještak je dužan da se odazove pozivu i da d, svoj pisani nalaz i miöljenje u roku određenom u naredbi. Rok određen naredbom, iz opravdanih razloga, na zahtjev vještaka, može se produžiti.
- (2) Ako vještak koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, ili ako odbije da vještaci, ili vrijeda organ koji vodi postupak ili druge učesnike postupka, ili ako ne da nalaz i miöljenje u roku iz naredbe, može da se kazni novčano do 1.000 A, a stručna ustanova ili drugo pravno lice do 5.000 A. U slučaju neopravdanog izostanka, vještak može i prinudno da se dovede.
- (3) U izviđaju i istrazi kazne iz stava 2 ovog člana, na predlog državnog tužioca, izriče sud.
- (4) O ujalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Lica koja ne mogu biti određena za vještaka

Član 139

- (1) Za vještaka se ne može odrediti lice koje ne može biti saslušano kao svjedok u skladu sa članom 108 ovog zakonika ili lice koje je oslobođeno od dužnosti svjedočenja u smislu člana 109 ovog zakonika, kao ni lice prema kome je krivično djelo učinjeno, a ako je određeno, na njegovom nalazu i miöljenju ne može se zasnivati sudska odluka.
- (2) Za vještaka se ne može odrediti lice koje je zaposleno kod očećenog ili okrivljenog ili su očećeni ili okrivljeni zaposleni kod vještaka ili je vještak zajedno sa njima ili nekim od njih zaposlen kod drugog poslodavca.
- (3) Za vještaka se, po pravilu, neće odrediti lice koje je saslušano kao svjedok.
- (4) Kad je dozvoljena posebna ujalba protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za izuzeće vještaka, u smislu člana 41 stav 4 ovog zakonika, ujalba odlaže izvröenje vještačenja, ukoliko ne postoji opasnost od odlaganja.

Postupak vještačenja

Član 140

- (1) Prije početka vjeočenja vjeotak će se pozvati da predmet vjeočenja briuljivo razmotri, da tačno navede sve oto zapazi i nađe i da svoje mioljenje iznese nepristrasno i u skladu sa pravilima nauke ili vjeotine. On će se posebno upozoriti da davanje launog iskaza predstavlja krivično djelo.
- (2) Od vjeotaka se može zahtijevati da prije vjeočenja poloui zakletvu. Vjeotak upisan u Registar može biti prije vjeočenja samo opomenut na već poloüenu zakletvu.
- (3) Tekst zakletve glasi: "Zaklinjem se da eu vjeočiti savjesno i nepristrasno, po svom najboljem znanju i da eu tačno i potpuno iznijeti svoj nalaz i mioljenje".
- (4) Organ pred kojim se vodi postupak stara se da se vjeočenjem utvrde i razjasne sve vaune činjenice i u tu svrhu pokazuje vjeotaku predmete koje će razmotriti, postavlja mu pitanja i, po potrebi, traui objaönjenja u pogledu datog nalaza i mioljenja.
- (5) Vjeotaku se mogu davati razjaönjenja, a može mu se dozvoliti i da razmatra spise. Vjeotak može predloüiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od vanosti za davanje nalaza i mioljenja. Ako prisustvuje uviđaju, rekonstrukciji ili drugoj istraunoj radnji, vjeotak može predloüiti da se razjasne pojedine okolnosti ili da se licu koje se sasluöava postave pojedina pitanja.

Pregledanje predmeta vjeočenja

Član 141

- (1) Vjeotak pregleda predmete vjeočenja u prisustvu organa koji vodi postupak i zapisničara, osim ako su za vjeočenje potrebna dugotrajna ispitivanja ili ako se ispitivanja obavljaju u stručnoj ustanovi, odnosno u druavnom organu ili ako je to u interesu morala.
- (2) Ako je za svrhe vjeočenja potrebno da se analizira neka materija, vjeotaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te materije, a ostatak će se u potreboj količini obezbijediti za slučaj naknadnih analiza.

Unoönje nalaza i mioljenja u zapisnik

Član 142

Nalaz i mioljenje vjeotaka odmah se unosi u zapisnik.

Vjeočenje od strane stručne ustanove ili druavnog organa

Član 143

- (1) Ako se vjeočenje povjerava stručnoj ustanovi ili druavnom organu, organ koji vodi postupak upozoriće da u davanju nalaza i mioljenja ne može učestvovati lice koje nema odgovarajuću specijalnost niti lice za koje postoje razlozi za izuzeće od vjeočenja iz čl. 139 i 148 ovog zakonika ili u smislu člana 43 ovog zakonika, kao i na posljedice davanja launog nalaza i mioljenja.
- (2) Stručnoj ustanovi, odnosno druavnom organu staviće se na raspolaganje materijal potreban za vjeočenje, a ako je potrebno postupiće se u skladu sa odredbom člana 140 stav 5 ovog zakonika.
- (3) Stručna ustanova, odnosno druavni organ dostavlja pisani nalaz i mioljenje potpisani od lica koja su izvröila vjeočenje.
- (4) Stranke mogu od starjeoine stručne ustanove, odnosno druavnog organa zahtijevati da im saopoti imena stručnjaka koji će izvröiti vjeočenje.
- (5) Odredbe člana 140 st. 1 do 4 ovog zakonika ne primjenjuju se kad je vjeočenje povjerenovo stručnoj ustanovi ili druavnom organu. Organ pred kojim se vodi postupak može traüiti od stručne ustanove ili druavnog organa objaönjenja u pogledu datog nalaza i mioljenja.

Zapisnik o vjeočenju i pravo njegovog razgledanja

Član 144

- (1) U zapisniku o vjeočenju ili u pisanim nalazu i mioljenju naznačiće se ko je izvröio vjeočenje, kao i zanimanje, stručna spremna i specijalnost vjeotaka.
- (2) Po zavrönem vjeočenju, kojem nijesu prisustvovale, stranke će se obavijestiti da je vjeočenje obavljeno i da zapisnik o vjeočenju, odnosno pisani nalaz i mioljenje mogu razgledati.

Ponovno vjeočenje

Član 145

Kad je za vjeötačenje određeno viöe vjeötaka, a podaci u njihovom nalazu se bitno razilaze ili ako je njihov nalaz nejasan, nepotpun ili u protivrječnosti sam sa sobom ili sa izviđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim sasluoanjem vjeötaka, vjeötačenje će se obnoviti sa drugim vjeötacima.

Dopunsko vjeötačenje

Član 146

Ako u miöljenju vjeötaka ima protivrječnosti ili nedostataka ili se pojavi osnovana sumnja u tačnost datog miöljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim sasluoanjem vjeötaka, zatraüice se miöljenje drugih vjeötaka ili će se preduzeti novo vjeötačenje sa drugim vjeötacima.

Pregled, obdukcija i ekshumacija leöa

Član 147

- (1) Pregled i obdukcija leöa preduzeće se uvijek kad o nekom smrtnom slučaju postoji sumnja ili je očigledno da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi sa izvröenjem krivičnog djela. Ako je leö već zakopan, odrediće se ekshumacija u cilju njegovog pregleda i obdukcije.
- (2) Prilikom obdukcije leöa preduzeće se potrebne mjere da se utvrdi identitet leöa i u tom cilju posebno će se opisati podaci o spoljnim i unutraönjim tjelesnim osobinama leöa.
- (3) Kad je to neophodno, primjeniće se identifikacione stručne i naučne metode: uzimanje i upoređivanje otisaka prstiju leöa, analiza DNK uzorka i poređenje dobijenog DNK profila sa DNK profilom nestalog lica ili drugog lica, krvnih srodnika lica za koje se pretpostavlja da bi mogao biti identifikovan, a po potrebi i preduzimanje drugih analiza i primjena drugih stručnih i naučnih metoda u cilju utvrđivanja identiteta leöa.
- (4) Uzimanje uzoraka bioloökog materijala za potrebe DNK analize u krivičnom postupku, pakovanje bioloökog materijala, čuvanje, obrada, čuvanje uzoraka i dobijenih rezultata DNK analize vröi se na način propisan posebnim zakonom.

Vjeötačenje leöa van ustanove

Član 148

- (1) Kad se vjeötačenje obavlja van stručne ustanove, pregled i obdukciju leöa će izvröiti jedan, a po potrebi dva ili viöe doktora medicine koji, po pravilu, treba da budu sudske-medicinske struke. Drûavni tuûilac u izviđaju i istrazi, odnosno predsjednik vijeća nakon podizanja optuûnice, naređuje i rukovodi tim vjeötačenjem i u zapisnik unosi nalaz i miöljenje vjeötaka.
- (2) Za vjeötaka se ne moûe odrediti doktor medicine koji je lijechio umrlog. Prilikom obdukcije leöa, a radi davanja razjaönjenja o toku i okolnostima bolesti, doktor medicine koji je lijechio umrlog moûe se sasluoati kao svjedok.

Sadrûaj miöljenja vjeötaka i duûnosti vjeötaka prilikom pregleda i obdukcije leöa

Član 149

- (1) U svom miöljenju vjeötaci će naročito navesti koji je neposredni uzrok smrti, öta je taj uzrok izazvalo i kad je smrt nastupila.
- (2) Ako je na leöu nađena povreda, utvrdiće se da li je tu povredu nanio neko drugi i, ako jeste, onda čime, na koji način, koliko vremena prije nego öto je smrt nastupila i da li je ona prouzrokovala smrt. Ako je na leöu nađeno viöe povreda, utvrdiće se da li je svaka povreda nanijeta istim sredstvom i koja je povreda prouzrokovala smrt, a ako je viöe povreda smrtonosnih, koja je od njih ili koje su svojim zajedničkim djelovanjem bile uzrok smrti.
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana naročito će se utvrditi da li je smrt prouzrokovana samom vrstom i opötom prirodom povrede ili zbog ličnog svojstva ili naročitog stanja organizma povrijeđenog ili zbog slučajnih okolnosti ili okolnosti pod kojima je povreda nanijeta. Pored toga, utvrdiće se da li bi blagovremeno pruûena pomoć mogla otkloniti smrt.
- (4) Vjeötak je duûan da obrati paûnu na nađeni bioloök materijal (krv, pljuvačka, sperma, urin i dr.) i da ga opiöe i sačuva za bioloök vjeötačenje, ako ono bude određeno.

Pregled i obdukcija zaæetka i novoroðenčeta

Član 150

- (1) Prilikom pregleda i obdukcije začetka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za vanmaterični ūivot i uzrok izumiranja.
- (2) Prilikom pregleda i obdukcije leōa novorođenčeta utvrdiće se posebno da li je rođeno ūivo ili mrtvo, da li je bilo sposobno za ūivot, koliko je dugo ūivjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Toksikoloōko vjeočačenje

Član 151

- (1) Ako postoji sumnja da je smrt nastupila trovanjem, uputiće se sumnjive materije koje su nađene u leōu ili na drugom mjestu na vjeočačenje stručnoj ustanovi koja vrōi toksikoloōka ispitivanja.
- (2) Prilikom pregleda sumnjivih materijala vjeotak će posebno utvrditi vrstu, količinu i dejstvo nađenog otrova, a ako se radi o pregledu materija uzetih iz leōa, po mogućnosti i količinu upotrijebljenog otrova.

Vjeočačenje tjelesnih povreda

Član 152

- (1) Tjelesne povrede vjeočače se, po pravilu, pregledom povrjeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno - na osnovu medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.
- (2) Nakon öto tačno opioe povrede, vjeotak će dati miöljenje, naročito o vrsti i teūini svake pojedine povrede i njihovom ukupnom dejstvu, s obzirom na njihovu prirodu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo dejstvo te povrede obično proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele, čime su povrede nanijete i na koji način.
- (3) Prilikom vjeočačenja, vjeotak je duūan da postupi u skladu sa odredbom člana 149 stav 4 ovog zakonika.

Psihijatrijsko vjeočačenje

Član 153

- (1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uračunljivost okrivljenog uslijed duoevne bolesti, privremene duoevne poremećenosti, zaostalog duoevnog razvoja ili druge teue duoevne poremećenosti, odrediće se psihijatrijski pregled.
- (2) Ako je prema miöljenju vjeotaka potrebno duue posmatranje, okrivljeni će se poslati na posmatranje u psihijatrijsku ustanovu. Rjeöenje o tome donosi sudija za istragu ili vijeće. Posmatranje se moüe produüiti preko dva mjeseca samo na obrazloüeni predlog rukovodioca psihijatrijske ustanove, po prethodno pribavljenom miöljenju vjeotaka, ali ne moüe ni u kom slučaju trajati duue od öest mjeseci.
- (3) Protiv rjeöenja iz stava 2 ovog člana okrivljeni i njegov branilac mogu izjaviti ūalbu u roku od 24 časa kad je rjeöenje uručeno okrivljenom, odnosno braniocu. O ūalbi rjeöava vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 48 časova, a ako je to vijeće donijelo rjeöenje koje se pobija ūalbom ili vijeće na glavnem pretresu, o ūalbi odlučuje vijeće neposredno viöeg suda. éalba ne zadrûava izvröenje rjeöenja.
- (4) Ako vjeotaci ustanove da je duoevno stanje okrivljenog poremećeno, odrediće prirodu, vrstu, stepen i trajnost poremećenosti i dati svoje miöljenje o tome kakav je uticaj takvo duoevno stanje imalo i kakav joö ima na shvatanje i postupke okrivljenog, kao i da li je i u kojoj mjeri poremećaj duoevnog stanja postojao u vrijeme izvröenja krivičnog djela.
- (5) Ako se u psihijatrijsku ustanovu upućuje okrivljeni koji se nalazi u pritvoru, sudija za istragu ili predsjednik vijeća će obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen pritvor, da bi se preduzele mjere potrebne za obezbjeđenje svrhe pritvora.
- (6) Vrijeme provedeno u psihijatrijskoj ustanovi uračunaće se okrivljenom u pritvor, odnosno u kaznu zatvora ako bude izrečena.

Tjelesni pregled i druge radnje

Član 154

- (1) Tjelesni pregled osumnjičenog ili okrivljenog preduzeće se i bez njegovog pristanka, ako je potrebno da se utvrde činjenice vaüne za krivični postupak. Tjelesni pregled drugih lica moüe se, bez njihovog pristanka, preuzeti samo onda ako se mora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica krivičnog djela.
- (2) Uzimanju uzorka krvi i preuzimanju drugih medicinskih radnji koje su po pravilu medicinske nauke neophodne radi analize i utvrđivanja drugih činjenica vaünih za krivični postupak moüe se pristupiti i bez pristanka lica koje se pregleda, izuzev ako bi zbog toga nastupila öteta po njegovo zdravlje.

- (3) Uzorci pljuvačke radi sprovođenja DNK analize mogu se uzimati kad je to potrebno u cilju identifikacije lica ili u cilju poređenja sa drugim biološkim tragovima i drugim DNK profilima, i za to nije potreban pristanak lica niti se ta radnja može smatrati opasnom po zdravlje.
- (4) Ako se lica iz stava 1 ovog člana protive sprovođenju radnji iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, one se mogu preduzeti samo po naredbi nadležnog suda.
- (5) Zabranjeno je prema osumnjičenom, okrivljenom ili svjedoku primjenjivati medicinske intervencije ili im davati sredstva kojima bi se uticalo na njihovu svijest i volju prilikom davanja iskaza.

Vjećačenje poslovnih knjiga

Član 155

- (1) Kad je potrebno vjećačenje poslovnih knjiga, organ pred kojim se vodi postupak dužan je vjećacima naznačiti u kom pravcu i u kom obimu treba obaviti vjećačenje i koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.
- (2) Ako je za vjećačenje poslovnih knjiga privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika nužno da se prethodno sredi njihovo knjigovodstvo, troškovi sređivanja knjigovodstva padaju na teret imaoča poslovnih knjiga.
- (3) Rješenje o sređivanju knjigovodstva donosi organ koji vodi postupak, na osnovu obrazloženog pisanog izvještaja vjećaka kome je naloženo vjećačenje poslovnih knjiga. U rješenju će se naznačiti i iznos koji je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik dužno da položi sudu kao predujam za troškove sređivanja njegovog knjigovodstva. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.
- (4) Nakon sređivanja knjigovodstva organ koji vodi krivični postupak donosi, na osnovu izvještaja vjećaka, rješenje kojim utvrđuje visinu troškova nastalih sređivanja knjigovodstva i određuje da te troškove snosi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik čije je knjigovodstvo bilo predmet sređivanja. Na to rješenje može se izjaviti žalba u pogledu osnovanosti odluke o naknadni troškova i visine troškova. O žalbi rješava vijeće prvostepenog suda iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (5) Ukoliko troškovi i nagrada nijesu bili predviđeni, oni će biti naplaćeni u korist organa koji ih je unaprijed isplatio vjećacima.
- (6) Prije sprovođenja vjećačenja iz stava 1 ovog člana obaviće se popis poslovnih knjiga i druge poslovne dokumentacije povezane sa poslovnim knjigama u prisustvu državnog tužioca ili ovlašćenog policijskog službenika.

8. FOTOGRAFIJE I AUDIOVIZUELNI SNIMCI

Uvid u fotografije, slušanje audio snimaka i uvid u audiovizuelne snimke

Član 156

- (1) Fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci sprovedenih dokaznih radnji u skladu sa ovim zakonom mogu se koristiti kao dokaz i na njima se može zasnovati sudska odluka.
- (2) Fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci koji ne spadaju u fotografije ili audio, odnosno audiovizuelne snimke iz stava 1 ovog člana, mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku ako je utvrđena njihova autentičnost i isključena mogućnost fotomontaže ili video montaže i drugih oblika falsifikovanja fotografija i snimaka i ako su fotografija, odnosno snimak napravljeni uz prečutnu ili izričitu saglasnost osumnjičenog, odnosno okrivljenog kad se on ili njegov glas nalaze na fotografiji, odnosno snimku.
- (3) Fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci iz stava 2 ovog člana, sa čijim se pravljenjem nije saglasio osumnjičeni, odnosno okrivljeni, a on ili njegov glas se nalaze na fotografiji, odnosno snimku, mogu da se koriste kao dokaz u krivičnom postupku ako se na fotografiji, audio, odnosno audiovizuelnom snimku istovremeno nalazi i neko drugo lice, odnosno njegov glas koji se prečutno ili izričito saglasilo sa pravljenjem fotografije ili audio, odnosno audiovizuelnog snimka.
- (4) Fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci koji su napravljeni bez prečutne ili izričite saglasnosti osumnjičenog ili okrivljenog koji se na njima nalaze ili čiji je glas snimljen, mogu da se koriste kao dokaz u krivičnom postupku ako su fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci nastali kao vid opotih bezbjednosnih mjeri:
 - koje se preduzimaju na javnim površinama - ulicama, trgovima, parkiralištima, dvorištima okolo i ustanova i drugim sličnim javnim površinama, odnosno u javnim objektima i prostorijama, zgradama državnih organa, ustanovama, bolnicama, okolicama, aerodromima, autobuskim i željezničkim stanicama, sportskim stadionima i halama i drugim takvim prostorijama i sa njima povezanim otvorenim površinama, kao i u radnjama,

prodavnicama, bankama, objektima za poslovne namjene i drugim sličnim objektima u kojima se snimanje redovno obavlja iz bezbjednosnih razloga ili

- preduzetih od strane držaoca stana i drugih prostorija, odnosno od strane drugog lica po nalogu držaoca stana i drugih prostorija, öto se odnosi i na dvoriöe i druge slične otvorene prostore.

- (5) Ako se na fotografiji ili audio, odnosno audiovizuelnom snimku nalaze samo određeni predmeti ili događaji ili lica koja nemaju svojstvo osumnjičenog ili okrivljenog, fotografija ili audio, odnosno audiovizuelni snimak se mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku ukoliko nijesu nastali izvröenjem krivičnog djela.
- (6) Kad su fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci nastali u skladu sa st. 1 do 5 ovog člana, kao dokaz u krivičnom postupku moüe da se koristi i određeni dio fotografije ili snimka izdvojen primjenom odgovarajućih tehničkih sredstava, kao i fotografija napravljena kao izvod iz video snimka.
- (7) Kad su fotografije ili audio, odnosno audiovizuelni snimci nastali u skladu sa st. 1 do 5 ovog člana, kao dokaz u krivičnom postupku moüe da se koristi i crteü ili skica napravljeni na osnovu fotografije ili video snimka, pod uslovom da su napravljeni radi pojaönjenja detalja fotografije ili snimka i da su fotografija, odnosno snimak sadrûani u dokaznom materijalu.
- (8) Audio snimci koji se koriste kao dokaz u krivičnom postupku moraju biti prepisani i uneseni u spise krivičnog predmeta.

9. MJERE TAJNOG NADZORA

Vrste mjera tajnog nadzora i uslovi za njihovu primjenu

Član 157

- (1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesniötu sa drugim izvröilo, vröi ili se priprema za vröenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a na drugi način se ne mogu prikupiti dokazi ili bi njihovo prikupljanje zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugroûavanje üivota ljudi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:
 - 1) tajni nadzor i snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu;
 - 2) presrijetanje, prikupljanje i snimanje računarskih podataka;
 - 3) ulazak u prostorije radi tajnog fotografisanja i video i audio snimanja u prostorijama;
 - 4) tajno praćenje i video i audio snimanje lica i predmeta.
- (2) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesniötu sa drugim izvröilo, vröi ili se priprema za vröenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a okolnosti slučaja ukazuju da će se sa najmanje povreda prava na privatnost prikupiti dokazi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:
 - 1) simulirana kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita;
 - 2) pruûanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova;
 - 3) osnivanje fiktivnog privrednog druötva;
 - 4) praćenje prevoza i isporuke predmeta krivičnog djela;
 - 5) snimanje razgovora uz prethodno informisanje i saglasnost jednog od učesnika razgovora;
 - 6) angaûovanje prikrivenog isljednika i saradnika.
- (3) Mjere iz stava 1 tačka 1 ovog člana, mogu se narediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da izvröiocu ili od izvröiocu krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika prenosi poruke u vezi sa krivičnim djelom, odnosno da se izvröilac sluûi njihovim prikljućcima na telefon ili drugim sredstvima za elektronsku komunikaciju.
- (4) U slučaju kad se ne raspolaûe saznanjima o identitetu učinjoca krivičnog djela, mjera iz stava 1 tačka 4 ovog člana, moüe se odrediti prema predmetu krivičnog djela.
- (5) Protiv lica koja izvröavaju mjere iz stava 2 tač. 1, 2, 5 i 6 ovog člana, neće se preduzeti krivično gonjenje za radnje koje predstavljaju pomaganje u vröenju krivičnog djela, ako se to čini radi obezbjeđivanja podataka i dokaza za uspješno vođenje krivičnog postupka.
- (6) Izvröenje mjera iz stava 2 tač. 1, 2, 5 i 6 ovog člana, ne smije da predstavlja podstrekavanje na izvröenje krivičnog djela.
- (7) Mjere iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana i mjere iz stava 2 tač. 5 i 6 ovog člana mogu se narediti i prema licu za kojim je raspisana međunarodna potjernica ili prema trećem licu za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica.

Krivična djela za koja mogu biti naređene mjere tajnog nadzora

Član 158

Mjere iz člana 157 ovog zakonika mogu se narediti za krivična djela:

- 1) za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teća kazna;
- 2) sa elementima organizovanog kriminala;
- 3) prouzrokovanje lažnog stečaja, zloupotreba procjene, primanje mita, davanje mita, protivzakoniti uticaj, zloupotreba službenog položaja, kao i zloupotreba ovlašćenja u privredi i prevara u službi za koja je propisana kazna zatvora od osam godina ili teća kazna;
- 4) otmica, iznuda, ucjena, posredovanje u vröjenju prostitucije, prikazivanje pornografskog materijala, zelenaotvo, utaja poreza i doprinosa, krijumčarenje, nedozvoljeno prerađivanje, odlaganje i skladištenje opasnih materija, napad na službeno lice u vröjenju službene dužnosti, sprječavanje dokazivanja, kriminalno udruživanje, odavanje tajnih podataka, povreda tajnosti postupka, pranje novca, falsifikovanje novca, falsifikovanje isprave, falsifikovanje službene isprave, pravljenje, nabavljanje i davanje drugom sredstava i materijala za falsifikovanje, učestvovanje u stranim oružanim formacijama, dogovaranje ishoda takmičenja, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi;
- 5) protiv bezbjednosti računarskih podataka.

Nadležnost za određivanje i trajanje mjera tajnog nadzora

Član 159

- (1) Mjere iz člana 157 stav 1 ovog zakonika, na obrazloženi predlog državnog tužioca, pisanom naredbom određuje sudija za istragu. Obrazloženi predlog se predaje u zatvorenoj koverti sa naznakom MTN - mjere tajnog nadzora.
- (2) Predlog i naredba iz stava 1 ovog člana sadrži: vrstu mjere, podatke o licu prema kome se mjera sprovodi, ako je to lice poznato, razloge za osnove sumnje, način izvršenja mjere, njen cilj, obim i trajanje. Ako se radi o mjeri angažovanja prikrivenog islijednika i saradnika, predlog i naredba sadrži i upotrebu lažnih isprava i tehničkih uređaja za prenos i snimanje zvuka, slike i video zapisa, učeće u zaključivanju pravnih poslova, kao i razloge koji opravdavaju da se za islijednika i saradnika angažuje lica koje nije ovlašćeni policijski službenik.
- (3) Predlog i naredba za određivanje mjera postaju sastavni dio krivičnog spisa i treba da sadrži raspoložive podatke o licu prema kome se određuju, krivično djelo zbog kojeg se određuju, činjenice iz kojih proističe potreba njihovog preduzimanja, rok trajanja koji mora biti primjereno ostvarenju cilja mjere, način, obim i mjesto sproveđenja mjera.
- (4) Izuzetno, ako se pisana naredba ne može izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, preduzimanje mjere iz člana 157 ovog zakonika može započeti na osnovu usmene naredbe sudije za istragu, odnosno državnog tužioca. U tom slučaju pisana naredba mora da bude pribavljena u roku od 12 sati od izdavanja usmene naredbe.
- (5) Na osnovu naredbe sudije za istragu odnosno državnog tužioca mjere iz člana 157 stav 1 i stav 2 tač. 3 do 6 ovog zakonika, mogu trajati do četiri mjeseca. Iz opravdanih razloga, navedene mjere se mogu produžavati prema istom licu i za isto krivično djelo najduže do 18 mjeseci od donošenja prve naredbe za određivanje mjera tajnog nadzora. Izvršenje mjera će se naredbom prekinuti kad prestanu razlozi za njihovu primjenu. Mjere čije je izvršenje prekinuto mogu se iz opravdanih razloga nastaviti prema istom licu i za isto krivično djelo na osnovu naredbe. U maksimalni rok trajanja mjere računa se i vrijeme prekida izvršenja mjere. Nakon proteka rokova iz ovog stava, ne može se nastaviti izvršenje, niti nova mjera odrediti za isto krivično djelo i prema istom izvršiocu. Predlog za preduzimanje mjere iz člana 157 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakonika može se odnositi samo na jedan simulirani akt, a svaki naredni predlog za preduzimanje ove mjere protiv istog lica mora sadržati razloge koji opravdavaju ponovno preduzimanje ove mjere.
- (6) Ako se u toku izvršenja mjere pokaže da se tom mjerom ne može postići svrha, ona se može zamijeniti drugom mjerom. U maksimalni rok trajanja novoodređene mjere računa se i vrijeme trajanja prethodno određene mjere.
- (7) Određivanje mjera tajnog nadzora iz člana 157 st. 1 i 2 ovog zakonika prema istom licu i za isto krivično djelo ne utiče na određivanje mjere tajnog nadzora prema licu za kojim je raspisana međunarodna potjernica ili prema trećem licu za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica.
- (8) Uz naredbu za izvršenje mjere iz člana 157 stav 1 tačka 1 ovog zakonika, sudija za istragu će izdati poseban nalog u kojem će navesti samo telefonski broj ili e-mail adresu ili internacionalni identifikacioni broj korisnika (IMSI broj), internacionalni identifikacioni broj mobilnog uređaja (IMEI broj) i adresu internet protokola (IP adresa) i trajanje mjere, a nalog će ovlašćeni policijski službenik predati privrednim subjektima iz stava 7 ovog člana u postupku izvršenja mjere.
- (9) Poštanska, druga privredna društva i pravna lica registrovana za prenošenje informacija dužna su da ovlašćenom policijskom službeniku omoguće izvršenje mjere iz člana 157 stav 1 ovog zakonika. Službena i odgovorna lica

koja učestvuju u postupku donošenja naredbe i izvršenju mjeru iz člana 157 ovog zakonika dužna su da kao tajne podatke čuvaju sve podatke koje su saznali u ovom postupku.

- (10) Ako se prilikom primjene mjeru tajnog nadzora zabilježe podaci i obavještenja koji upućuju i na neko drugo lice za koje postoje osnovni sumnji da je izvršilo krivično djelo za koje je određena mjeru tajnog nadzora ili neko drugo krivično djelo, taj dio materijala će se izdvojiti i dostaviti državnom tužilcu i može se koristiti kao dokaz samo za krivična djela iz člana 158 ovog zakonika.
- (11) Državni tužilac i sudija za istragu će, na odgovarajući način (prepisom zapisnika ili službenih zabilježki bez ličnih podataka, izdvajanjem službene zabilježke iz spisa i sl.), spriječiti da neovlašćeno lice, osumnjičeni ili njegov branilac utvrde identitet lica koja su izvršila mjeru iz člana 157 ovog zakonika kao i prikrivenog islijednika i saradnika. Ako se ova lica saslušavaju kao svjedoci sud će postupiti na način propisan čl. 120 do 123 ovog zakonika.

Izvršenje mjeru tajnog nadzora

Član 160

- (1) Mjeru iz člana 157 ovog zakonika izvršava ovlašćeni policijski službenik, vodeći računa da se u oto manjoj mjeri narušava privatnost lica na koja se mjeru ne odnosi.
- (2) Prikriveni islijednik i saradnik može biti ovlašćeni policijski službenik, zaposleni u drugom državnom organu, ovlašćeni policijski službenik druge države ili, izuzetno, ako se mjeru ne može sprovesti na drugi način, neko drugo lice. Prikrivenog islijednika određuje starješina organa koji je nadležan za izvršenje mjeru tajnog nadzora ili lice koje on ovlasti.
- (3) Prikriveni islijednik i saradnik ne može biti lice za koje postoji osnovana sumnja da je bio ili je sada pripadnik kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe ili lice koje je osuđivano za krivična djela organizovanog kriminala.
- (4) Prikriveni islijednik i saradnik mogu da učestvuju u pravnom saobraćaju koristeći isprave za prikrivanje identiteta, a prilikom prikupljanja obavještenja mogu da koriste tehnička sredstva za prenos i snimanje zvuka, slike i video zapisa. Organ nadležan za izdavanje isprava na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica, na zahtjev starještine organa nadležnog za izvršenje mjeru tajnog nadzora, izdaće isprave za prikrivanje identiteta policijskog službenika ili drugog lica i u bazu podataka unijeti podatke iz tih isprava.
- (5) Ovlašćeni policijski službenik koji izvršava mjeru vodi evidenciju o svakoj preduzetoj mjeri, o čemu državnom tužilcu, odnosno sudiji za istragu dostavlja periodične izvještaje o izvršenju mjeru. Ako državni tužilac, odnosno sudija za istragu ocijeni da više ne postoji potreba za preduzimanjem naređenih mjeru donosi naredbu o njihovom obustavljanju.
- (6) Po izvršenju mjeru iz člana 157 ovog zakonika, ovlašćeni policijski službenik će dostaviti državnom tužilcu konačan izvještaj i ostali materijal pribavljen preduzimanjem mjeru.
- (7) Ako državni tužilac odluči da ne pokrene krivični postupak odnosno ako podaci i informacije prikupljeni primjenom mjeru tajnog nadzora nijesu potrebni za krivični postupak dostaviće materijal dobijen primjenom člana 157 ovog zakonika u zatvorenom omotu sa posebnom oznakom MTN sudiji za istragu, koji će narediti da se materijal uništi u prisustvu državnog tužilaca i sudije za istragu, o čemu će sudija za istragu sačiniti zapisnik.
- (8) Sudija za istragu će postupiti u skladu sa stavom 7 ovog člana i ako državni tužilac doneše naredbu o sprovećenju istrage protiv osumnjičenog prema kome su preduzete mjeru tajnog nadzora, ali dobijeni rezultati ili dio njih nijesu potrebni za vođenje krivičnog postupka ili kad je lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica pronađeno.
- (9) U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, podaci se smatraju tajnim podacima u smislu propisa kojim se uređuje tajnost podataka.
- (10) Način izrade, upotrebe, čuvanja i uništavanja isprava za utvrđivanje identiteta uređuje se aktom ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Pravno nevaljani dokazi

Član 161

- (1) Ako je prilikom preduzimanja mjeru iz člana 157 ovog zakonika postupljeno suprotno odredbama ovog zakonika ili naredbi sudije za istragu, odnosno državnog tužilaca, sudska odluka se ne može zasnivati na prikupljenim podacima.
- (2) Odredbe člana 211 stav 1, člana 293 stav 6, člana 356 stav 4 i člana 392 stav 4 ovog zakonika, shodno će se primjenjivati i na snimke sačinjene suprotno odredbama ovog člana i člana 157 ovog zakonika.

Obavljeotavanje lica prema kome je preduzeta mjera tajnog nadzora u slučaju kad ne dode do pokretanja krivičnog postupka

Član 162

- (1) Prije nego što se unioti materijal dobijen izvršenjem mjera tajnog nadzora u slučajevima iz člana 160 st. 7 i 8 ovog zakonika, sudija za istragu će obavijestiti lice prema kome je mjera preduzeta, a to lice ima pravo uvid u prikupljeni materijal.
- (2) Ako postoji osnovana bojazan da bi obavljeotavanje lica iz stava 1 ovog člana ili uvid u dobijeni materijal moglo da predstavlja ozbiljnu opasnost po život i zdravlje ljudi ili bi moglo ugroziti neku od istraga koje su u toku ili iz drugih opravdanih razloga, sudija za istragu, po pribavljenom mioljenju državnog tužioca, može odlučiti da ne obavljeotava lice prema kome je preduzeta mjera i da mu ne dozvoli uvid u dobijeni materijal.

Glava VIII

MJERE ZA OBEZBJEĐENJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG I ZA NESMETANO VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Vrste mjera i opota pravila o njihovoj primjeni

Član 163

- (1) Mjere koje se mogu preduzeti prema okrivljenom za obezbjeđenje njegovog prisustva i za nesmetano vođenje krivičnog postupka su: poziv, dovođenje, mjere nadzora, jemstvo i pritvor.
- (2) Nadležni sud će se pridržavati uslova određenih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera, ako se ista svrha može postići blažom mjerom.
- (3) Mjere iz stava 1 ovog člana ukinuće se po službenoj dužnosti kad prestanu razlozi zbog kojih su preduzete ili po ualbi, odnosno zamijeniće se drugom blažom mjerom kad za to nastupe uslovi.
- (4) Odredbe čl. 164 i 165 i člana 166 stav 2 tačka 6 ovog zakonika primjenjuju se i na osumnjičenog.

2. POZIV

Pozivanje, sadržaj i dostavljanje poziva

Član 164

- (1) Prisustvo okrivljenog u krivičnom postupku obezbjeđuje se njegovim pozivanjem. Poziv okrivljenom upućuje organ koji vodi krivični postupak.
- (2) Okrivljeni se poziva dostavljanjem zatvorenog pisanih poziva koji sadrži: naziv i adresu organa koji ga poziva, ime i prezime okrivljenog, zakonski naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje okrivljeni ima da dođe, dan i čas kad treba da dođe, naznačenje da se poziva u svojstvu okrivljenog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, službeni pečat i ime i prezime državnog tužioca, odnosno sudije koji poziva.
- (3) Pozivanje okrivljenog može se vröti telefonom i drugim sredstvom elektronske komunikacije, ako on pristaje da se na takav poziv odazove.
- (4) Kad se okrivljeni prvi put poziva, poučiće se u pozivu o pravu da uzme branioca i da branilac može prisustvovati njegovom saslušanju.
- (5) Okrivljeni je dužan da odmah obavijesti sud o promjeni adrese i o namjeri da promijeni boravište. O tome će se okrivljeni poučiti prilikom prvog saslušanja, odnosno dostavljanja optužnog predloga ili privatne tužbe, uz predočavanje posljedica određenih ovim zakonom.
- (6) Ako okrivljeni nije u stanju da se odazove pozivu uslijed bolesti ili druge neotklonjive smetnje, saslušaće se u mjestu gdje se nalazi ili će se obezbijediti njegov prevoz do sudske zgrade ili drugog mesta gdje se radnja preduzima.

3. DOVOĐENJE

Naredba za dovođenje

Član 165

- (1) Naredbu da se okriviljeni dovede moće izdati sud ili državni tužilac, ako uredno pozvani okriviljeni ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvröiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizilazi da okriviljeni izbjegava prijem poziva, ili ako je donijeto rješenje o pritvoru.
- (2) Naredbu za dovođenje izvröava policija.
- (3) Naredba za dovođenje izdaje se u pisanoj formi. Naredba treba da sadrži: ime i prezime okriviljenog koji se ima dovesti, mjesto i godinu rođenja, zakonski naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredbe Krivičnog zakonika kojom je to djelo propisano, razlog zbog kojega se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudske, odnosno državnog tužioca koji naređuje dovođenje.
- (4) Lice kome je povjereno izvröenje naredbe predaje naredbu okriviljenom i poziva ga da sa njim pođe. Ako okriviljeni to odbije, doveće ga prinudno.
- (5) Naredbu za dovođenje vojnih lica, pripadnika policije ili straže ustanove u kojoj su smještena lica ličena slobode izvröava njihova komanda, odnosno ustanova.

4. MJERE NADZORA

Vrste mjera

Član 166

- (1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi okriviljeni mogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u drugu državu ili ometati vođenje krivičnog postupka, sud može, po službenoj dužnosti, po predlogu tužioca ili očećenog, obrazloženim rješenjem okriviljenom izreći jednu ili više mjeru nadzora.
- (2) Mjere nadzora su:
 - 1) zabrana napuštanja stana;
 - 2) zabrana napuštanja boravišta;
 - 3) zabrana posjećivanja određenog mesta ili područja;
 - 4) obaveza povremenog javljanja određenom državnom organu;
 - 5) zabrana pristupa ili sastajanja sa određenim licima;
 - 6) privremeno oduzimanje putne isprave;
 - 7) privremeno oduzimanje vozačke dozvole.
- (3) Sprovođenje mjera nadzora iz stava 2 tač. 1 do 5 ovog člana može se kontrolisati elektronskim nadzorom. Kontrola elektronskim nadzorom uređuje se posebnim propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).
- (4) Mjerama nadzora ne može se ograničiti pravo okriviljenom da živi u svom stanu, da se nesmetano viđa sa članovima porodice i bliskim srodnicima, osim kad se postupak vodi zbog krivičnog djela učinjenog na ötetu člana porodice ili bliskih srodnika, kao i da obavlja svoju profesionalnu djelatnost, osim ako se postupak vodi zbog krivičnog djela učinjenog u vezi sa obavljanjem te djelatnosti.
- (5) Mjerama nadzora ne može se ograničiti pravo okriviljenog da nesmetano kontaktira sa svojim brancem.
- (6) Okriviljeni će se u rješenju o izricanju mjera iz stava 2 ovog člana upozoriti da se protiv njega može odrediti pritvor ako prekröi izrečenu mjeru.
- (7) U toku istrage mjere iz stava 2 ovog člana određuje i ukida sudija za istragu, a poslije podignute optužnice predsjednik vijeća, u roku od 24 časa od podnošenja predloga iz stava 1 ovog člana. Ako mjeru nije predložio državni tužilac, a postupak se vodi za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, prije donošenja rješenja kojim se mjeru izriče ili ukida, sud će zatražiti mišljenje državnog tužioca. Sud će na isti način postupiti i kad nađe da treba ukinuti mjeru predloženu od strane državnog tužioca.
- (8) Mjere iz stava 2 ovog člana mogu trajati dok za to postoji potreba, a najduže do pravosnažnosti presude. Sudija za istragu ili predsjednik vijeća dužan je da svaka dva mjeseca ispita da li je primijenjena mjeru potrebna.
- (9) Protiv rješenja kojim se određuje, produžava ili ukida mjeru iz stava 2 ovog člana stranke mogu izjaviti žalbu, a državni tužilac i protiv rješenja kojim je njegov predlog za primjenu mjeru odbijen. O žalbi odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od tri dana od prijema žalbe. Žalba ne zadržava izvröenje rješenja.

Rješenje o izricanju mjeru nadzora

Član 167

- (1) Rješenjem kojim se izriče mjeru zabrane napuštanja stana sud će odrediti da se okriviljeni ne smije udaljavati iz stana u kojem živi i prostorija koje su u funkcionalnoj vezi sa stanicom, odnosno da se iz stana može udaljavati samo pod nadzrom određenog lica. Izuzetno, rješenjem se može odrediti da okriviljeni za određeno vrijeme može

- napustiti stan ako je to neophodno radi njegovog liječenja ili ako to nalaûu posebne okolnosti zbog kojih bi mogle nastupiti teöke posljedice po ûivot, zdravlje ili imovinu.
- (2) Rjeöenjem kojim izriče mjeru zabrane napuötanja boraviöta sud će odrediti mjesto u kojem okrivljeni mora boraviti dok traje ova mjera, kao i granice van kojih se ne smije udaljavati.
 - (3) Rjeöenjem kojim izriče mjeru zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja sud će odrediti mjesto odnosno područje, kao i udaljenost ispod koje im se okrivljeni ne smije pribliüiti.
 - (4) Rjeöenjem kojim izriče mjeru obaveze povremenog javljanja određenom drûavnom organu sud će odrediti sluûbeno lice kome se okrivljeni mora javljati, rok u kojem se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju okrivljenog.
 - (5) Rjeöenjem kojim izriče mjeru zabrane pristupa ili sastajanja sa određenim licima sud će odrediti razdaljinu ispod koje se okrivljeni ne smije pribliüiti određenom licu.
 - (6) U rjeöenju kojim se izriče mjera privremenog oduzimanja putne isprave naveöće se lični podaci, organ koji je izdao ispravu, datum i broj isprave.
 - (7) U rjeöenju kojim se izriče mjera privremenog oduzimanja vozačke dozvole naveöće se lični podaci, organ koji je izdao dozvolu, broj i datum izdavanja i kategorija.

Izvröenje mjera nadzora

Član 168

- (1) Rjeöenje kojim se izriče mjera nadzora dostavlja se i organu koji izvröava mjeru.
- (2) Mjeru zabrane napuötanja stana, zabrane napuötanja boraviöta, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane pristupa ili sastajanja sa određenim licem, privremenog oduzimanja putne isprave i privremenog oduzimanja vozačke dozvole izvröava policija.
- (3) O izvröenju mjere obaveze povremenog javljanja određenom drûavnom organu stara se policija ili drugi drûavni organ kojem se okrivljeni mora javljati.

Provjera mjere nadzora i obaveza izvjeötavanja

Član 169

- (1) Sud moûe, u svako doba, naloûiti provjeru mjere nadzora i zatraûiti izvjeötaj od organa nadleûnog za njen izvröenje, a taj organ je duûan da izvjeötaj bez odlaganja dostavi суду.
- (2) Ako okrivljeni ne ispunjava obaveze naloûene izrečenom mjerom, organ koji izvröava mjeru o tome obavjeötava sud, a sud mu zbog toga moûe izreći dodatnu mjeru nadzora ili odrediti pritvor.

5. JEMSTVO

Razlozi za određivanje jemstva

Član 170

- (1) Okrivljeni koji treba da bude stavljen u pritvor i okrivljeni koji je već stavljen u pritvor samo zbog postojanja okolnosti koje ukazuju da će pobjeći ili iz razloga propisanih u članu 175 stav 1 taËka 5 ovog zakonika, moûe se ostaviti na slobodi, odnosno pustiti na slobodu, ako on lično ili neko drugi za njega pruûi jemstvo da do kraja krivičnog postupka neće pobjeći, a sam okrivljeni obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boraviöte.
- (2) Jemstvo se moûe odrediti uz mjeru nadzora iz člana 166 stav 2 ovog zakonika, radi obezbjeđenja poötovanja te mjere.

Određivanje jemstva i njegov sadrûaj

Član 171

- (1) Jemstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje s obzirom na teûinu krivičnog djela, lične i porodiËne prilike okrivljenog i imovno stanje lica koje daje jemstvo.
- (2) Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, hartija od vrijednosti, dragocjenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jemstva na nepokretna dobra lica koje daje jemstvo.

- (3) Lice koje daje jemstvo mora dostaviti dokaze o svom imovnom stanju i vlasniötvu nad imovinom koja se daje kao jemstvo.
- (4) Ako okriviljeni pobjegne, rjeöenjem će se odrediti da se vrijednost data kao jemstvo unese u poseban razdjel budüeta za rad sudova.

Ukidanje jemstva i njegova zamjena pritvorom

Član 172

- (1) Okriviljeni za koga je poloüeno jemstvo zbog opasnosti od bjekstva staviće se u pritvor, ako na uredan poziv ne dođe, a izostanak ne opravda ili ako se protiv njega, nakon öto je ostavljen na slobodi, pojavi neki drugi zakonski osnov za pritvor.
- (2) Okriviljeni za koga je poloüeno jemstvo zbog razloga za pritvor propisanih članom 175 stav 1 tačka 5 ovog zakonika staviće se u pritvor, ako na prvi naredni uredni poziv ne dođe na glavni pretres, a izostanak ne opravda.
- (3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana jemstvo se ukida. Poloüeni novčani iznos, dragocjenosti, hartije od vrijednosti ili druge pokretne stvari vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti način će se postupiti i kad se krivični postupak pravosnaüno okonča rjeöenjem o obustavi postupka ili presudom.
- (4) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jemstvo se ukida kad osuđeni počne da izdrüava kaznu.

Nadleûnost za odredivanje jemstva

Član 173

- (1) Rjeöenje o odredivanju jemstva, prije i u toku istrage, donosi sudija za istragu. Poslije podignute optuûnice rjeöenje o odredivanju jemstva donosi predsjednik vijeća, a na glavnem pretresu vijeće.
- (2) Rjeöenje o odredivanju jemstva i rjeöenje kojim se jemstvo ukida donosi se po pribavljenom miöljenju drüavnog tuùioca, ako se postupak vodi po njegovoj optuûbi.

6. PRITVOR

Izuzetnost pritvora i hitnost postupanja u pritvorskim predmetima

Član 174

- (1) Pritvor se moûe odrediti samo u slučajevima propisanim ovim zakonom i samo ako se ista svrha ne moûe ostvariti drugom mjerom, a neophodan je radi nesmetanog vođenja postupka.
- (2) Duûnost je svih organa koji uèestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pruûaju pravnu pomoć da postupaju sa posebnom hitnoöcu ako se okriviljeni nalazi u pritvoru.
- (3) U toku cijelog postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je bio određen.

Razlozi za odredivanje pritvora

Član 175

- (1) Kad postoji osnovana sumnja da je određeno lice uèinilo krivično djelo, pritvor protiv tog lica moûe se odrediti, ako:
 - 1) se krije ili ako se ne moûe utvrditi njegov identitet ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva;
 - 2) postoje okolnosti koje ukazuju da će uniötiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove krivičnog djela ili da će ometati postupak uticanjem na svjedoke, sauèesnike ili prikrivače;
 - 3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti krivično djelo ili dovröiti pokuöano krivično djelo ili da će uèiniti krivično djelo kojim prijeti;
 - 4) je pritvor nuûan radi nesmetanog vođenja postupka, a u pitanju je krivično djelo za koje se po zakonu moûe izreći kazna zatvora od deset godina ili teûa kazna i koje je posebno teôko zbog naçina izvröenja ili posljedica;
 - 5) uredno pozvani optuûeni izbjegava da dođe na glavni pretres.
- (2) U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, pritvor koji je određen samo zbog toga öto se ne moûe utvrditi identitet lica traje dok se identitet utvrdi. U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, pritvor će se ukinuti čim se obezbijede dokazi zbog kojih je pritvor određen. Pritvor koji je određen po stavu 1 tačka 5 ovog člana moûe trajati do objavlјivanja presude.

Odredivanje pritvora, sadrûaj rjeöenja o pritvoru i pravo ûalbe na rjeöenje

Član 176

- (1) Pritvor se na predlog ovlaöenog tuûioca određuje rjeöenjem nadleûnog suda.
- (2) Prije donoëenja rjeöenja iz stava 1 ovog člana, sud će sasluöati okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora. Sasluöanju mogu prisustvovati drûavni tuûilac i branilac.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, rjeöenje o određivanju pritvora moûe se donijeti bez sasluöanja okrivljenog ako se okrivljeni krije ili ako postoje okolnosti iz člana 175 stav 1 taËka 5 ovog zakonika.
- (4) Ako je pritvor određen u skladu sa stavom 3 ovog člana, sud će u roku od 48 časova od časa liöenja slobode sasluöati okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora. Nakon sasluöanja, sud će odluËiti da li će odluku o određivanju pritvora ostaviti na snazi ili ukinuti pritvor.
- (5) Rjeöenje o određivanju pritvora sadrûi: ime i prezime, godinu i mjesto rođenja lica koje se pritvara, kriviËno djelo za koje se okrivljuje, zakonski osnov za pritvor, vrijeme na koje je određen pritvor, vrijeme liöenja slobode, pouku o pravu na ûalbu, obrazloûenje osnova, kao i obrazloûenje razloga za određivanje pritvora, sluûbeni peËat i potpis sudije koji određuje pritvor.
- (6) Rjeöenje o određivanju pritvora uruËuje se licu na koje se odnosi, odmah po njegovom donoëenju. U spisima predmeta se mora naznaËiti dan i čas prijema rjeöenja. Prijem rjeöenja prtvoreno lice potvrđuje svojim potpisom.
- (7) Protiv rjeöenja o određivanju pritvora drûavni tuûilac, prtvoreno lice i njegov branilac mogu, u roku od 24 časa od časa prijema rjeöenja, izjaviti ûalbu vijeËu iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, kojem se odmah dostavljaju ûalba, rjeöenje o pritvoru i ostali spisi predmeta. Ûalba ne zadrûava izvröenje rjeöenja.
- (8) Kad odluËuje o ûalbi na rjeöenje u sluËaju iz stava 7 ovog člana, vijeËe moûe ûalbu odbiti kao neosnovanu ili preinaËiti pobijano rjeöenje.
- (9) Protiv rjeöenja kojim je odbijen predlog drûavnog tuûioca da se okrivljenom odredi pritvor, drûavni tuûilac moûe izjaviti ûalbu vijeËu iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 24 časa od časa prijema rjeöenja.
- (10) Kad odluËuje o ûalbi na rjeöenje u sluËaju iz stava 9 ovog člana, vijeËe moûe ûalbu odbiti kao neosnovanu ili preinaËiti rjeöenje i odrediti pritvor. Protiv rjeöenja o određivanju pritvora, drûavni tuûilac, prtvoreno lice i njegov branilac mogu izjaviti ûalbu koja ne zadrûava izvröenje rjeöenja. Na uruËenje rjeöenja kojim se određuje pritvor i izjavljivanje ûalbe primjenjuju se odredbe st. 6 i 7 ovog člana.
- (11) U sluËajevima iz st. 7, 8 i 10 ovog člana, vijeËe je duûno da doneše odluku u roku od 48 časova.

Određivanje i trajanje pritvora u istrazi

Član 177

- (1) Na osnovu rjeöenja sudije za istragu okrivljeni se moûe zadrûati u pritvoru najduûe mjesec dana od dana liöenja slobode. Poslije tog roka okrivljeni se moûe zadrûati u pritvoru samo na osnovu rjeöenja o produûenju pritvora.
- (2) Pritvor se po odluci vijeËa iz člana 24 stav 7 ovog zakonika moûe, na obrazloûeni predlog drûavnog tuûioca, produûiti najduûe za dva mjeseca. Protiv rjeöenja vijeËa dozvoljena je ûalba koja ne zadrûava izvröenje rjeöenja.
- (3) Ako se postupak vodi za kriviËno djelo za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina, vijeËe Vrhovnog suda moûe, na obrazloûeni predlog drûavnog tuûioca, iz vaûnih razloga, produûiti pritvor najduûe za joË tri mjeseca.
- (4) Ako se do isteka rokova iz st. 2 i 3 ovog člana ne podigne optuûnica okrivljeni će se pustiti na slobodu.

Ukidanje pritvora

Član 178

- (1) U toku istrage, sudija za istragu će na predlog drûavnog tuûioca ukinuti pritvor. Predlog za ukidanje pritvora mogu da podnesu okrivljeni i njegov branilac.
- (2) Prije donoëenja odluke o predlogu okrivljenog, odnosno branioca za ukidanje pritvora, sudija za istragu će zatraûiti miöljenje drûavnog tuûioca.

Određivanje i kontrola pritvora nakon podizanja optuûnice

Član 179

- (1) Nakon predaje optuûnice sudu, do zavrëetka glavnog pretresa, pritvor se moûe, po pribavljenom miöljenju drûavnog tuûioca, kad se postupak vodi po njegovoj optuûbi, odrediti ili ukinuti samo rjeöenjem vijeËa. Od podizanja optuûnice do donoëenja prvostepene presude pritvor moûe trajati najduûe tri godine.

- (2) Vijeće je duûno, po predlogu stranaka ili po sluûbenoj duûnosti, da ispita da li joö postoje razlozi za pritvor i da doneše rjeënje o produûenju ili ukidanju pritvora, po isteku svakih trideset dana do stupanja optuûnice na pravnu snagu, a svaka dva mjeseca nakon stupanja optuûnice na pravnu snagu.
- (3) éalba na rjeënje iz st. 1 i 2 ovog člana ne zadrûava izvröenje rjeënja i o njoj sud odlučuje u roku od tri dana.
- (4) Protiv rjeënja vijeća iz stava 1 ovog člana, kojim se odbija predlog za određivanje ili ukidanje pritvora, úalba nije dozvoljena.

Obaveza obavljeotavanja o liöenju slobode

Član 180

- (1) Policija, drûavni tuûilac, odnosno sud duûni su da o liöenju slobode odmah obavijeste porodicu lica liöenog slobode, ili lice sa kojim ono ûivi u vanbračnoj zajednici, osim ako se lice liöeno slobode tome izričito protivi.
- (2) O liöenju slobode obavijestiće se nadleûni organ socijalnog staranja, ako je potrebno da se preduzmu mjere za zbrinjavanje djece i drugih članova porodice o kojima se lice liöeno slobode stara.

7. POSTUPANJE SA PRITVORENIM LICEM

Poötovanje ličnosti i dostojanstva pritvorenog lica i njegov smjeötaj

Član 181

- (1) U toku pritvora ne smije se vrijeđati ličnost i dostojanstvo pritvorenog lica.
- (2) Prema pritvorenom licu mogu se primjenjivati samo ona ograničenja koja su potrebna da se spriječi bjekstvo, podstrekavanje trećih lica da uniôte, sakriju, izmijene ili falsifikuju dokaze ili tragove krivičnog djela i neposredni ili posredni kontakti pritvorenog lica usmjereni na svjedoke, saučesnike i prikrivače.
- (3) U istoj prostoriji ne mogu biti pritvorena lica različitog pola. Po pravilu, u istu prostoriju ne mogu se smjeötati lica za koja postoji osnovana sumnja da su učestvovala u izvröenju istog krivičnog djela, ni lica koja su na izdrûavanju kazne sa licima u pritvoru. Lica za koja postoji osnovana sumnja da su izvröila krivično djelo u povratu neće se, ako je moguće, smjeötati u istu prostoriju sa drugim licima liöenim slobode na koja bi mogla ötetno uticati.

Prava pritvorenog lica

Član 182

- (1) Pritvoreno lice ima pravo na neprekidni noćni odmor svakog dana u trajanju od najmanje osam sati.
- (2) Pritvorenom licu će se obezbijediti kretanje na otvorenom prostoru u krugu zatvora u trajanju od najmanje dva sata dnevno.
- (3) Pritvoreno lice ima pravo da nosi svoje odijelo, da se sluûi svojom posteljinom ili da o svom troöknu nabavlja i koristi hranu, knjige, stručne publikacije, ötampu, pribor za pisanje i crtanje i druge stvari koje odgovaraju njegovim redovnim potrebama, osim predmeta podobnih za nanoëenje povreda, naruöavanje zdravlja ili pripremu bjekstva.
- (4) Za vrijeme trajanja istrage sudija za istragu moûe, po sluûbenoj duûnosti ili na predlog drûavnog tuûioca, pritvorenom licu rjeënjem privremeno uskratiti ili ograničiti nabavku i koriöenje ötampe, ako bi usljed toga mogla da nastane öteta za vođenje postupka. Protiv rjeënja sudije za istragu dozvoljena je úalba vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (5) Pritvoreno lice se moûe obavezati da obavlja radove nuûne za odrûavanje čistoće u prostoriji u kojoj boravi. Ako pritvoreno lice to zahtijeva, sudija za istragu, odnosno predsjednik vijeća, u sporazumu sa upravom zatvora, moûe dozvoliti da on radi u krugu zatvora na poslovima koji odgovaraju njegovim psihičkim i fizičkim svojstvima, pod uslovom da to nije ötetno za vođenje postupka. Za taj rad pritvorenom licu pripada naknada koju određuje lice koje rukovodi zatvorom.

Primanje posjeta i dopisivanje pritvorenog lica

Član 183

- (1) Po odobrenju sudije za istragu, a po potrebi i pod njegovim nadzorom ili nadzorom lica koje on odredi, u granicama kućnog reda, pritvoreno lice mogu posjećivati supruûnik ili lica sa kojim ûivi u trajnoj vanbračnoj zajednici i njegovi bliski srodnici, a po njegovom zahtjevu - doktor medicine i druga lica. Pojedine posjete mogu se zabraniti, ako bi usljed toga mogla da nastane öteta za vođenje postupka.

- (2) Diplomatski i konzularni predstavnik strane drûave ima pravo da, ukoliko to zahtijeva prtvoreno lice i sa znanjem sudije za istragu, obilazi i bez nadzora razgovara sa prtvorenim licem koje je drûavljanin njegove drûave. O obilasku diplomatskog ili konzularnog predstavnika sudija za istragu će obavijestiti rukovodioca ustanove u kojoj se okriviljeni nalazi u pritvoru.
- (3) Pritvoreno lice mogu posjećivati predstavnici međunarodnih komiteta protiv torture, Međunarodnog komiteta Crvenog krsta, kao i predstavnici međunarodnih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava kad je to predviđeno potvrđenim međunarodnim ugovorom. Po odobrenju predsjednika suda prtvoreno lice mogu posjećivati predstavnici domaćih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava.
- (4) Pritvoreno lice moûe se dopisivati sa licima van zatvora, sa znanjem i pod nadzorom sudije za istragu. Sudija za istragu moûe zabraniti slanje i primanje pisama i drugih poîiljki ötetnih za vođenje postupka. Zabrana se ne odnosi na pisma koja prtvoreno lice öalje međunarodnim sudovima i domaćim organima zakonodavne, sudske i izvrône vlasti ili ih od njih prima. Slanje molbe, prituûbe ili üalbe ne moûe se nikad zabraniti.
- (5) Poslije podignute optuûnice, do pravosnaûnosti presude, ovlaöenja iz st. 1, 2 i 4 ovog člana vröi predsjednik vijeća.

Disciplinski prestupi i disciplinske kazne

Član 184

- (1) Za disciplinske prestupe prtvorenog lica, lice koje rukovodi zatvorom ili lice koje on ovlasti moûe izreći disciplinsku kaznu ograničenja posjeta ili upućivanja u samicu do 15 dana. Ovo ograničenje ne odnosi se na komunikaciju prtvorenog lica sa braniocem.
- (2) Protiv rjeöenja o kazni iz stava 1 ovog člana dozvoljena je üalba sudiji za istragu u roku od 24 časa od časa prijema rjeöenja. éalba ne zadrûava izvrôenje rjeöenja. Sudija za istragu će odlučiti o üalbi u roku od tri dana od prijema üalbe.

Nadzor nad izvröenjem pritvora

Član 185

- (1) Nadzor nad prtvorenim licima vröi predsjednik suda koji je za to ovlaöen.
- (2) Predsjednik suda ili sudija koga on odredi duûan je, najmanje dva puta godiönje da obiđe prtvorena lica i da se, ako nađe za potrebno, i bez prisustva nadzornika i straûara, obavijesti kako se prtvorena lica hrane, kako im se obezbjeđuju druge potrebe i kako se sa njima postupa. Predsjednik, odnosno sudija koga on odredi duûan je da preduzme potrebne mjere da se otklone nepravilnosti uoçene prilikom obilaska zatvora i da o svom obilasku sačini izvjeötaj koji podnosi predsjedniku Vrhovnog suda i dostavlja ministarstvu nadleûnom za poslove pravosuða.
- (3) Predsjednik suda i sudija za istragu mogu, u svako doba, da obilaze sva prtvorena lica, da sa njima razgovaraju i da od njih primaju prituûbe.

Propisi o kućnom redu prilikom izvröavanja pritvora

Član 186

Bliûi način izvröavanja pritvora propisuje ministarstvo nadleûno za poslove pravosuða.

Glava IX

DONOäENJE I SAOPÄTAVANJE ODLUKA

Vrste odluka i organi odlučivanja

Član 187

- (1) U krivičnom postupku odluke se donose u obliku presude, rjeöenja i naredbe.
- (2) Presudu donosi samo sud, a rjeöenja i naredbe donose i drugi organi koji ucestvuju u krivičnom postupku.

Odlučivanje na sjednici o vijećanju i glasanju

Član 188

- (1) Odluke vijeća donose se poslije usmenog vijećanja i glasanja. Odluka je donesena kad je za nju glasala većina članova vijeća.

- (2) Predsjednik vijeća rukovodi vijećanjem i glasanjem, stara se da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre i glasa posljednji.
- (3) Ako se u pogledu pojedinih pitanja o kojima se glasa glasovi podijele na više različitih mišljenja, tako da nijedno od njih nema većinu, pitanja će se razdvojiti i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za okrivljenog pripojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.
- (4) Članovi vijeća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasao da se optuženi oslobođi ili da se presuda ukine i ostao u manjini nije dužan da glasa o sankciji. Ako ne glasa, uzeće se kao da je pristao na glas koji je za okrivljenog najpovoljniji.

Redoslijed pitanja o kojima se glasa

Član 189

- (1) Prilikom odlučivanja prvo se glasa da li je sud nadležan, da li je potrebno dopuniti postupak, kao i o drugim prethodnim pitanjima. Kad se doneše odluka o prethodnim pitanjima prelazi se na rješavanje o glavnoj stvari.
- (2) Prilikom odlučivanju o glavnoj stvari prvo će se glasati da li je optuženi učinio krivično djelo i da li je kriv, a zatim će se glasati o kazni, drugim krivičnim sankcijama, troškovima krivičnog postupka, imovinskomopravnom zahtjevu i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.
- (3) Ako je isto lice optuženo za više krivičnih djela, glasaće se o krivici i kazni za svako od tih djela, a zatim o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Tajnost zasijedanja

Član 190

- (1) Vijeća se i glasa u tajnom zasijedanju.
- (2) U prostoriji u kojoj se vijeća i glasa mogu da budu prisutni samo članovi vijeća i zapisničar.

Saopštavanje odluka

Član 191

- (1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, odluke se saopštavaju usmenim objavljivanjem licima koja za to imaju pravni interes, ako su prisutna, a dostavljanjem ovjerenog prepisa, ako su odsutna.
- (2) Ako je odluka usmeno saopštena, to će se naznačiti u zapisniku ili u spisu, a lice koje ima pravo na učestvovanje potvrđuje to svojim potpisom. Ako to lice izjavlja da se neće učestvovati, ovjereni prepis usmeno saopštene odluke neće mu se dostaviti, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Prepsi odluka protiv kojih je dozvoljena učestvovanje dostavljaju se sa poukom o pravu na učestvovanje. Izjavljena u korist okrivljenog smatraće se blagovremenom, ako je izjavljena u roku naznačenom u pouci o pravu na učestvovanje, ako je u pouci naznačen rok duži od zakonskog roka.

Glava X

DOSTAVLJANJE PISMENA I RAZMATRANJE SPISA

Način dostavljanja

Član 192

- (1) Pismena se dostavljaju, po pravilu, posredstvom službenog lica organa koji je odluku donio ili neposredno kod tog organa, a mogu se dostavljati i preko pošte, odnosno ovlašćenog pravnog lica registrovanog za obavljanje poslova dostavljanja, organa lokalne samouprave ili zamolhim putem preko drugog organa.
- (2) Poziv za glavni pretres ili druge pozive sud može i usmeno saopštiti licu koji se nalazi pred sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Ovakvo pozivanje unijeće se u zapisnik koji će pozvano lice potpisati, osim ako je to pozivanje uneseno u zapisnik o glavnem pretresu. Smatra se da je time izvršeno punovađeno dostavljanje.

Lično dostavljanje

Član 193

Pismeno za koje je u ovom zakoniku određeno da se ima lično dostaviti predaje se neposredno licu kome je upućeno. Ako se lice kome se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostavljanje ima izvröiti, dostavljač će se obavijestiti kad i na kojem mjestu moće to lice da zatekne i ostaviće mu kod jednog od lica iz člana 194 stav 1 ovog zakonika pisano obavještenje da, radi primanja pismena, bude u određeni dan i čas u svom stanu ili na svom radnom mjestu. Ako i poslije toga dostavljač ne zatekne lice kome se dostavljanje ima izvröiti, postupiće u skladu sa članom 194 stav 1 ovog zakonika i smatra se da je time dostavljanje izvröeno.

Posredno dostavljanje

Član 194

- (1) Pismena za koja u ovom zakoniku nije određeno da se moraju lično dostaviti, ako se ne mogu neposredno predati licu kome su upućena, odnosno ako se primalac ne zatekne u stanu, mogu se predati nekome od njegovih odraslih članova domaćinstva, koji je dužan da primi pismeno. Ako se oni ne zateknu u stanu, pismeno će se predati upravniku stambene zgrade, odnosno ulaza ili susjedu, ako na to pristanu. Ako se dostavljanje vröi na radnom mjestu lica kome se pismeno ima dostaviti, a to lice se tu ne zatekne, dostavljanje se moće izvröiti licu ovlaöćenom za prijem poöte koje je dužno da primi pismeno ili licu koje je zaposleno na istom mjestu, ako ono pristane da primi pismeno.
- (2) Ako se utvrdi da je lice kome se pismeno ima dostaviti odsutno i da mu lica iz stava 1 ovog člana zbog toga ne mogu pismeno na vrijeme predati, pismeno će se vratiti uz naznačenje gdje se odsutni nalazi.

Pozivanje okrivljenog i dostavljanje pismena okrivljenom

Član 195

- (1) Okrivljenom će se lično dostaviti poziv za prvo sasluoanje u prethodnom postupku i poziv za glavni pretres.
- (2) Okrivljenom koji nema branioca lično će se dostaviti optuûnica, optuûni predlog ili privatna tuûba, presuda i druge odluke od čijeg dostavljanja teče rok za úalbu, a i úalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Ako okrivljeni zahtijeva da se pozivi iz stava 1 ovog člana i pismena iz ovog stava dostave licu koje on odredi, dostavljanje se vröi tom licu i smatraće se da je izvröeno okrivljenom.
- (3) Ako okrivljenom koji nema branioca treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena bezuslovna kazna zatvora, a dostavljanje se ne moće izvröiti na njegovu do tada poznatu adresu, sud će okrivljenom postaviti branioca po sluûbenoj duûnosti, koji će vröti ovu duûnost dok se ne sazna nova adresa okrivljenog. Postavljenom braniocu će se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisima, a poslije toga će se presuda dostaviti postavljenom braniocu i postupak nastaviti. Ako je u pitanju druga odluka od čijeg dostavljanja teče rok za úalbu ili úalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, a dostavljač nije mogao saznati novu adresu okrivljenog, odluka, odnosno úalba će se istaći na oglasnoj tabli suda i protekom osam dana od dana isticanja smatra se da je izvröeno punovaûno dostavljanje.
- (4) Ako okrivljeni ima branioca, optuûnica, optuûni predlog, privatna tuûba, presuda i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za úalbu ili prigovor, kao i úalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, dostaviće se i braniocu i okrivljenom u skladu sa članom 194 ovog zakonika. U tom slučaju rok teče od dana dostavljanja pismena okrivljenom, odnosno braniocu. Ako se okrivljenom ne moće dostaviti odluka, odnosno úalba na njegovu do tada poznatu adresu ili zato öto nije prijavio promjenu adresu, to pismeno istaći će se na oglasnoj tabli suda, a moće se objaviti na internet stranici suda i protekom osam dana od dana isticanja smatra se da je izvröeno punovaûno dostavljanje.
- (5) Ako se pismeno ima dostaviti braniocu okrivljenog, a on ima viöe branilaca, dovoljno je da se dostavi jednom od njih.

Dostavljanje pismena privatnom tuûiocu i oötećenom kao tuûiocu

Član 196

- (1) Obavještenje za podnoöenje privatne tuûbe ili optuûnice, kao i poziv za glavni pretres dostavlja se privatnom tuûiocu i oötećenom kao tuûiocu, odnosno njihovom zakonskom zastupniku lično u skladu sa članom 193 ovog zakonika, a njihovim punomoćnicima u skladu sa članom 194 ovog zakonika. Na isti način dostavljaju im se i odluke za koje od dana dostavljanja teče rok za úalbu, kao i úalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora.
- (2) Ako se licima iz stava 1 ovog člana ili oötećenom dostavljanje ne moće izvröiti na do tada poznatu adresu, sud će obavještenje, odnosno odluku ili úalbu istaći na oglasnoj tabli suda i protekom osam dana od dana isticanja smatra se da je izvröeno punovaûno dostavljanje.

- (3) Ako oötećeni, oötećeni kao tuüilac ili privatni tuüilac ima zakonskog zastupnika ili punomoćnika, dostavljanje će se izvröiti tom licu, a ako ih ima viöe, samo jednom od njih.

Dostavnica

Član 197

- (1) Pismena se dostavljaju u zatvorenom omotu.
- (2) Potvrdu o izvröenom dostavljanju (dostavnici ili povratnicu) potpisuju primalac i dostavljač. Primalac će na dostavnici ili povratnici sam naznačiti dan i čas prijema.
- (3) Ako je primalac nepismen ili nije u stanju da se potpiöe, dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan i čas prijema i staviti napomenu zaöo je potpisao primaoca.
- (4) Ako primalac odbije da potpiöe dostavnici ili povratnicu, dostavljač će to zabiljeüiti na dostavnici ili povratnici i naznačiti dan i čas predaje i time je dostavljanje izvröeno.

Odbijanje prijema pismena

Član 198

Kad primalac ili odrasli član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno, dostavljač će zabiljeüiti na dostavnici dan, čas i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti u stanu primaoca ili u prostoriji gdje je on zaposlen i time je dostavljanje izvröeno.

Posebni slučajevi dostavljanja

Član 199

- (1) Vojnim licima, pripadnicima straüe u organu uprave nadleûnom za izvröenje krivičnih sankcija i u ustanovama u kojima su smjeötena lica liöena slobode i zaposlenim u suvozemnom, rječnom, pomorskom i vazduhoplovnom saobraćaju, poziv se dostavlja preko njihove komande, odnosno neposrednog starjeöine, a po potrebi mogu im se na taj način dostavljati i ostala pismena.
- (2) Licima liöenim slobode pismena se dostavljaju u sudu ili posredstvom organa uprave nadleûnog za izvröenje krivičnih sankcija ili ustanove u kojoj su smjeötena.
- (3) Licima koja uüivaju pravo imuniteta u Crnoj Gori, ako međunarodnim ugovorima nije drukčije predviđeno, pismena se dostavljaju posredstvom ministarstva nadleûnog za inostrane poslove.
- (4) Drûavljanima Crne Gore u drugoj drûavi, ako se ne radi o zamolnicama domaćih sudova za međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim predmetima, pismena se dostavljaju posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavnioëta Crne Gore, pod uslovom da se druga drûava ne protivi takvom načinu dostavljanja i da lice kome se dostavlja dobrovoljno pristane da primi pismeno. Ovlaöeni radnik diplomatskog ili konzularnog predstavnioëta potpisuje dostavnici kao dostavljač ako je pismeno uručeno u samom predstavnioëtu, a ako je pismeno dostavljeno poötom, potvrđuje to na dostavnici.

Dostavljanje pismena drûavnom tuüiocu

Član 200

- (1) Drûavnom tuüiocu odluke i druga pismena dostavljaju se predajom pisarnici drûavnog tuüilaötva.
- (2) Kad se dostavljaju odluke kod kojih od dana dostavljanja teče rok, kao dan dostavljanja smatra se dan predaje pismena pisarnici drûavnog tuüilaötva.
- (3) Sud će drûavnom tuüiocu, na njegov zahtjev, dostaviti krivični spis radi razmatranja. Ako je u toku rok za izjavu redovnog pravnog lijeka ili ako to zahtijevaju drugi interesi postupka, sud moüe odrediti u kojem roku drûavni tuüilac treba da vrati spise.

Primjena odredaba drugih zakona

Član 201

U slučajevima koji nijesu uređeni ovim zakonom, dostavljanje se vröi shodno odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Obavjeötavanje telefonom i telegramom

Član 202

- (1) Pozivi i odluke koji se donose do završetka glavnog pretresa za lica koja učestvuju u postupku, osim za okrivljenog, mogu se predati učesniku u postupku koji pristaje da ih uruči licu kome su upućeni, ako organ smatra da je na taj način obezbijeđen njihov prijem.
- (2) O pozivu za glavni pretres ili drugom pozivu, kao i o odluci o odlaganju glavnog pretresa ili drugih zakazanih radnji, lica iz stava 1 ovog člana mogu se obavijestiti telegramom, telefonom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije, ako se prema okolnostima može prepostaviti da će obaveštenje na taj način primiti lice kome je upućeno.
- (3) O pozivanju i predaji odluke koji su izvršeni na način propisan u st. 1 i 2 ovog člana staviće se službena zabilješka na spisu.
- (4) Prema licu koje je obavešteno u skladu sa stavom 1 ili stavom 2 ovog člana, odnosno kome je odluka upućena ne mogu nastupiti ötetne posljedice propisane ovim zakonikom.

Uvid u spise predmeta

Član 203

- (1) Pravo na uvid u spise predmeta obuhvata pravo razgledanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja dokaza koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku.
- (2) Pravo na uvid u spise predmeta u kojima je postupanje tajno ili je isključena javnost imaju samo lica koja mogu učestvovati u tom postupku skladu sa ovim zakonikom i zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.
- (3) Uvid u spise predmeta dozvoljava organ pred kojim se vodi postupak, a kad je postupak završen organ pred kojim je postupak završen, ako ovim zakonikom nije drukčije propisano.

Pravo na uvid u spise predmeta

Član 203a

- (1) Oötečeni i njegov punomoćnik imaju pravo na uvid u spise predmeta. Ako bi uvid u spise predmeta prije saslušanja uticao na iskaz oötečenog, pravo na uvid oötečeni i njegov punomoćnik stiže nakon öto oötečeni bude saslušan.
- (2) Oötečeni kao tužilac ima pravo na uvid u spise predmeta nakon prijema obaveštenja iz člana 59 stav 1 ovog zakonika.
- (3) Osumnjičeni, odnosno okrivljeni i branilac imaju pravo na uvid u spise predmeta:
 - 1) nakon saslušanja osumnjičenog, odnosno okrivljenog;
 - 2) nakon podnojenja privatne tužbe.

Ograničenje prava na uvid u spise predmeta

Član 203b

- (1) Izuzetno, licima iz člana 203a ovog zakonika u izviđaju i istrazi može se uskratiti pravo na uvid u dio spisa predmeta, ako bi time bila ugrožena svrha istrage, nacionalna bezbjednost i zaštita svjedoka, öto u daljem postupku ne smije ugroziti pravo na odbranu.
- (2) O uskraćivanju prava na uvid u dio spisa predmeta u izviđaju i istrazi odlučuje državni tužilac rješenjem u kojem navodi razloge iz stava 1 ovog člana. Lica iz člana 203a ovog zakonika imaju pravo na prigovor protiv rješenja, u roku od tri dana. Prigovor se podnosi državnom tužiocu koji će ga odmah, uz navođenje razloga uskraćivanja prava na uvid u dio spisa predmeta, dostaviti sudiji za istragu. Lica iz člana 203a ovog zakonika nemaju pravo na uvid u razloge državnog tužioca kojim odbija zahtjev za uvid u spise predmeta. O prigovoru lica iz člana 203a ovog zakonika odlučuje sudija za istragu, u roku od tri dana.
- (3) Nakon potvrđivanja optužnice okrivljeni i branilac imaju pravo na uvid u spise predmeta u cjelini.

Glava XI

PODNEŠCI I ZAPISNICI

Podnojenje i ispravka podnesaka

Član 204

- (1) Privatne tuûbe, optuûnice i optuûni predlozi oötećenog kao tuûioca, predlozi, pravni lijekovi i druge izjave i saopôtenja podnose se pisano ili se daju usmeno na zapisnik.
- (2) Podnesci iz stava 1 ovog člana moraju biti razumljivi i sadrûati sve öto je potrebno da bi se po njima moglo postupati.
- (3) Ako u ovom zakoniku nije drukcije određeno, sud će podnosioca podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrûi sve öto je potrebno da bi se po njemu moglo postupati pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, sud će podnesak odbaciti.
- (4) U pozivu za ispravku, odnosno dopunu podneska podnositelj će se upozoriti na posljedice propuötanja.

Dostavljanje podnesaka protivnoj stranci

Član 205

Podnesci koji se po ovom zakoniku dostavljaju protivnoj stranci predaju se sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i drugu stranku. Ako ovakvi podnesci nijesu predati sudu u dovoljnom broju primjeraka, sud će potrebne primjerke prepisati o troöku podnosioca.

Zaötita ugleda suda, stranaka i drugih učesnika postupka

Član 206

- (1) Sud je duûan da svoj ugled, ugled stranaka i drugih učesnika postupka zaötiti od uvrede, prijetnje ili napada.
- (2) Duûnost iz stava 1 ovog člana ima i drûavni tuûilac u izviđaju i u istrazi.
- (3) Sud će kazniti novčanom kaznom do 1.000 Ä branioca, punomoćnika, zakonskog zastupnika, oötećenog, privatnog tuûioca ili oötećenog kao tuûioca koji u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđa sud ili lice koje ucestvuje u postupku. Rjeënje o kaûnjavanju donosi sudija za istragu, odnosno vijeće pred kojim je data izjava, a ako je ona učinjena u podnesku, sud koji o podnesku treba da odluci. Ako drûavni tuûilac ili lice koje ga zastupa vrijeđa drugoga, o tome će se obavijestiti nadleûni drûavni tuûilac. O kaûnjavanju advokata, obavijestiće se Advokatska komora.
- (4) Kad drûavni tuûilac u toku izviđaja ili istrage ocijeni da branilac, punomoćnik ili zakonski zastupnik oötećenog u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđa sud, drûavnog tuûioca ili drugo lice koje ucestvuje u krivičnom postupku, kopiju podneska ili zapisnik o usmenoj riječi dostaviće sudiji za istragu koji moûe donijeti rjeënje o kaûnjavanju iz stava 3 ovog člana.
- (5) Protiv rjeënja iz st. 3 i 4 ovog člana dozvoljena je ûalba.
- (6) Kaûnjavanje iz st. 3 i 4 ovog člana ne utiče na gonjenje i izricanje kazne za krivično djelo izvröeno vrijedanjem.

Obaveza sastavljanja zapisnika

Član 207

- (1) O svakoj radnji preduzetoj u toku krivičnog postupka sastaviće se zapisnik istovremeno sa preduzimanjem radnje, a ako to nije moguće, neposredno poslije preduzimanja radnje.
- (2) Zapisnik piëe zapisničar.
- (3) Kad se vröi pretresanje stana ili lica ili se radnja preduzima van sluûbenih prostorija organa, a zapisničar se ne moûe obezbijediti, zapisnik moûe pisati lice koje preduzima radnju.
- (4) Kad zapisnik piëe zapisničar, zapisnik se sastavlja na način öto lice koje preduzima radnju kazuje glasno zapisničaru öta će unijeti u zapisnik.
- (5) Licu koje se sasluöava moûe se dozvoliti da samo kazuje odgovore u zapisnik. U slučaju zloupotrebe ovo pravo mu se moûe uskratiti.

Sadrûaj zapisnika

Član 208

- (1) U zapisnik se unosi naziv drûavnog organa pred kojim se preduzima radnja, ime i prezime sluûbenog lica koje radnju preduzima, mjesto gdje se preduzima radnja, dan i čas kad je radnja započeta i zavröena, imena i prezimena prisutnih lica i u kom svojstvu prisustvuju, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja.
- (2) Zapisnik treba da sadrûi bitne podatke o toku i sadrûini preduzete radnje. U zapisnik se, u obliku pripovijedanja, unosi samo bitna sadrûina datih iskaza i izjava. Pitanja se unose u zapisnik samo ako je potrebno da se razumije odgovor. Kad sud ocijeni da je potrebno ili na zahtjev stranaka ili branjoca, u zapisnik će se doslovno unijeti

pitanje koje je postavljeno i odgovor koji je dat. U slučaju zloupotrebe, ovo pravo im se može uskratiti. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se navesti u zapisnik, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gdje se nalaze na čuvanju.

- (3) Tok glavnog pretresa može se bilježiti i stenografski. Stenografske zabilježke će se, u roku od 48 časova, prevesti, pregledati, potpisati od strane stenografa i priključiti spisima.
- (4) Prilikom preduzimanja radnji kao što je uviđaj, pretresanje stana ili lica ili prepoznavanje lica ili predmeta iz člana 115 ovog zakonika, u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmetima i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično, to će se navesti u zapisnik i priključiti zapisniku.

Uredno vođenje zapisnika, preinačenja, ispravke i dodaci u zapisniku

Član 209

- (1) Zapisnik se mora voditi uredno. U njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Precrtana mesta moraju ostati čitka.
- (2) Sva preinačenja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju biti ovjereni od strane lica koja potpisuju zapisnik.

Čitanje, odnosno uvid u zapisnik i potpisivanje zapisnika

Član 210

- (1) Sasluoano lice, lica koja obavezno prisustvuju radnjama u postupku, kao i stranke, branilac i očećeni, ako su prisutni, imaju pravo da pročitaju zapisnik ili da zahtijevaju da im se pročita. Na to je dužno da ih upozori lice koje preduzima radnju, a u zapisnik će se naznačiti da li je upozorenje dato i da li je zapisnik pročitan. Zapisnik će se uvijek pročitati ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.
- (2) Zapisnik potpisuje sasluoano lice. Ako se zapisnik sastoji od više listova, sasluoano lice potpisuje svaki list. Ako sasluoano lice odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, to će se zabilježiti u zapisnik i naveće se razlog odbijanja.
- (3) Na kraju zapisnika potpisac će se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čije je prisustvo obavezno prilikom preduzimanja dokaznih radnji, a prilikom pretresanja i lice koje se pretresa ili čiji se stan pretresa. Ako zapisnik piše lice iz člana 207 stav 3 ovog zakonika, zapisnik potpisuju lica koja prisustvuju radnji. Ako takvih lica nema ili nijesu u stanju da shvate sadržinu zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće da se obezbijedi njihovo prisustvo.
- (4) Nepismeno lice, umjesto potpisa, stavlja otisak kauprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska upisati njegovo ime i prezime. Ako se, uslijed nemogućnosti da se stavi otisak desnog kauprsta, stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti od kojeg je prsta i sa koje ruke uzet otisak.
- (5) Ako sasluoano lice nema obje ruke, pročitaće zapisnik, a ako je nepismeno, zapisnik će mu se pročitati i to će se zabilježiti u zapisnik.
- (6) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i čas kad je nastao prekid, kao i dan i čas kad se radnja nastavlja.
- (7) Ako je bilo prigovora u pogledu sadržine zapisnika, naveće se u zapisnik i ti prigovori.
- (8) Zapisnik na kraju potpisuje lice koje je preduzelo radnju i zapisničar.

Izdvajanje zapisnika

Član 211

- (1) Kad je ovim zakonom određeno da se na iskazu okrivljenog, svjedoka ili zapisniku o pretresanju stana ili podacima iz člana 161 ovog zakonika ne može zasnovati sudska odluka, sudija za istragu će, po službenoj dužnosti ili na predlog stranaka, donijeti rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa odmah, a najkasnije do završetka istrage, odnosno podnošenja neposredne optužnice iz člana 288 ovog zakonika. Protiv ovog rješenja dozvoljena je posebna žalba.
- (2) Po pravosnažnosti rješenja izdvojeni zapisnici se zatvaraju u poseban omot i čuvaju kod sudije za istragu odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati, niti se mogu koristiti u postupku.
- (3) Poslije završene istrage, odnosno podnošenja neposredne optužnice iz člana 288 ovog zakonika, sudija za istragu će postupiti po odredbama st. 1 i 2 ovog člana i sa svim obaveštenjima koja su, u smislu člana 259 stav 1 i člana

271 stav 3 ovog zakonika, drûavnom tuûiocu i policiji dali građani. Kad drûavni tuûilac podigne optuûnicu bez sprovođenja istrage, dostaviće spise u kojima se nalaze ovakva obaveještenja sudiji za istragu, koji će postupiti po odredbama ovog člana.

Audio i audiovizuelno snimanje

Član 212

- (1) Sve preduzete radnje u toku krivičnog postupka se, po pravilu, audio ili audiovizuelno snimaju. O tome će se prethodno obavijestiti lice koje se sasluoava i poučiti da ima pravo da zatraûi reprodukovanje snimka radi provjeravanja date izjave.
- (2) Vijeće moûe, iz opravdanih razloga, da odluči da se pojedini dijelovi glavnog pretresa ne snimaju.
- (3) Snimak mora da sadrûi podatke iz člana 208 stav 1 ovog zakonika, podatke potrebne za identifikaciju lica čija se izjava snima i podatak u kom svojstvu se sasluoava. Kad se snimaju izjave viôe lica mora se obezbijediti da se iz snimka moûe jasno razaznati ko je dao izjavu.
- (4) Na zahtjev sasluoanog lica snimak će se odmah reprodukovati, a ispravke ili objaönjenja tog lica će se snimiti.
- (5) U zapisnik o dokaznoj radnji unijeće se da je izvröeno snimanje, ko je snimanje izvröio, da je lice koje se sasluoava prethodno obaviješteno o snimanju, da je snimak reprodukovani i gdje se snimak čuva, ako nije priloûen spisima predmeta.
- (6) Drûavni tuûilac, sudija za istragu ili predsjednik vijeća moûe odrediti da se snimak u cjelini ili djelimično prepiöe. U tom slučaju on će prepis pregledati, ovjeriti i priključiti zapisniku o preduzimanju dokazne radnje.
- (7) Snimak se čuva u sudu do vremena do kojeg se čuva i krivični spis.
- (8) Drûavni tuûilac, sudija za istragu ili predsjednik vijeća moûe dozvoliti da učesnici postupka koji imaju opravdani interes, pomoću magnetofona, snime izvođenje dokazne radnje.
- (9) Snimci iz st. 1 do 8 ovog člana ne mogu se javno prikazivati bez prethodno pribavljeni pisane saglasnosti stranaka i učesnika snimljene radnje.

Druge odredbe ovog zakonika koje vaûe za zapisnik o glavnom pretresu

Član 213

Za zapisnik o glavnom pretresu vaûe i odredbe čl. 331 do 334 ovog zakonika.

Zapisnik o vijećanju i glasanju

Član 214

- (1) O vijećanju i glasanju sastaviće se poseban zapisnik.
- (2) Zapisnik o vijećanju i glasanju sadrûi tok glasanja i odluku koja je donesena.
- (3) Ovaj zapisnik potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena miöljenja priključiće se zapisniku o vijećanju i glasanju, ako nijesu unesena u zapisnik.
- (4) Zapisnik o vijećanju i glasanju zatvorice se u poseban omot. Ovaj zapisnik moûe razgledati samo viöi sud kad rjeöava o pravnom lijeku i u tom slučaju duûan je da zapisnik ponovo zatvor u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledao zapisnik.

Glava XII

ROKOVI

Rokovi za predaju podnesaka

Član 215

- (1) Rokovi propisani ovim zakonikom ne mogu se produûiti, osim kad to zakonik izričito dozvoljava. Ako je u pitanju rok koji je ovim zakonikom određen radi zaötite prava odbrane i drugih procesnih prava okrivljenog, taj rok se moûe skratiti ako to zahtijeva okrivljeni pisano ili usmeno na zapisnik pred sudom.
- (2) Kad je izjava vezana za rok smatra se da je data u roku, ako je prije nego öto rok istekne predata onom ko je ovlaöcen da je primi.

- (3) Kad je izjava upućena preko poöte preporučenom poöiljkom, dan predaje poöti smatra se kao dan predaje onome kome je upućena. Predaja vojnoj poöti u mjestima gdje ne postoji redovna poöta smatra se kao predaja poöti preporučenom poöiljkom.
- (4) Okriviljeni koji se nalazi u pritvoru moûe izjavu koja je vezana za rok dat i na zapisnik kod suda koji vodi postupak ili je predati upravi zatvora, a lice koje se nalazi na izdrûavanju kazne ili se nalazi u ustanovi radi primjene mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere moûe takvu izjavu predati organu uprave nadleûnom za izvröenje krivičnih sankcija ili ustanove u kojoj je smjeöeno. Dan kad je sastavljen takav zapisnik, odnosno kad je izjava predata organu uprave nadleûnom za izvröenje krivičnih sankcija ili ustanove, smatra se kao dan predaje organu koji je nadleûan da je primi. Organ uprave nadleûan za izvröenje krivičnih sankcija ili ustanova izdaće pritvorenom licu potvrdu o predaji izjave.
- (5) Ako je podnesak koji je vezan za rok, zbog neznanja ili očigledne omaöke podnosioca, predat ili upućen nenađleûnom sudu prije isteka roka, a nadleûnom sudu stigne poslije isteka roka, smatraće se da je podnesen u roku.

Računanje rokova

Član 216

- (1) Rokovi se računaju na časove, dane, mjesecе i godine.
- (2) Čas ili dan kad je dostavljanje ili saopötenje izvröeno, odnosno u koji pada događaj od kad treba računati trajanje roka ne uračunava se u rok, već se za početak roka uzima prvi naredni čas, odnosno dan. U jedan dan računa se 24 časa, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.
- (3) Rokovi određeni po mjesecima, odnosno godinama zavröavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpocheo. Ako nema tog dana u posljednjem mjesecu, rok se zavröava posljednjeg dana tog mjeseca.
- (4) Ako posljednji dan roka pada na drûavni praznik ili u subotu ili u nedjelju ili u neki drugi dan kad drûavni organ nije radio, rok ističe protekom prvog narednog radnog dana.

Povraćaj u preðaönje stanje

Član 217

- (1) Okriviljenom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu ûalbe na presudu ili na rjeöenje o primjeni mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi ili prigovor protiv rjeöenja o kaûnjavanju, sud će dozvoliti povraćaj u preðaönje stanje radi izjavljivanja ûalbe, odnosno prigovora, ako u roku od osam dana poslije prestanka uzroka zbog kojeg je propustio rok podnese molbu za povraćaj u preðaönje stanje i ako istovremeno s molbom preda ûalbu odnosno prigovor.
- (2) Poslije proteka tri mjeseca od dana propuötanja ne moûe se traûiti povraćaj u preðaönje stanje.

Odlučivanje o povraćaju u preðaönje stanje

Član 218

- (1) O povraćaju u preðaönje stanje odlučuje predsjednik vijeća koje je donijelo presudu ili rjeöenje koje se pobija ûalbom, odnosno prigovorom.
- (2) Protiv rjeöenja kojim se dozvoljava povraćaj u preðaönje stanje nije dozvoljena ûalba.
- (3) Kad je okriviljeni izjavio ûalbu na rjeöenje kojim se ne dozvoljava povraćaj u preðaönje stanje sud je duûan da ovu ûalbu, zajedno sa ûalbom na presudu ili na rjeöenje o primjeni mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi ili prigovorom na rjeöenje o kaûnjavanju, kao i sa odgovorom na ûalbu i svim spisima, dostavi viöem суду na rjeöavanje.

Dejstvo molbe za povraćaj u preðaönje stanje

Član 219

Molba za povraćaj u preðaönje stanje, po pravilu, ne zadrûava izvröenje presude, odnosno rjeöenja o primjeni mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi i rjeöenja o kaûnjavanju, ali sud nadleûan za rjeöavanje molbe moûe odlučiti da se sa izvröenjem zastane do donoöenja odluke po molbi.

Glava XIII

IZVRÄENJE ODLUKA

Pravosnaûnost i izvrönost presude

Član 220

- (1) Presuda postaje pravosnaûna kad se više ne može pobijati  albom ili kad  alba nije dozvoljena.
- (2) Pravosnaûna presuda postaje izvr na od dana dostavljanja, ako za izvr enje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije izjavljena  alba ili su se stranke odrekle ili odustale od  albe, presuda je izvr na istekom roka za  albu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od izjavljene  albe.
- (3) Ako sud koji je donio presudu u prvom stepenu nije nadle an za njeno izvr enje, dostaviće ovjereni prepis presude sa potvrdom o izvršnosti sudu koji je nadle an za izvr enje.
- (4) Ako je lice koje je na službi u Vojsci Crne Gore osuđeno na kaznu, sud će ovjereni prepis pravosnaûne presude dostaviti organu dr avne uprave nadle nom za poslove odbrane.

Izvr enje odluke u pogledu tro kova krivičnog postupka, imovinskopravnih zahtjeva, oduzimanja predmeta i imovinske koristi

Član 221

- (1) Izvr enje presude u pogledu tro kova krivičnog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva vr i nadle ni sud po odredbama zakona kojim je uređen izvr ni postupak.
- (2) Tro kovi krivičnog postupka prinudno se naplaćuju po slu benoj du nosti i unose u poseban razdjel bud eta za rad sudova. Tro kovi prinudne naplate prethodno se isplaćuju iz posebnog razdjela bud eta za rad sudova.
- (3) Ako je u presudi izrečena mjera bezbjednosti oduzimanja predmeta, sud koji je izrekao presudu u prvom stepenu odluci e da li će se takvi predmeti prodati po odredbama zakona kojim je uređen izvr ni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju ili drugoj ustanovi ili će se uni ititi. Novac dobijen prodajom predmeta unosi se u poseban razdjel bud eta za rad sudova.
- (4) Odredba stava 3 ovog člana shodno će se primjeniti i kad se donese odluka o oduzimanju predmeta na osnovu člana 477 ovog zakonika.
- (5) Pravosnaûna odluka o oduzimanju predmeta može se, mimo slučaja ponavljanja krivičnog postupka, odnosno zahtjeva za za titu zakonitosti, izmijeniti u parničnom postupku ako se pojavi spor o svojini oduzetih predmeta.

Pravosnaûnost i izvr nost drugih odluka

Član 222

- (1) Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, rje enja se izvr avaju kad postanu pravosnaûna. Naredbe se izvr avaju odmah, ako organ koji je naredbu donio ne naredi drukčije.
- (2) Pravosnaûnost rje enja nastupa kad se ono ne može pobijati  albom ili kad  alba nije dozvoljena.
- (3) Rje enja i naredbe, ako nije drukčije određeno, izvr avaju organi koji su te odluke donijeli. Ako je sud rje enjem odlučio o tro kovima krivičnog postupka, ti tro kovi se naplaćuju u skladu sa odredbama člana 221 st. 1 i 2 ovog zakonika.

Sumnja u dozvoljenost izvr enja ili sumnja u odnosu na druga pitanja u pravosnaûnoj presudi

Član 223

- (1) Ako se pojavi sumnja u vezi dozvoljenosti izvr enja sudske odluke ili računanja kazne ili ako u pravosnaûnoj presudi nije odlučeno o ura unavanju pritvora ili ranije izdr ane kazne ili uračunavanje nije pravilno izvr eno, o tome će odlučiti posebnim rje enjem predsjednik vijeća suda koji je studio u prvom stepenu.  alba zadr ava izvr enje rje enja, osim ako sud nije drukčije odredio.
- (2) Ako se u toku izvr enja pojavi sumnja u pogledu tumačenja sudske odluke, o tome odlučuje predsjednik vijeća koje je donijelo pravosnaûnu odluku.
- (3) Ako izvr enje nije dozvoljeno zbog nastupanja zastare izvr enja, o tome će rje enjem odlučiti predsjednik suda nadle nog za izvr enje. O žalbi na rje enje predsjednika suda odlučuje predsjednik višeg suda.

Izdavanje o te enom potvrde o izvršnosti presude

Član 224

Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravosnaûna, oötećeni moûe zahtijevati od suda koji je odlučio u prvom stepenu da mu izda ovjereni prepis odluke, sa naznačenjem da je odluka izvrôna.

Kaznena evidencija

Član 225

- (1) Kaznenu evidenciju o licima osuđenim za krivična djela izvrôna na teritoriji Crne Gore, kao i licima osuđenim za krivična djela od stranih sudova, vodi ministarstvo nadleûno za poslove pravosuða.
(2) Način vođenja kaznene evidencije propisuje Vlada.

Glava XIV

TROÄKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA

Vrste troökova

Član 226

- (1) Troökovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog zavrëtka i izdaci za preduzete dokazne radnje prije istrage.
(2) Troökovi krivičnog postupka obuhvataju:
1) troökove za svjedoke, vjeôtake, tumače, stručna lica, troökove uviđaja, rekonstrukcije, ekshumacije i troökove stenodaktilografskog i tehničkog snimanja i kopiranja zapisnika;
2) troökove prevoza okriviljenog;
3) izdatke za dovođenje osumnjičenog, okriviljenog, svjedoka i vjeôtaka;
4) putne troökove sluûbenih lica;
5) troökove liječenja okriviljenog za vrijeme dok se nalazi u pritvoru, kao i troökove poroðaja, osim troökova koji se naplaćuju iz Fonda za zdravstveno osiguranje;
6) troökove tehničkog pregleda vozila, analize krvi, analize DNK, analize urina, odnosno druge medicinske analize, kao i troökove prevoza le a do mjesta obdukcije;
7) nagradu i nuûne izdatke branioca, nuûne izdatke privatnog tuûioca i oötećenog kao tuûioca i njihovih zakonskih zastupnika, kao i nagradu i nuûne izdatke njihovih punomoćnika;
8) nuûne izdatke oötećenog i njegovog zakonskog zastupnika, kao i nagradu i nuûne izdatke njegovog punomoćnika;
9) pauöalni iznos za troökove koji nijesu obuhvaćeni prethodnim tačkama ovog stava.
(3) Pauöalni iznos se određuje prema trajanju i sloûenosti postupka i imovnom stanju lica obaveznog da plati taj iznos.
(4) Troökovi iz stava 2 tač. 1 do 6 ovog člana, kao i nagrada i nuûni izdaci postavljenog branioca, postavljenog punomoćnika oötećenog kao tuûioca iz člana 64 stav 3, člana 69 stav 9 i člana 70 ovog zakonika i postavljenog punomoćnika oötećenog iz člana 58 stav 6 ovog zakonika, u postupku zbog krivičnih djela za koja se goni po sluûbenoj duûnosti, isplaćuju se iz sredstava organa koji vodi krivični postupak po podnošenju zahtjeva za naknadu troökova, a nagrada postavljenom braniocu i punomoćniku nakon njihovog razrje enja. Ovi troökovi naplaćuju se kasnije od lica koja su dužna da ih naknade po odredbama ovog zakonika. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve troökove koji su unaprijed isplaćeni unese u popis koji će se prilo iti spisima.
(5) Ako ne dođe do pokretanja krivičnog postupka, troökove preduzetih dokaznih radnji u izvi aju snosi organ po čijem se nalogu radnje izvode.
(6) Troökovi prevođenja koji nastaju primjenom odredaba ovog zakonika o pravu stranaka, svjedoka i drugih lica koja u estvuju u postupku na upotrebu svog jezika, neće se naplaćivati od lica koja su po odredbama ovog zakonika du na da naknade troökove krivičnog postupka.

Odluka o troökovima

Član 227

- (1) U presudi, kao i u odluci kojom se obustavlja krivični postupak, odnosno odbacuje optuûnica, odlu ice se ko će snositi troökove postupka i koliko oni iznose.
(2) Ako nedostaju podaci o visini troökova, posebno rje enje o visini tih troökova donijeće drûavni tuûilac ili predsjednik vijeća kad se ti podaci pribave. Podaci o visini troökova koji nedostaju i zahtjev za njihovu naknadu

mogu se podnijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema pravosnaûne presude ili odluke iz stava 1 ovog člana.

- (3) Kad je o troökovima krivičnog postupka iz stava 2 ovog člana odlučeno posebnim rjeöenjem, o ūalbi protiv tog rjeöenja odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (4) Kad se krivični postupak ne pokrene ili se obustavi u istrazi, o troökovima odlučuje drûavni tuûilac.

Skrivljeni troökovi

Član 228

- (1) Okrivljeni, oötećeni, oötećeni kao tuûilac, privatni tuûilac, branilac, zakonski zastupnik, punomoćnik, svjedok, vjeöetak, tumač i stručno lice iz člana 282 stav 8 ovog zakonika, bez obzira na ishod krivičnog postupka, snose troökove svog dovođenja, odlaganja dokazne radnje ili glavnog pretresa i druge troökove postupka koje su prouzrokovali svojom krivicom, kao i odgovarajući dio pauöalnog iznosa.
- (2) O troökovima iz stava 1 ovog člana donosi se posebno rjeöenje, osim ako se o troökovima koje snose privatni tuûilac i okrivljeni rjeöava u odluci o glavnoj stvari.
- (3) O ūalbi protiv posebnog rjeöenja iz stava 2 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Troökovi postupka kad je okrivljeni oglaöen krivim

Član 229

- (1) Kad sud okrivljenog oglasi krivim izreći će u presudi da je duûan da naknadi troökove krivičnog postupka, koji su unaprijed isplaćeni, kao i troökove privatnog tuûioca, oötećenog kao tuûioca, oötećenog i njihovih zakonskih zastupnika i nagradu i nuûne izdatke njihovih punomoćnika.
- (2) Lice koje je okrivljeno za viôe krivičnih djela neće se osuditi na naknadu troökova u pogledu djela za koja je oslobođeno od optuûbe, ukoliko se ti troökovi mogu izdvojiti iz ukupnih troökova.
- (3) U presudi kojom je viôe okrivljenih oglaöeno krivim sud će odrediti koliki će dio troökova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće, osudiće sve okrivljene da solidarno snose troökove. Plaćanje pauöalnog iznosa odrediće se za svakog okrivljenog posebno.
- (4) U odluci kojom rjeöava o troökovima sud moûe oslobiti okrivljenog od duûnosti da naknadi u cjelini ili djelimično troökove krivičnog postupka iz člana 226 stav 2 tač. 1 do 6 i tačka 9 ovog zakonika, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdrûavanje okrivljenog ili lica koja je on duûan da izdrûava. Ako se ove okolnosti utvrde poslije donoëenja odluke o troökovima, predsjednik vijeća moûe, posebnim rjeöenjem, oslobiti okrivljenog od duûnosti naknade troökova krivičnog postupka.

Troökovi postupka u slučaju obustave postupka, donoëenja oslobađajuće ili odbijajuće presude

Član 230

- (1) Kad se krivični postupak obustavi ili kad se doneše presuda kojom se okrivljeni oslobađa od optuûbe ili kojom se optuûba odbija, u odluci o obustavi postupka, odnosno u presudi izreći će se da se troökovi krivičnog postupka iz člana 226 stav 2 tač. 1 do 6 ovog zakonika, kao i nuûni izdaci okrivljenog i nuûni izdaci i nagrada branioca isplaćuju iz posebnog razdjela budûeta za rad sudova, osim u slučajevima iz st. 2 i 3 ovog člana.
- (2) Lice koje je oglaöeno krivim za krivično djelo laûnog prijavljivanja obavezaće se da snosi troökove krivičnog postupka koje je prouzrokovalo laûnim prijavljivanjem.
- (3) Privatni tuûilac je duûan da naknadi troökove krivičnog postupka iz člana 226 stav 2 tač. 1 do 6 i tačka 8 ovog zakonika, nuûne izdatke okrivljenog, kao i nuûne izdatke i nagradu njegovog branioca, ako je postupak okončan presudom kojom se okrivljeni oslobađa od optuûbe ili presudom kojom se optuûba odbija ili rjeöenjem o obustavi postupka, osim ako je postupak obustavljen, odnosno ako je donešena presuda kojom se optuûba odbija zbog smrti okrivljenog ili zbog toga öto je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja uslijed odugovlačenja postupka koje se ne moûe pripisati u krivicu privatnog tuûioca. Ako je postupak obustavljen uslijed odustanka od tuûbe, okrivljeni i privatni tuûilac mogu se poravnati u pogledu njihovih međusobnih troökova. Ako ima viôe privatnih tuûilaca, svi će snositi troökove solidarno.
- (4) Kad sud odbaci optuûbu zbog nenasleđenosti, odluku o troökovima donijeće nadleûni sud.
- (5) O visini nuûnih izdataka okrivljenog i nuûnih izdataka i nagrade branioca odlučuje predsjednik vijeća posebnim rjeöenjem. O ūalbi protiv tog rjeöenja odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (6) Zahtjev za naknadu troökova iz stava 5 ovog člana podnosi se u roku od petnaest dana od dana prijema pravosnaûne odluke iz stava 1 ovog člana.

Nagrada i nuûni izdaci branioca

Član 231

- (1) Nagradu i nuûne izdatke branioca i punomoćnika privatnog tuûiocu ili oötećenog duûno je da plati zastupano lice, bez obzira ko je po odluci suda duûan da snosi troökove krivičnog postupka, osim ako se po odredbama ovog zakonika nagrada i nuûni izdaci branioca isplaćuju iz posebnog razdjela budûeta za rad sudova. Ako je okrivljenom bio postavljen branilac, a plaćanjem nagrade i nuûnih izdataka bi bilo dovedeno u pitanje izdrûavanje okrivljenog ili izdrûavanje lica koje je on obavezan da izdrûava, nagrada i nuûni izdaci branioca isplatiće se iz posebnog razdjela budûeta za rad sudova. Na isti način će se postupiti i kad je oötećenom kao tuûiocu bio postavljen punomoćnik.
- (2) Punomoćnik koji nije advokat ili advokatski pripravnik nema pravo na nagradu, već samo na naknadu nuûnih izdataka.

Troökovi koji nastanu kod viöeg suda

Član 232

O duûnosti plaćanja troökova koji nastanu kod viöeg suda odlučuje taj sud shodno odredbama čl. 226 do 231 ovog zakonika.

Posebni propisi o naknadi troökova

Član 233

Visinu naknade troökova krivičnog postupka i pauöalnog iznosa, kao i način isplate uređuje Vlada.

Glava XV

IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

Član 234

- (1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao uslijed izvröenja krivičnog djela raspraviće se na predlog lica iz člana 235 ovog zakonika, ako se time ne bi znatno odugovlačio postupak.
- (2) Imovinskopravni zahtjev moûe se odnositi na naknadu ötete, povraćaj stvari ili poniötaj određenog pravnog posla.

Lica ovlaöćena za podnoöenje predloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

Član 235

- (1) Predlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku moûe podnijeti lice koje je ovlaöćeno da takav zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.
- (2) Ako su uslijed krivičnog djela oötećena sredstva u drûavnoj svojini, organ koji je zakonom ovlaöćen da se stara o zaötiti tih sredstava moûe u krivičnom postupku učestvovati u skladu sa ovlaöćenjima koja ima na osnovu tog zakona.

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

Član 236

- (1) Predlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva podnosi se drûavnom tuûiocu, odnosno суду pred kojim se vodi krivični postupak.
- (2) Predlog se moûe podnijeti najkasnije do zavröetka glavnog pretresa pred prvostepenim sudom.
- (3) Lice ovlaöćeno za podnoöenje predloga duûno je da određeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze.
- (4) Ako ovlaöćeno lice nije podnijelo predlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku do podizanja optuûbe, obavijestiće se da moûe taj predlog podnijeti do zavröetka glavnog pretresa. Ako su uslijed krivičnog djela oötećena sredstva u drûavnoj svojini, a predlog nije podnesen, суд će o tome obavijestiti organ iz člana 235 stav 2 ovog zakonika.

Odustanak od predloga

Član 237

- (1) Ovlaćena lica iz člana 235 ovog zakonika mogu, do završetka glavnog pretresa, odustati od predloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku i ostvarivati ga u parničnom postupku. U slučaju odustanka od predloga, takav predlog se ne može ponovo podnijeti.
- (2) Ako je pravo sadržano u imovinskopravnom zahtjevu poslije podnesenog predloga, a prije završetka glavnog pretresa preolo na drugo lice po pravilima imovinskog prava, to lice će se pozvati da se izjasni da li ostaje kod predloga. Ako se uredno pozvano lice ne odazove, smatraće se da je odustalo od podnesenog predloga.

Utvrđivanje imovinskopravnog zahtjeva i prikupljanje dokaza

Član 238

- (1) Sud pred kojim se vodi postupak saslućaće okrivljenog o činjenicama navedenim u predlogu i ispitaće okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinskopravnog zahtjeva. Sud je dužan da prikupi dokaze i utvrdi ota je potrebno za odlučivanje o zahtjevu i prije nego što je podnesen takav predlog.
- (2) Ako bi se utvrđivanjem imovinskopravnog zahtjeva znatno odgovratio krivični postupak, sud će se ograničiti na prikupljanje onih podataka čije utvrđivanje kasnije ne bi bilo moguće ili bi bilo znatno otežano.

Odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Član 239

- (1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud.
- (2) U presudi kojom okrivljenog oglašava krivim sud može ovlaćenom licu dosuditi imovinskopravni zahtjev u cijelini ili djelimično, a za preostali dio uputiti na parnični postupak. Ako činjenice utvrđene u krivičnom postupku ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje, a njihovo utvrđivanje bi vodilo znatnom odgovraženju postupka, sud će ovlaćeno lice uputiti da imovinskopravni zahtjev u cijelini može da ostvaruje u parničnom postupku.
- (3) Kad sud doneše presudu kojom se okrivljeni oslobađa od optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi krivični postupak, uputiće ovlaćeno lice da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.
- (4) Kad se sud oglasi nenasleđnim za krivični postupak, uputiće ovlaćeno lice da imovinskopravni zahtjev može podnijeti u krivičnom postupku koji će otpočeti ili produžiti nasleđni sud.
- (5) Sud može u toku krivičnog postupka ili po njegovom okončanju, bez obzira na vrstu odluke koju je donio, uputiti otečenog, odnosno lice koje je podnijelo imovinskopravni zahtjev i okrivljenog da pokušaju da svoj sporni odnos koji je predmet tog zahtjeva riješe u postupku posredovanja u skladu sa zakonom kojim se uređuju pravila postupka posredovanja.

Odluka o predaji stvari otečenom

Član 240

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povraćaj stvari, a sud ustanovi da stvar pripada otečenom i da se nalazi kod okrivljenog ili kod nekog od učesnika u krivičnom djelu ili kod lica kome su je oni dali na čuvanje, u presudi će odrediti da se stvar predala otečenom.

Poništaj pravnog posla

Član 241

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništaj određenog pravnog posla, a sud nađe da je zahtjev osnovan, izreći će u presudi potpun ili djelimični poništaj tog pravnog posla, sa posljedicama koje otuda proističu, ne dirajući u prava trećih lica.

Izmjena odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Član 242

- (1) Pravosnažnu presudu kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu sud može u krivičnom postupku izmijeniti samo povodom ponavljanja krivičnog postupka ili zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

- (2) Osim u slučaju iz stava 1 ovog člana, osuđeni, odnosno njegovi naslijednici mogu samo u parničnom postupku zahtijevati da se pravosnažna presuda krivičnog suda kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu izmijeni, i to ako postoje uslovi za ponavljanje postupka po odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Određivanje privremenih mjera

Član 243

- (1) Na predlog ovlašćenih lica iz člana 235 ovog zakonika u krivičnom postupku se mogu, po odredbama zakona kojim je uređen izvröni postupak, odrediti privremene mjere obezbjeđenja imovinskopravnog zahtjeva nastalog uslijed izvröenja krivičnog djela.
- (2) Rjeöenje iz stava 1 ovog člana u istrazi donosi sudija za istragu. Poslije podignute optužnice rjeöenje donosi, van glavnog pretresa, predsjednik vijeće, a na glavnom pretresu vijeće.
- (3) éalba protiv rjeöenja vijeće o privremenim mjerama obezbjeđenja nije dozvoljena. U ostalim slučajevima o úalbi rjeöava vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. éalba ne zadrûava izvröenje rjeöenja.

Vraćanje stvari u toku postupka

Član 244

- (1) Ako se radi o stvarima koje nesumnjivo pripadaju oötećenom, a ne sluûe kao dokaz u krivičnom postupku, predaće se oötećenom i prije zavröetka postupka.
- (2) Ako se viöe oötećenih spore o pravu svojine, uputiće se na parnični postupak, a sud će u krivičnom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru obezbjeđenja.
- (3) Stvari koje sluûe kao dokaz oduzeće se privremeno i po okončanju postupka vratiti vlasniku. Ako je ovakva stvar neophodno potrebna vlasniku, ona mu se moûe vratiti i prije okončanja postupka, uz obavezu da je na zahtjev doneše.

Mjere obezbjeđenja prema trećem licu

Član 245

- (1) Ako oötećeni ima zahtjev prema trećem licu zbog toga öto se kod njega nalaze stvari pribavljeni krivičnim djelom ili zbog toga öto je ono uslijed krivičnog djela doölo do imovinske koristi, sud moûe u krivičnom postupku, na predlog lica iz člana 235 ovog zakonika i po odredbama zakona kojim je uređen izvröni postupak, odrediti privremene mjere obezbjeđenja i prema tom trećem licu. Odredbe člana 243 st. 2 i 3 ovog zakonika vaûe i u ovom slučaju.
- (2) U presudi kojom se okrivljeni oglaöava krivim sud će ukinuti mjere iz stava 1 ovog člana ako već ranije nijesu ukinute ili će oötećenog uputiti na parnični postupak i ove mjere ukinuti ako parnični postupak ne bude pokrenut u roku koji odredi sud.

Glava XVI

PREJUDICIJALNA PITANJA I OSTALE ODREDBE

Rjeöavanje prethodnih pitanja

Član 246

- (1) Ako primjena Krivičnog zakonika zavisi od prethodnog rjeöenja nekog pravnog pitanja za čije rjeöavanje je nadleûan sud u drugom postupku ili neki drugi drûavni organ, sud koji sudi u krivičnom predmetu moûe sam rijeöiti i to pitanje po odredbama koje vaûe za dokazivanje u krivičnom postupku. Rjeöavanje ovog pravnog pitanja od strane krivičnog suda ima dejstvo samo za krivični predmet koji ovaj sud raspravlja.
- (2) Ako je o prethodnom pitanju iz stava 1 ovog člana već donio odluku sud u nekom drugom postupku ili drugi drûavni organ, takva odluka ne veûe krivični sud u pogledu ocjene da li je učinjeno određeno krivično djelo.

Odobrenje za krivično gonjenje

Član 247

- (1) Kad je zakonom određeno da je za gonjenje pojedinih lica i krivičnih djela potrebno prethodno odobrenje nadleûnog drûavnog organa, drûavni tuûilac ne moûe donijeti naredbu o sprovođenju istrage niti podići

neposrednu optuûnicu, odnosno optuûni predlog, ako ne podnese dokaz da je odobrenje dato, osim ako je potvrđenim međunarodnim ugovorima drukčije određeno.

- (2) Kad se za krivično djelo goni po privatnoj tuûbi, odnosno po zahtjevu oötećenog kao tuûioca, odobrenje pribavlja sud.
- (3) Lice koje uûiva pravo imuniteta moûe se na njega pozvati do početka glavnog pretresa. Ako optuûeni stekne pravo imuniteta poslije početka glavnog pretresa, na imunitet se moûe pozvati odmah, a najkasnije do zavrœetka glavnog pretresa.
- (4) Organi iz st. 1 i 2 ovog člana mogu od nadleûnog drûavnog organa zatraûiti odobrenje za krivično gonjenje i prije nego öto se lice koje uûiva pravo imuniteta na njega pozvalo.

Obavještenje o pritvoru, stupanju optuûnice na pravnu snagu i osuđujućoj presudi

Član 248

O stavljanju u pritvor, stupanju optuûnice na pravnu snagu, odnosno o osuđujućoj presudi zbog krivičnog djela za koje se goni na osnovu optuûnog predloga, sud će, u roku od tri dana, obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okriviljeni u radnom odnosu.

Obustava postupka uslijed smrti okriviljenog

Član 249

Kad se u toku krivičnog postupka utvrdi da je okriviljeni umro, rjeenjem sudije za istragu ili predsjednika vijeća obustaviće se krivični postupak.

Postupanje u slučaju utvrđivanja neuračunljivosti okriviljenog

Član 250

Ako sud u toku postupka, a na osnovu izvedenih dokaza utvrdi da je okriviljeni učinio krivično djelo i da je u vrijeme izvrœenja krivičnog djela bio neuračunljiv, donijeće odluku u skladu sa članom 470 ovog zakonika.

Kaûnjavanje zbog odugovlačenja postupka

Član 251

- (1) Sud moûe u toku postupka kazniti novčanom kaznom do 1.000 Å branioca, punomoćnika ili zakonskog zastupnika, oötećenog, oötećenog kao tuûioca ili privatnog tuûioca, ako su njegovi postupci očigledno upravljeni na odugovlačenje krivičnog postupka.
- (2) O kaûnjavanju advokata obavijestiće se Advokatska komora.
- (3) Ako drûavni tuûilac ne podnosi sudu predloge blagovremeno ili druge radnje u postupku preduzima s velikim zakaönjenjem i time prouzrokuje odugovlačenje postupka, obavijestiće se o tome viîi drûavni tuûilac.

Primjena pravila međunarodnog prava

Član 252

- (1) Na isključenje krivičnog gonjenja stranaca koji uûivaju pravo imuniteta u Crnoj Gori primjenjuju se pravila međunarodnog prava.
- (2) U slučaju sumnje da li se radi o licima iz stava 1 ovog člana, sud će se za objaönjenje obratiti organu drûavne uprave nadleûnom za inostrane poslove.

Obaveza drûavnih organa, sudova i drugih organa u otkrivanju krivičnog djela i učinioca

Član 253

Svi drûavni organi duûni su da sudovima i drugim organima koji ucestvuju u krivičnom postupku pruûe potrebnu pomoć, naročito ako se radi o otkrivanju krivičnih djela i pronalaûenju učinilaca.

Dio drugi

TOK POSTUPKA

A. IZVIĐAJ

Glava XVII

KRIVIČNA PRIJAVA

Obaveza prijavljivanja krivičnog djela

Član 254

- (1) Službena i odgovorna lica u državnim organima, organima lokalne samouprave, javnim preduzećima i ustanovama dužni su da prijave krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti, o kojima su obaviještena ili za koja saznaju u vrojenju svoje dužnosti.
- (2) Dužnost iz stava 1 ovog člana imaju i sva fizička i pravna lica koja na osnovu zakona imaju određena javna ovlašćenja ili se profesionalno bave zaštitom i obezbeđenjem ljudi i imovine, zdravstvenom zaštitom ljudi, odnosno poslovima čuvanja, vaspitanja ili obrazovanja maloljetnih lica, ako su za krivično djelo saznala u vezi sa svojom djelatnošću.
- (3) Podnosioci krivične prijave iz stava 1 ovog člana naveoće dokaze koji su im poznati i preuzeće mjeru da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je učinjeno krivično djelo, predmeti nastali izvršenjem krivičnog djela i drugi dokazi.

Prijavljanje krivičnih djela od strane građana

Član 255

- (1) Svako treba da prijavi krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, a dužan je da prijavi krivično djelo čijim izvršenjem je otešeno maloljetno lice.
- (2) Kad sud u toku krivičnog postupka ocijeni da postoji osnovana sumnja da je određeno lice propustilo da izvrši dužnost iz stava 1 ovog člana i da iz tog propuštanja proizlazi osnovana sumnja da je time učinjeno krivično djelo zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica obavijestice o tome nadležnom državnom tužiljcu.

Podnošenje prijave

Član 256

- (1) Prijava se podnosi nadležnom državnom tužiljcu, pisano ili usmeno.
- (2) Ako se prijava podnosi usmeno, podnositac prijave će se upozoriti na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastaviće se zapisnik, a ako je prijava saopštena telefonom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije, sačinice se službena zabilješka.
- (3) Ako je prijava podnesena sudu, policiji ili nadležnom državnom tužiljcu, oni će prijavu primiti i odmah dostaviti nadležnom državnom tužiljcu.

Rok za postupanje po prijavi

Član 256a

- (1) Rukovodilac državnog tužilaštva ili državni tužilac kome je predmet dodijeljen u rad dužan je da donese odluku, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta.
- (2) Izuzetno, u složenim predmetima zbog obima, činjeničnih ili pravnih pitanja, odluka se mora donijeti najkasnije u roku od četiri mjeseca, sa izuzetkom predmeta u kojima se primjenjuju mjeru tajnog nadzora kad odluka treba biti donijeta u roku od tri mjeseca od završetka mjeru tajnog nadzora. U predmetima u kojima su pribavljeni dokazi po zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć, odluka se mora donijeti u roku od mjesec dana od dana pribavljanja dokaza po zamolnicama.
- (3) U skraćenom postupku odluka o krivičnoj prijavi se mora donijeti najkasnije u roku od mjesec dana.
- (4) Rukovodilac državnog tužilaštva može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka najduže mjesec dana od rukovodioca neposredno više državnog tužilaštva, a državni tužilac kojem je predmet dodijeljen u rad može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka od rukovodioca državnog tužilaštva najduže mjesec dana.

Ovlašćenja i radnje policije u izviđaju

Član 257

- (1) Ako postoje osnovi sumnje da je izvröeno krivično djelo za koje se goni po sluûbenoj duûnosti, policija je duûna da obavijesti drûavnog tuûioca i samoinicijativno ili po zahtjevu drûavnog tuûioca preduzme potrebne mjere da se pronaûe uchinilac krivičnog djela, da se uchinilac ili sauûesnik ne sakrije ili ne pobjegne, da se otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu posluûiti kao dokaz, kao i da prikupi sva obavjeotenja koja bi mogla biti od koristi za uspjeo vođenje krivičnog postupka.
- (2) U cilju ispunjenja duûnosti iz stava 1 ovog člana, policija moûe da traûi obavjeotenja od građana, primijeni poligrafsko testiranje, izvröi analiziranje glasa, izvröi antiteroristički pregled, ograniûi kretanje odnosno pristup određenih lica na određenom prostoru za potrebito vrijeme, javno raspiôe nagradu u cilju prikupljanja obavjeotenja, izvröi potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljaga, preduzme potrebne mjere u cilju pronalaûenja lica, preduzme potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta lica i istovjetnosti predmeta, uzme uzorak za DNK analizu, raspiôe potragu za licima i stvarima za kojima se traga, pregleda određene objekte i prostorije drûavnih organa, privrednih druôtava, drugih pravnih lica i preduzetnika u prisustvu odgovornog lica, ostvari uvid u njihovu dokumentaciju i po potrebi je oduzme, kao i da preduzme i druge potrebne radnje i mjere u skladu sa ovim zakonom. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom preduzimanja pojedinih radnji, a mogu biti od interesa za krivični postupak, kao i o predmetima koji su pronaûeni ili oduzeti sastaviće se zapisnik ili sluûbena zabiljeöka. Izvröenje pojedinih radnji iz ovog stava policija moûe da zabiljeti i uređajem za audio ili audiovizuelno snimanje i ovi snimci se prilaûu zapisniku, odnosno sluûbenoj zabiljeöci.
- (3) Prilikom uviðaja za krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja za koje postoje osnovi sumnje da je prouzrokovalo teöke posljedice ili da je izvröeno sa umiöljajem, policija moûe od osumnjičenog privremeno, a najduûe do tri dana, oduzeti vozačku dozvolu.
- (4) Lice prema kojem je primijenjena neka od radnji ili mjera iz st. 2 i 3 ovog člana ima pravo da podnese prituûbu nadleûnom drûavnom tuûiocu.

Dostavljanje podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju

Član 257a

- (1) Ako postoje osnovi sumnje da je registrovani vlasnik ili korisnik telekomunikacijskog sredstva izvröio, vröi ili se priprema za vröenje krivičnih djela za koja se goni po sluûbenoj duûnosti, na osnovu naredbe sudije za istragu, a radi otkrivanja uchinioца i prikupljanja dokaza ili radi lociranja ili identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica, policija moûe:
- 1) od operatera komunikacijskih usluga zatraûiti provjeru istovjetnosti, trajanja i ucestalosti komunikacije sa određenim elektronskim komunikacijskim adresama, utvrđivanje mesta na kojima se nalaze lica koja uspostavljaju elektronsku komunikaciju, kao i identifikacijske oznake uređaja;
 - 2) tehničkim uređajem izvröiti identifikaciju internacionalnog identifikacionog broja korisnika (IMSI broj) i internacionalnog identifikacionog broja mobilnog uređaja (IMEI broj) i lociranje telefona i drugih sredstava za elektronsku komunikaciju.
- (2) Policia moûe na osnovu naredbe sudije za istragu:
- 1) zatraûiti od operatera komunikacijskih usluga provjeru iz stava 1 tačka 1 ovog člana i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva;
 - 2) izvröiti identifikaciju i lociranje iz stava 1 tačka 2 ovog člana i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva.
- (3) Uz naredbu iz stava 1 tačka 1 i stava 2 tačka 1 ovog člana, sudija za istragu će izdati poseban nalog u kojem će navesti samo telefonski broj, e-mail adresu ili internacionalni identifikacioni broj korisnika (IMSI broj), internacionalni identifikacioni broj mobilnog uređaja (IMEI broj) i adresu internet protokola (IP adresa) lica u odnosu na koje se prikupljaju podaci o elektronskom komunikacijskom saobraćaju.
- (4) Naredbu iz st. 1 i 2 ovog člana, sudija za istragu donosi na predlog drûavnog tuûioca, u roku od četiri časa.
- (5) Izuzetno, ako se pisana naredba ne moûe izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, preduzimanje mjere iz st. 1 i 2 ovog člana moûe zapoçeti na osnovu usmene naredbe sudije za istragu. U tom slučaju pisana naredba mora da bude pribavljena u roku od 24 časa od izdavanja usmene naredbe.
- (6) Predlog drûavnog tuûioca za donoûenje naredbe iz st. 1, 2 i 4 ovog člana sadrûi lične podatke lica iz st. 1 i 2 ovog člana, ako je lice poznato i razloge za izdavanje naredbe.
- (7) Ako drûavni tuûilac odluci da ne pokrene krivični postupak, odnosno kad se lice za kojim se traga pronaûe, prikupljeni materijal će se u zatvorenom omotu dostaviti sudiji za istragu, koji će nareediti da se materijal uniöti u prisustvu drûavnog tuûioca i sudije za istragu, o čemu će sudija za istragu sačiniti zapisnik.
- (8) Sudija za istragu će postupiti u skladu sa stavom 7 ovog člana i kad drûavni tuûilac doneše naredbu o sprovodenju istrage protiv osumnjičenog, a prikupljeni materijal ili dio materijala nije potreban za vođenje krivičnog postupka.

- (9) Ako su podaci iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljeni protivno odredbama ovog člana, ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Pribavljanje podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama

Član 257b

- (1) Ako postoje osnovi sumnje da je određeno lice izvröilo, vröi ili se priprema za vröenje krivičnih djela za koja se goni po sluûbenoj duûnosti, na predlog drûavnog tuûioca, sudija za istragu moûe rjeöenjem obavezati banku da, u određenom roku, dostavi podatke o bankovnim računima i bankarskim transakcijama tog lica, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica.
- (2) Za neizvröavanje rjeöenja iz stava 1 ovog člana, sudija za istragu moûe odgovorno lice u banci kazniti novčanom kaznom u iznosu do 5.000 eura, a banku novčanom kaznom u iznosu do 50.000 eura.
- (3) Ako i nakon izricanja novčane kazne iz stava 2 ovog člana banka ne izvröi rjeöenje sudije za istragu, odgovornom licu u banci moûe se odrediti zatvor do izvröenja rjeöenja, a najduûe dva mjeseca.
- (4) Protiv rjeöenja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, moûe se izjaviti ûalba u roku od 48 časova od časa prijema rjeöenja.
- (5) O ûalbi iz stava 4 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke suda.
- (6) Ûalba protiv rjeöenja o zatvoru ne zadrûava izvröenje rjeöenja.

Zadrûavanje na mjestu izvröenja krivičnog djela i druge radnje

Član 258

- (1) Ovlaöéeni policijski sluûbenik ima pravo da lice zatećeno na mjestu izvröenja krivičnog djela uputi drûavnom tuûiocu ili da ga zadrûi na mjestu izvröenja krivičnog djela do njegovog dolaska, ako bi to lice moglo dati podatke vaûne za krivični postupak i ako je vjerovatno da se njegovo sasluoanje kasnije ne bi moglo izvröiti ili bi bilo skopçano sa znatnim odugovlaçenjem ili drugim teôkoćama. Zadrûavanje ovog lica na mjestu izvröenja krivičnog djela ne moûe trajati duûe od öest sati.
- (2) Kad je to neophodno radi utvrđivanja identiteta ili u drugim slučajevima od interesa za uspjeöno vođenje postupka, policija moûe fotografisati osumnjičenog i uzeti otiske njegovih prstiju, kao i preduzeti druge radnje potrebne za utvrđivanje identiteta, a uz prethodno odobrenje drûavnog tuûioca i javno objaviti fotografiju osumnjičenog.
- (3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, policija moûe uzimati otiske prstiju od lica za koja postoji vjerovatnoća da su mogla doći u dodir s tim predmetima.
- (4) Lice prema kome je preduzeta neka od radnji iz ovog člana ima pravo da podnese prituûbu nadleûnom drûavnom tuûiocu ili neposredno viôem organu policije.

Prikupljanje obavjeötenja od građana

Član 259

- (1) Policija moûe pozivati građane radi prikupljanja obavjeötenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznaçiti razlog pozivanja i da građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom. Prinudno se moûe dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozorenje.
- (2) Prikupljanje obavjeötenja od strane policije od istog lica moûe trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavjeötenje, a najduûe öest sati.
- (3) Obavjeötenja od građana ne smiju se prikupljati prinudno niti uz obmanu ili iscrpljivanje, a policija mora da poötue ličnost i dostojanstvo građana. Ako građanin odbije da pruûi obavjeötenja on se ne moûe dalje zadrûavati i u tom slučaju se ne primjenjuje pravilo o roku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako pozvani građanin dođe u prostorije policije zajedno sa advokatom, policija će dopustiti da advokat prisustvuje prikupljanju obavjeötenja od građanina.
- (5) Sluûbena zabiljeöka ili zapisnik o datom obavjeötenju pročitaće se licu koje je obavjeötenje dalo. To lice moûe staviti primjedbe koje je policija duûna da unese u sluûbenu zabiljeöku ili zapisnik. Kopija sluûbene zabiljeöke ili zapisnika o datom obavjeötenju izdaće se građaninu, ako to zahtijeva.
- (6) Građanin se moûe ponovo pozivati radi prikupljanja obavjeötenja o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca, a radi prikupljanja obavjeötenja o istom krivičnom djelu moûe se ponovo pozvati uz saglasnost drûavnog tuûioca.

- (7) Prilikom postupanja u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana policija ne može građane sasluoavati u svojstvu okrivljenog, svjedoka ili vjeotaka.

Prikupljanje obavještenja od lica u pritvoru

Član 260

- (1) Po odobrenju sudije za istragu, odnosno predsjednika vijeća, državni tužilac, a izuzetno i policija kad joj to povjeri državni tužilac, mogu prikupljati obavještenja od lica koja se nalaze u pritvoru ako je to potrebno radi otkrivanja ili razjašnijavanja drugih krivičnih djela i učinilaca.
- (2) Obavještenja iz stava 1 ovog člana će se prikupljati u zatvoru u kojem se okrivljeni nalazi u pritvoru, u vrijeme koje odredi sudija za istragu ili predsjednik vijeća i u njegovom prisustvu, ili u prisustvu sudije koga on odredi. Prikupljanju ovih obavještenja ima pravo da prisustvuje branilac okrivljenog ako to pritvoreno lice zahtjeva.
- (3) Prikupljanje obavještenja će se odložiti do dolaska branioca okrivljenog, ali ne duže od četiri časa, a ako u tom roku branilac ne dođe obavještenja se mogu prikupiti i bez prisustva branioca.

Sasluoanje osumnjičenog u izviđaju

Član 261

- (1) Ako policija u toku prikupljanja obavještenja ocijeni da pozvani građanin može biti osumnjičeni, dužna je da o tome odmah obavijesti državnog tužioca koji će zatražiti od policije da mu dovede osumnjičenog ukoliko ocijeni da je njegovo sasluoanje prije donošenja naredbe o sprovođenju istrage neophodno.
- (2) Osumnjičeni se obavještava o djelu koje mu se stavlja na teret i o osnovama sumnje, da ne mora da daje nikakve izjave niti da odgovara na postavljena pitanja, kao i da se sve njegove izjave mogu upotrijebiti kao dokaz protiv njega u krivičnom postupku, kao i o pravu da uzme branioca koji će prisustvovati njegovom sasluoanju.
- (3) Osumnjičenom će se omogućiti da upotrebom telefona ili drugog sredstva elektronske komunikacije neposredno ili posredstvom članova porodice ili trećeg lica čiji identitet mora biti poznat uspostavi kontakt sa braniocem, a državni tužilac može osumnjičenom pomoći da nađe branioca.
- (4) Ako u slučaju obavezne odbrane iz člana 69 stav 1 ovog zakonika osumnjičeni sam ne uzme branioca ili branilac ne dođe u roku od četiri časa nakon što je osumnjičeni u smislu stava 3 ovog člana sa njim uspostavio kontakt, državni tužilac će po službenoj dužnosti osumnjičenom postaviti branioca po redoslijedu sa spiska Advokatske komore i bez odlaganja ga sasluoati.
- (5) Po odobrenju državnog tužioca, a uz prisustvo branioca, policija i službenici organa državne uprave nadležnog za poslove carina mogu da sasluoaju osumnjičenog. Ako osumnjičeni sam ne uzme branioca, nadležni državni tužilac će mu po službenoj dužnosti postaviti branioca po redoslijedu sa spiska Advokatske komore i bez odlaganja ga sasluoati.
- (6) Branilac postavljen po službenoj dužnosti u smislu st. 4 i 5 ovog člana ostaje u postupku dok postoje uslovi za obaveznu odbranu, odnosno dok okrivljeni sam ne izabere branioca.
- (7) Na sasluoanje osumnjičenog od strane državnog tužioca, odnosno policije primjenjuju se odredbe ovog zakonika o sasluoanju okrivljenog.
- (8) O sasluoanju osumnjičenog sastavlja se zapisnik koji se osumnjičenom čita i koji on potpisuje i u zapisnik se unose sve primjedbe koje je osumnjičeni dao. Tok sasluoanja može se snimiti i uređajem za audio, odnosno audiovizuelno snimanje. Zapisnik o sasluoanju osumnjičenog ne izdvaja se iz spisa i može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.
- (9) Ako nakon sasluoanja osumnjičenog državni tužilac ocijeni da postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, naredbom će odrediti sprovođenje istrage.
- (10) Kad doneće naredbu iz stava 9 ovog člana, državni tužilac može, ako ocijeni da su ispunjeni uslovi iz člana 267 stav 1 ovog zakonika, donijeti rješenje o zadržavanju osumnjičenog, a u tom slučaju državni tužilac će sudiji za istragu predložiti određivanje pritvora. Sudija za istragu postupa u skladu sa članom 268 ovog zakonika.

Sasluoanje svjedoka u izviđaju

Član 262

- (1) Ako u toku izviđaja državni tužilac ocijeni da je radi donošenja naredbe o sprovođenju istrage potrebno neko lice sasluoati u svojstvu svjedoka, sasluoanje će obaviti u skladu sa članom 113 ovog zakonika.

- (2) Prilikom preduzimanja radnje iz stava 1 ovog člana, osumnjičenom ako je poznat i njegovom braniocu će se omogućiti da prisustvju sasluoanju, osim kad postoji opasnost od odlaganja ili to nije moguće iz drugih vaunih razloga, pri čemu oni mogu postavljati pitanja svjedoku i iznositi svoje primjedbe.
- (3) O sasluoanju svjedoka sastavlja se zapisnik koji potpisuje svjedok. U zapisniku će se navesti razlog zbog kojeg je sasluoanje svjedoka izvršeno bez prisustva osumnjičenog i njegovog branioca. Tok sasluoanja može se snimiti uređajem za audio, odnosno audiovizuelno snimanje. Zapisnik o sasluoanju svjedoka se ne izdvaja iz spisa i može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Privremeno oduzimanje predmeta, uviđaj i vjeötačenje

Član 263

- (1) Policija može, i prije pokretanja istrage, privremeno oduzeti predmete u skladu sa članom 85 stav 9 ovog zakonika, ako postoji opasnost od odlaganja i pretresti stan i lica pod uslovima iz člana 83 ovog zakonika.
- (2) Policija je duuna da privremeno oduzete predmete odmah vrati vlasniku ili druaoču, ako krivični postupak ne bude pokrenut, odnosno ako u roku od tri mjeseca ne podnese krivičnu prijavu druavnog tuuiocu.
- (3) Ako druavni tuuilac nije u mogućnosti da odmah izade na lice mjesta, policija može sama izvršiti uviđaj i odrediti potrebna vjeötačenja koja ne trpe odlaganje, osim obdukcije i ekshumacije leoa. Ako druavni tuuilac stigne na lice mjesta u toku vröenja uviđaja, on može preduzeti vröenje ovih radnji.
- (4) O radnjama iz st. 1 do 3 ovog člana policija, odnosno sudija za istragu će bez odlaganja obavijestiti druavnog tuuiocu.

Liöenje slobode od strane policije

Član 264

- (1) Ovlaöeni policijski sluübenici mogu neko lice liöiti slobode, ako postoji neki od razloga za određivanje pritvora iz člana 175 ovog zakonika, ali su duuni da o tome odmah obavijeste druavnom tuuiocu, sačine sluübenu zabiljeöku koja obavezno sadrui vrijeme i mjesto liöenja slobode i da to lice, bez odlaganja sprovedu druavnom tuuiocu. Prilikom dovođenja ovlaöeni policijski sluübenik će druavnom tuuiocu predati sluübenu zabiljeöku, a druavni tuuilac će u zapisnik unijeti i izjavu lica liöenog slobode o vremenu i mjestu liöenja slobode.
- (2) Lice liöeno slobode mora biti upoznato sa pravima iz člana 5 ovog zakonika.
- (3) U slučaju da lice liöeno slobode ne bude sprovedeno druavnom tuuiocu u roku od 24 časa od časa liöenja slobode, policija je duuna da to lice pusti na slobodu odmah.
- (4) Lice liöeno slobode u skladu sa stavom 1 ovog člana ne može biti ponovo liöeno slobode za isto krivično djelo.
- (5) Ovlaöeni policijski sluübenici mogu liöiti slobode lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica. Lice liöeno slobode će se bez odlaganja sprovesti sudiji za istragu, a najkasnije u roku od 24 časa od časa liöenja slobode.

Liöenje slobode lica zatečenog u izvröenju krivičnog djela

Član 265

Lice zatečeno u izvröenju krivičnog djela za koje se goni po sluübenoj duünosti može svako liöiti slobode. Lice liöeno slobode se mora odmah predati druavnom tuuiocu ili policiji, a ako se to ne može učiniti, mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa. Policija će postupiti u skladu sa članom 264 ovog zakonika.

Postupanje druavnog tuuioca nakon dovođenja lica liöenog slobode

Član 266

- (1) Druavni tuuilac je duuan da licu liöenom slobode odmah saopöti da može uzeti branioca i omogući mu da u njegovom prisustvu, uz koriöenje telefona ili drugog sredstva elektronske komunikacije, obavijesti branioca neposredno ili posredstvom članova porodice ili trećeg lica, čiji identitet druavnom tuuiocu mora biti otkriven, a ako je potrebno i pomogne mu da nađe branioca.
- (2) Ako lice iz stava 1 ovog člana ne obezbijedi prisustvo branioca u roku od 12 časova od kad mu je to, u smislu stava 1 ovog člana, omogućeno ili izjavi da ne ūeli da uzme branioca, druavni tuuilac je duuan da ga bez odlaganja sasluoa, a najkasnije u roku od narednih 12 časova.
- (3) Ako u slučaju obavezne odbrane iz člana 69 stav 1 ovog zakonika lice iz stava 1 ovog člana ne uzme branioca u roku od 12 časova od časa kad je poučeno o ovom pravu ili izjavi da neće uzeti branioca, postaviće mu se branilac po sluübenoj duünosti po redoslijedu sa spiska Advokatske komore i bez odlaganja će se sasluoati.

- (4) Odmah poslije sasluoanja drûavni tuûilac će lice iz stava 1 ovog člana pustiti na slobodu, osim ako ocijeni da postoje razlozi za zadrûavanje.

Zadrûavanje od strane drûavnog tuûioca

Član 267

- (1) Osumnjičenog lioenog slobode drûavni tuûilac moûe izuzetno, a najduûe 72 časa od časa lijenja slobode, zadrûati ako ocijeni da postoji neki od razloga iz člana 175 stav 1 ovog zakonika.
- (2) Zadrûanom licu i braniocu drûavni tuûilac će odmah, a najkasnije u roku od dva časa donijeti i uručiti rjeenje o zadrûavanju. U rjeenju mora biti navedeno djelo za koje se osumnjičeni tereti, osnovanost sumnje, razlog zadrûavanja, dan i čas lijenja slobode, kao i vrijeme poetka zadrûavanja.
- (3) Protiv rjeenja o zadrûavanju osumnjičeni i branilac mogu izjaviti ualbu, u roku od osam časova od časa prijema rjeenja iz stava 2 ovog člana, koja se sa spisima predmeta odmah dostavlja sudiji za istragu. Sudija za istragu je duan da o ualbi odluci u roku od etiri časa od kad je primio ualbu. ealba ne zadrûava izvroenje rjeenja.

Određivanje pritvora u izviđaju

Član 268

- (1) Kad drûavni tuûilac doneše rjeenje o zadrûavanju, a ocijeni da i dalje postoje razlozi za određivanje pritvora, predloûice sudiji za istragu da osumnjičenom odredi pritvor.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana dostaviće se sudiji za istragu prije isteka roka zadrûavanja. U ovom roku sudiji za istragu mora biti dovedeno zadrûano lice.
- (3) Sudija za istragu će, u prisustvu drûavnog tuûioca, sasluati lice iz stava 1 ovog člana o svim okolnostima od značaja za donoenje odluke o određivanju pritvora i odmah poslije sasluoanja, a najkasnije u roku od 24 časa od kad mu je to lice dovedeno, odlučiti da li će odrediti pritvor ili odbiti predlog za određivanje pritvora.
- (4) Lice iz stava 1 ovog člana ima pravo da njegovom sasluoanju pred sudijom za istragu prisustvuje branilac. U pogledu ostvarivanja ovog prava primjenjivaće se odredbe člana 266 st. 2 i 3 ovog zakonika.
- (5) Ako drûavni tuûilac u toku zadrûavanja nije donio i suđu predao naredbu o sprovođenju istrage, niti to učini u roku od 48 časova od časa određivanja pritvora, sudija za istragu će pritvoreno lice pustiti na slobodu.
- (6) Kad je lice lieno slobode dovedeno drûavnom tuûiocu, to lice ima pravo na zdravstveni pregled od strane doktora medicine kad to zatraîi ili kada to zatraûe njegov branilac, član njegove porodice ili lice sa kojim uivi u vanbračnoj zajednici. Izvjeotaj o obavljenom zdravstvenom pregledu prilaue se spisima predmeta.

Sudsko obezbjeđenje dokaza

Član 269

- (1) Ukoliko postoji opasnost da se lice uslijed starosti, bolesti ili drugih vaûnih razloga neće moći sasluati na glavnom pretresu, drûavni tuûilac će predloûiti sudiji za istragu da sasluo to lice kao svjedoka u skladu sa članom 113 ovog zakonika.
- (2) Ako se sudija za istragu ne saglasi sa predlogom iz stava 1 ovog člana, odluku o tome donijeće vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Podnoenje krivične prijave od strane policije

Član 270

- (1) Na osnovu prikupljenih obavještenja policija sastavlja i podnosi drûavnom tuûiocu krivičnu prijavu, obavještava ga o preduzetim radnjama u izviđaju i navodi dokaze za koje je saznala prilikom prikupljanja obavještenja. Uz prijavu dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, audio i audiovizuelni snimci, pribavljeni izvjeotaji, spisi o preduzetim mjerama i radnjama, zapisnici, sluûbene zabiljeoke, izjave i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspjeo vođenje krivičnog postupka.
- (2) Ako policija poslije podnoenja krivične prijave sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, duâna je da prikupi potrebna obavještenja i da izvjeotaj o tome kao dopunu krivične prijave dostavi drûavnom tuûiocu.

Odbacivanje i dopuna krivične prijave

Član 271

- (1) Drûavni tuûilac c e obrazl enim rje enjem odbaciti prijavu ako iz same prijave proističe da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ili nije krivično djelo za koje se goni po slu benoj du nosti, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju gonjenje.
- (2) O odbacivanju krivične prijave obavijestiće se podnositac krivične prijave, o ete eni u skladu sa članom 59 ovog zakonika, kao i lice protiv koga je podnijeta krivična prijava, ako ono to zahtijeva. O ete eni i podnositac krivične prijave u obavlje enju c e se poučiti o pravu na podno enje pritu be na rje enje o odbacivanju krivične prijave.
- (3) Ako drûavni tuûilac iz same prijave ne može ocijeniti da li su vjerovatni navodi prijave ili ako podaci u prijavi ne pru aju dovoljno osnova ni za dono enje naredbe o sprovođenju istrage niti rje enja o odbacivanju prijave, a naročito ako je izvr ilac nepoznat, drûavni tuûilac c e, sam ili posredstvom drugih organa, prikupiti potrebna obavlje enja. U tu svrhu drûavni tuûilac mo e pozvati podnosioca prijave, prijavljeno lice i druga lica za koja ocijeni da mogu pru uti relevantne podatke od značaja za dono enje odluke po prijavi. Ako nije u mogućnosti da to preduzme sam, drûavni tuûilac c e zahtijevati od policije da prikupi potrebna obavlje enja i preduzme druge mјere radi otkrivanja krivičnog djela i učinioca u skladu sa čl. 257, 258 i 259 ovog zakonika.
- (4) Radi razja enja određenih stručnih pitanja koja se postavljaju kod odlučivanja o krivi noj prijavi, drûavni tuûilac mo e zatra uti od lica odgovarajuće struke da mu o tim pitanjima da potrebna obja enja.
- (5) Drûavni tuûilac mo e uvjek tra uti da ga policija obavijesti o mjerama koje su preduzete. Policija je dužna da mu bez odlaganja odgovori.
- (6) Ako i poslije preduzetih radnji iz st. 3, 4 i 5 ovog člana postoje neke od okolnosti iz stava 1 ovog člana ili ako ne postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni izvr io krivično djelo za koje se goni po slu benoj du nosti, drûavni tuûilac c e odbaciti prijavu.
- (7) Drûavni tuûilac i drugi drûavni organ, privredna dru tva i druga pravna lica dužni su da prilikom prikupljanja obavlje enja, odnosno davanja podataka, postupaju obazrivo, vodeći računa da se ne naškodi časti i ugledu lica na koje se ovi podaci odnose.

Pritužba na rje enje o odbacivanju krivične prijave

 lan 271a

- (1) O ete eni ili podnositac krivične prijave kad nema o ete enog ili je o ete eni nepoznat imaju pravo da, u roku od osam dana od dana prijema obavlje enja iz člana 271 stav 2 ovog zakonika, neposredno vi em drûavnom tu ila tu podnesu pritu bu kojom zahtijevaju preispitivanje rje enja o odbacivanju krivične prijave.
- (2) Neposredno vi e drûavno tu ila tu c e o svom postupanju po pritu bi iz stava 1 ovog člana obavijestiti o ete enog, odnosno podnosioca krivične prijave u roku od 30 dana od dana podnošenja pritu be.

Odlaganje krivičnog gonjenja

 lan 272

- (1) Drûavni tuûilac mo e odlo uti krivično gonjenje za krivično djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina kad nađe da ne bi bilo cijelishodno da se vodi krivični postupak, s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojima je učinjeno, raniji  ivot učinioca i njegova lična svojstva, ako osumnjičeni prihvati ispunjenje jedne ili više od sljedećih obaveza:
 - 1) da otkloni štetnu posljedicu nastalu izvr enjem krivičnog djela ili da naknadi pri njenu  tetu;
 - 2) da ispuni dospjele obaveze izdr avanja, odnosno druge obaveze utvrđene pravosna nom sudskom odlukom;
 - 3) da plati određeni novčani iznos u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove;
 - 4) da obavi određeni društveno korisni ili humanitarni rad.
- (2) Osumnjičeni je dužan da prihvaci u obavezu izvr i u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci.
- (3) Obaveze iz stava 1 ovog člana drûavni tuûilac utvrđuje rje enjem. Rje enje se dostavlja osumnjičenom, o ete enom ako ga ima, odnosno humanitarnoj organizaciji ili javnoj ustanovi u čiju se korist nalaže izvr enje.
- (4) Prije dono enja rje enja iz stava 3 ovog člana, drûavni tuûilac mo e, uz pomoć posebno obučenih lica - posrednika, sprovesti postupak posredovanja između o ete enog i osumnjičenog na koji se shodno primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju pravila postupka posredovanja za obaveze iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, odnosno pribaviće saglasnost o ete enog za mјere iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana.
- (5) Bli i način ispunjenja obaveza iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana, sadr aj rje enja iz stava 3 ovog člana, kao i bli i način sprovođenja radnji u primjeni odredaba ovog člana propisuje ministarstvo nadle no za poslove pravosu a.

- (6) Ako osumnjičeni izvröi obavezu iz stava 1 ovog člana, u roku iz stava 2 ovog člana drûavni tuûilac će odbaciti krivičnu prijavu. U ovom slučaju odredbe člana 59 ovog zakonika neće se primjenjivati, sa čime će drûavni tuûilac upoznati oötećenog prije pribavljanja saglasnosti iz stava 4 ovog člana.
- (7) Troökovi krivičnog postupka iz člana 226 stav 1 ovog zakonika padaju na teret drûavnog tuûilaötva.

Odbacivanje krivične prijave iz razloga pravičnosti

Član 273

Za krivična djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine drûavni tuûilac moûe odbaciti krivičnu prijavu, ako je osumnjičeni uslijed stvarnog kajanja spriječio nastupanje ötete ili je ötetu u potpunosti već naknadno, a drûavni tuûilac, prema okolnostima slučaja, ocijeni da izricanje krivične sankcije ne bi bilo pravično. U ovom slučaju odredbe člana 59 ovog zakonika neće se primjenjivati.

B. PRETHODNI POSTUPAK

Glava XVIII

ISTRAGA

Svrha istrage

Član 274

- (1) Istraga se sprovodi na osnovu naredbe o sprovođenju istrage protiv određenog lica kad postoji osnovana sumnja da je učinilo krivično djelo.
- (2) U istrazi će se prikupiti dokazi i podaci koji su potrebni drûavnom tuûiocu za donoënje odluke o podizanju optuûnice ili o obustavi istrage i dokazi za koje postoji opasnost da se neće moći ponoviti na glavnom pretresu ili bi njihovo izvođenje bilo oteûano, kao i drugi dokazi koji mogu biti od koristi za postupak, a čije se izvođenje, s obzirom na okolnosti slučaja, pokazuje cijelishodnim.

Naredba o sprovođenju istrage

Član 275

- (1) Naredbu o sprovođenju istrage donosi drûavni tuûilac kad ocijeni da navodi u krivičnoj prijavi i prilozi uz krivičnu prijavu ukazuju da postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret.
- (2) Prije donoënja naredbe iz stava 1 ovog člana, drûavni tuûilac će sasluoati osumnjičenog, osim ako ga već u izviđaju nije sasluoao u skladu sa članom 261 ovog zakonika ili ako postoji opasnost od odlaganja. Ako to nalaûu posebne okolnosti slučaja ili ako je ponovno sasluoanje osumnjičenog neophodno radi prikupljanja dokaza u prilog njegovojoj odbrani, drûavni tuûilac moûe, prije donoënja naredbe o sprovođenju istrage, ponovo sasluoati osumnjičenog koga je već sasluoao u izviđaju.
- (3) U naredbi o sprovođenju istrage će se naznaçiti lični podaci okrivljenog, opis djela iz kojeg proizilaze njegova zakonska obiljeûja, zakonski naziv krivičnog djela i dokazi iz kojih proizilazi osnovana sumnja.
- (4) U naredbi za sprovođenje istrage drûavni tuûilac moûe predloûiti sudiji za istragu da se okrivljenom izrekne jedna ili viôe mjera iz člana 166 stav 2 ovog zakonika ili da se okrivljenom koji je zadrûan, odnosno lioen slobode odredi pritvor.
- (5) Naredba o sprovođenju istrage dostavlja se okrivljenom i njegovom branioncu.

Nadleûnost za sprovođenje istrage

Član 276

- (1) Istragu sprovodi drûavni tuûilac.
- (2) Na zahtjev drûavnog tuûioca, odnosno okrivljenog određene dokazne radnje u istrazi moûe, u skladu sa pravilima ovog zakonika, sprovesti sudija za istragu ako posebne okolnosti oçigledno ukazuju da takve radnje neće moći da se ponove na glavnom pretresu ili bi izvođenje dokaza na glavnom pretresu bilo nemoguće, odnosno znatno oteûano.
- (3) Ako se sudija za istragu ne saglasi sa zahtjevom iz stava 2 ovog člana, odluku o tome, u roku od 24 časa, donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

- (4) Istragu moće sprovoditi jedno drûavno tuûilaötvo za područje viće tuûilaötava (istraûni centar), u skladu sa zakonom.

Povjeravanje izvođenja dokaznih radnji

Član 277

- (1) Drûavni tuûilac moće povjeriti izvröenje pojedinih dokaznih radnji drûavnom tuûiocu na čijem području treba preduzeti te radnje, a ako je za područja viće drûavnih tuûilaötava određeno jedno drûavno tuûilaötvo za sprovođenje istrage, onda tom drûavnom tuûilaötvu.
- (2) Na zahtjev ili po odobrenju drûavnog tuûioca policija će fotografisati okrivljenog, uzeti mu otiske prstiju ili uzorak pljuvačke radi obavljanja DNK analize ako je to potrebno za svrhe krivičnog postupka u skladu sa članom 154 st. 3 i 4 ovog zakonika.
- (3) Drûavni tuûilac kome je povjeren izvröenje pojedinih dokaznih radnji preduzeće po potrebi i druge dokazne radnje koje sa dokaznim radnjama koje su mu povjerene stoje u vezi ili iz njih proističu.
- (4) Ako drûavni tuûilac kome je povjeren preduzimanje pojedinih dokaznih radnji nije nadleûan za njihovo sprovođenje, dostaviće predmet nadleûnom drûavnom tuûiocu i o tome će obavijestiti drûavnog tuûioca koji mu je predmet dostavio.

Dokazne radnje za čije je naređivanje isključivo nadleûan sudija za istragu

Član 278

- (1) Naredbu za pretresanje stana, drugih prostorija i lica, kao i naredbu za privremeno oduzimanje predmeta, na predlog drûavnog tuûioca, donosi sudija za istragu.
- (2) Na zahtjev drûavnog tuûioca sudija za istragu donosi naredbu za sprovođenje ekshumacije leöa.
- (3) Ako se sudija za istragu ne saglasi sa predlogom iz stava 1 ovog člana, odnosno sa zahtjevom iz stava 2 ovog člana, odluku o tome, u roku od 24 časa, donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Odredivanje pritvora u istrazi

Član 279

- (1) Kad je u skladu sa članom 275 stav 4 ovog zakonika predloüio određivanje pritvora okrivljenom, jer je naöao da se drugim mjerama iz člana 163 stav 1 ovog zakonika ne moće obezbijediti prisustvo okrivljenog, odnosno stvoriti uslovi za nesmetano vođenje krivičnog postupka, drûavni tuûilac donosi rjeöenje o zadrûavanju okrivljenog u skladu sa članom 267 ovog zakonika, ako prije donoëenja naredbe o sprovođenju istrage nije odredio zadrûavanje.
- (2) Sudija za istragu će u toku roka zadrûavanja sasluoati okrivljenog i odlučiti da li će odrediti pritvor ili odbiti predlog za određivanje pritvora.
- (3) Ako sudija za istragu, u slučaju iz stava 2 ovog člana, ne doneše rjeöenje o određivanju pritvora prije isteka roka zadrûavanja, okrivljeni se bez odlaganja puöta na slobodu.

Obim istrage

Član 280

- (1) Istraga se vodi samo u vezi onog krivičnog djela i protiv onog okrivljenog na koje se odnosi naredba o sprovođenju istrage.
- (2) Ako se u toku istrage pokaûe da je treba proöiriti na drugo krivično djelo ili protiv drugog lica, drûavni tuûilac će donijeti naredbu o proöirenju istrage za koju vaûe odredbe člana 275 ovog zakonika.

Dokazni predlozi okrivljenog, branioca, oötećenog i punomoćnika oötećenog u istrazi

Član 281

- (1) Okrivljeni, branilac, oötećeni i punomoćnik oötećenog mogu u toku istrage davati drûavnom tuûiocu predloge da se preduzmu pojedine radnje.
- (2) Okrivljeni, branilac, oötećeni i punomoćnik oötećenog mogu predloge iz stava 1 ovog člana davati i drûavnom tuûiocu kome je povjeren preduzimanje pojedinih dokaznih radnji. Ako se drûavni tuûilac ne saglasi sa predlogom, obavijestiće o tome predlagacha, koji moće predlog ponovo dati drûavnom tuûiocu iz stava 1 ovog člana.

Otvorenost istrage

Član 282

- (1) Oötećeni, punomoćnik oötećenog i branilac mogu prisustvovati sasluoanju okrivljenog.
- (2) Oötećeni, punomoćnik oötećenog, okrivljeni i branilac mogu prisustvovati uviđaju, rekonstrukciji i sasluoanju vjeotaka.
- (3) Oötećeni i punomoćnik oötećenog i branilac mogu prisustvovati pretresanju stana.
- (4) Sasluoanju svjedoka mogu da prisustvuju okrivljeni, branilac, oötećeni i punomoćnik oötećenog.
- (5) Druvni tuilac je duan da na pogodan način obavijesti branioca, oötećenog, punomoćnika oötećenog i okrivljenog o vremenu i mjestu sprovođenja dokaznih radnji kojima oni mogu prisustvovati, osim kad postoji opasnost od odlaganja. Ako okrivljeni ima branioca, druvni tuilac će, po pravilu, obavjeotavati samo branioca. Ako je okrivljeni u pritvoru, a dokazna radnja se preduzima van sjediota suda, druvni tuilac će odlučiti da li je potrebno prisustvo okrivljenog.
- (6) Ako lice kome je upućeno obavještenje o dokaznoj radnji nije prisutno, radnja se moe preduzeti i u njegovom odsustvu.
- (7) Lica koja prisustvuju dokaznim radnjama mogu predlouiti druvnom tuuiocu da, radi razjaenja stvari, postavi određena pitanja okrivljenom, svjedoku ili vjeotaku, a po dozvoli druvnog tuuioca mogu postavljati pitanja i neposredno. Ova lica imaju pravo da zahtijevaju da se u zapisnik unesu i njihove primjedbe u pogledu preduzimanja pojedinih radnji, a mogu i predlagati izvođenje pojedinih dokaza.
- (8) Radi razjaenja pojedinih tehničkih ili drugih stručnih pitanja koja se postavljaju u vezi s pribavljenim dokazima ili prilikom sasluoanja okrivljenog ili preduzimanja drugih dokaznih radnji, druvni tuilac moe zatrauiti od lica odgovarajuće struke da mu o tim pitanjima da potrebna objaenja. Ako su prilikom davanja objaenja prisutne stranke, one mogu trauiti da to lice pruui bliua objaenja. U slučaju potrebe, druvni tuilac moe trauiti objaenje i od odgovarajuće stručne ustanove.
- (9) Odredbe st. 1 do 8 ovog člana primjenjuju se i ako se dokazna radnja preduzima prije donoenja naredbe o sprovođenju istrage.

Obaveza pruuanja pomoći u istrazi

Član 283

Ako je druvnom tuuiocu ili sudiji za istragu potrebna pomoć policije (kriminalističko-tehnička i dr.) ili drugih druvnih organa u vezi sa sprovođenjem istrage, oni su duuni da mu na njegov zahtjev tu pomoć pruue. Kad se ocijeni da izvrjenje dokazne radnje ne trpi odlaganje moe se zatrauiti pomoć privrednog druotva ili drugog pravnog lica.

Obaveza čuvanja tajne u istrazi

Član 284

Ako to zahtijevaju interesi krivičnog postupka, interesi čuvanja tajni, interesi javnog reda, morala ili zaotite ličnog ili porodičnog uivota oötećenog ili okrivljenog, sluubeno lice koje preduzima dokaznu radnju narediće licima koja sasluoava ili koja prisustvuju dokaznim radnjama ili razgledaju spise istrage da čuvaju kao tajnu određene činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznala i ukazaće im da odavanje tajne predstavlja krivično djelo. Ova naredba unijeće se u zapisnik o dokaznoj radnji, odnosno zabiljeuiće se na spisima koji se razgledaju, uz potpis lica koje je upozoreno.

Odruvanje reda tokom istrage

Član 285

- (1) Druvni tuilac odnosno sudija za istragu je duan da za vrijeme preduzimanja dokaznih radnji odriva red, da učesnike postupka zaotiti od uvrede, prijetnje i svakog drugog napada.
- (2) Učesnika postupka ili drugo lice koje za vrijeme preduzimanja dokaznih radnji i poslije opomene naruova red, vrijeda učesnike postupka, prijeti im ili ugrovava njihovu bezbjednost, sudija za istragu moe sam ili na predlog druvnog tuuioca kazniti novčanom kaznom do 1.000 Å. Ako učeće takvog lica nije neophodno, ono moe biti udaljeno sa mjesta gdje se preduzima dokazna radnja.
- (3) Okrivljeni ne moe biti kaünjen novčanom kaznom, ali moe da bude udaljen sa mjesta preduzimanja dokazne radnje.
- (4) Ako druvni tuilac naruova red, sudija za istragu će postupiti shodno odredbi člana 321 stav 5 ovog zakonika.

Prekid istrage

Član 286

- (1) Drûavni tuûilac će naredbom prekinuti istragu:
 - 1) ako je kod okriviljenog nastupila privremena duœvna poremećenost;
 - 2) ako se ne zna boraviôte okriviljenog;
 - 3) ako je okriviljeni u bjekstvu ili inaće nije dostiûan drûavnim organima.
- (2) Prije prekida istrage iz stava 1 ovog člana prikupiće se svi dokazi o krivičnom djelu i krivici okriviljenog do kojih se moûe doći.
- (3) Kad prestanu smetnje koje su prouzrokovale prekid drûavni tuûilac će nastaviti istragu.

Optuûnica oötećenog kao tuûioca

Član 287

- (1) Kad oötećeni, u skladu sa članom 59 ovog zakonika, preuzima gonjenje moûe podići neposrednu optuûnicu.
- (2) Ako oötećeni ocijeni da je, prije podizanja neposredne optuûnice, neophodno sprovesti određene dokazne radnje moûe podnijeti predlog sudiji za istragu da on te radnje i preduzme.
- (3) Ako sudija za istragu prihvati predlog iz stava 2 ovog člana, bez odlaganja će preduzeti potrebne dokazne radnje i o tome obavijestiti oötećenog.
- (4) Ako sudija za istragu ne prihvati predlog iz stava 2 ovog člana zatraûice da o tome odluči vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, koje je duûno da odluku o tome donese u roku od tri dana.
- (5) Protiv odluke vijeća iz stava 4 ovog člana ûalba nije dozvoljena.

Podizanje neposredne optuûnice

Član 288

Drûavni tuûilac neće sprovoditi istragu ako prikupljeni podaci koji se odnose na krivično djelo i okriviljenog, koji je prethodno sasluoân, pruûaju dovoljno osnova za podizanje neposredne optuûnice.

Pribavljanje podataka o okriviljenom

Član 289

- (1) Drûavni tuûilac će prije zavrœene istrage pribaviti podatke o okriviljenom iz člana 100 stav 1 ovog zakonika, ako nedostaju ili ih treba provjeriti, kao i podatke o ranijim osudama okriviljenog, a ako okriviljeni joö izdrûava kaznu ili drugu sankciju koja je vezana za lioenje slobode i podatke o njegovom ponašanju za vrijeme izdrûavanja kazne ili druge sankcije. Po potrebi, drûavni tuûilac će pribaviti podatke o ranjem ûivotu okriviljenog i o prilikama u kojima ûivi, kao i o drugim okolnostima koje se tiču njegove ličnosti. Drûavni tuûilac moûe odrediti zdravstvene pregledi ili psihološka ispitivanja okriviljenog kad je potrebno da se dopune podaci o ličnosti okriviljenog.
- (2) Ako dolazi u obzir izricanje jedinstvene kazne kojom će se obuhvatiti i kazne iz ranijih presuda, drûavni tuûilac će zatraûiti ovjerene prepise pravosnaûnih presuda.

Okončanje istrage

Član 290

- (1) Drûavni tuûilac zavrœava istragu kad nađe da je stanje stvari u istrazi dovoljno razjaönjeno i o tome sačinjava sluûbenu zabilje ku.
- (2) Drûavni tuûilac će nakon zavrœene istrage u roku od 15 dana podići optuûnicu ili obustaviti istragu.
- (3) Ako se istraga ne zavrœi u roku od öest mjeseci, drûavni tuûilac je duûan da odmah obavijesti neposredno viög drûavnog tuûioca o razlozima zbog kojih istraga nije okončana. Neposredno viög drûavni tuûilac će preduzeti potrebne mjere da se istraga okonča.
- (4) Drûavni tuûilac će naredbom obustaviti istragu, ako u toku istrage ili po njenom okončanju nađe da:
 - 1) djelo koje se stavlja na teret okriviljenom nije krivično djelo ili krivično djelo koje se goni po sluûbenoj duûnosti;
 - 2) je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem;
 - 3) postoje druge okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje;

- 4) ne postoje dokazi iz kojih proizilazi osnovana sumnja da je okrivljeni učinio krivično djelo.
- (5) Naredba iz stava 4 ovog člana će se u roku od osam dana dostaviti oötećenom, zajedno sa uputstvom da u roku od 30 dana od dana kad mu je naredba dostavljena moüe preuzeti krivično gonjenje podizanjem neposredne optuûnice. Naredba se dostavlja i okrivljenom i njegovom braniocu.

Glava XIX

OPTUéNICA I PREISPITIVANJE OPTUéNICE

Optuûnica

Član 291

Kad je zavrœena istraga, kao i kad se po ovom zakoniku optuûba moüe podići bez sprovođenja istrage u skladu sa članom 288 ovog zakonika, postupak pred sudom moüe da se vodi samo na osnovu optuûnice drûavnog tuûioca, odnosno oötećenog kao tuûioca.

Sadrûaj optuûnice

Član 292

(1) Optuûnica sadrûi:

- 1) ime i prezime okrivljenog sa ličnim podacima iz člana 100 stav 1 ovog zakonika i podacima o tome da li se i od kad nalazi u pritvoru ili se nalazi na slobodi, a ako je prije podizanja optuûnice puötén iz pritvora, koliko je vremena proveo u pritvoru;
 - 2) opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, vrijeme i mjesto izvrœenja krivičnog djela, predmet na kojem je i sredstvo kojim je izvrœeno krivično djelo, kao i druge okolnosti potrebne da se krivično djelo öto tačnije odredi;
 - 3) zakonski naziv krivičnog djela, sa navođenjem odredaba zakona koje se po predlogu tuûioca imaju primijeniti;
 - 4) označenje suda pred kojim će se odrûati glavni pretres;
 - 5) predlog o dokazima koje treba izvesti na glavnom pretresu, uz naznačenje imena i adresu svjedoka i vjeötaka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji sluûe kao dokaz;
 - 6) obrazloûenje u kojem će se prema rezultatu istrage opisati stanje stvari, navesti dokazi kojima se odlučne činjenice utvrđuju, iznijeti odbrana okrivljenog i stanoviôte tuûioca o navodima odbrane.
- (2) Ako se okrivljeni nalazi na slobodi, u optuûnici se moüe predloûiti da se odredi pritvor ili mjere iz člana 166 stav 2 ovog zakonika, a ako se nalazi u pritvoru moüe se predloûiti da se pusti iz pritvora, a moüe se predloûiti određivanje drugih mjera iz člana 166 stav 2 ovog zakonika. U optuûnici se moüe predloûiti produûenje pritvora okrivljenom pri čemu tuûilac mora učiniti izvjesnim da se drugim mjerama ne mogu postići ciljevi zbog kojih se predlaûe produûenje pritvora.
- (3) Jednom optuûnicom moüe se obuhvatiti viöe krivičnih djela ili viöe okrivljenih samo ako se po odredbama člana 31 ovog zakonika moüe sprovesti jedinstveni postupak i donijeti jedna presuda.

Kontrola optuûnice

Član 293

- (1) Optuûnica se dostavlja sudu radi kontrole i potvrđivanja.
- (2) Kontrolu i potvrđivanje optuûnice za krivična djela za koja u prvom stepenu sudi sudija pojedinac vröi predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a za krivična djela za koja sudi vijeće kontrolu i potvrđivanje optuûnice vröi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (3) Po prijemu optuûnice predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 15 dana, zakazuje ročiöte radi ispitivanja i ocjene zakonitosti i opravdanosti optuûnice. Na ročiöte se poziva tuûilac, okrivljeni i branilac i u pozivu se upozoravaju da će se ročiöte odrûati i u njihovom odsustvu ukoliko se na uredan poziv ne odazovu.
- (4) Predsjednik vijeća, nakon öto provjeri da li su se svi pozvani odazvali na poziv i da li su im pozivi uredno urušeni, otvara ročiöte i upoznaje prisutne sa optuûnicom koja je sudu dostavljena radi kontrole i potvrđivanja. Tuûilac iznosi dokaze na kojima se optuûnica zasniva, a okrivljeni i branilac mogu da ukaûu na propuste u istrazi ili na nezakonite dokaze ili da nema dovoljno dokaza za osnovanu sumnju da je okrivljeni izvrœio krivično djelo koje je predmet optuûbe, kao i da ukaûu na dokaze koji idu u korist okrivljenom.

- (5) Ročioće će se odrūati i kad se poziv okriviljenom nije mogao uručiti na njegovu do tada poznatu adresu.
- (6) Kad sud utvrdi da postoje greöke ili nedostaci u optuûnici iz člana 292 ovog zakonika ili u samom postupku ili je potrebno bolje razjaönjenje stanja stvari da bi se ispitala opravdanost optuûnice vratiće optuûnicu da se zapaüeni nedostaci otklone ili da se istraga dopuni, odnosno sprovede. Tuûilac je duûan da, u roku od tri dana od dana kad mu je saopötena odluka suda, podnese ispravljenu optuûnicu ili da u roku od dva mjeseca dopuni istragu ili je sprovede. Iz opravdanih razloga, na zahtjev tuûioca, ovaj rok se moüe produüiti. Ako drûavni tuûilac propusti rok, duûan je da o razlozima propuötanja obavijesti neposredno viöe drûavno tuûilaötvo. Ako oötećeni kao tuûilac propusti pomenuti rok, smatraće se da je odustao od gonjenja i postupak će se obustaviti.
- (7) Ako je potrebno bolje razjaönjenje stvari da bi se ispitala opravdanost optuûnice oötećenog kao tuûioca, sud će optuûnicu dostaviti sudiji za istragu da u roku od dva mjeseca preduzme određene dokazne radnje.
- (8) Ako sud utvrdi da je za krivično djelo koje je predmet optuûbe nadleûan drugi sud, oglasiće nenadleûnim sud kojem je podnesena optuûnica i po pravosnaûnosti rjeöenja uputiće predmet nadleûnom sudu.
- (9) Ako sud utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici ili obavjeötenja iz člana 211 ovog zakonika, donijeće rjeöenje o njihovom izdvajaju iz spisa. Protiv ovog rjeöenja dozvoljena je posebna ûalba o kojoj odlučuje vijeće neposredno viöeg suda. Po pravosnaûnosti rjeöenja, predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika obezbijediće da se izdvojeni zapisnici i obavjeötenja zatvore u poseban omot i predaju sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa. Izdvojeni zapisnici i obavjeötenja se ne mogu razgledati niti se mogu koristiti u krivičnom postupku.

Obustava postupka po osnovu kontrole optuûnice

Član 294

- (1) Postupajući u smislu člana 293 stav 1 ovog zakonika sud će odlučiti da nema mjesta optuûbi i da se krivični postupak obustavlja, ako ustanovi:
- 1) da djelo koje je predmet optuûbe nije krivično djelo;
 - 2) da je krivično gonjenje zastarjelo ili da je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili da postoje druge okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje;
 - 3) da nema dovoljno dokaza da je okriviljeni osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optuûbe.
- (2) Ako sud ustanovi da nema optuûbe ovlaöenog tuûioca ili odobrenja za krivično gonjenje ili da postoje druge okolnosti koje privremeno sprječavaju gonjenje, rjeöenjem će optuûnicu odbaciti.

Nevezanost za pravnu ocjenu djela

Član 295

Prilikom donoöenja rjeöenja iz člana 293 stav 8 i člana 294 ovog zakonika sud nije vezan za pravnu ocjenu djela koju je tuûilac naveo u optuûnici.

Potvrđivanje optuûnice

Član 296

- (1) Ako ne doneše rjeöenje iz člana 293 stav 8 i člana 294 ovog zakonika, sud će u roku od osam dana, a u sloûenim predmetima u roku od 15 dana od dana odrûavanja ročioća iz člana 293 stav 3 ovog zakonika, donijeti rjeöenje kojim se optuûnica potvrđuje.
- (2) Donoöenjem rjeöenja o potvrđivanju optuûnica stupa na pravnu snagu.
- (3) U istom rjeöenju sud će odlučiti i o predlozima za spajanje ili razdvajanje postupka.

éalba na odluku

Član 297

- (1) Protiv odluke suda iz člana 293 stav 8 ovog zakonika ûalba je dozvoljena, a protiv odluka iz člana 294 ovog zakonika ûalbu moüe izjaviti tuûilac i oötećeni. Protiv ostalih odluka suda donešenih povodom kontrole optuûnice ûalba nije dozvoljena.
- (2) Ako je protiv odluke suda ûalbu izjavio samo oötećeni, a ûalba bude usvojena smatraće se da je izjavljivanjem ûalbe oötećeni preuzeo gonjenje.

Podizanje optuûnice i pritvor

Član 298

- (1) Ako je u optuūnici predloûeno da se protiv okrivljenog odredi pritvor ili da se pusti na slobodu, o tome rjeöava vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika odmah, a najkasnije u roku od 48 časova.
- (2) Ako se okrivljeni nalazi u pritvoru, a u optuūnici nije predloûeno da se pusti na slobodu, vijeće iz stava 1 ovog člana će po sluûbenoj duûnosti, u roku od tri dana od dana prijema optuûnice, ispitati da li joö postoje razlozi za pritvor i donijeti rjeöenje o produûenju ili ukidanju pritvora. éalba protiv ovog rjeöenja ne zadrûava izvrôenje rjeöenja.

Dostavljanje optuûnice okrivljenom

Član 299

- (1) Sud dostavlja optuûnicu okrivljenom koji je na slobodi bez odlaganja, a ako se nalazi u pritvoru, u roku od 24 časa od potvrđivanja optuûnice.
- (2) Ako je protiv okrivljenog određen pritvor rjeöenjem suda iz člana 298 ovog zakonika, optuûnica se predaje okrivljenom prilikom njegovog liôavanja slobode, zajedno sa rjeöenjem kojim se određuje pritvor.

Glava XX

SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE

Zaključivanje sporazuma o priznanju krivice

Član 300

- (1) Za krivična djela za koja se goni po sluûbenoj duûnosti, osim krivičnih djela terorizma i ratnih zločina, osumnjičenom, okrivljenom i braniocu moûe se dati predlog za zaključenje sporazuma o priznanju krivice, odnosno osumnjičeni, okrivljeni i branilac mogu drûavnom tuûiocu predloûuti zaključenje takvog sporazuma.
- (2) Kad se uputi predlog iz stava 1 ovog člana, stranke i branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja krivice za krivično djelo, odnosno krivična djela koja se osumnjičenom, odnosno okrivljenom stavlaju na teret.
- (3) Sporazum o priznanju krivice mora biti zaključen u pisanim obliku i potpisanim od stranaka i branioca, a moûe se podnijeti najkasnije na prvom ročiötu za odrûavanje glavnog pretresa pred prvostepenim sudom.
- (4) Sporazum o priznanju krivice podnosi se, ako optuûnica joö nije podignuta, odnosno nije podnijet optuûni predlog ili privatna tuûba predsjedniku vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a nakon podizanja optuûnice, odnosno podnojenja optuûnog predloga ili privatne tuûbe predsjedniku vijeća.
- (5) Ako je sporazum o priznanju krivice zaključen prije podizanja optuûnice, odnosno podnojenja optuûnog predloga ili privatne tuûbe, drûavni tuûilac će zajedno sa sporazumom dostaviti sudu i optuûnicu, odnosno optuûni predlog koji čini sastavni dio ovog sporazuma.
- (6) Na optuûnicu, odnosno optuûni predlog iz stava 5 ovog člana, ne primjenjuju se odredbe o kontroli optuûnice, odnosno odredbe o prethodnom ispitivanju optuûnog predloga.

Predmet sporazuma o priznanju krivice

Član 301

- (1) Sporazumom o priznanju krivice okrivljeni u potpunosti priznaje krivično djelo za koje se tereti, odnosno priznaje jedno ili viöe krivičnih djela učinjenih u sticaju koja su predmet optuûbe, a okrivljeni i drûavni tuûilac se saglaöavaju o:
 - 1) visini kazne i drugim krivičnim sankcijama koje će okrivljenom biti izreçene u skladu sa odredbama Krivičnog zakonika;
 - 2) troökovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu;
 - 3) odricanju stranaka i branioca od prava na ūalbu protiv odluke suda donesene na osnovu sporazuma o priznanju krivice kad je sud u potpunosti prihvatio sporazum.
- (2) Sporazum o priznanju krivice sadrûi i obavezu okrivljenog da u određenom roku vrati imovinsku korist stečenu izvrôenjem krivičnog djela, kao i predmete koji se po Krivičnom zakoniku imaju oduzeti.
- (3) Okrivljeni se sporazumom o priznanju krivice moûe obavezati na ispunjenje obaveza iz člana 272 stav 1 ovog zakonika pod uslovom da je, s obzirom na prirodu obaveza, moguće da ih okrivljeni do podnojenja sporazuma o priznanju krivice sudi ispunji, odnosno započne sa ispunjavanjem obaveza.

Odlučivanje o sporazumu o priznanju krivice

Član 302

- (1) O sporazumu o priznanju krivice odlučuje sud koji sporazum rješenjem može odbaciti, odbiti ili usvojiti.
- (2) Kad je sporazum o priznanju krivice podnesen prije podizanja optužnice, odnosno podnošenja optužnog predloga ili privatne tužbe, o njemu odlučuje predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (3) Kad je sporazum o priznanju krivice podnesen nakon podizanja optužnice, odnosno podnošenja optužnog predloga ili privatne tužbe, o njemu odlučuje predsjednik vijeća.
- (4) Predsjednik vijeća će sporazum o priznanju krivice odbaciti ako je podnesen po isteku roka iz člana 300 stav 3 ovog zakonika. Protiv rješenja o odbacivanju sporazuma o priznanju krivice učlanba nije dozvoljena.
- (5) Sud o sporazumu o priznanju krivice odlučuje, bez odlaganja, na ročištu kojem prisustvuju državni tužilac, okrivljeni i branilac, a na ročištu se obaveještavaju očećeni i njegov punomoćnik.
- (6) Na održavanje ročišta iz stava 5 ovog člana primjenjivaće se odredbe čl. 313 do 316 ovog zakonika.
- (7) Sud će rješenjem odbaciti sporazum o priznanju krivice ako na ročištu nije došao uredno pozvani okrivljeni. Protiv rješenja o odbacivanju sporazuma o priznanju krivice učlanba nije dozvoljena.
- (8) Sud će rješenjem usvojiti sporazum o priznanju krivice i donijeti odluku koja odgovara sadržini sporazuma, ako utvrdi:
 - 1) da je okrivljeni svjesno i dobrovoljno priznao krivično djelo, odnosno krivična djela koja su predmet optužbe, da je priznanje u skladu sa dokazima sadržanim u spisima predmeta i da je isključena mogućnost priznanja okrivljenog u zabludi;
 - 2) da je sporazum zaključen u skladu sa članom 301 ovog zakonika;
 - 3) da okrivljeni potpuno razumije posljedice zaključenog sporazuma, a naročito da se odriče prava na suđenje i prava na učlanbu protiv odluke suda donesene na osnovu sporazuma;
 - 4) da sporazumom nijesu povrijedena prava očećenog i
 - 5) da je sporazum u skladu sa interesima pravičnosti, a sankcija odgovara svrsi izricanja krivičnih sankcija.
- (9) Kad nije ispunjen jedan ili više uslova iz stava 8 ovog člana, sud će donijeti rješenje kojim se sporazum o priznanju krivice odbija, a priznanje okrivljenog dato u sporazumu ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. Sporazum i sve spise predmeta koji čine sastavni dio sporazuma uništava predsjednik vijeća, o čemu sačinjava zapisnik.
- (10) Rješenje kojim se sporazum o priznanju krivice usvaja, odbacuje ili odbija sud unosi u zapisnik. Protiv rješenja kojim se sporazum o priznanju krivice usvaja učlanbu može izjaviti očećeni, a protiv rješenja kojim se sporazum odbija državni tužilac i okrivljeni.
- (11) O učlanbi iz stava 10 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u čijem sastavu ne može biti sudija koji je donio rješenje iz stava 10 ovog člana.

Presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice

Član 303

- (1) Kad rješenje o usvajaju sporazuma o priznanju krivice postane pravosnažno sud, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana, donosi presudu kojom se optuženi oglasava krivim u skladu sa usvojenim sporazumom.
- (2) Protiv presude iz stava 1 ovog člana dozvoljena je učlanba samo u slučaju kad presuda nije u skladu sa zaključenim sporazumom.

V. GLAVNI PRETRES I PRESUDA

Glava XXI

PRIPREME ZA GLAVNI PRETRES

Određivanje vremena glavnog pretresa

Član 304

- (1) Predsjednik vijeća naredbom određuje dan, čas i mjesto glavnog pretresa.

- (2) Predsjednik vijeća će odrediti glavni pretres najkasnije u roku od dva mjeseca nakon potvrđivanja optuûnice. Ako u ovom roku ne odredi glavni pretres, predsjednik vijeća će obavijestiti predsjednika suda o razlozima zbog kojih glavni pretres nije određen. Predsjednik suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se glavni pretres odredi.
- (3) Ako predsjednik vijeća utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici ili obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, donijeće rješenje o njihovom izdvajaju prije određivanja glavnog pretresa i po pravosnaûnosti rješenja izdvojiće ih u poseban omot i predati sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa.

Pripremno ročioće za glavni pretres

Član 305

- (1) Ako smatra da je potrebno radi utvrđivanja budućeg toka glavnog pretresa i planiranja koji će se dokazi, na koji način i u kojem vremenu izvesti na glavnem pretresu, predsjednik vijeća će u roku iz člana 304 stav 2 ovog zakonika pozvati na pripremno ročioće stranke, branioca, oötećenog, punomoćnika oötećenog, a po potrebi vještaka i druga lica.
- (2) Na ročioću iz stava 1 ovog člana, koje se održava bez prisustva javnosti i o čijem se održavanju sastavlja zapisnik koji potpisuju stranke i ostala prisutna lica, predsjednik vijeća će prisutne upoznati sa planiranim tokom glavnog pretresa i od njih zatražiti da se izjasne o tome, kao i da iznesu svoje dokazne predloge, a naročito da se izjasne o tome da li su u mogućnosti da se u određenim danima i u određenom vremenu, planiranom od strane predsjednika vijeća, odazovu pozivu suda i prisustvuju glavnem pretresu.
- (3) Stranke se na ročioću iz stava 1 ovog člana posebno upozoravaju da sve dokazne predloge, po pravilu, moraju iznijeti na pripremnom ročioću, a da će biti duâne da, ako na glavnem pretresu iznesu nove dokazne predloge, detaljno obrazloûe zaoto ih nijesu iznijeli na pripremnom ročioću, kao i da će sud odbiti te predloge ako stranke ne učine izvjesnim da u vrijeme održavanja pripremnog ročioća nijesu znale ili nijesu mogle znati za određene dokaze ili činjenice koje je potrebno dokazivati.
- (4) Lica iz stava 1 ovog člana se na pripremnom ročioću mogu usmeno obavijestiti o vremenu održavanja jednog ili više planiranih ročioća održavanja glavnog pretresa, öto se unosi u zapisnik i smatra se da su na taj način ta lica uredno pozvana na glavni pretres.
- (5) Ako je održano pripremno ročioće, rok iz člana 304 stav 2 ovog zakonika počinje da teče nakon öto je pripremno ročioće završeno.

Mjesto održavanja glavnog pretresa

Član 306

- (1) Glavni pretres se održava u sjediötu suda i u sudskej zgradi.
- (2) Ako su u pojedinim slučajevima prostorije u sudskej zgradi nepodesne za održavanje glavnog pretresa, predsjednik suda moûe odrediti da se pretres održi u drugoj zgradi.
- (3) Glavni pretres moûe se održati i u drugom mjestu na području nadleûnog suda, ako to, na obrazloûeni predlog predsjednika suda, dozvoli predsjednik viôeg suda.

Pozivanje na glavni pretres

Član 307

- (1) Na glavni pretres pozvaće se optuûeni i njegov branilac, tuûilac i oötećeni i njihovi zakonski zastupnici i punomoćnici, kao i tumaç. Na glavni pretres pozvaće se predloûeni svjedoci i vjeôtaci osim onih za koje predsjednik vijeća smatra da njihovo sasluoavanje na glavnem pretresu nije potrebno.
- (2) U pogledu sadrûine poziva za optuûenog i svjedoke primjeniče se odredbe člana 112 stav 1 i člana 164 stav 2 ovog zakonika. Kad odbrana nije obavezna, optuûeni će se u pozivu poučiti da ima pravo da uzme branioca, ali da glavni pretres neće morati da se odloûi zbog toga öto branilac nije dooao na glavni pretres ili öto je optuûeni uzeo branioca tek na glavnem pretresu.
- (3) Poziv optuûenom mora se dostaviti tako da između dostavljanja poziva i dana glavnog pretresa ostane dovoljno vremena za pripremanje odbrane, a najmanje osam dana. Na predlog optuûenog, odnosno tuûilaca, a po pristanku optuûenog, ovaj rok se moûe skratiti.
- (4) Oötećenog koji se ne poziva kao svjedok sud će u pozivu obavijestiti da će se glavni pretres održati i bez njega, a da će se njegova izjava o imovinskompravnem zahtjevu pročitati. Oötećeni će se upozoriti na to da će se, ako ne dođe, smatrati da nije voljan da nastavi gonjenje, ako drûavni tuûilac odustane od optuûbe.
- (5) Oötećeni kao tuûilac i privatni tuûilac upozoriće se u pozivu da će se, ako na glavni pretres ne dođu, niti poâalju punomoćnika, smatrati da su odustali od optuûbe.

- (6) Optuûeni, svjedok i vjeôtak upozoriće se u pozivu na posljedice nedolaska na glavni pretres iz čl. 324 i 327 ovog zakonika.

Pribavljanje novih dokaza

Član 308

- (1) Stranke i oötećeni mogu i poslije zakazivanja glavnog pretresa zahtijevati da se na glavni pretres pozovu novi svjedoci ili vjeôtaci ili pribave drugi novi dokazi. U svom obrazloûenom zahtjevu stranke moraju označiti koje bi se činjenice imale dokazati i kojim od predloûenih dokaza.
- (2) Predsjednik vijeća moûe, i bez predloga stranaka, naređiti pribavljanje novih dokaza za glavni pretres.
- (3) O odluci kojom se naređuje pribavljanje novih dokaza obavijestiće se stranke prije početka glavnog pretresa.

Određivanje dopunskih sudija

Član 309

Ako je u izgledu da će glavni pretres duûe trajati, predsjednik vijeća moûe zatraûiti od predsjednika suda da odredi jednog ili dvoje sudija da prisustvuju glavnem pretresu, kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove spriječenosti.

Sasluoanje svjedoka i vjeôtaka van glavnog pretresa

Član 310

- (1) Ako se sazna da neki svjedok ili vjeôtak koji je pozvan na glavni pretres, a joö nije sasluoan, neće moći da dođe na glavni pretres zbog dugotrajne bolesti ili zbog drugih smetnji, moûe se sasluoati u mjestu gdje se nalazi.
- (2) Svjedoka, odnosno vjeôtaka sasluoâce i po potrebi uzeti zakletvu predsjednik vijeća ili sudija-član vijeća ili će se njegovo sasluoanje obaviti preko sudije za istragu suda na čijem se području svjedok, odnosno vjeôtak nalazi.
- (3) O vremenu i mjestu sasluoanja obavijestiće se stranke i oötećeni, ako je s obzirom na hitnost postupka to moguće. Ako je optuûeni u pritvoru, o potrebi njegovog prisustvovanja sasluoanju odlučuje predsjednik vijeća. Kad stranke i oötećeni prisustvuju sasluoanju imaju prava iz člana 282 stav 7 ovog zakonika.

Odlaganje glavnog pretresa

Član 311

Predsjednik vijeća moûe naredbom, iz vaûnih razloga, na predlog stranaka i branioca ili po sluûbenoj duûnosti, odloûiti dan glavnog pretresa, najduûe do 15 dana. O odlaganju će se odmah obavijestiti sva pozvana lica.

Odustanak od optuûnice prije početka glavnog pretresa

Član 312

- (1) Ako drûavni tuûilac odustane od optuûnice prije nego öto glavni pretres počne, predsjednik vijeća će o tome obavijestiti sva lica koja su bila pozvana na glavni pretres. Oötećeni će se posebno upozoriti na njegovo pravo da moûe nastaviti gonjenje u skladu sa čl. 59 i 61 ovog zakonika.
- (2) Ako oötećeni ne nastavi gonjenje, predsjednik vijeća će rjeenjem obustaviti krivični postupak i rjeenje dostaviti strankama i oötećenom.
- (3) Ako je od optuûnice prije započinjanja glavnog pretresa odustao oötećeni kao tuûilac, predsjednik vijeća će rjeenjem obustaviti krivični postupak i rjeenje dostaviti strankama i braniocu.

Glava XXII

GLAVNI PRETRES

1. JAVNOST GLAVNOG PRETRESA

Opöta javnost

Član 313

- (1) Glavni pretres je javan.
- (2) Glavnem pretresu mogu prisustvovati punoljetna lica.

- (3) Lica koja prisustvuju glavnom pretresu ne smiju nositi oruđe ili opasno oruđe, osim čuvara okriviljenog koji može biti naoružan.

Isključenje javnosti

Član 314

Od otvaranja zasjedanja do završetka glavnog pretresa vijeće može, u svako doba, po službenoj dužnosti ili po predlogu stranaka, ali uvek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cijelog pretresa ili jedan njegov dio, ako je to potrebno radi čuvanja tajne, čuvanja javnog reda, zaštite moralne, zaštite interesa maloljetnog lica ili zaštite ličnog ili porodičnog života okriviljenog ili očećenog.

Ograničena javnost

Član 315

- (1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, očećenog, njihove zastupnike, punomoćnike i branioca.
- (2) Vijeće može dozvoliti da glavnom pretresu na kojem je javnost isključena prisustvuju pojedina službena lica i naučni radnici, a na zahtjev optuženog, može to dozvoliti i njegovom bračnom drugu i njegovim bliskim srodnicima i licu sa kojim živi u vanbračnoj zajednici.
- (3) Predsjednik vijeća će upozoriti lica koja prisustvuju glavnom pretresu na kojem je javnost isključena da su dužna da kao tajnu čuvaju sve što su na pretresu saznala i ukazaće im da odavanje tajne predstavlja krivično djelo.

Rješenje o isključenju javnosti

Član 316

- (1) Odluku o isključenju javnosti donosi vijeće rješenjem, koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.
- (2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo u žalbi na presudu.

2. RUKOVOĐENJE GLAVNIM PRETRESOM

Obaveznost prisustva na glavnem pretresu

Član 317

- (1) Predsjednik, članovi vijeća, zapisničar i sudije određene u skladu sa članom 309 ovog zakonika moraju neprekidno biti na glavnem pretresu.
- (2) Dužnost je predsjednika vijeća da utvrdi da li je vijeće sastavljeno u skladu sa ovim zakonom i da li postoje razlozi zbog kojih se članovi vijeća i zapisničar moraju izuzeti u smislu člana 38 tač. 1 do 5 i člana 43 stav 1 ovog zakonika.

Rukovođenje glavnim pretresom

Član 318

- (1) Predsjednik vijeća rukovodi glavnim pretresom, saslužava optuženog, svjedoči i vježtakama i daje riječ članovima vijeća, strankama, očećenom, zakonskim zastupnicima, punomoćnicima, braniocu i vježtacima.
- (2) Stranke imaju pravo prigovora u toku izvođenja dokaza.
- (3) Predsjednik vijeća odlučuje o predlozima i prigovorima stranaka, ako o njima ne odlučuje vijeće.
- (4) O predlogu o kojem ne postoji saglasnost stranaka i o saglasnim predlozima stranaka koje predsjednik ne usvoji odlučuje vijeće. Vijeće, takođe, odlučuje o prigovoru protiv mera predsjednika vijeća koje se odnose na rukovođenje glavnim pretresom.
- (5) Rješenje vijeća se objavljuje i sa kratkim obrazloženjem unosi u zapisnik o glavnem pretresu.
- (6) Dužnost je predsjednika vijeća da se stara za svestrano pretresanje predmeta, utvrđivanje istine i otklanjanje svega što odgovlači postupak, a ne služi razjašnjenju stvari.

Određivanje redoslijeda kojim se izvode radnje glavnog pretresa

Član 319

Glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakoniku, ali vijeće moće odrediti da se odstupi od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti, a naročito zbog broja optuženih, broja krivičnih djela i obima dokaznog materijala.

Čuvanje ugleda suda i učesnika u postupku

Član 320

- (1) Sud je dužan da svoj ugled, ugled stranaka i drugih učesnika postupka zaštiti od uvrede, prijetnje i svakog drugog napada.
- (2) Dužnost je predsjednika vijeća da se stara o održavanju reda u sudnici. On može odrediti pretresanje lica koja prisustvuju glavnem pretresu, a odmah poslije otvaranja zasijedanja upozoriti prisutna lica da se pristojno ponašaju i ne ometaju rad suda.
- (3) Vijeće može naređiti da se sa zasijedanja udalje sva lica koja kao slušaoци prisustvuju glavnem pretresu, ako se mjerama za održavanje reda predviđenim u ovom zakoniku ne bi moglo obezbijediti neometano održavanje glavnog pretresa.
- (4) Audio i audiovizuelna sredstva ne mogu se unositi u sudnicu, osim kad za pojedini glavni pretres to odobri predsjednik Vrhovnog suda. Ako je snimanje na glavnem pretresu odobreno, vijeće može iz opravdanih razloga odlučiti da se pojedini dijelovi glavnog pretresa ne snimaju.

Održavanje reda i kažnjavanje zbog nepoštovanja reda i procesne discipline

Član 321

- (1) Ako optuženi, branilac, očećeni, zakonski zastupnik, punomoćnik, svjedok, vještak, tumač ili drugo lice koje prisustvuje glavnem pretresu ometa red, vrijeda sud, stranke ili druge učesnike u postupku ili ne poštjuje naređenja predsjednika vijeća za održavanje reda, predsjednik vijeća će ga opomenuti. Ako opomena bude bezuspješna, vijeće može naređiti da se optuženi udalji iz sudnice, a ostala lica može udaljiti i kazniti novčanom kaznom do 1.000 A.
- (2) Po odluci vijeća, optuženi može biti udaljen iz sudnice za određeno vrijeme, a ako je već sasluoan na glavnem pretresu, onda i za vrijeme dok traje dokazni postupak. Prije završetka dokaznog postupka predsjednik vijeća će pozvati optuženog i obavijestiti ga o toku glavnog pretresa. Ako bi optuženi nastavio da narušava red i da vrijeda dostojanstvo suda, vijeće ga može ponovo udaljiti sa zasijedanja. U tom slučaju, glavni pretres će se završiti bez prisustva optuženog, a presudu će mu saopštiti predsjednik ili sudija-član vijeća, u prisustvu zapisničara.
- (3) Braniocu ili punomoćniku koji poslije kazne nastavi da narušava red, vijeće može uskratiti dalju odbranu, odnosno zastupanje na glavnem pretresu i u tom slučaju stranka će se pozvati da uzme drugog branioca, odnosno punomoćnika. Ako optuženi koji nije sasluoan to nije u mogućnosti da učini, odnosno ako u slučaju obavezne odbrane sud nije u mogućnosti da bez otete za odbranu postavi novog branioca, glavni pretres će se prekinuti ili odložiti, a braniocu će se naložiti plaćanje troškova koji su nastali zbog prekida ili odlaganja glavnog pretresa. Ako privatni tužilac ili očećeni kao tužilac ne uzmu drugog punomoćnika, vijeće može odlučiti da glavni pretres nastavi bez punomoćnika, ako nađe da njegovo odsustvo ne bi bilo otetno za interes zastupanog. Rješenje o tome, sa obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnem pretresu. Protiv ovog rješenja posebna žalba nije dozvoljena.
- (4) Ako sud udalji iz sudnice očećenog kao tužilaca ili privatnog tužilaca ili njihovog zakonskog zastupnika, glavni pretres će se nastaviti i u njihovo odsutnosti, ali će ih sud upozoriti da mogu uzeti punomoćnika.
- (5) Ako državni tužilac ili lice koje ga zamjenjuje narušava red, o tome će predsjednik vijeća obavijestiti nadležnog državnog tužilaca, a može i prekinuti glavni pretres i od nadležnog državnog tužilaca zatražiti da odredi drugo lice da zastupa optužnicu.
- (6) Kad advokata koji narušava red sud kazni, obavijestiće o tome Advokatsku komoru.
- (7) Protiv rješenja o kazni dozvoljena je žalba. Vijeće može ovo rješenje da opozove.
- (8) Protiv drugih odluka koje se odnose na održavanje reda i upravljanje glavnim pretresom žalba nije dozvoljena.

3. PREPOSTAVKE ZA ODRŽAVANJE GLAVNOG PRETRESA

Otvaranje zasijedanja

Član 322

Predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavnog pretresa i sastav vijeća, nakon čega utvrđuje da li su doöla sva pozvana lica, a ako nijesu doöla provjerava da li su im pozivi uručeni i da li su svoj izostanak opravdala.

Nedolazak tuûioca na glavni pretres

Član 323

- (1) Ako na glavni pretres, koji je zakazan na osnovu optuûnice drûavnog tuûioca, ne dođe drûavni tuûilac ili lice koje ga zamjenjuje, odrûavanje glavnog pretresa će se odloûiti. Predsjednik vijeća će o tome obavijestiti drûavnog tuûioca.
- (2) Ako na glavni pretres ne dođe oötećeni kao tuûilac ili privatni tuûilac, odnosno njihov punomoćnik iako su uredno pozvani, vijeće će rjeöenjem obustaviti postupak.

Nedolazak optuûenog na glavni pretres i suđenje u odsustvu

Član 324

- (1) Ako je optuûeni uredno pozvan, a ne dođe na glavni pretres niti svoj izostanak opravda, vijeće će narediti da se prinudno dovede. Ako se dovođenje ne bi moglo odmah izvröiti, sud će odlučiti da se odrûavanje glavnog pretresa odloûi i narediti da se optuûeni na naredni pretres prinudno dovede. Ako do privođenja optuûeni opravda izostanak, predsjednik vijeća će opozvati naredbu o prinudnom dovođenju.
- (2) Optuûenom se moûe suditi u odsustvu samo ako je u bjekstvu ili na drugi način nije dostiûan drûavnim organima, a postoje naročito vaûni razlozi da mu se sudi iako je odsutan.
- (3) Rjeöenje o suđenju u odsustvu optuûenog donosi vijeće na predlog drûavnog tuûioca. éalba ne zadrûava izvröenje rjeöenja.

Nedolazak branioca

Član 325

- (1) Ako na glavni pretres ne dođe branilac koji je uredno pozvan, a ne obavijesti sud o razlogu spriječenosti čim je za ovaj razlog saznao ili ako branilac, bez odobrenja, napusti glavni pretres, optuûeni će se pozvati da odmah uzme drugog branioca. Ako optuûeni to ne učini, vijeće moûe odlučiti da se glavni pretres odrûi i bez prisustva branioca, ako se optuûeni sa tim saglasi. Ako u slučaju obavezne odbrane ne postoji mogućnost da optuûeni odmah uzme drugog branioca, odnosno da ga sud postavi bez ötete za odbranu, glavni pretres će se odloûiti.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, branilac je duûan da bez odlaganja dostavi суду dokaz o spriječenosti da dođe na glavni pretres.
- (3) Pod opravdanom spriječenoöću branioca da dođe na glavni pretres u smislu stava 1 ovog člana, ne moûe se smatrati spriječenost koja traje duûe vrijeme niti zauzetost branioca u drugom sudskom predmetu. U tim slučajevima branilac je duûan da obezbijedi zamjenu iz reda advokata.
- (4) Uredno pozvanog branioca čiji je neopravdani nedolazak doveo do odlaganja glavnog pretresa vijeće će kazniti novčanom kaznom do 1.000 Ä i obavezati da plati troökove odlaganja glavnog pretresa. Rjeöenje o tome sa kratkim obrazloûenjem unosi se u zapisnik o glavnem pretresu.

Odrûavanje glavnog pretresa u očekivanju donoöenja presude kojom se optuûba odbija

Član 326

Ako postoje uslovi za odlaganje glavnog pretresa zbog nedolaska optuûenog, odnosno branioca iz člana 324 stav 1 i člana 325 stav 1 ovog zakonika, vijeće moûe odlučiti da se glavni pretres odrûi, ako bi se prema dokazima koji se nalaze u spisima očigledno morala donijeti presuda kojom se optuûba odbija ili rjeöenje iz člana 367 ovog zakonika.

Nedolazak svjedoka i vjeötaka

Član 327

- (1) Ako svjedok ili vjeötak, i pored urednog poziva, neopravdano izostane, vijeće moûe narediti da se odmah prinudno dovede.
- (2) Glavni pretres moûe početi i bez prisustva pozvanog svjedoka ili vjeötaka i u tom slučaju vijeće će u toku glavnog pretresa odlučiti da li uslijed odsustva svjedoka ili vjeötaka glavni pretres treba prekinuti ili odloûiti.

- (3) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izostanak nije opravdao, vijeće može kazniti novčanom kaznom do 1.000 Č, a može naređiti da se na novi glavni pretres prinudno dovede. Vijeće može, u opravdanom slučaju, opozvati odluku o kazni.

4. ODLAGANJE I PREKIDANJE GLAVNOG PRETRESA

Odlaganje

Član 328

- (1) Pored slučajeva iz čl. 311, člana 324 stav 1 i člana 325 stav 1 ovog zakonika, glavni pretres će se odložiti rješenjem vijeća ako treba pribaviti nove dokaze ili ako se u toku glavnog pretresa utvrdi da je kod optuženog poslije učinjenog krivičnog djela nastupila privremena duževna poremećenost ili ako postoje druge smetnje da se glavni pretres uspješno sprovede.
- (2) Rješenjem kojim se odlaže glavni pretres odrediće se, po pravilu, dan i čas kad će se glavni pretres nastaviti.
- (3) Rješenjem iz stava 2 ovog člana vijeće može odrediti da se prikupe dokazi koji bi u međuvremenu mogli da se izgube.
- (4) Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana nije dozvoljena žalba.

Održavanje odloženog glavnog pretresa

Član 329

- (1) Glavni pretres koji je odložen mora iznova početi, ako se izmijenio sastav vijeća.
- (2) Nakon saslušanja stranaka u slučaju iz stava 1 ovog člana, vijeće može odlučiti da se svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne preduzima novi uviđaj. U tom slučaju, pročitaće se iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu kao i zapisnik o uviđaju.
- (3) Ako se glavni pretres koji je bio odložen druk pred istim vijećem, on će se nastaviti, a predsjednik vijeća će ukratko iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa, ali i u ovom slučaju vijeće može odrediti da glavni pretres počne iznova.
- (4) Ako se glavni pretres održava pred drugim predsjednikom vijeća, glavni pretres mora iznova početi i svi dokazi se moraju ponovo izvesti.

Prekid glavnog pretresa

Član 330

- (1) Osim slučajeva posebno propisanih ovim zakonom, predsjednik vijeća može prekinuti glavni pretres zbog odmora ili isteka radnog vremena, pribavljanja određenih dokaza u kratkom vremenu ili pripremanja optužbe ili odbrane.
- (2) Prekinuti glavni pretres nastavlja se pred istim vijećem.
- (3) Ako se glavni pretres ne može nastaviti pred istim vijećem ili ako je prekid glavnog pretresa trajao duže od osam dana, postupiće se po odredbama člana 329 ovog zakonika.

5. ZAPISNIK O GLAVNOM PRETRESU

Način vođenja zapisnika

Član 331

- (1) O glavnem pretresu vodi se zapisnik u koji se, u bitnom, unosi sadržaj rada i cijek glavnog pretresa.
- (2) Predsjednik vijeća može naređiti da se cijek glavnog pretresa ili pojedini njegovi djelovi bilježe stenografski. Stenografske zabilježke će se u roku od 48 časova prepisati, pregledati i priključiti zapisniku.
- (3) Na audio ili audivizuelno snimanje cijek glavnog pretresa primjenjuju se odredbe člana 212 ovog zakonika.
- (4) Predsjednik vijeća može, po predlogu stranke ili po službenoj dužnosti, naređiti da se u zapisnik doslovno unesu izjave koje smatra naročito važnim.
- (5) Ako je potrebno, a naročito ako se u zapisnik doslovno unose izjave nekog lica, predsjednik vijeća može naređiti da se taj dio zapisnika odmah pročita, a pročitaće se i u slučaju kad to zahtijeva stranka, branilac ili lice čija se izjava unosi u zapisnik.

Ispravke zapisnika i uvid u zapisnik

Član 332

- (1) Zapisnik mora biti zavröen sa zaključenjem zasijedanja. Zapisnik potpisuju predsjednik vijeća i zapisničar.
- (2) Stranke, branilac i sasluöana lica imaju pravo da pregledaju zavröeni zapisnik i njegove priloge, da stave primjedbe u pogledu sadrûine i da traûe ispravku zapisnika. Stranke i branilac imaju pravo da poslike zavröenog zasijedanja u ötampanom ili elektronskom obliku dobiju kopiju zapisnika, ako to zahtijevaju.
- (3) Ispravke pogreöno upisanih imena, brojeva i drugih očiglednih greöaka u pisanju moüe narediti predsjednik vijeća po predlogu stranaka ili sasluöanog lica ili po sluûbenoj duûnosti. Druge ispravke i dopune zapisnika moüe narediti samo vijeće.
- (4) Primjedbe i predlozi stranaka u vezi zapisnika, kao i ispravke i dopune zapisnika, moraju se unijeti u nastavku zavröenog zapisnika. U nastavku zapisnika unijeće se i razlozi zbog kojih pojedini predlozi i primjedbe nijesu usvojeni. Predsjednik vijeća i zapisničar potpisuju i nastavak zapisnika.

Sadrûaj zapisnika

Član 333

- (1) U uvodu zapisnika mora se naznačiti sud pred kojim se odrûava glavni pretres, mjesto i vrijeme zasijedanja, ime i prezime predsjednika vijeća, članova vijeća i zapisničara, tuûioca, optuûenog i branioca, oötećenog i njegovog zakonskog zastupnika ili punomoćnika, tumača, krivično djelo koje je predmet pretresanja, kao i da li je glavni pretres javan ili je javnost isključena.
- (2) Zapisnik mora naročito da sadrûi podatke o tome koja je optuûnica na glavnem pretresu pročitana, odnosno usmeno izloûena i da li je tuûilac izmijenio optuûbu, koje su predloge podnijele stranke i koje je odluke donio predsjednik vijeća ili vijeće, koji su dokazi izvedeni, da li su pročitani drugi zapisnici i druga pismena, da li su reprodukovani zvučni ili drugi snimci i koje su primjedbe iznijele stranke u pogledu pročitanih zapisnika, pismena ili reprodukovanih snimaka. Ako je na glavnem pretresu isključena javnost, u zapisnik se mora naznačiti da je predsjednik vijeća upozorio prisutne na posljedice neovlaöenog otkrivanja tajne ili drugog podatka za koji su saznali na glavnem pretresu, a zbog kojih je isključena javnost sa glavnog pretresa.
- (3) Iskazi optuûenog, svjedoka i vjeötaka unose se u zapisnik tako da se prikaûe njihova bitna sadrûina. Ovi iskazi unose se u zapisnik samo ukoliko sadrûe odstupanje ili dopunu njihovih ranijih iskaza. Na zahtjev stranke, a nakon sasluöanja ovih lica, predsjednik vijeća narediće da se djelimično ili u cjelini pročita zapisnik o njihovom ranjem iskazu.
- (4) Na zahtjev stranke, u zapisnik će se unijeti i pitanje, odnosno odgovor koji je vijeće odbilo kao nedozvoljen.

Izreka presude

Član 334

- (1) U zapisnik o glavnem pretresu unosi se potpuna izreka presude iz člana 379 st. 3, 4 i 5 ovog zakonika, uz naznačenje da li je presuda javno objavljena. Izreka presude sadrûana u zapisniku o glavnem pretresu predstavlja izvornik.
- (2) Ako je donešeno rjeöenje o pritvoru iz člana 376 ovog zakonika i to rjeöenje se mora unijeti u zapisnik o glavnem pretresu.

6. POČETAK GLAVNOG PRETRESA I SASLUÄANJE OPTUëENOG

Ulazak sudije, odnosno vijeća u sudnicu

Član 335

- (1) Prilikom ulaska sudije ili vijeća u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice, svi prisutni, na poziv ovlaöenog lica, treba da ustanu.
- (2) Stranke i drugi učesnici u postupku duûni su da ustanu kad se obraćaju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke ili ako je sasluöanje uređeno na drugi način.

Utvrđivanje identiteta optuûenog i davanje uputstava

Član 336

- (1) Kad predsjednik vijeća utvrdi da su na glavni pretres doöla sva pozvana lica ili kad vijeće odluci da se glavni pretres odrûi u odsustvu nekog od pozvanih lica ili ostavi da o tim pitanjima kasnije odluci, pozvaće optuûenog i od njega uzeti podatke iz člana 100 stav 1 ovog zakonika da bi utvrdio njegov identitet.

- (2) Nakon öto identitet optuûenog bude utvrđen, predsjednik vijeća uputiće svjedočke i vjeotake na mjesto koje je za njih određeno, gdje će sačekati da budu pozvani radi sasluoanja. U slučaju potrebe, predsjednik vijeća moće zadrūati vjeotake da prate tok glavnog pretresa.
- (3) Ako je oötećeni prisutan, a joö nije podnio imovinskopopravni zahtjev, predsjednik vijeća će ga uputiti da predlog za ostvarivanje tog zahtjeva moće podnijeti u krivičnom postupku i poučiti ga o pravima iz člana 58 ovog zakonika.
- (4) Ako oötećeni kao tuûilac ili privatni tuûilac treba da bude sasluoan kao svjedok, neće se udaljiti sa zasijedanja, a biće sasluoan odmah nakon sasluoanja optuûenog.
- (5) Predsjednik vijeća moće preduzeti potrebne mjere da spriječi dogovaranje između svjedoka, vjeotaka, okriviljenog, oötećenog kao tuûioca i privatnog tuûioca.

Pouke o dokaznim predlozima na glavnom pretresu

Član 337

- (1) Optuûenog će predsjednik vijeća upozoriti da paûljivo prati tok glavnog pretresa i uputiće ga da moće iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju odbranu, postavljati pitanja saoptuûenim, svjedocima i vjeotacima, iznositi primjedbe i davati objaönjenja u pogledu njihovih iskaza.
- (2) Predsjednik vijeća će upozoriti stranke, oötećenog, punomoćnika oötećenog i branioca da su duûni da sve svoje predloge o izvođenju pojedinih dokaza saopôte odmah, a najkasnije do zavrëetka glavnog pretresa, a posebno će ih upozoriti na odredbu člana 399 ovog zakonika.

Početak glavnog pretresa i čitanje optuûnice

Član 338

- (1) Glavni pretres počinje čitanjem optuûnice iz člana 292 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakonika ili privatne tuûbe.
- (2) Optuûnicu i privatnu tuûbu čita, po pravilu, tuûilac, ali predsjednik vijeća moće, umjesto toga, ako se radi o optuûnici oötećenog kao tuûioca ili o privatnoj tuûbi, usmeno izloûiti njihov sadrûaj. Tuûiocu će se dozvoliti da dopuni izlaganje predsjednika vijeća.
- (3) Ako je oötećeni prisutan, moće obrazloûiti imovinskopopravni zahtjev, a ako nije prisutan, njegov zahtjev će pročitati predsjednik vijeća.

Pojaönjenje optuûnice i izjaönjavanje o krivici

Član 339

- (1) Nakon öto je optuûnica ili privatna tuûba pročitana ili je usmeno izloûen njihov sadrûaj, predsjednik vijeća upitaće optuûenog da li je razumio optuûbu. Ako se predsjednik vijeća uvjeri da optuûeni nije razumio optuûbu, ponovo će mu izloûiti njenu sadrûinu na način koji je za optuûenog najlaköi za razumijevanje.
- (2) Nakon pojaönjenja optuûnice, predsjednik vijeća će pozvati optuûenog da se, ako to üeli, izjasni povodom svake taËke optuûbe, da li priznaje da je uËinio djelo za koje je optuûen i da li priznaje svoju krivicu kao i da, u sluËaju priznanja, pruûi potrebna objaönjenja, a u sluËaju poricanja, iznese svoju odbranu.
- (3) Optuûeni nije duûan da se izjasni o optuûbi niti da iznosi svoju odbranu.
- (4) Sasluoanju optuûenog ne mogu prisustvovati saoptuûeni koji joö nijesu sasluoani.

Priznanje optuûenog

Član 340

Ako je optuûeni priznao sve taËke optuûbe, vijeće, po sasluoanju optuûenog, a nakon öto se o tome izjasne tuûilac i branilac, moće odluËiti da ne izvodi dokaze koji se odnose na djelo koje je predmet optuûbe i krivicu optuûenog, već samo one od kojih zavisi odluka o kriviËnoj sankciji, ako nađe da je priznanje:

- 1) jasno i potpuno i da je optuûeni nedvosmisleno objasnio sve odluËene činjenice koje se odnose na djelo i krivicu;
- 2) dato svjesno i dobrovoljno, a da je optuûeni u potpunosti razumio sve moguće posljedice svog priznanja, ukljuËujući i one posljedice koje se odnose na odluku o imovinskopopravnom zahtjevu i troökovima kriviËnog postupka;
- 3) u skladu sa dokazima sadrûanim u optuûbi i da nema dokaza koji bi govorili u prilog laûnom priznanju.

Sasluoanje optuûenog i čitanje ranije datog iskaza

Član 341

- (1) Prilikom sasluoanja optuuenog na glavnem pretresu shodno će se primjenjivati odredbe o sasluoanju okriviljenog iz čl. 100 do 106 ovog zakonika.
- (2) Ako optuueni uopöte neće da odgovara na postavljena pitanja ili neće da odgovara na pojedina pitanja, pročitaće se njegov raniji iskaz ili dio tog iskaza.
- (3) Ako optuueni odstupi od svog ranijeg iskaza, predočice mu se raniji iskaz, odnosno ukazaće mu se na odstupanja i upitaće se zaöto na glavnem pretresu daje drukčiji iskaz, a po potrebi pročitaće se zapisnik o njegovom ranijem iskazu.
- (4) Po zavrönem sasluoanju predsjednik vijeća je duan da upita optuuenog da li ima joö neöto da navede u svoju odbranu.

Postavljanje pitanja optuuenom

Član 342

- (1) Nakon öto optuueni iznese odbranu mogu mu se postavljati pitanja. Pitanja prvi postavlja tuilac, a nakon njega branilac. Poslije njih predsjednik vijeća i članovi vijeća mogu postavljati pitanja optuuenom radi otklanjanja praznina, protivrječnosti i nejasnoća u iskazu. Oötećeni, njegov zakonski zastupnik ili punomoćnik, saoptuueni i vjeotak mogu neposredno postavljati pitanja optuuenom uz odobrenje predsjednika vijeća. Pitanja optuuenom, po istom redoslijedu iz ovog stava, mogu se postavljati i viöe puta.
- (2) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanja ili odgovor na već postavljeno pitanje, ako je ono nedozvoljeno u smislu člana 101 stav 1 ovog zakonika ili se ne odnosi na predmet krivičnog postupka. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluci vijeće.

Sasluoanje saoptuuenih i njihovo suočenje

Član 343

- (1) Kad se zavröi sasluoanje prvog optuuenog pristupiće se redom sasluoanju saoptuuenih, ako ih ima. Poslije svakog sasluoanja predsjednik vijeća će upoznati sasluoanog sa iskazima ranije sasluoanih saoptuuenih i upitaće ga da li ima öta da primijeti. Ranije sasluoanog saoptuuenog predsjednik vijeća će upitati da li ima öta da primijeti na iskaz kasnije sasluoanog saoptuuenog. Svaki od saoptuuenih ima pravo da postavlja pitanja drugim sasluoanim saoptuuenim.
- (2) Ako se iskazi pojedinih saoptuuenih o istoj okolnosti razlikuju, predsjednik vijeća moüe suočiti saoptuüne.

Privremeno udaljavanje optuuenog zbog odbijanja saoptuuenog ili svjedoka da daju iskaz

Član 344

Vijeće moüe, izuzetno, odlučiti da se optuueni privremeno udalji iz sudnice, ako saoptuueni ili svjedok odbija da daje iskaz u njegovom prisustvu ili ako okolnosti ukazuju da u njegovom prisustvu neće govoriti istinu. Po povratku optuuenog na zasijedanje pročitaće mu se iskaz saoptuuenog, odnosno svjedoka. Optuueni ima pravo da postavlja pitanja saoptuuenom, odnosno svjedoku, a predsjednik vijeća će ga upitati da li ima öta da primijeti na njihov iskaz.

Dogovaranje optuuenog sa braniocem

Član 345

Optuueni se moüe u toku glavnog pretresa dogovarati sa svojim braniocem po odobrenju predsjednika vijeća.

7. DOKAZNI POSTUPAK

Izvođenje dokaza

Član 346

- (1) Nakon öto se optuueni sasluoa postupak se nastavlja izvođenjem dokaza.
- (2) Dokazivanje obuhvata sve činjenice za koje sud smatra da su vaüne za pravilno presuđenje.
- (3) Dokazi se izvode onim redom koji utvrđi predsjednik vijeća. Po pravilu, prvo se izvode dokazi koje predloüi tuilac, nakon toga dokazi koje predloüi odbrana, a na kraju dokazi čije izvođenje sud odredi po sluübenoj duünosti. Ako oötećeni koji je prisutan treba da se sasluoa kao svjedok, njegovo sasluoanje će se obaviti odmah poslije sasluoanja optuuenog.

- (4) Stranke i oötečeni mogu, do zavrëtka glavnog pretresa, predlagati da se razjasne nove činjenice i pribave novi dokazi, a mogu ponoviti i one predloge koje je predsjednik vijeća ili vijeće ranije odbilo.
- (5) Vijeće moûe odlučiti da se izvedu dokazi koji nijesu predloûeni ili od kojih je predlagač odustao.
- (6) Ako je odrûano pripremno ročioće za glavni pretres, stranke i druga lica koja podnose predloge iz stava 3 ovog člana moraju postupiti u skladu sa članom 305 stav 3 ovog zakonika, a ako uslovi iz tog člana nijesu ispunjeni, predsjednik vijeća će odbiti izvođenje predloûenih dokaza.

Sasluoanje svjedoka i vjeotaka

Član 347

- (1) Prilikom sasluoanja svjedoka i vjeotaka na glavnem pretresu shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakonika koje vaûe za njihovo sasluoanje.
- (2) Svjedok koji nije sasluoan neće, po pravilu, prisustvovati izvođenju dokaza.
- (3) Ako se kao svjedok sasluoava maloljetno lice, vijeće moûe odlučiti da se za vrijeme njegovog sasluoanja isključi javnost.
- (4) Ako maloljetno lice prisustvuje glavnem pretresu kao svjedok ili oötečeni, udaljiće se iz sudnice čim njegovo prisustvo nije viôe potrebno.

Duûnost svjedoka

Član 348

- (1) Prije sasluoanja svjedoka, predsjednik vijeća će ga opomenuti na duûnost da iznese sudu sve öto mu je o predmetu poznato, a lice starije od 14 godina će upozoriti da laûno svjedočenje predstavlja krivično djelo.
- (2) Predsjednik vijeća moûe pozvati svjedoka koji nije zaklet u istrazi da prije sasluoanja poloûi zakletvu, a ako je zakletvu poloûio u istrazi, moûe ga opomenuti na već poloûenu zakletvu.

Predočavanje nalaza i miöljenja vjeotaka i duûnosti vjeotaka

Član 349

- (1) Prije sasluoanja vjeotaka predsjednik vijeća će ga opomenuti na duûnost da nalaz i miöljenje d, po najboljem znanju i upozoriće ga da davanje laûnog nalaza i miöljenja predstavlja krivično djelo.
- (2) Predsjednik vijeća moûe pozvati vjeotaka da prije vjeotachenja poloûi zakletvu u skladu sa članom 140 stav 2 ovog zakonika.
- (3) Vjeotak izlaûe usmeno na glavnem pretresu svoj nalaz i miöljenje. Ako je vjeotak prije glavnog pretresa pripremio pisani nalaz i miöljenje, moûe mu se dozvoliti da ga pročita, nakon čega će se njegov nalaz i miöljenje priloûiti zapisniku.
- (4) Vijeće moûe odlučiti da se, umjesto pozivanja stručnjaka ustanove ili drûavnog organa kojima je povjereni vjeotachenje, samo pročita nalaz i miöljenje, ako se zbog prirode vjeotachenja ne moûe očekivati potpunije objaönjenje njihovog pisanog nalaza i miöljenja. Ako ocijeni da je to potrebno, s obzirom na ostale izvedene dokaze i primjedbe stranaka u smislu člana 358 ovog zakonika, vijeće moûe odlučiti da se i neposredno sasluoaju stručnjaci koji su vjeotaci.

Postavljanje pitanja svjedoku i vjeotaku

Član 350

- (1) Nakon öto se svjedok, odnosno vjeotak sasluo pitanja mu mogu neposredno postavljati stranke, predsjednik i članovi vijeća, redoslijedom iz člana 342 stav 1 ovog zakonika. Oötečeni, zakonski zastupnik, punomoćnik i vjeotaci mogu neposredno postavljati pitanja uz odobrenje predsjednika vijeća.
- (2) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje i odbiti odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedozvoljeno u smislu člana 101 ovog zakonika ili se ne odnosi na predmet postupka. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

Izmjena iskaza svjedoka i vjeotaka i predočavanje ranijih iskaza

Član 351

Ako je svjedok ili vjeötak prilikom ranijeg sasluöanja naveo činjenice kojih se viëe ne sjeća ili ako odstupi od svog ranijeg iskaza, predočiće mu se raniji iskaz, odnosno ukazaće mu se na odstupanje i upitaće se zaöto na glavnom pretresu daje drukčiji iskaz, a po potrebi, pročitaće se njegov raniji iskaz ili dio tog iskaza.

Otpuötanje, privremeno udaljavanje i pozivanje svjedoka i vjeötaka

Član 352

- (1) Sasluöani svjedoci i vjeötaci ostaju u sudnici ako ih predsjednik vijeća po sasluöanju stranaka sasvim ne otpusti ili ne naredi da se privremeno udalje iz sudnice.
- (2) Po predlogu stranaka ili po sluûbenoj duûnosti predsjednik vijeća moûe naređiti da se sasluöani svjedoci i vjeötaci udalje iz sudnice i da se kasnije ponovo pozovu i joë jednom sasluöaju u prisustvu ili odsustvu drugih svjedoka i vjeötaka.

Sasluöavanje svjedoka ili vjeötaka van sudnice

Član 353

- (1) Ako se na glavnom pretresu sazna da svjedok ili vjeötak ne moûe doći pred sud ili mu je dolazak znatno oteûan, vijeće moûe, ako smatra da je njegov iskaz vaûan, naređiti da ga van glavnog pretresa sasluöa predsjednik vijeća ili sudija-član vijeća ili da sasluöanje obavi sudija za istragu suda na čijem se podruçju svjedok, odnosno vjeötak nalazi.
- (2) Ako je potrebno da se izvröi uviđaj ili rekonstrukcija van glavnog pretresa, to će učiniti predsjednik vijeća ili sudija-član vijeća.
- (3) Stranke, branilac i oötećeni obavijestiće se uvijek kad će se i na kojem mjestu sasluöati svjedok, odnosno izvröiti uviđaj ili rekonstrukciju, sa upozorenjem da mogu prisustvovati tim radnjama. Ako je optuûeni u pritvoru, o potrebi njegovog prisustva tim radnjama odlučuje vijeće. Kad stranke i oötećeni prisustvuju izvođenju tih radnji, imaju prava propisana u članu 282 stav 7 ovog zakonika.

Dokazne radnje koje van glavnog pretresa preduzima sudija za istragu

Član 354

- (1) Vijeće moûe, u toku glavnog pretresa, po sasluöanju stranaka, odlučiti da zatraûi od sudije za istragu da preduzme određene radnje radi razjaönjenja određenih činjenica, ako bi preduzimanje tih radnji na glavnom pretresu bilo povezano sa znatnim odugovlaæenjem postupka ili sa drugim znatnim teôkoćama.
- (2) Kad sudija za istragu postupa po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, primjenjuju se odredbe koje se odnose na preduzimanje dokaznih radnji.

Čitanje zapisnika o dokaznim radnjama preduzetim van glavnog pretresa i uvid u isprave i predmete koji sluûe kao dokaz

Član 355

- (1) Zapisnici o uviđaju van glavnog pretresa, pretresanju stana i lica i oduzimanju stvari, kao i isprave, knjige, spisi i druga pismena koja sluûe kao dokaz pročitaće se na glavnom pretresu radi utvrđivanja njihove sadrûine, a po ocjeni vijeća, moûe se njihova sadrûina ukratko usmeno iznijeti. Pismena koja imaju znaçaj dokaza, ukoliko je to moguće, podnose se u izvorniku.
- (2) Predmeti koji mogu sluûiti razjaönjenju stvari u toku glavnog pretresa pokazaće se optuûenom, a po potrebi svjedocima i vjeötacima. Ako na glavnom pretresu treba izvröiti prepoznavanje predmeta postupiće se u skladu sa članom 115 ovog zakonika.

Izuzeци od neposrednog izvođenja dokaza

Član 356

- (1) Osim u slučajevima koji su posebno propisani ovim zakonom, zapisnici o iskazima svjedoka, saoptuûenih ili već osuđenih uËesnika u kriviËnom djelu, kao i zapisnici ili druga pismena o nalazu i miöljenju vjeötaka mogu se, po odluci vijeća, pročitati ako:
 - 1) je sasluöano lice umrlo, duöevno oboljelo ili se ne moûe pronaËi ili je njegov dolazak pred sud nemoguË ili znatno oteûan zbog starosti, bolesti i drugih vaûnih razloga;
 - 2) svjedoci ili vjeötaci, bez zakonskih razloga, odbiju da daju iskaz na glavnom pretresu;

- 3) se stranke saglase da se pročita zapisnik o iskazima već sasluođanih svjedoka, odnosno zapisnik o nalazu i mioljenju vjeotaka;
- 4) se u toku glavnog pretresa okriviljeni koristi pravom da ne iznosi svoju odbranu ili da odgovara na postavljena pitanja, zapisnik o iskazu okriviljenog koji je dat u istrazi može se po odluci vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnem pretresu samo ako je okriviljeni prilikom sasluođanja u istrazi bio upozoren u skladu sa članom 100 stav 2 ovog zakonika, ali se presuda ne može zasnovati samo na ovom dokazu.
- (2) Izuzetno, bez saglasnosti stranaka, ali po njihovom sasluođanju, vijeće može odlučiti da se pročita zapisnik o sasluođanju svjedoka ili vjeotaka na ranjem glavnem pretresu, koji je održan pred istim predsjednikom vijeća, ako je svjedok ili vjeotak na ranjem glavnem pretresu sasluođan na sve okolnosti i ako bi njihovo ponovno pozivanje vodilo samo odgovlačenju krivičnog postupka.
- (3) U slučajevima iz stava 1 ovog člana biće reprodukovani i audio, odnosno audiovizuelni snimak sasluođanja ako je sasluođanje zabilježeno u skladu sa članom 212 ovog zakonika.
- (4) Zapisnici o ranjem sasluođanju lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja iz člana 109 stav 1 ovog zakonika ne smiju se pročitati, ako ta lica nijesu uopće pozvana na glavni pretres ili su na glavnem pretresu, prije prvog sasluođanja, izjavila da neće da svjedoče. Po završenom dokaznom postupku vijeće će odlučiti da se ovi zapisnici izdvoje iz spisa i odvojeno čuvaju u skladu sa članom 211 ovog zakonika. Ovako će vijeće postupati i u pogledu drugih zapisnika i obavještenja navedenih iz člana 211 ovog zakonika, ako nije ranije donesena odluka o njihovom izdvajanju. Protiv rješenja o izdvajanju zapisnika i obavještenja dozvoljena je posebna ualba. Po pravosnažnosti rješenja, izdvojeni zapisnici i obavještenja zatvaraju se u poseban omot i predaju sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati ni koristiti u postupku. Zapisnici i obavještenja moraju biti izdvojeni prije nego što se spisi, povodom ualbe protiv presude, dostave vijem sudu.
- (5) Razlozi zbog kojih se čitaju zapisnik i druga pismena naveđe se u zapisnik o glavnem pretresu, a prilikom čitanja će se saopštiti da li je svjedok ili vjeotak zaklet.

Čitanje zapisnika i reprodukovanje snimka sasluođanja

Član 357

U slučajevima iz čl. 341 i 351 ovog zakonika, kao i u drugim slučajevima kad je to potrebno, vijeće može odlučiti da se na glavnem pretresu, pored čitanja zapisnika, reprodukuje i snimak sasluođanja ako je sasluođanje zabilježeno u skladu sa članom 212 ovog zakonika.

Primjedbe stranaka i oötečenog

Član 358

Poslije završenog sasluođanja svakog svjedoka ili vjeotaka i poslije čitanja svakog zapisnika ili drugog pismena, odnosno reprodukovanja audio ili audiovizuelnog snimka, predsjednik vijeća će upitati stranke i oötečenog da li imaju nešto da primijete.

Predlozi za dopunu dokaza

Član 359

- (1) Po završenom dokaznom postupku predsjednik vijeća će upitati stranke i oötečenog imaju li neke predloge za dopunu dokaznog postupka.
- (2) Ako niko ne predloži dopunu dokaznog postupka ili predlog bude odbijen, a vijeće smatra da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno, predsjednik će objaviti da je dokazni postupak završen.

Izmjena optužbe

Član 360

- (1) Ako dokazi izvedeni na glavnem pretresu ukazuju da se izmjenilo činjenično stanje izneseno u optužnicu, tužilac može na glavnem pretresu usmeno izmjeniti optužnicu, a može predložiti da se glavni pretres prekine radi pripremanja nove optužnice.
- (2) U slučaju podizanja nove optužbe, sud je dužan da okriviljenom i braniocu obezbijedi dovoljno vremena za pripremanje odbrane, a na njihov zahtjev, ako je to potrebno, i u slučaju izmjenjene optužbe.
- (3) Ako vijeće dozvoli prekid glavnog pretresa radi pripremanja nove optužnice, odrediće rok u kojem tužilac mora podići optužnicu. Primjerak nove optužnice dostaviće se optuženom, ali se u ovom slučaju ne vrati potvrđivanje

optuûnice. Ako tuûilac u ostavljenom roku ne podigne optuûnicu, vijeće će nastaviti glavni pretres na osnovu ranije optuûnice.

8. ZAVRÄNE RIJEČI

Redoslijed zavrönih riječi

Član 361

Po zavröenom dokaznom postupku predsjednik vijeća daje riječ strankama, oötećenom i braniocu. Prvo govori tuûilac, nakon njega oötećeni i njegov punomoćnik ako ga ima, branilac i na kraju optuûeni.

Zavröna riječ tuûioca

Član 362

- (1) Tuûilac će u zavrönoj rijeći iznijeti ocjenu dokaza izvedenih na glavnem pretresu, nakon toga će izloûiti zakljuûke o činjenicama vaûnim za odluku i iznijeti i obrazloûiti predlog o krivici optuûenog, odredbama Krivičnog zakonika i drugog zakona koje bi trebalo primijeniti, kao i o olaköavajućim i oteûavajućim okolnostima koje bi trebalo uzeti u obzir prilikom odmjeravanja kazne.
- (2) Tuûilac u zavrönoj rijeći predlaûe vrstu i visinu kazne, a moûe predloûiti sudsku opomenu ili uslovnu osudu ili mjere bezbjednosti u skladu sa Krivičnim zakonom.

Zavröna riječ oötećenog

Član 363

Oötećeni ili njegov punomoćnik moûe u zavrönoj rijeći obrazloûiti imovinskopravni zahtjev i ukazati na dokaze o krivici optuûenog.

Zavröna riječ odbrane

Član 364

- (1) Branilac ili sam optuûeni izloûice u zavrönoj rijeći odbranu i moûe se osvrnuti na navode tuûioca, oötećenog i punomoćnika oötećenog.
- (2) Poslije branioca optuûeni ima pravo da sam govori, da se izjasni da li usvaja odbranu branioca i da je dopuni.
- (3) Tuûilac, oötećeni i punomoćnik oötećenog imaju pravo da odgovore na odbranu, a branilac, odnosno optuûeni da se osvrne na te odgovore.
- (4) Posljednja riječ uvijek pripada optuûenom.

Zavröne riječi i procesna disciplina

Član 365

- (1) Zavröna riječ stranaka, branioca, oötećenog i punomoćnika oötećenog ne moûe se ograničiti na određeno vrijeme.
- (2) Predsjednik vijeća moûe, po prethodnoj opomeni, prekinuti lice koje u svojoj zavrönoj rijeći vrijeda javni red i moral ili vrijeda drugog ili se upuôta u ponavljanja ili izlaganja koja oćigledno nemaju veze sa predmetom postupka. U zapisniku o glavnem pretresu mora se navesti da je riječ bila prekinuta i zaöto je bila prekinuta.
- (3) Kad optuûbu zastupa viôe lica ili odbranu viôe branilaca, izlaganja se ne mogu ponavljati. Zastupnik optuûbe, odnosno odbrane, po međusobnom sporazumu, odabraće pitanja o kojima će govoriti.
- (4) Poslije svih zavrönih riječi predsjednik vijeća je duûan da upita ûeli li joö neko neöto da izjavi.

Zavröetak glavnog pretresa

Član 366

- (1) Ako vijeće, po zavröenim izlaganjima stranaka, branioca, oötećenog i punomoćnika oötećenog ne odluči da izvede joö neke dokaze, predsjednik vijeća će objaviti da je glavni pretres zavröen.
- (2) Ako odluči da izvede joö neke dokaze, vijeće će nastaviti dokazni postupak i nakon njegovog zavröetka ponovo postupiti po odredbi člana 361 ovog zakonika. Tuûilac, oötećeni, punomoćnik oötećenog, branilac i optuûeni mogu svoje zavröne riječi samo dopuniti u vezi sa naknadno izvedenim dokazima.

- (3) Poslije objavlјivanja da je glavni pretres zavrоen vijeće ћe se povući na vijećanje i glasanje radi donoљenja sudske odluke.

9. ODBACIVANJE OPTUљNICE

Član 367

U toku ili po zavrоetku glavnog pretresa vijeće ћe rjeљenjem odbaciti optuљnicu, ako utvrdi da:

- 1) sud nije stvarno nadleљan;
- 2) je postupak vođen bez optuљbe ovlaљenog tuљioca, bez odobrenja nadleљnog drљavnog organa ili je nadleљni drљavni organ odustao od datog odobrenja;
- 3) postoje druge okolnosti koje privremeno sprječavaju gonjenje.

Glava XXIII

PRESUDA

1. IZRICANJE PRESUDE

Izricanje i objavlјivanje presude

Član 368

- (1) Ako sud u toku vijećanja ne ocijeni da treba ponovo otvoriti glavni pretres radi dopune postupka ili razjaљenja pojedinih pitanja, izreći ћe presudu.
- (2) Presuda se izriče i objavljuje u ime Crne Gore.

Identitet presude i optuљbe

Član 369

- (1) Presuda se može odnositi samo na lice koje je optuљeno i samo na djelo koje je predmet optuљbe sadrљane u podignutoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optuљnici.
- (2) Sud nije vezan za predloge tuљioca u pogledu pravne ocjene djela.

Dokazi na kojima se presuda zasniva

Član 370

- (1) Sud zasniva presudu samo na činjenicima i dokazima koji su neposredno izvedeni na glavnom pretresu ili su sadrљani u zapisnicima, odnosno drugim materijalima koji su u skladu sa ovim zakonikom na glavnom pretresu pročitani i na odgovarajući način izneseni.
- (2) Presuda se ne može zasnovati isključivo na iskazu svjedoka koji je pribavljen na način propisan u članu 262 ovog zakonika i pročitan u skladu sa članom 356 stav 1 tačka 1 ovog zakonika.
- (3) Sud je dužan da savjesno ocijeni svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i da na osnovu takve ocjene izvede zaključak da li je neka činjenica utvrđena.

2. VRSTE PRESUDA

Meritorne i procesne presude

Član 371

- (1) Presudom se optuљba odbija ili se optuљeni oslobođa od optuљbe ili se oglašava krivim.
- (2) Ako optuљba obuhvata više krivičnih djela, u presudi ћe se izreći da li se i za koje djelo optuљba odbija ili se optuљeni oslobođa od optuљbe ili se oglašava krivim.

Presuda kojom se optuљba odbija

Član 372

Presudu kojom se optuљba odbija sud ћe izreći, ako je:

- 1) tujlac od započinjanja do zavrоetka glavnog pretresa odustao od optuљbe;

- 2) optuûeni za isto djelo već pravosnaûno osuđen, oslobođen optuûbe ili je optuûba protiv njega pravosnaûno odbijena ili je postupak protiv njega rjeoenjem pravosnaûno obustavljen;
- 3) optuûeni aktom amnestije ili pomilovanja oslobođen od gonjenja ili se krivično gonjenje ne moûe preuzeti zbog zastarjelosti ili neke druge okolnosti koja trajno isključuje krivično gonjenje.

Presuda kojom se optuûeni oslobada od optuûbe

Član 373

Presudu kojom se optuûeni oslobaða od optuûbe sud će izreći, ako:

- 1) djelo za koje je optuûen po zakonu nije krivično djelo;
- 2) nije dokazano da je optuûeni učinio djelo za koje je optuûen.

Presuda kojom se optuûeni oglaoava krivim

Član 374

(1) U presudi u kojoj se optuûeni oglaoava krivim sud će izreći:

- 1) za koje se djelo oglaoava krivim, uz naznaenje činjenica i okolnosti koje čine obiljeûja krivičnog djela, kao i onih od kojih zavisi primjena određene odredbe Krivičnog zakonika;
- 2) zakonski naziv krivičnog djela i koje su odredbe Krivičnog zakonika primijenjene;
- 3) na koju se kaznu osuđuje optuûeni ili se po odredbama Krivičnog zakonika oslobaða od kazne;
- 4) odluku o uslovnoj osudi;
- 5) odluku o mjerama bezbjednosti i oduzimanju imovinske koristi;
- 6) odluku o uraæunavanju pritvora ili već izdrûane kazne, kao i svakog drugog lioenja slobode u vezi sa krivičnim djelom;
- 7) odluku o troökovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu.

(2) Ako je optuûeni osuđen na novčanu kaznu, u presudi će se naznaæiti rok u kojem će se novčana kazna platiti i naæin zamjene novčane kazne.

3. OBJAVLJIVANJE PRESUDE

Vrijeme, mjesto i naæin objavljanja presude

Član 375

(1) Nakon öto sud izrekne presudu, predsjednik vijeća će je odmah objaviti. Ako sud nije u mogućnosti da istog dana po zavrëtku glavnog pretresa izrekne presudu, odlotiće objavljanje presude najduûe za tri dana i odrediće vrijeme i mjesto objavljanja presude. Ako presuda ne bude objavljena u roku od tri dana od zavrëtka glavnog pretresa, predsjednik vijeća je duûan da odmah po isteku roka o tome obavijesti predsjednika suda i saopòti mu razloge.

(2) Predsjednik vijeća će u prisustvu stranaka, njihovih zakonskih zastupnika, punomoćnika i branioca javno pročitati izreku i saopòti ukratko razloge presude.

(3) Presuda će biti objavljena i kad stranka, zakonski zastupnik, punomoćnik ili branilac nije prisutan. Vijeće moûe narediti da optuûenom koji je odsutan presudu usmeno saopòti predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na glavnom pretresu bila iskljuæena, izreka presude će se pročitati na javnom zasijedanju. Vijeće će odluæiti da li će iskljuæiti javnost prilikom saopòtavanja razloga presude.

(5) Svi prisutni sasluoæe æitanje izreke presude stojeći.

Pritvor nakon izricanja presude

Član 376

(1) Kad izrekne presudu na kaznu zatvora ispod pet godina, vijeće će optuûenom koji se brani sa slobode odrediti pritvor ako postoje razlozi iz člana 175 stav 1 taç. 1 i 3 ovog zakonika, a optuûenom kome je presudom prvostepenog suda izreæena kazna zatvora od pet godina ili teûa kazna i ako postoje razlozi iz člana 175 stav 1 taçka 4. Optuûenom koji se nalazi u pritvoru vijeće će ukinuti pritvor, ako za pritvor viœe ne postoje razlozi zbog kojih je bio određen.

- (2) Vijeće će ukinuti pritvor i narediti da se optuženi pusti na slobodu, ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena ili ako je oglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu, odnosno na kaznu rada u javnom interesu ili mu je izrečena uslovna osuda ili sudska opomena ili je zbog uračunavanja pritvora ili drugog oblika lijenja slobode kaznu već izdržao ili je optužba odbačena u skladu sa članom 367 ovog zakonika, osim zbog stvarne nenađeljnosti.
- (3) Za određivanje ili ukidanje pritvora poslije objavljanja presude, do njene pravosnažnosti, primjenjivaće se odredba stava 1 ovog člana. Odluku donosi vijeće prvostepenog suda iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (4) Prije donošenja rješenja kojim se određuje ili ukida pritvor u slučajevima iz st. 1 i 3 ovog člana, pribaviće se mišljenje državnog tužioca kad se postupak vodi po njegovoj optužbi.
- (5) Ako se optuženi već nalazi u pritvoru, a vijeće nađe da još postoje razlozi zbog kojih je pritvor bio određen ili da postoje razlozi iz stava 1 ovog člana, donijeće posebno rješenje o produženju pritvora. Posebno rješenje vijeće donosi i kad treba odrediti ili ukinuti pritvor. Članka protiv rješenja ne zadržava izvršenje rješenja, a o ualbi sud odlučuje u roku od tri dana.
- (6) Pritvor koji je određen ili produžen u skladu sa st. 1 do 5 ovog člana može trajati do pravosnažnosti presude, a najduže dok ne istekne vrijeme trajanja kazne izrečene u prvostepenoj presudi.
- (7) Na zahtjev optuženog koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, predsjednik vijeća može optuženog uputiti na izdržavanje kazne i prije pravosnažnosti presude.
- (8) Ako je presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice, optuženi koji se nalazi u pritvoru upućuje se na izdržavanje kazne zatvora, ako je vrijeme provedeno u pritvoru kraće od dužine izrečene kazne zatvora.

Pouka o pravu na ualbu i druga upozorenja

Član 377

- (1) Po objavljanju presude predsjednik vijeća će poučiti stranke o pravu na ualbu, kao i o pravu na odgovor na ualbu.
- (2) Ako je optuženom izvršenje izrečene kazne odloženo, predsjednik vijeća će ga upozoriti na značaj uslovne osude i na uslove kojih se mora pridržavati.
- (3) Predsjednik vijeća će upozoriti stranke da do pravosnažnog okončanja postupka o svakoj promjeni adrese obavijeste sud.

4. PISMENA IZRADA I DOSTAVLJANJE PRESUDE

Rok za izradu presude i subjekti kojima se presuda dostavlja

Član 378

- (1) Presuda koja je objavljena mora se pisano izraditi i otpremi u roku od mjesec dana po objavljanju, a u složenim stvarima, izuzetno u roku od dva mjeseca. Ako presuda nije izrađena u tim rokovima, predsjednik vijeća je dužan da pisano obavijesti predsjednika suda zbog čega to nije učinjeno. Predsjednik suda će preduzeti mjeru da se presuda oto prije izradi.
- (2) Presudu potpisuju predsjednik vijeća i zapisničar.
- (3) Ovjereni prepis presude dostaviće se tužiocu, kao i optuženom i braniocu saglasno članu 195 ovog zakonika. Ako se optuženi nalazi u pritvoru, ovjereni prepisi presude moraju biti poslati u rokovima predviđenim u stavu 1 ovog člana.
- (4) Optuženom, privatnom tužiocu i očećenom kao tužiocu daje se pouka o pravu na ualbu.
- (5) Ovjereni prepis presude sa poukom o pravu na ualbu sud će dostaviti očećenom, ako ima pravo na ualbu, licu kome je tom presudom izrečena mjeru bezbjednosti oduzimanje predmeta, kao i pravnom licu prema kojem je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Očećenom koji nema pravo na ualbu prepis presude će se dostaviti u slučaju iz člana 60 stav 2 ovog zakonika, sa poukom o pravu na traženje povraćaja u predaonje stanje. Pravosnažna presuda će se dostaviti očećenom, ako on to zahtijeva.
- (6) Ako je sud, primjenom odredaba o odmjeravanju jedinstvene kazne za krivična djela u sticaju, izrekao kaznu, uzimajući u obzir i presude koje su donijeli i drugi sudovi, dostaviće ovjereni prepis pravosnažne presude tim sudovima.

Sadržaj presude

Član 379

- (1) Pisano izrađena presuda mora potpuno da odgovara presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.
- (2) Uvod presude sadrži: grb Crne Gore, naziv suda, naznačenje da se presuda izriče u ime Crne Gore, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženog, krivično djelo za koje je optužen i da li je bio prisutan na glavnom pretresu, dan glavnog pretresa i da li je glavni pretres bio javan, ime i prezime tužioca, branioca, zakonskog zastupnika i punomoćnika koji su bili prisutni na glavnom pretresu i dan objavljinjanja izrečene presude.
- (3) Izreka presude sadrži podatke o optuženom iz člana 100 stav 1 ovog zakonika i odluku kojom se optuženi oglašava krivim za djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa od optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.
- (4) Ako je optuženi oglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti i podatke iz člana 374 ovog zakonika, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopopravnom zahtjevu, ako je bio podnesen.
- (5) U slučaju sticaja krivičnih djela sud će u izreci presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedino krivično djelo, a zatim kaznu koja je izrečena za sva djela u sticaju.
- (6) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku tačku presude.
- (7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući pri tome naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine predloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz, odnosno pisani nalaz i mišljenje pročitan u skladu sa članom 356 ovog zakonika, kojim razlozima se rukovodio prilikom rješavanja pravnih pitanja, a naročito prilikom utvrđivanja da li postoji krivično djelo i krivica optuženog i o primjeni određenih odredaba zakona na optuženog i njegovo djelo kao i o razlozima upućivanja otečenog na parnicu.
- (8) Ako je optuženi osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir prilikom odmjeravanja kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio kad je našao da treba u slučaju višestrukog povrata u smislu Krivičnog zakonika izreći strožiju kaznu od propisane ili kad je našao da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili uslovno osuditi ili da treba izreći mjeru bezbjednosti ili oduzimanje imovinske koristi ili opozvati uslovni otpust.
- (9) Ako se optuženi oslobađa od optužbe, u obrazloženju će se naročito navesti razlog iz člana 373 ovog zakonika zbog kojeg se to čini.
- (10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija i u obrazloženju rješenja kojim se optužba odbacuje sud će se ograničiti samo na razloge za odbijanje, odnosno odbacivanje optužbe, bez upuštanja u ocjenu glavne stvari.

Ispravke u presudi

Član 380

- (1) Greške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne greške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene presude sa izvornikom, predsjednik vijeća će ispraviti posebnim rješenjem, na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti.
- (2) Ako postoji nesaglasnost između pisano izrađene presude i njenog izvornika u pogledu podataka iz člana 374 stav 1 tač. 1 do 5 i tačka 7 ovog zakonika, rješenje o ispravci dostaviće se licima iz člana 378 ovog zakonika. U tom slučaju rok za uhalbu protiv presude teče od dana dostavljanja tog rješenja, protiv kojeg posebna uhalba nije dozvoljena.

G. POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA

Glava XXIV

REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI

1. ČALBA NA PRESUDU PRVOSTEPENOG SUDA

1) Pravo na izjavljivanje uhalbe

Pravo na uhalbu i uhalbeni rok

Član 381

- (1) Protiv presude donesene u prvom stepenu moûe se izjaviti ûalba u roku od petnaest dana od dana dostavljanja prepisa presude.
- (2) Blagovremeno izjavljena ûalba odlaûe izvröenje presude.

Subjekti ûalbe

Član 382

- (1) éalbu mogu izjaviti stranke, branilac, zakonski zastupnik optuûenog i oöteéeni.
- (2) U korist optuûenog ûalbu mogu izjaviti i njegov bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojilac, usvojenik, brat, sestra, hranilac i lice sa kojim ûivi u vanbračnoj zajednici. Rok za ûalbu i u tom slučaju teče od dana kad je optuûenom, odnosno njegovom braniocu dostavljen prepis presude.
- (3) Drûavni tuûilac moûe izjaviti ûalbu na ötetu ili u korist optuûenog.
- (4) Oöteéeni moûe pobijati presudu samo zbog odluke suda o troökovima krivičnog postupka, osim kad je drûavni tuûilac preuzeo gonjenje od oöteéenog kao tuûioca u skladu sa članom 62 stav 2 ovog zakonika ili je donesena oslobođajuća presuda, kad oöteéeni moûe izjaviti ûalbu zbog svih osnova iz člana 385 ovog zakonika.
- (5) éalbu moûe izjaviti i lice kome je izrečena mjera bezbjednosti oduzimanje predmeta ili od koga je oduzeta imovinska korist pribavljeni krivičnim djelom.
- (6) Branilac i lica iz stava 2 ovog člana mogu izjaviti ûalbu i bez posebnog ovlaöenja optuûenog, ali ne i protiv njegove volje, osim kad je optuûenom izrečena najduûa kazna zatvora.

Odricanje od prava na ûalbu i odustanak od ûalbe

Član 383

- (1) Optuûeni se moûe odreći prava na ûalbu samo nakon öto mu je presuda dostavljena. Optuûeni se i prije toga moûe odreći prava na ûalbu kad ima pravo da izjavi ûalbu zbog svih osnova iz člana 385 ovog zakonika, ako su se tuûilac i oöteéeni odrekli prava na ûalbu, osim ako bi optuûeni po presudi imao da izdrûava kaznu zatvora. Do donoöenja odluke drugostepenog suda optuûeni moûe odustati od izjavljene ûalbe. Optuûeni moûe odustati i od ûalbe koju su izjavili njegov branilac ili lica iz člana 382 stav 2 ovog zakonika.
- (2) Tuûilac i oöteéeni mogu se odreći prava na ûalbu od časa objavljinanja presude do isteka roka za izjavljivanje ûalbe, a mogu do donoöenja odluke drugostepenog suda odustati od izjavljene ûalbe.
- (3) Odricanje i odustajanje od ûalbe ne moûe se opozvati.
- (4) Optuûeni se ne moûe odreći prava na ûalbu niti odustati od izjavljene ûalbe ako mu je izrečena najduûa kazna zatvora.
- (5) Ako se optuûeni, tuûilac ili oöteéeni, kad ima pravo da izjavi ûalbu i iz drugih osnova, a ne samo zbog troökova, odrekne prava na ûalbu prije nego öto je presuda pisano izrađena, u obrazloûenju presude će se samo ukratko navesti razlozi kojima se sud rukovodio u ocjeni da treba izreći određenu krivičnu sankciju, odnosno vrstu i mjeru kazne, bez navođenja svih podataka iz člana 379 st. 6, 7 i 8 ovog zakonika.

2) Sadrûaj ûalbe

Sadrûaj ûalbe i postupanje po nepotpunoj ûalbi

Član 384

éalba treba da sadrûi:

- 1) označenje presude protiv koje se izjavljuje ûalba;
 - 2) osnov za pobijanje presude iz člana 385 ovog zakonika;
 - 3) obrazloûenje ûalbe;
 - 4) predlog da se pobijana presuda potpuno ili djelimično ukine ili preinaci;
 - 5) potpis lica koje izjavljuje ûalbu.
- (2) Ako je ûalbu izjavio optuûeni ili drugo lice iz člana 382 stav 2 ovog zakonika, a optuûeni nema branioca ili ako je ûalbu izjavio oöteéeni, oöteéeni kao tuûilac ili privatni tuûilac koji nema punomoćnika ili punomoćnik nije advokat, a ûalba nije sastavljena u skladu sa odredbama stava 1 ovog člana, prvostepeni sud će pozvati ûalioca da u određenom roku dopuni ûalbu pisanim podneskom ili na zapisniku kod toga suda. Ako se ûalilac ovom pozivu ne odazove, sud će odbaciti ûalbu ako ne sadrûi potpis lica koje izjavljuje ûalbu, a ûalbu koja ne sadrûi označenje

presude protiv koje se izjavljuje ualba, odbaciće samo pod uslovom da se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi.

- (3) Ako je ualbu izjavio državni tužilac, branilac ili oötečeni, oötečeni kao tužilac ili privatni tužilac koji ima za punomoćnika advokata, a ualba ne sadrži podatke iz stava 1 ovog člana, sud će ualbu odbaciti.
- (4) U ualbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi, ali je ualilac dužan da navede razloge zašto ih ranije nije iznio. Optuženi koji je u cijelosti priznao osnovanost optužbe u skladu sa članom 340 ovog zakonika može u ualbi iznijeti samo one nove činjenice i dokaze koji su važni za odluku o kazni. Pozivajući se na nove činjenice, ualilac je dužan da navede dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze, dužan je da navede činjenice koje pomoću tih dokaza učeli da dokaže.

3) Osnovi zbog kojih se presuda može pobijati

Član 385

Presuda se može pobijati zbog:

- 1) bitne povrede odredaba krivičnog postupka;
- 2) povrede Krivičnog zakonika;
- 3) pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja;
- 4) odluke o krivičnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnim zahtjevima.

Bitne povrede krivičnog postupka

Član 386

- (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji, ako je:

- 1) sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravosnažnom odlukom izuzet od suđenja;
- 2) glavni pretres održan bez lica čije je prisustvo na glavnom pretresu po ovom zakoniku obavezno;
- 3) sud povrijedio propise krivičnog postupka u pogledu postojanja optužbe ovlašćenog tužioca ili odobrenja nadležnog organa;
- 4) presudu donio sud koji zbog stvarne nenadležnosti nije mogao suditi u toj stvari;
- 5) optužba prekoračena u smislu člana 369 stav 1 ovog zakonika;
- 6) presudom povrijeđena odredba člana 400 ovog zakonika;
- 7) presuda zasnovana na dokazu na kojem se po odredbama ovog zakonika ne može zasnivati presuda, osim ako nije, s obzirom na druge dokaze, očigledno da bi i bez tog dokaza bila donesena ista presuda;
- 8) izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude;
- 9) presuda nema uopšte razloga ili u njoj nijesu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri protivrječni ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrječnost između onog što se navodi u razlozima presude o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava.

- (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i kad sud za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja odluke nije primijenio ili je nepravilno primijenio neku odredbu ovog zakonika, a to je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje odluke.

Povrede Krivičnog zakonika

Član 387

Povreda Krivičnog zakonika postoji ako je Krivični zakonik povrijeđen u odnosu na to da li:

- 1) je djelo za koje se optuženi goni krivično djelo;
- 2) ima okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je gonjenje isključeno uslijed amnestije ili pomilovanja ili je stvar pravosnažno presuđena;
- 3) je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti;
- 4) je odlukom o krivičnoj sankciji, oduzimanju imovinske koristi ili opozivanju uslovnog otpusta prekoračeno ovlašćenje koje sud ima po zakonu;

5) su povrijedene odredbe o uračunavanju pritvora, izdrûane kazne zatvora i svakog drugog oblika lijenja slobode u vezi sa krivičnim djelom.

Pogreöno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Član 388

- (1) Presuda se moûe pobijati zbog pogreöno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud neku odlučnu činjenicu pogreöno utvrdio ili je nije utvrdio.
- (2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Pobijanje presude zbog odluke o krivičnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troökovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu

Član 389

- (1) Presuda, odnosno rjeënje o sudskej opomeni moûe se pobijati zbog odluke o kazni, uslovnoj osudi i sudskej opomeni kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlaöenje iz člana 387 tačka 4 ovog zakonika, ali sud nije pravilno odmjerio kaznu, s obzirom na okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja i zbog toga öto je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublaûavanju kazne, oslobođenju od kazne, uslovnoj osudi, opozivanju uslovnog otpusta ili sudskej opomeni, iako su za to postojali zakonski uslovi.
- (2) Odluka o mjeri bezbjednosti ili oduzimanju imovinske koristi moûe se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz člana 387 tačka 4 ovog zakonika, ali je sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao mjeru bezbjednosti, odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uslovi.
- (3) Odluka o troökovima postupka moûe se pobijati ako je nepravilna ili suprotna zakonu.
- (4) Odluka o imovinskopravnim zahtjevima moûe se pobijati ako je donesena suprotno zakonu.

4) Postupak po ûalbi

Podnoënje ûalbe

Član 390

- (1) Ûalba se podnosi sudu koji je izrekao prvostepenu presudu u dovolnjem broju primjeraka za sud, kao i za protivnu stranku i branioca.
- (2) Neblagovremenu i nedozvoljenu ûalbu u smislu čl. 404 i 405 ovog zakonika odbaciće rjeënjem predsjednik vijeća prvostepenog suda.

Odgovor na ûalbu

Član 391

Ako ûalba ne bude odbačena primjerak ûalbe dostaviće prvostepeni sud protivnoj stranci u skladu sa čl. 195 i 196 ovog zakonika, koja moûe u roku od osam dana od dana prijema podnijeti sudu odgovor na ûalbu. Ûalbu i odgovor na ûalbu, sa svim spisima, prvostepeni sud će dostaviti drugostepenom sudu.

Postupanje pred drugostepenim sudom

Član 392

- (1) Kad spisi sa ûalbom stignu drugostepenom sudu odmah se, na propisan način, određuje sudija izvjestilac.
- (2) Ako sudija izvjestilac utvrdi da postoje greôke u imenima i brojevima, kao i druge očigledne greôke u pisanju i računanju, nedostaci u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene presude sa izvornikom u pogledu podataka iz člana 374 stav 1 tač. 1 do 5 i tačka 7 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu prije odrûavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća doneše posebno rjeënje o ispravci prvostepene presude, u skladu sa članom 380 ovog zakonika.
- (3) Sudija izvjestilac moûe, po potrebi, od prvostepenog suda pribaviti izvjeûtaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a moûe preko tog suda ili sudije za istragu suda na čijem se području radnja ima izvröiti ili na drugi način provjeriti navode ûalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili od drugih organa ili organizacija pribaviti potrebne izvjeûtaje ili spise.
- (4) Ako sudija izvjestilac utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici i obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu, prije odrûavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća

doneset rješenje o njihovom izdvajaju iz spisa i da ih, po pravosnažnosti rješenja, u zatvorenom omotu pred sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa.

- (5) Ako se radi o krivičnom djelu za koje se goni po optužbi državnog tužioca, sudija izvjestilac će spise dostaviti državnom tužiocu, koji je dužan da ih razmotri i podnese svoj predlog ili izjaviti da će predlog podnijeti na sjednici vijeća i da ih bez odlaganja vrati sudu.

Sjednica vijeća

Član 393

- (1) O sjednici vijeća obavijestiće se ovlašćeni tužilac, optuženi ili njegov branilac koji je u roku predviđenom za učlanbu ili za odgovor na učlanbu zahtijevao da bude obaviješten o sjednici ili je predložio održavanje pretresa pred drugostepenim sudom u skladu sa članom 395 ovog zakonika. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća obavijeste stranke i kad nijesu to zahtijevale ili da se o sjednici obavijesti i stranka koja to nije zahtijevala, ako bi njihovo prisustvo bilo korisno za razjašnjenje stvari.
- (2) Ako se o sjednici vijeća obavještava optuženi koji je u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora, predsjednik vijeća narediće da se obezbijedi njegovo prisustvo.
- (3) Sjednica vijeća počinje izvještajem sudije izvjestioca o stanju stvari. Vijeće može od stranaka koje prisustvuju sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u vezi sa učlbenim navodima. Stranke mogu predložiti da se radi dopune izvještaja pročitaju pojedini spisi i mogu, po dozvoli predsjednika vijeća, dati potrebna objašnjenja za svoje stavove iz učlabe, odnosno odgovora na učlbu, ne ponavljajući ono što je sadržano u izvještaju.
- (4) Nedolazak stranaka koje su uredno obaviještene ne sprječava održavanje sjednice vijeća. Ako optuženi nije obavijestio sud o promjeni boravišta ili adresi stana, može se održati sjednica vijeća, iako optuženi o sjednici nije bio obaviješten.
- (5) Na sjednici vijeća kojoj prisustvuju stranke javnost se može isključiti, odnosno ograničiti pod uslovima iz čl. 314 i 315 ovog zakonika.
- (6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima prvostepenog i drugostepenog suda.
- (7) Rješenja iz čl. 404 i 405 ovog zakonika mogu se donijeti i bez obavještavanja stranaka o sjednici vijeća.

Odlučivanje na sjednici vijeća ili na pretresu

Član 394

- (1) Drugostepeni sud donosi odluku na sjednici vijeća ili na osnovu održanog pretresa.
- (2) Vijeće drugostepenog suda odlučuje da li će održati pretres, osim ako je drukčije određeno ovim zakonikom.

Pretres pred drugostepenim sudom i pozivanje određenih lica

Član 395

- (1) Pretres pred drugostepenim sudom održaće se samo ako je potrebno da se, zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, izvedu novi dokazi ili ponove ranije izvedeni dokazi i ako postoje opravdani razlozi da se predmet ne vrati prvostepenom sudu na ponovni glavni pretres.
- (2) Na pretres pred drugostepenim sudom pozivaju se optuženi i njegov branilac, tužilac, očećeni, zakonski zastupnici i punomoćnici očećenog, očećenog kao tužioca i privatnog tužioca, kao i svjedoci i vještaci za koje sud odluči da se saslušaju.
- (3) Ako je optuženi u pritvoru, predsjednik vijeća drugostepenog suda preduzeće potrebne mјere da se optuženi dovede na pretres.
- (4) Ako očećeni kao tužilac ili privatni tužilac ne dođe na pretres pred drugostepenim sudom, neće se primijeniti odredba člana 323 stav 2 ovog zakonika.

Redosljed radnji na pretresu pred drugostepenim sudom

Član 396

- (1) Pretres pred drugostepenim sudom počinje izvještajem sudije izvjestioca, koji izlaže stanje stvari, ne dajući svoje mišljenje o osnovanosti učlabe.
- (2) Po predlogu ili po službenoj dužnosti pročitaće se presuda ili dio presude na koji se odnosi učlba, a po potrebi i zapisnik o glavnom pretresu.

- (3) Poslije toga pozvaće se ūalilac da obrazloûi ūalbu, a onda protivna stranka da mu odgovori. Optuûeni i njegov branilac imaju posljednju riječ.
- (4) Stranke mogu na pretresu iznositi nove dokaze i činjenice.
- (5) Tuûilac moûe, s obzirom na rezultat pretresa, u cjelini ili djelimično, odustati od optuûnice ili izmijeniti optuûnicu u korist optuûenog. Ako je drûavni tuûilac odustao od optuûnice u cjelini, oötećeni ima prava iz člana 60 ovog zakonika.

Shodna primjena odredaba o glavnem pretresu na pretres pred drugostepenim sudom

Član 397

Odredbe o glavnem pretresu pred prvostepenim sudom shodno će se primjenjivati i na pretres pred drugostepenim sudom, ukoliko odredbama čl. 395 i 396 ovog zakonika nije drukcije propisano.

5) Granice ispitivanja prvostepene presude

Granice ispitivanja

Član 398

- (1) Drugostepeni sud ispituje presudu u onom dijelu koji se pobija ūalbom, a po sluûbenoj duûnosti mora ispitati da li:
- 1) postoji povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 ovog zakonika;
 - 2) je na ötetu optuûenog povrijeden Krivični zakonik u smislu člana 387 ovog zakonika.
- (2) Ako ūalba izjavljena u korist optuûenog ne sadrûi osnov za pobijanje presude iz člana 385 ovog zakonika i obrazloûenje ūalbe, drugostepeni sud će se ograničiti na ispitivanje povreda iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, kao i na ispitivanje odluke o kazni, mjerama bezbjednosti i oduzimanju imovinske koristi iz člana 389 ovog zakonika.

Ograničenje pozivanja na ūalbeni razlog

Član 399

éalbu iz razloga propisanog u članu 388 stav 2 ovog zakonika ūalilac moûe izjaviti samo ako u ūalbi učini izvjesnim da za dokaze na kojima zasniva ūalbu nije znao u vrijeme odrûavanja glavnog pretresa ili da je na glavnem pretresu, odmah čim je saznao za određeni dokaz, predloûio njegovo izvođenje, a predsjednik vijeća je to odbio.

Zabrana preinačenja na ötetu optuûenog

Član 400

Ako je izjavljena ūalba samo u korist optuûenog, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu ötetu u pogledu pravne kvalifikacije krivičnog djela i krivične sankcije.

Proöireno dejstvo ūalbe

Član 401

éalba zbog pogreôno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede Krivičnog zakonika izjavljena u korist optuûenog obuhvata i ūalbu zbog odluke o krivičnoj sankciji i oduzimanju imovinske koristi iz člana 389 ovog zakonika.

Povlastica povezanosti (Beneficium cohaesonis)

Član 402

Ako drugostepeni sud povodom ūalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuûenog od koristi i za nekog od saoptuûenih koji nije izjavio ūalbu ili je nije izjavio u tom pravcu, postupiće po sluûbenoj duûnosti kao da takva ūalba postoji.

6) Odluke drugostepenog suda po ūalbi

Drugostepene odluke

Član 403

- (1) Drugostepeni sud moûe, na sjednici vijeća ili na osnovu odrûanog pretresa:

- 1) odbaciti ualbu kao neblagovremenu ili kao nedozvoljenu;
 - 2) odbiti ualbu kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostepenog suda;
 - 3) ukinuti presudu prvostepenog suda i uputiti predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje;
 - 4) preinačiti prvostepenu presudu.
- (2) O svim ualbama protiv iste presude drugostepeni sud odlučuje jednom odlukom.

Odbacivanje ualbe kao neblagovremene

Član 404

éalba će se odbaciti rješenjem kao neblagovremena ako se utvrdi da je podnijeta poslije zakonskog roka.

Odbacivanje ualbe kao nedozvoljene

Član 405

éalba će se odbaciti rješenjem kao nedozvoljena ako se utvrdi da je ualbu izjavilo lice koje nije ovlašćeno za podnošenje ualbe ili lice koje se odreklo prava na ualbu ili ako se utvrdi odustanak od ualbe ili da je poslije odustanka ponovo izjavljena ualba ili ako ualba po zakonu nije dozvoljena.

Odbijanje ualbe

Član 406

Drugostepeni sud će presudom odbiti ualbu kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostepenog suda kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija niti povrede zakona iz člana 398 stav 1 ovog zakonika.

Ukidanje prvostepene presude i vraćanje predmeta na ponovno suđenje

Član 407

- (1) Drugostepeni sud će, uvažavajući ualbu ili po službenoj dužnosti, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i vratiti predmet na ponovno suđenje, ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, osim slučajeva iz člana 409 stav 1 ovog zakonika ili ako smatra da zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja treba narediti novi glavni pretres pred prvostepenim sudom.
- (2) Drugostepeni sud će, uvažavajući ualbu ili po službenoj dužnosti, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu, ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tačka 9 ovog zakonika i naložiti prvostepenom sudu da, bez otvaranja glavnog pretresa, otkloni navedenu povredu izradom novog pismenog otpovetka presude.
- (3) Drugostepeni sud može narediti da se novi glavni pretres pred prvostepenim sudom održi pred potpuno izmjenjenim vijećem.
- (4) Drugostepeni sud može i djelimično ukinuti prvostepenu presudu ako se pojedini djelovi presude mogu izdvojiti bez oštete za pravilno presuđenje.
- (5) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, drugostepeni sud će ispitati da li još postoje razlozi za pritvor i donijeće rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena ualba.
- (6) Kad je prvostepena presuda jednom ukinuta, drugostepeni sud će u sjednici vijeća ili nakon održanog pretresa sam donijeti presudu.

Ostale odluke drugostepenog suda

Član 408

- (1) Ako drugostepeni sud utvrdi da postoji neki od razloga iz člana 367 ovog zakonika, rješenjem će ukinuti presudu prvostepenog suda i odbaciti optužnicu.
- (2) Ako drugostepeni sud, prilikom razmatranja ualbe, utvrdi da je za suđenje u prvom stepenu stvarno nadležan, ukinuće prvostepenu presudu, predmet uputiti vijeću tog suda i o tome obavijestiti prvostepeni sud.
- (3) Ako je ualba izjavljena samo u korist optuženog, a utvrdi se da je za suđenje u prvom stepenu nadležan vići sud, ne može se samo iz tog razloga ukinuti prvostepena presuda.

Preinačenje prvostepene presude

Član 409

- (1) Drugostepeni sud će, uvađavajući ualbu ili po službenoj dužnosti, presudom preinačiti prvostepenu presudu, ako utvrdi da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 386 stav 1 tač. 3, 5 i 6 ovog zakonika.
- (2) Ako drugostepeni sud nađe da postoje zakonski uslovi za izricanje sudske opomene, preinačće rješenjem prvostepenu presudu i izreći sudska opomenu.
- (3) Ako su se zbog preinačenja prvostepene presude stekli uslovi da se odredi, odnosno ukine pritvor na osnovu člana 175 stav 1 tačka 4 i člana 376 stav 2 ovog zakonika, drugostepeni sud će o tome donijeti posebno rješenje, protiv kojeg nije dozvoljena ualba.

Obrazloženje odluke drugostepenog suda

Član 410

- (1) U obrazloženju presude, odnosno rješenja drugostepeni sud treba da ocijeni ualbene navode i da iznese povrede zakonika koje je uzeo u obzir.
- (2) Kad se prvostepena presuda ukida zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, u obrazloženju treba navesti koje su odredbe povrijedene i u čemu se sastoje povrede iz člana 386 ovog zakonika.
- (3) Kad se prvostepena presuda ukida zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, naveće se u čemu se sastoje nedostaci u utvrđivanju činjeničnog stanja, odnosno zašto su novi dokazi i činjenice važni i od uticaja za donošenje pravilne odluke, a može se ukazati i na propuste stranaka koji su uticali na odluku prvostepenog suda.

Vraćanje spisa prvostepenom sudu

Član 411

- (1) Drugostepeni sud vratiće sve spise prvostepenom sudu, sa dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke, radi dostavljanja strankama i drugim zainteresovanim licima.
- (2) Drugostepeni sud je dužan da svoju odluku sa spisima dostavi prvostepenom sudu najkasnije u roku od četiri mjeseca, a ako je optuženi u pritvoru, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kad je primio spise od tog suda.

Ponovno održavanje glavnog pretresa pred prvostepenim sdom

Član 412

- (1) Prvostepeni sud kojem je predmet upućen na suđenje uzeće za osnovu raniju optužnicu. Ako je presuda prvostepenog suda djelimično ukinuta, prvostepeni sud će za osnovu uzeti samo onaj dio optužbe koji se odnosi na ukinuti dio presude.
- (2) Na novom glavnom pretresu stranke mogu isticati nove činjenice i iznositi nove dokaze.
- (3) Prvostepeni sud je dužan da izvede sve procesne radnje i raspravi sva sporna pitanja na koja je ukazao drugostepeni sud u svojoj odluci.
- (4) Prilikom izricanja nove presude prvostepeni sud je vezan zabranom iz člana 400 ovog zakonika.
- (5) Ako je optuženi u pritvoru, vijeće prvostepenog suda dužno je da postupi u skladu sa članom 179 stav 2 ovog zakonika.

2. UALBA NA PRESUDU DRUGOSTEPENOG SUDA

Ualba sudu trećeg stepena

Član 413

- (1) Protiv presude drugostepenog suda dozvoljena je ualba sudu koji odlučuje u trećem stepenu, ako je:
 - 1) drugostepeni sud izrekao najdužu kaznu zatvora ili ako je potvrdio presudu prvostepenog suda kojom je izrečena takva kazna;
 - 2) drugostepeni sud na osnovu održanog pretresa utvrdio činjenično stanje drukčije nego prvostepeni sud i na tako utvrđenom činjeničnom stanju zasnovao svoju presudu;
 - 3) drugostepeni sud preinačio presudu prvostepenog suda kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izrekao presudu kojom se optuženi oglašava kriminom.

- (2) O ūalbi protiv drugostepene presude rjeōava sud trećeg stepena shodno odredbama ovog zakonika koje vaûe za postupak u drugom stepenu.
- (3) Na saoptuûenog koji nije imao pravo da izjavi ūalbu ili nije izjavio ūalbu protiv drugostepene presude primjenjuju se odredbe člana 402 ovog zakonika.

3. ēALBA NA RJEÄENJE

Dopuôtenost ūalbe na rjeoenje

Član 414

- (1) Protiv rjeoenja sudije za istragu i protiv drugih rjeoenja suda donesenih u prvom stepenu stranke i lica čija su prava povrijeđena mogu izjaviti ūalbu ako ovim zakonikom nije određeno da ūalba nije dozvoljena.
- (2) Protiv rjeoenja vijeća donesenog prije i u toku istrage nije dozvoljena ūalba, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.
- (3) Protiv rjeoenja drûavnog tuûioca odlučuje sudija za istragu, osim kad je ovim zakonikom drukčije određeno.
- (4) Rjeoenja koja se donose radi pripremanja glavnog pretresa i presude mogu se pobijati samo u ūalbi na presudu.
- (5) Protiv rjeoenja Vrhovnog suda ūalba nije dozvoljena.

Opoti rok za izjavljivanje ūalbe

Član 415

- (1) ēalba se podnosi sudu koji je donio rjeoenje.
- (2) Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, ūalba na rjeoenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rjeoenja.

Odlaganje izvröenja rjeoenja

Član 416

Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, podnoënjem ūalbe na rjeoenje odlaûe se izvröenje rjeoenja protiv kojeg je izjavljena ūalba.

Odlučivanje o ūalbi na rjeoenje

Član 417

- (1) O ūalbi na rjeoenje prвostepenog suda odlučuje drugostepeni sud u sjednici vijeća, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.
- (2) O ūalbi na rjeoenje sudije za istragu odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.
- (3) Rjeöavajući o ūalbi sud moûe rjeoenjem odbaciti ūalbu kao neblagovremenu ili kao nedozvoljenu, odbiti ūalbu kao neosnovanu ili uvaûiti ūalbu i rjeoenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.
- (4) Ispitujući ūalbu sud će, po sluûbenoj duûnosti, paziti da li postoje povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 ovog zakonika.

Shodna primjena drugih odredaba

Član 418

- (1) Na postupak po ūalbi na rjeoenje shodno će se primjenjivati odredbe čl. 382, 384, 390, člana 392 st. 1, 3 i 4, čl. 400 i 402 ovog zakonika.
- (2) Ako je ūalba izjavljena na rjeoenje iz člana 471 ovog zakonika, o sjednici vijeća obavjeötava se drûavni tuûilac, a druga lica pod uslovima iz člana 393 ovog zakonika.
- (3) Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, sud je duûan da odluku o ūalbi sa spisima dostavi sudu koji je donio rjeoenje, najkasnije u roku od mjesec dana od dana prijema spisa od tog suda.

Primjena odredaba ovog zakonika

Član 419

Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, odredbe čl. 414 i 418 ovog zakonika primjeniče se i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom zakoniku.

Glava XXV

VANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

1. PONAVLJANJE KRIVIČNOG POSTUPKA

Opšta odredba

Član 420

Krivični postupak koji je okončan pravosnašnim rješenjem ili pravosnašnom presudom može se, na zahtjev ovlašćenog lica, ponoviti samo u slučajevima i pod uslovima propisanim ovim zakonikom.

Preinačenje presude bez ponavljanja postupka (nepravo ponavljanje krivičnog postupka)

Član 421

(1) Pravosnašna presuda može se preinačiti i bez ponavljanja krivičnog postupka ako:

- 1) je u dvije ili više presuda protiv istog osuđenog pravosnašno izrečeno više kazni, a nijesu primjenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u sticaju;
- 2) je prilikom izricanja jedinstvene kazne, primjenom odredaba o sticaju krivičnih djela iz Krivičnog zakonika, uzeta kao utvrđena i kazna koja je već obuhvaćena u kazni izrečenoj po odredbama o sticaju u ranijoj presudi;
- 3) se pravosnašna presuda kojom je za više krivičnih djela izrečena jedinstvena kazna ne bi mogla u jednom dijelu izvröiti zbog amnestije, pomilovanja ili iz drugih razloga;
- 4) u presudi nije uračunato vrijeme provedeno u ekstradicionom pritvoru.

(2) U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, sud će novom presudom preinačiti ranije presude u dijelu odluke o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostepeni sud koji je sudio u predmetu u kojem je izrečena najstrojija vrsta kazne, kod istovrsnih kazni sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana sud koji je, prilikom izricanja jedinstvene kazne pogrešno uzeo u obzir kaznu, koja je već obuhvaćena u ranijoj presudi će preinačiti svoju presudu.

(4) U slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana sud koji je sudio u prvom stepenu preinačiće raniju presudu u dijelu odluke o kazni i izreći novu kaznu ili će utvrditi koliko se od kazne izrečene ranijom presudom ima izvröiti.

(5) U slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, sud koji je sudio u prvom stepenu će preinačiti presudu u dijelu odluke o kazni, na način što će u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno u ekstradicionom pritvoru.

(6) Novu presudu donosi sud na sjednici vijeća, na predlog državnog tužioca ili osuđenog, a po saslušanju protivne stranke.

(7) Ako su u slučaju iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, prilikom izricanja kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prepis nove pravosnašne presude dostaviće se i tim sudovima.

Nastavljanje postupka

Član 422

(1) Ako je optužnica odbačena zato što nije bilo optužbe ovlašćenog tužioca ili potrebnog odobrenja državnog organa ili su postojale druge okolnosti koje privremeno sprječavaju gonjenje, krivični postupak će se nastaviti čim prestanu razlozi kojih je donesena navedena odluka.

(2) Ako je pravosnašnim rješenjem optužnica odbačena u skladu sa članom 367 stav 1 tačka 1 ovog zakonika zbog stvarne nenadležnosti suda, postupak će se, po optužbi ovlašćenog tužioca, nastaviti pred stvarno nadležnim sudom.

Ponavljanje postupka okončanog rješenjem

Član 423

(1) Ako je mimo slučajeva iz člana 422 ovog zakonika krivični postupak pravosnašno obustavljen u istrazi ili prije početka glavnog pretresa, po optužbi ovlašćenog tužioca, ponavljanje krivičnog postupka može se dozvoliti u

skladu sa članom 428 stav 3 ovog zakonika, kad se podnesu novi dokazi na osnovu kojih se sud može uvjeriti da su se stekli uslovi za ponovno pokretanje krivičnog postupka.

(2) Krivični postupak pravosnažno obustavljen do početka glavnog pretresa može se ponoviti kad je državni tužilac odustao od gonjenja, a očećeni gonjenje nije preuzeo, ako se dokaže da je do odustanka došlo uslijed krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja državnog tužioca. Na dokazivanje da je državni tužilac učinio krivično djelo zloupotreba službenog položaja primjenjuje se odredba člana 424 stav 2 ovog zakonika.

(3) Ako je postupak obustavljen zbog toga što je očećeni kao tužilac odustao od gonjenja ili što se po zakoniku smatra da je odustao, očećeni kao tužilac ne može tražiti ponavljanje postupka.

Ponavljanje krivičnog postupka u korist okrivljenog

Član 424

(1) Krivični postupak okončan pravosnažnom presudom može se ponoviti u korist okrivljenog, ako:

- 1) je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača;
- 2) je do presude došlo uslijed krivičnog djela sudske komisije ili lica koje je vröilo dokazne radnje;
- 3) se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima mogu da dovedu do oslobođenja lica koje je bilo osuđeno ili do njegove osude po blažem krivičnom zakonu;
- 4) je nekom za isto krivično djelo više puta suđeno ili ako je više lica osuđeno za krivično djelo koje je moglo učiniti samo jedno lice ili neka od njih;
- 5) se u slučaju osude za produženo krivično djelo ili za drugo krivično djelo koje po zakonu obuhvata više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđeni nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi dovelo do primjene blažeg zakona ili bi bilo od bitnog uticaja na odmjeravanje kazne;
- 5a) je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu;
- 6) je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ili drugog suda osnovanog potvrđenim međunarodnim ugovorom utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu.

(2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana mora se pravosnažnom presudom dokazati da su pomenuta lica oglašena krivim za krivična djela u vezi navedenih radnji. Ako se postupak protiv tih lica ne može sprovesti zbog toga što su umrla ili što postoje okolnosti koje isključuju njihovo gonjenje, činjenice iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana se mogu utvrđivati i drugim dokazima.

Ponavljanje krivičnog postupka na ötetu okrivljenog

Član 425

(1) Krivični postupak okončan pravosnažnom presudom može se ponoviti na ötetu okrivljenog, ako:

- 1) se dokaže da je do presude došlo uslijed krivičnog djela sudske komisije ili lica koje je vröilo dokazne radnje;
- 2) je presuda kojom se optužba odbija donesena zbog odustanka državnog tužioca od optužbe, a dokaže se da je do ovog odustanka došlo uslijed krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja državnog tužioca;
- 3) se iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji su sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima podobni da prouzrokuju osudu lica koje je bilo oslobođeno ili njegovu osudu po strožijem krivičnom zakonu.

(2) Ponavljanje krivičnog postupka na ötetu oslobođenog ili osuđenog lica nije dozvoljeno, ako je proteklo više od šest mjeseci od dana kad je tužilac saznao za nove činjenice ili nove dokaze.

Lica ovlašćena za podnošenje zahtjeva za ponavljanje krivičnog postupka

Član 426

(1) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka mogu podnijeti stranke i branilac, a poslije smrti osuđenog zahtjev u njegovu korist mogu podnijeti državni tužilac i lica iz člana 382 stav 2 ovog zakonika.

(2) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u korist okrivljenog može se podnijeti i nakon što je osuđeni izdržao kaznu zatvora i bez obzira na zastarjelost, amnestiju ili pomilovanje.

- (3) Ako sud koji bi bio nadleđan za odlučivanje o ponavljanju krivičnog postupka iz člana 427 stav 1 ovog zakonika sazna da postoji razlog za ponavljanje krivičnog postupka obavijestiće o tome osuđenog, odnosno lice koje je ovlašćeno da u korist osuđenog podnese zahtjev.

Sadrûaj zahtjeva i sud nadleđan za odlučivanje o zahtjevu

Član 427

- (1) O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika suda koji je u ranjem postupku studio u prvom stepenu.
- (2) U zahtjevu se mora navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje i kojim se dokazima potkrjepljuju činjenice na kojima se zahtjev zasniva. Ako zahtjev ne sadrži ove podatke, sud će pozvati podnosioca da u određenom roku zahtjev dopuni.
- (3) Prilikom rješavanja o zahtjevu, u vijeću po mogućnosti neće učestvovati sudija koji je učestvovao u donošenju presude u ranjem postupku.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 428

- (1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti, ako na osnovu samog zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev podnjelo neovlašćeno lice ili da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva izneseni u ranjem zahtjevu za ponavljanje postupka koji je odbijen pravosnažnim rješenjem suda ili da činjenice i dokazi očigledno nijesu podobni da se na osnovu njih dozvoli ponavljanje ili da podnositelj zahtjeva nije postupio u skladu sa članom 427 stav 2 ovog zakonika.
- (2) Ako sud ne odbaci zahtjev, prepis zahtjeva će se dostaviti protivnoj stranci koja ima pravo da, u roku od osam dana, odgovori na zahtjev. Kad sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsjednik vijeća će odrediti da se razjasne činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.
- (3) Poslije razjašnjenja činjenica i pribavljanja dokaza iz stava 2 ovog člana, sud će rješenjem odmah odlučiti o zahtjevu za ponavljanje postupka u skladu sa članom 423 ovog zakonika. U ostalim slučajevima, kad su u pitanju krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti, predsjednik vijeća odrediće da se spisi dostave državnom tužilcu, koji će ih bez odlaganja, a najkasnije u roku od mjesec dana, vratiti sa svojim mišljenjem.

Dozvola za ponavljanje postupka

Član 429

- (1) Kad državni tužilac vrati spise, sud će, ako ne odredi da se dopuni utvrđivanje činjenica i pribavljanje dokaza iz člana 428 stav 2 ovog zakonika, zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka uvažiti ili će zahtjev odbiti.
- (2) Ako sud nađe da razlozi zbog kojih je dozvolio ponavljanje postupka postoje i za nekog od saoptuženih koji nije podnio zahtjev za ponavljanje postupka, postupiće po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.
- (3) U rješenju kojim se dozvoljava ponavljanje krivičnog postupka sud će odlučiti da se odmah odredi novi glavni pretres ili da se predmet vrati u postupak istrage, odnosno da se sprovede istraga ako je nije bilo.
- (4) Ako je zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka podnesen u korist osuđenog, a sud smatra, s obzirom na podnesene dokaze, da osuđeni može u ponovljenom postupku biti osuđen na takvu kaznu da bi se uračunavanjem već izdržane kazne imao pustiti na slobodu ili da može biti oslobođen od optužbe ili da optužba može biti odbijena, odrediće da se izvršenje presude odloži, odnosno prekine.
- (5) Kad rješenje kojim se dozvoljava ponavljanje krivičnog postupka postane pravosnažno, izvršenje kazne će se obustaviti, a sud će, po predlogu državnog tužilaca, odrediti pritvor ako postoje uslovi iz člana 175 ovog zakonika.

Pravila ponovljenog postupka

Član 430

- (1) Na novi postupak koji se vodi na osnovu rješenja kojim je dozvoljeno ponavljanje krivičnog postupka primjenjuju se odredbe zakona koje su primijenjene na ranije pravosnažno okončan postupak. U novom postupku sud nije vezan rješenjima donesenim u ranjem postupku.
- (2) Ako se novi postupak obustavi do početka glavnog pretresa, sud će rješenjem o obustavljanju postupka ukinuti i raniju presudu.

- (3) Kad sud u novom postupku doneše presudu, odlučiće da se ranija presuda djelimično ili u cjelini stavlja van snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud će optuženom uračunati izdržanu kaznu, a ako je ponavljanje određeno samo za neko od djela za koje je optuženi bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu po odredbama Krivičnog zakonika.
- (4) Ako je zahtjev za ponavljanje postupka podnesen u korist osuđenog, sud je u novom postupku vezan zabranom iz člana 400 ovog zakonika.

Ponavljanje postupka kad je suđenje obavljeno u odsustvu okrivljenog

Član 431

- (1) Krivični postupak u kojem je neko lice osuđeno u odsustvu u skladu sa članom 324 st. 2 i 3 ovog zakonika, ponoviće se i mimo uslova propisanih članom 424 ovog zakonika, ako:
- 1) osuđeni i njegov branilac podnesu zahtjev za ponavljanje postupka u roku od šest mjeseci od dana kad se steknu uslovi da se osuđenom sudi u njegovom prisustvu;
 - 2) je njegovo izdavanje strana država odobrila pod uslovom da se postupak ponovi.
- (2) Po isteku roka iz stava 1 tačka 1 ovog člana ponavljanje postupka je dozvoljeno samo pod uslovima iz čl. 424 i 426 ovog zakonika.
- (3) U rješenju kojim se dozvoljava ponavljanje krivičnog postupka u slučajevima iz stava 1 ovog člana sud će odrediti da se osuđenom dostavi optužnica ako mu ranije nije dostavljena, a može odrediti da se predmet vrati u postupak istrage, odnosno da se sproveđe istraga ako je nije bilo.
- (4) Prilikom izricanja nove presude u slučajevima iz stava 1 ovog člana sud je vezan zabranom iz člana 400 ovog zakonika.

Shodna primjena

Član 432

Odredbe ovog zakonika koje se odnose na ponavljanje krivičnog postupka shodno se primjenjuju i kad je podnesen zahtjev za izmjenu pravosnažne sudske odluke zasnovane na zakonu ili drugom propisu koji je prestao da važi na osnovu odluke Ustavnog suda Crne Gore (u daljem tekstu: Ustavni sud).

2. VANREDNO UBLAŽAVANJE KAZNE

Dozvoljenost zahtjeva

Član 433

Ublažavanje pravosnažno izrečene kazne koja nije izvršena, odnosno izdržana, dozvoljeno je kad se po pravosnažnosti presude pojave okolnosti kojih nije bilo kad se izričala presuda ili sud za njih nije znao iako su postojale, a one bi očigledno dovele do blaže osude.

Lica ovlašćena za podnošenje zahtjeva

Član 434

- (1) Zahtjev za vanredno ublažavanje kazne mogu podnijeti državni tužilac, osuđeni i njegov branilac, kao i lica iz člana 382 stav 2 ovog zakonika.
- (2) Zahtjev za vanredno ublažavanje kazne ne zadržava izvršenje kazne.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 435

- (1) O zahtjevu za vanredno ublažavanje kazne odlučuje sud određen zakonom.
- (2) Zahtjev za vanredno ublažavanje kazne podnosi se sudu koji je donio prvostepenu presudu.
- (3) Predsjednik vijeća prvostepenog suda rješenjem će odbaciti zahtjev koji je podnesen od lica koje nije ovlašćeno na podnošenje zahtjeva.
- (4) Prvostepeni sud će utvrditi da li postoje razlozi za ublažavanje i, po pribavljenom mišljenju državnog tužioca, ako se postupak vodio po njegovoj optužbi, spise sa svojim obrazloženim predlogom će dostaviti sudu nadležnom za odlučivanje o zahtjevu za vanredno ublažavanje kazne.

- (5) Ako se radi o krivičnom djelu za koje se postupak vodio po optužbi drūavnog tuūioca, sud koji odlučuje o zahtjevu za vanredno ublaūavanje kazne će prije donoēenja rjeōenja spise dostaviti drūavnom tuūiocu koji postupa pred tim sudom. Drūavni tuūilac moûe podnijeti pisani predlog sudi.
- (6) Sud će rjeōenjem zahtjev odbiti, ako nađe da nijesu ispunjeni zakonski uslovi za vanredno ublaūavanje kazne. Ako zahtjev usvoji, sud će presudom preinačiti pravosnaûnu presudu u dijelu odluke o kazni.

Opozivanje presude

Član 436

Presudu kojom je usvojio zahtjev za vanredno ublaūavanje kazne sud će opozvati ako se, u skladu sa članom 424 stav 2 ovog zakonika, dokaûe da se zasniva na laûnoj ispravi ili na laûnom iskazu svjedoka ili vjeôtaka.

3. ZAHTJEV ZA ZAÖITU ZAKONITOSTI

Razlozi za podizanje zahtjeva za zaötitu zakonitosti

Član 437

- (1) Protiv pravosnaûnih sudskeih odluka i protiv sudskeg postupka koji je prethodio tim pravosnaûnim odlukama Vrhovno drūavno tuûilaötvo moûe podići zahtjev za zaötitu zakonitosti, ako je povrijeđen zakon.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana Vrhovno drūavno tuûilaötvo moûe podići i kad je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ili drugog suda osnovanog potvrđenim međunarodnim ugovorom utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je sudska odluka zasnovana na takvoj povredi, a nadleûni sud nije dozvolio ponavljanje krivičnog postupka ili se povreda učinjena sudskeom odlukom moûe otkloniti ukidanjem odluke ili njenim preinačenjem, a bez ponovnog vođenja postupka.
- (3) Zahtjev iz stava 1 ovog člana Vrhovno drūavno tuûilaötvo moûe podići i kad je sudska odluka zasnovana na zakonu ili drugom propisu koji je prestao da vaîi na osnovu odluke Ustavnog suda, ukoliko sud nije dozvolio ponavljanje krivičnog postupka ili se povreda učinjena u sudskeoj odluci moûe otkloniti ukidanjem odluke ili njenim preinačenjem, a bez ponavljanja postupka.

Predlog okrivljenog za podnoēenje zahtjeva za zaötitu zakonitosti

Član 438

- (1) Okrivljeni koji je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora od jedne godine ili teûu kaznu ili kaznu maloljetničkog zatvora i njegov branilac mogu, u roku od 30 dana od dana kad je okrivljeni primio pravosnaûnu presudu, pisanim i obrazloûenim predlogom traûiti od Vrhovnog drūavnog tuûilaötva da podigne zahtjev za zaötitu zakonitosti protiv pravosnaûne presude, zbog:
- 1) povrede Krivičnog zakonika na ötetu okrivljenog iz člana 387 ovog zakonika;
 - 2) povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tač. 1, 3, 5, 6 i 7 ovog zakonika, ili zbog uĉestvovanja u rjeōavanju u drugom, odnosno trećem stepenu sudiye koji se morao izuzeti (član 38 stav 1 tač. 1 do 5) ili zbog toga öto je okrivljenom na glavnom pretresu ili pretresu pred drugostepenim sudom uskraéeno pravo da upotrebljava svoj jezik;
 - 3) povrede prava okrivljenog na odbranu;
 - 4) povrede odredaba krivičnog postupka u ûalbenom postupku, ako je ta povreda bila od uticaja na donoēenje pravilne presude.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana, ne moûe podnijeti okrivljeni koji nije podnio ûalbu protiv presude, osim ako je presudom drugostepenog suda umjesto oslobađanja od kazne, sudske opomene, uslovne osude ili novčane kazne, izrečena bezuslovna kazna zatvora, odnosno kazna maloljetničkog zatvora umjesto vaspitne mjere.
- (3) Vrhovno drûavno tuûilaötvo će predlog iz stava 1 ovog člana rjeōenjem odbiti kao neosnovan ako ocijeni da nema razloga za podizanje zahtjeva za zaötitu zakonitosti, a odbaciti ako je predlog podnijet neblagovremeno ili od strane neovlaöćenog lica.
- (4) Protiv rjeōenja iz stava 3 ovog člana, okrivljeni i njegov branilac mogu, u roku od osam dana od dana prijema rjeōenja, podnijeti ûalbu Vrhovnom sudi, preko Vrhovnog drûavnog tuûilaötva.
- (5) O ûalbi iz stava 4 ovog člana rjeōava vijeće sastavljeno od troje sudiya Vrhovnog suda, koje će ûalbu odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu, ako je izjavljena van zakonskog roka, odnosno od strane neovlaöćenog lica, ili odbiti kao neosnovanu i potvrditi rjeōenje iz stava 3 ovog člana.

- (6) Vijeće iz stava 5 ovog člana će uvaćiti i ukinuti pobijano rješenje ako to rješenje nema razloga ili su dati razlozi nejasni, zbog čega je predlog neosnovan i predmet vratiti Vrhovnom državnom tučilaotvu na ponovni postupak i odlučivanje.
- (7) Ako vijeće iz stava 5 ovog člana odbaci ili odbije ualbu, vratiće spise predmeta Vrhovnom državnom tučilaotvu, sa dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke.
- (8) Vijeće iz stava 5 ovog člana uvaćice ualbu ako utvrdi da razlozi na koje se poziva okrivljeni ili branilac okrivljenog čine opravdanim postupanje suda po predlogu za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Ako vijeće uvaći ualbu, predlog okrivljenog i njegovog branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti smatraće se zahtjevom za zaštitu zakonitosti.
- (9) U slučaju iz stava 8 ovog člana, Vrhovno državno tučilaotvo nastaviće kao ovlađeni tučilac da učestvuje u postupku kao da je podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti.

Sud nadležan za odlučivanje

Član 439

- (1) O zahtjevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud.
- (2) Zahtjev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen protiv presude koju je povodom zahtjeva za zaštitu zakonitosti donio Vrhovni sud.

Odlučivanje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti

Član 440

- (1) O zahtjevu za zaštitu zakonitosti Vrhovni sud odlučuje na sjednici.
- (2) Prije nego što predmet bude iznesen na odlučivanje, sudija određen za izvjestioca dostaviće primjerak zahtjeva za zaštitu zakonitosti okrivljenom i braniocu, a može, po potrebi, pribaviti dodatna obavještenja o povredama zakona istaknutim u zahtjevu.
- (3) O sjednici će se obavijestiti državni tučilac.
- (4) Vrhovni sud može, s obzirom na sadržaj zahtjeva za zaštitu zakonitosti, odrediti da se odloži, odnosno prekine izvršavanje pravosnažne sudske odluke.
- (5) Vrhovni sud je dužan da svoju odluku o zahtjevu za zaštitu zakonitosti sa spisima dostavi prvostepenom ili drugostepenom sudu, najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Ograničenost odlučivanja, privilegija povezanosti i zabrana preinačenja na gore

Član 441

- (1) Prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaštitu zakonitosti Vrhovni sud će se ograničiti samo na ispitivanje povreda zakona na koje se državni tučilac poziva u svom zahtjevu.
- (2) Ako Vrhovni sud nađe da razlozi zbog kojih je donio odluku u korist osudenog postoje i za nekog od saoptuženih u odnosu na koga nije podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti postupiće po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.
- (3) Sud je prilikom donošenja odluke vezan zabranom iz člana 400 ovog zakonika.

Odbijanje zahtjeva

Član 442

Vrhovni sud će presudom odbiti zahtjev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan, ako utvrdi da ne postoji povreda zakona na koju se državni tučilac poziva u svom zahtjevu.

Usvajanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

Član 443

- (1) Kad Vrhovni sud utvrdi da je zahtjev za zaštitu zakonitosti osnovan donijeće presudu kojom će, prema prirodi povrede, preinaciti pravosnažnu odluku ili ukinuti u cjelini ili djelimično odluke prvostepenog i drugostepenog suda ili samo odluku drugostepenog suda i predmet vratiti na ponovno odlučivanje ili suđenje prvostepenom ili drugostepenom sudu ili će se ograničiti samo na to da utvrdi povredu zakona.
- (2) Ako je zahtjev za zaštitu zakonitosti podignut na otetu okrivljenog, a Vrhovni sud nađe da je osnovan, utvrđice samo da postoji povreda zakona, ne dirajući u pravosnažnu odluku.

- (3) Ako drugostepeni sud po odredbama ovog zakonika nije bio ovlašćen da otkloni povredu zakona koja je učinjena u prвostepenoj odluci ili u sudsном postupku koji joј je prethodio, a Vrhovni sud prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaötitu zakonitosti podignutom u korist okriviljenog nađe da je zahtjev osnovan i da radi otklanjanja učinjene povrede zakona treba prвostepenu odluku ukinuti ili preinačiti, ukinuće ili će preinačiti i drugostepenu odluku iako tom odlukom nije povrijeđen zakon.

Ponavljanje krivičnog postupka po osnovu zahtjeva za zaötitu zakonitosti

Član 444

Ako se prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaötitu zakonitosti koji je podignut u korist okriviljenog pojavi znatna sumnja o istinitosti odlučnih činjenica utvrđenih u odluci protiv koje je zahtjev podignut, zbog čega nije moguće odlučiti o zahtjevu za zaötitu zakonitosti, Vrhovni sud će presudom kojom odlučuje o zahtjevu za zaötitu zakonitosti ukinuti tu odluku i narediti da se odrui novi glavni pretres pred istim ili drugim stvarno nadležnim prвostepenim sudom.

Ponovno suđenje

Član 445

- (1) Ako je pravosnaûna presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje, za osnovu će se uzeti ranija optuûnica ili njen dio koji se odnosi na ukinuti dio presude.
- (2) Sud je duûan da izvede sve procesne radnje i da raspravi pitanja na koja mu je ukazao Vrhovni sud u odluci po zahtjevu za zaötitu zakonitosti.
- (3) Pred prвostepenim, odnosno drugostepenim sudom stranke mogu isticati nove činjenice i podnosi nove dokaze.
- (4) Sud je prilikom donoënja nove odluke vezan zabranom propisanom iz člana 400 ovog zakonika.
- (5) Ako je pored odluke prвostepenog suda ukinuta i odluka drugostepenog suda, predmet se dostavlja prвostepenom sudu preko drugostepenog suda.

D. POSEBNE ODREDBE O SKRAĆENOM POSTUPKU, POSTUPKU ZA KAÉNJAVANJE BEZ GLAVNOG PRETRESA I IZRICANJU SUDSKE OPOMENE

Glava XXVI

SKRAĆENI POSTUPAK

Slučajevi kad se vodi skraćeni postupak

Član 446

U postupku za krivična djela za koja je kao glavna kazna propisana novčana kazna ili zatvor do pet godina primjenjivaće se odredbe čl. 447 do 460 ovog zakonika, a na pitanja postupka koja nijesu posebno uređena ovim odredbama, primjenjivaće se shodno ostale odredbe ovog zakonika.

Optuûni akti u skraćenom postupku

Član 447

- (1) Krivični postupak pokreće se na osnovu optuûnog predloga drûavnog tuûioca, odnosno oötećenog kao tuûioca ili na osnovu privatne tuûbe.
- (2) Optuûni predlog i privatna tuûba podnose se u potrebnom broju primjeraka za sud i okriviljenog.

Pritvor u skraćenom postupku

Član 448

- (1) Pritvor se moûe odrediti, u cilju nesmetanog vođenja krivičnog postupka, protiv lica za koje postoji osnovana sumnja da je učinilo krivično djelo, ako:
 - 1) se krije ili se ne moûe utvrditi njegov identitet ili postoje druge okolnosti koje očigledno ukazuju na opasnost od bjekstva;
 - 2) posebne okolnosti ukazuju da će okriviljeni dovröiti pokuôano krivično djelo ili izvröiti krivično djelo kojim prijeti ili ponoviti krivično djelo;

- 3) postoje okolnosti koje ukazuju da će okrivljeni uniötiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove krivičnog djela ili da će ometati postupak uticanjem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače;
- 4) uredno pozvani okrivljeni izbjegava da dođe na glavni pretres.
- (2) Prije podnošenja optužnog predloga pritvor može trajati samo onoliko koliko je potrebno da se sproveđu dokazne radnje, ali ne duže od 30 dana. O ualbi protiv rješenja o pritvoru rješava vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.
- (3) Na određivanje, produženje i ukidanje pritvora od predaje optužnog predloga do izricanja prvostepene presude primjenjuju se shodno odredbe člana 179 ovog zakonika, pri čemu je vijeće dužno da svakih mjesec dana ispita da li postoje razlozi za pritvor.
- (4) Kad se okrivljeni nalazi u pritvoru sud je dužan da postupa sa naročitom hitnoću.

Preuzimanje gonjenja

Član 449

- (1) Ako je krivičnu prijavu podnio očećeni, a državni tužilac u roku od mjesec dana po prijemu prijave ne podnese optužni predlog, niti obavijesti očećenog da je odbacio prijavu, očećeni ima pravo da kao tužilac preduzme gonjenje, podnošenjem optužnog predloga sudu.
- (2) Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana očećeni odustane od gonjenja ili se po zakonu smatra da je od gonjenja odustao, državni tužilac može, bez obzira na uslove propisane za ponavljanje postupka, ponovo pokrenuti postupak, ako nije odbacio prijavu očećenog.

Sadržaj optužnog akta

Član 450

- (1) Optužni predlog, odnosno privatna tužba treba da sadrži: ime i prezime okrivljenog, nadimak, ako ga ima, ime i prezime roditelja, datum i mjesto rođenja, mjesto prebivališta i boravišta, državljanstvo ako ga ima, kratak opis krivičnog djela i zakonski naziv krivičnog djela, označenje suda pred kojim se ima održati glavni pretres, predlog koji dokaze treba izvesti na glavnem pretresu, predlog da se okrivljeni oglasi krivim i osudi u skladu sa zakonom i potpis tužioca.
- (2) U optužnom predlogu može se predložiti da se okrivljenom odredi pritvor. Ako se okrivljeni nalazi u pritvoru ili se za vrijeme sprovođenja dokaznih radnji nalazio u pritvoru, naznačiće se u optužnom predlogu koliko je vremena u pritvoru.
- (3) Kad državni tužilac ocijeni da održavanje glavnog pretresa nije neophodno može u optužnom predlogu predložiti da se donese rješenje o kažnjavanju, odnosno izricanje krivične sankcije u skladu sa čl. 461 i 462 ovog zakonika.

Prethodno ispitivanje optužnog predloga

Član 451

- (1) Kad sud primi optužni predlog ili privatnu tužbu, sudija će prethodno ispitati da li je sud nadležan, da li je stanje stvari dovoljno razjašnjeno za odlučivanje po optužnom predlogu i da li postoje uslovi za odbacivanje optužnog predloga, odnosno privatne tužbe.
- (2) Ako sudija utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnom predlogu, odnosno privatnoj tužbi, vratiće ih tužiocu da te nedostatke u roku od tri dana otkloni. Ako očećeni kao tužilac ili privatni tužilac ne otkloni nedostatke u propisanom roku smatraće se da je odustao od krivičnog gonjenja i postupak će se obustaviti.
- (3) Ako sudija utvrdi da je potrebno bolje razjašnjenje stanja stvari da bi se ispitala osnovanost optužnog predloga, vratiće optužni predlog državnom tužiocu da u roku od 30 dana sproveđe određene dokazne radnje. Na zahtjev državnog tužioca, iz opravdanih razloga, ovaj rok može se produžiti. Ako državni tužilac propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti višeg državnog tužioca.
- (4) Ako sudija ne donese rješenje iz st. 2 i 3 ovog člana, dostaviće optužni predlog odnosno privatnu tužbu okrivljenom i zakazaće, odmah, glavni pretres. Ako se glavni pretres ne zakaže u roku od 30 dana od dana prijema optužnog predloga ili privatne tužbe, sudija je dužan da o razlozima izvijesti predsjednika suda koji će preuzeti mjere da se glavni pretres oto prije održi.

Ustupanje predmeta nadležnom sudu

Član 452

- (1) Ako sudija utvrdi da je za suđenje nadležan drugi sud, oglasiće se nenadležnim i po pravosnažnosti rješenja ustupiti predmet tom sudu, a ako utvrdi da je za suđenje nadležan viši sud, ustupiće predmet na dalji postupak

drûavnom tuûiocu koji postupa pred viom sudom. Ako drûavni tuûilac smatra da je za suđenje nadleûan sud koji mu je dostavio predmet, zatraûice odluku vijeća suda pred kojim postupa.

(2) Poslije zakazivanja glavnog pretresa sud se ne moûe po sluûbenoj duûnosti oglasiti mjesno nenađleûnim.

Odbijanje ili odbacivanje optuûnog akta

Član 453

- (1) Sudija ēe rjeoenjem odbiti optuûni predlog ili privatnu tuûbu, ako nađe da postoje razlozi iz člana 294 stav 1 ovog zakonika.
- (2) Sudija će rjeoenjem odbaciti optuûni predlog ili privatnu tuûbu, ako nađe da postoje razlozi iz člana 294 stav 2 ovog zakonika.
- (3) Rjeoenje sa kratkim obrazloûenjem dostavlja se drûavnom tuûiocu, oötećenom kao tuûiocu, privatnom tuûiocu i okriviljenom.

Pozivanje na glavni pretres

Član 454

- (1) Sudija poziva na glavni pretres okriviljenog i njegovog branioca, tuûica, oötećenog i njihove zakonske zastupnike i punomoćnike, svjedoke, vjeotake i tumača, a po potrebi pribavlja i predmete koji treba da sluûe kao dokaz na glavnem pretresu.
- (2) Okriviljenom će se u pozivu naznačiti da na glavni pretres moûe doći sa dokazima za svoju odbranu ili da dokaze blagovremeno saopoti sudu kako bi se mogli pribaviti za glavni pretres. U pozivu će se okriviljeni upozoriti da će se glavni pretres odrûati i u njegovom odsustvu, ako za to postoje uslovi iz člana 457 ovog zakonika. Okriviljenom će se uz poziv dostaviti i optuûni predlog, odnosno privatna tuûba i poučice se da ima pravo da uzme branioca, ali da se, u slučaju kad odbrana nije obavezna, zbog nedolaska branioca na glavni pretres ili uzimanja branioca tek na glavnem pretresu, glavni pretres ne mora odlouîti.
- (3) Okriviljenom se poziv mora dostaviti tako da od dana dostavljanja poziva do dana glavnog pretresa ostane dovoljno vremena za pripremanje odbrane, a najmanje osam dana. Po pristanku okriviljenog ovaj rok se moûe skratiti.

Mjesto odrûavanja glavnog pretresa

Član 455

Glavni pretres se odrûava u mjestu suda. U hitnim slučajevima, naročito kad treba izvröiti uvidaj ili kad je to u interesu laköeg sprovođenja dokaznog postupka, moûe se, po odobrenju predsjednika suda, glavni pretres odrûati i u mjestu gdje je krivično djelo učinjeno ili gdje se ima sprovesti uvidaj, ako je to mjesto na području tog suda.

Prigovor mjesne nenađleûnosti

Član 456

- (1) Prigovor mjesne nenađleûnosti moûe se podnijeti najkasnije do početka glavnog pretresa.
- (2) Sudija koji je sprovodio dokazne radnje nije izuzet da postupa na glavnem pretresu.

Nedolazak okriviljenog

Član 457

Ako okriviljeni ne dođe na glavni pretres, iako je uredno pozvan ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljinja sudu promjene adrese ili boraviöta, sud moûe odlučiti da se glavni pretres odrûi i u njegovom odsustvu pod uslovom da njegovo prisustvo nije nuûno i da je prije toga bio sasluoan.

Tok pretresa

Član 458

- (1) Glavni pretres počinje objavljinjem glavne sadrûine optuûnog predloga ili privatne tuûbe. Započeti glavni pretres zavröiće se, po mogućnosti, bez prekidanja.
- (2) U slučaju potpunog priznanja okriviljenog datog na glavnem pretresu sud će, uz saglasan predlog stranaka, prekinuti dokazni postupak i preći na izricanje krivične sankcije, osim ako posumnja u istinitost priznanja.

- (3) Pod uslovima iz stava 2 ovog člana sud može izreći sudske opomenu, uslovnu osudu, novčanu kaznu, kaznu rada u javnom interesu i kaznu zatvora do jedne godine, a uz njih jednu ili više sljedećih mera bezbjednosti: oduzimanje predmeta, zabranu upotrebe motornog vozila i oduzimanje imovinske koristi.
- (4) Ako u toku ili po završetku glavnog pretresa sudija nađe da je za suđenje nadležan viši sud, dostaviće spise nadležnom državnom tužiocu. Kad utvrdi da postoji neki od razloga iz člana 367 ovog zakonika sudija će rješenjem odbaciti optužbu.
- (5) Po zaključenju glavnog pretresa sud će odmah izreći presudu i objaviti je sa bitnim razlozima. Presuda se mora izraditi pisano, u roku od osam dana od dana objavljanja.
- (6) Protiv presude užalba se može izjaviti u roku od osam dana od dana dostavljanja prepisa presude.
- (7) Strane i očeđeni se mogu odreći prava na užalbu odmah po objavljanju presude. U tom slučaju prepis presude dostaviće se stranci i očeđenom samo ako to zahtijevaju. Ako su se obje stranke i očeđeni po objavljanju presude odrekli prava na užalbu i ako niko od njih nije zahtijevao dostavljanje presude, pisano izrađena presuda ne mora da sadrži obrazloženje.
- (8) Na ukidanje pritvora poslije izricanja presude shodno će se primjenjivati odredbe člana 376 ovog zakonika.
- (9) Kad sud izrekne kaznu zatvora okrivljenom se može odrediti pritvor, odnosno produženje pritvora, ako postoje razlozi iz člana 448 stav 1 ovog zakonika. U tom slučaju pritvor može trajati do pravosnažnosti presude, ali najduže dok okrivljenom ne istekne kazna zatvora koju je izrekao prvostepeni sud.

Ročioće radi mirenja

Član 459

- (1) Prije zakazivanja glavnog pretresa za krivična djela za koja se goni po privatnoj tužbi sudija može pozvati samo privatnog tužioca i okrivljenog da određenog dana dođu u sud radi prethodnog razjašnjavanja stvari, ako smatra da bi to bilo cijelishodno za brže okončanje postupka. Okrivljenom se uz poziv dostavlja i prepis privatne tužbe.
- (2) Ako ne dođe do izmirenja stranaka i povlačenja privatne tužbe, sudija će uzeti izjave od stranaka i pozvati ih da daju svoje predloge u vezi pribavljanja dokaza.
- (3) Ako sudija ne nađe da postoje uslovi za odbacivanje tužbe, donijeće odluku o tome koji će se dokazi izvesti na glavnom pretresu i zakazaće, po pravilu, odmah glavni pretres i saopštiće to strankama.
- (4) Ako privatni tužilac i okrivljeni prije dolaska u sud, a ni pred sudom ne predlože izvođenje dokaza, a sudija smatra da nije potrebno pribavljanje dokaza i ne postoje neki drugi razlozi za posebno zakazivanje glavnog pretresa, sudija može odmah otvoriti glavni pretres i po izvođenju dokaza koji se nalaze pred sudom donijeti odluku povodom privatne tužbe. Na ovo će se posebno upozoriti privatni tužilac i okrivljeni prilikom dostavljanja poziva.
- (5) U slučaju neodazivanja privatnog tužioca na poziv iz stava 1 ovog člana primjeniče se odredba člana 57 ovog zakonika.
- (6) U slučaju nedolaska okrivljenog, ako je sudija odlučio da otvorit glavni pretres primjeniče se odredba člana 457 ovog zakonika.

Izuzetno prisustvo stranaka na sjednici užalbenog vijeća

Član 460

- (1) Kad drugostepeni sud rješava o užalbi protiv presude prvostepenog suda donesene po skraćenom postupku obje stranke će se obavijestiti o sjednici vijeća drugostepenog suda samo ako predsjednik vijeća ili vijeće nađe da bi prisustvo stranaka ili jedne od njih bilo korisno za razjašnjenje stvari.
- (2) Ako je riječ o krivičnom djelu za koje se postupak vodi po zahtjevu državnog tužioca, predsjednik vijeća će, prije sjednice vijeća, dostaviti spise državnom tužiocu, koji može podnijeti svoj pisani predlog.

Glava XXVII

POSTUPAK ZA IZRICANJE KRIVIČNE SANKCIJE BEZ GLAVNOG PRETRESA

Rješenje o kažnjavanju

Član 461

- (1) Za krivična djela za koja je kao glavna kazna propisana novčana kazna ili zatvor do tri godine sudija može, na predlog državnog tužioca, a uz pristanak okrivljenog, donijeti rješenje o kažnjavanju bez održavanja glavnog pretresa.

- (2) Predlog za donořenje rjeđenja iz stava 1 ovog člana državnog tučilac daje u optužnom predlogu, kad ocijeni da održavanje glavnog pretresa nije potrebno.
- (3) Ako je podnesen imovinskopravni zahtjev, ovlađeno lice će biti upućeno na parnicu.

Izricanje sankcija, odnosno mjera

Član 462

- (1) Rjeđenjem iz člana 461 stav 1 ovog zakonika sudija može izreći novčanu kaznu, rad u javnom interesu, uslovnu osudu ili sudsku opomenu i uz nju oduzimanje imovinske koristi i jednu ili više od sljedećih mjera bezbjednosti: oduzimanje predmeta i zabrana upravljanja motornim vozilom.
- (2) Novčana kazna može biti izrečena u iznosu do 3.000 KM, a zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dvije godine.

Pretpostavke za donořenje i sadržaj rjeđenja o kađnjavanju

Član 463

- (1) Prije nego što utvrdi da li postoje pretpostavke za donořenje rjeđenja o kađnjavanju sudija će ispitati optužni predlog u skladu sa članom 451 stav 1 i utvrditi da li postoje razlozi za postupanje iz čl. 452 i 453 ovog zakonika. Ako utvrdi da pretpostavke za donořenje rjeđenja o kađnjavanju nijesu ispunjene, sudija će dostaviti optužnu okrivljenom i odmah će zakazati glavni pretres.
- (2) Ako se sudija saglasi sa predlogom državnog tučioca pribaviće podatke o ranijim osudama, a po potrebi i o ličnosti okrivljenog, a nakon saslušanja okrivljenog i uz njegov pristanak donijeće rjeđenje o kađnjavanju.
- (3) Rjeđenje o kađnjavanju sadrži: da je predlog državnog tučioca prihvaćen, lične podatke okrivljenog, djelo za koje se oglašava krivim, činjenice i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela i od kojih zavisi primjena određene odredbe Krivičnog zakonika, zakonski naziv krivičnog djela i koje su odredbe Krivičnog zakonika i drugog zakona primijenjene, odluku o izrečenoj novčanoj kazni i mjeri, odluku o upućivanju ovlađenog lica na ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u parničnom postupku i obrazloženje izrečene kazne i mjerne.

Dostavljanje rjeđenja i pravo na ualbu

Član 464

- (1) Rjeđenje o kađnjavanju se dostavlja državnom tučiocu i okrivljenom.
- (2) Na rjeđenje o kađnjavanju dozvoljena je ualba u roku od osam dana. Ualba se može izjaviti samo zbog odluke o kazni i zbog povrede odredaba člana 461 ovog zakonika.

Glava XXVIII

POSEBNE ODREDBE O IZRICANJU SUDSKE OPOMENE

Izricanje sudske opomene

Član 465

- (1) Sudska opomena se izriče rjeđenjem.
- (2) Ukoliko u ovoj glavi nije drukčije propisano, odredbe ovog zakonika koje se odnose na presudu kojom se optuženi oglašava krivim primjenjuju se shodno i na rjeđenje o sudskej opomeni.

Sadržaj rjeđenja o sudskej opomeni

Član 466

- (1) Rjeđenje o sudskej opomeni objavljuje se odmah po završetku glavnog pretresa, sa bitnim razlozima. Tom prilikom okrivljeni će se upozoriti da mu se za krivično djelo koje je učinio ne izriče kazna, jer se očekuje da će i sudska opomena na njega dovoljno uticati da više ne vrati krivična djela. Ako se rjeđenje o sudskej opomeni objavljuje u odsustvu okrivljenog, sud će ovo upozorenje unijeti u obrazloženje rjeđenja. Na odricanje od prava na ualbu i pisani izradu rjeđenja shodno se primjenjuje odredba člana 458 stav 7 ovog zakonika.
- (2) U dispozitivu rjeđenja o sudskej opomeni, pored ličnih podataka o okrivljenom, naveće se samo da se okrivljenom izriče sudska opomena za djelo koje je predmet optužbe i zakonski naziv krivičnog djela. Dispozitiv rjeđenja o sudskej opomeni obuhvata i podatke iz člana 374 stav 1 tač. 5 i 7 ovog zakonika.

(3) U obrazloženju rješenja sud će iznijeti kojim se razlozima rukovodio prilikom izricanja sudske opomene.

Osnovi za pobijanje rješenja o sudske opomeni

Član 467

- (1) Rješenje o sudske opomeni može se pobijati zbog osnova iz člana 385 tač. 1, 2 i 3 ovog zakonika, kao i zbog toga što nijesu postojale okolnosti koje opravdavaju izricanje sudske opomene.
- (2) Ako rješenje o sudske opomeni sadrži odluku o mjerama bezbjednosti, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu, ova odluka može se pobijati iz razloga što sud nije pravilno primijenio mjeru bezbjednosti ili oduzimanje imovinske koristi, odnosno što je odluku o troškovima krivičnog postupka ili imovinskopravnom zahtjevu donio protivno zakonskim odredbama.

Povrede Krivičnog zakonika

Član 468

Povreda Krivičnog zakonika u slučaju izricanja sudske opomene postoji ako je Krivični zakonik povrijeđen po pitanjima iz člana 387 tač. 1 do 4 ovog zakonika.

Odluka drugostepenog suda o ūalbi

Član 469

- (1) Ako je ūalbu protiv rješenja o sudske opomeni izjavio tužilac na optetu okrivljenog, drugostepeni sud može donijeti presudu kojom se okrivljeni oglašava krivim i izriče mu se kazna ili uslovna osuda, ako nađe da je pravilno utvrdio odlučne činjenice, a da se pravilnom primjenom zakona može izreći kazna ili uslovna osuda.
- (2) Povodom ūalbe protiv rješenja o sudske opomeni drugostepeni sud može donijeti rješenje kojim se optužba odbacuje ili presudu kojom se optužba odbija ili se okrivljeni oslobađa od optužbe, ako nađe da je pravilno utvrdio odlučne činjenice i da se pravilnom primjenom zakona može izreći jedna od ovih odluka.
- (3) Kad postoje uslovi iz člana 406 ovog zakonika, drugostepeni sud će donijeti rješenje kojim se odbija ūalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje pravstvenog suda o sudske opomeni.

Dio treći

POSEBNI POSTUPCI

Glava XXIX

POSTUPAK ZA PRIMJENU MJERA BEZBJEDNOSTI, ODUZIMANJE IMOViNSKE KORISTI, TRAJNO ODUZIMANJE IMOViNE Čije ZAKONITO PORIJEKLO NIJE DOKAZANO I OPOZIVANJE USLOVNE OSUDE

1. POSTUPAK ZA PRIMJENU MJERA BEZBJEDNOSTI

Opôte odredbe o izricanju mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno psihijatrijskog liječenja na slobodi

Član 470

- (1) Ako je okrivljeni učinio djelo u stanju neuračunljivosti, državni tužilac će podnijeti sudu predlog da izrekne mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja tog učinjoca u zdravstvenoj ustanovi, odnosno predlog za obavezno psihijatrijsko liječenje učinjoca na slobodi, ako za izricanje takve mjere postoje uslovi propisani Krivičnim zakonikom.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana okrivljeni koji se nalazi u pritvoru će se do završetka postupka za primjenu mjeru bezbjednosti privremeno smjestiti u odgovarajuću psihijatrijsku ustanovu ili u neku drugu odgovarajuću prostoriju.
- (3) Poslije podnošenja predloga iz stava 1 ovog člana okrivljeni mora imati branioca.

Izricanje mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi i obustava postupka za izricanje tih mjeru

Član 471

- (1) O izricanju mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ili obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi odlučuje, poslije održanog glavnog pretresa, sud nadleđan za suđenje u prvom stepenu.
- (2) Pored lica koja se moraju pozvati na glavni pretres, pozvaće se kao vještaci i psihijatri iz psihijatrijske ustanove kojoj je bilo povjerenovo vještac o uračunljivosti okrivljenog. Okrivljeni će se pozvati ako je njegovo stanje takvo da može prisustovati glavnem pretresu. O glavnem pretresu će se obavijestiti bračni drug okrivljenog i njegovi roditelji, odnosno staralac, a prema okolnostima i drugi bliski srodnici.
- (3) Ako sud na osnovu sprovedenih dokaza utvrdi da je okrivljeni učinio određeno krivično djelo i da je u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio neuračunljiv odlučiće, na osnovu saslušanja pozvanih lica i nalaza i mioljenja vještaka, da li će okrivljenom izreći mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi. Prilikom odlučivanja koju će od tih mjera bezbjednosti izreći sud nije vezan za predlog državnog tužioca.
- (4) Ako sud nađe da okrivljeni nije bio neuračunljiv, obustaviće postupak za izricanje mjera bezbjednosti.
- (5) Protiv rješenja suda mogu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja, izjaviti žalbu sva lica iz člana 382 ovog zakonika, osim očećenog.

Izricanje mjera nakon izmjene optužnog akta na glavnom pretresu

Član 472

Mjere bezbjednosti iz člana 470 stav 1 ovog zakonika mogu se izreći i kad državni tužilac na glavnom pretresu izmijeni podignutu optužnicu, odnosno optužni predlog, podnošenjem predloga za izricanje tih mjera.

Izricanje kazne i mjeru bezbjednosti

Član 473

Kad sud izrekne kaznu licu koje je izvršilo krivično djelo u stanju bitno smanjene uračunljivosti, tom presudom će izreći i mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ako utvrdi da za to postoje zakonski uslovi propisani Krivičnim zakonom.

Dostavljanje odluke sudu koji odlučuje o ličavanju poslovne sposobnosti

Član 474

Pravosnažna odluka kojom je izrečena mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi iz čl. 471 i 473 ovog zakonika dostaviće se sudu koji je nadleđan da odluči o ličenju poslovne sposobnosti. O odluci će se obavijestiti i organ starateljstva.

Ispitivanje opravdanosti izrečenih mjera

Član 475

- (1) Sud koji je izrekao mjeru bezbjednosti ispituće, po službenoj dužnosti, svakih devet mjeseci, da li je prestala potreba za liječenjem i čuvanjem u psihijatrijskoj ustanovi. Psihijatrijska ustanova, organ starateljstva i lice kome je izrečena mjeru bezbjednosti mogu tom sudu podnijeti predlog za obustavu mjeru. Po saslušanju državnog tužioca sud će ovu mjeru obustaviti i odrediti otpuštanje učinjocu iz psihijatrijske ustanove, ako na osnovu mioljenja psihijatra utvrdi da je prestala potreba za liječenjem i čuvanjem u toj ustanovi, a može odrediti i njegovo obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi. Ako predlog za obustavu mjeru bude odbijen može se ponovo podnijeti po proteku deset mjeseci od dana donošenja te odluke.
- (2) Kad se iz psihijatrijske ustanove otpušta učinilac čija je uračunljivost bila bitno smanjena, a u toj ustanovi je proveo manje vremena nego što iznosi kazna zatvora na koju je osuđen, sud će rješenjem o otpuštanju odlučiti da li će to lice izdržati ostatak kazne ili će biti pušteno na uslovni otpust. Učinjocu koji se pušta na uslovni otpust može se izreći i mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, ako za to postoje zakonski uslovi.
- (3) Po službenoj dužnosti ili na predlog psihijatrijske ustanove u kojoj se okrivljeni liječi ili je trebalo da se liječi, a po saslušanju državnog tužioca, sud može učinjocu prema kome je primijenjena mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi izreći mjeru bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, ako ustanovi da se učinilac nije podvrgao liječenju ili ga je samovoljno napustio ili da je i

pored liječenja ostao tako opasan za svoju okolinu da je potrebno njegovo čuvanje i liječenje u psihijatrijskoj ustanovi. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti i mioljenje psihijatra, a okrivljeni će se sasluoati, ako to njegovo stanje dozvoljava.

- (4) Odluke iz st. 1, 2 i 3 ovog člana donosi sud na sjednici vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. O sjednici vijeća se obaveještavaju državni tužilac i branilac. Prije donošenja odluke sasluoće se učinilac, ako je to potrebno i moguće.

Postupak u slučaju predloga za izricanje mjere bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara ili obavezno liječenje narkomana

Član 476

- (1) O izricanju mjere bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara i obavezno liječenje narkomana sud odlučuje nakon što pribavi nalaz i mioljenje vještaka. Vještak treba da se izjasni i o mogućnostima liječenja okrivljenog.
- (2) Ako je uslovnom osudom učiniocu određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga je samovoljno napustio, sud može, po službenoj dužnosti ili na predlog ustanove u kojoj se učinilac liječio ili je trebalo da se liječi, a po sasluoanju državnog tužioca i učinjoca, odrediti opozivanje uslovne osude ili prinudno izvršenje izrečene mjere obavezno liječenje alkoholičara ili obavezno liječenje narkomana u zdravstvenoj ustanovi ili drugoj specijalizovanoj ustanovi. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti i mioljenje vještaka.

Postupak za izricanje mjere bezbjednosti oduzimanje predmeta

Član 477

- (1) Predmeti koji se u skladu sa Krivičnim zakonom mogu oduzeti, oduzeće se i kad se krivični postupak ne završi presudom kojom se optuženi oglašava krimim, ako to zahtijevaju razlozi bezbjednosti ljudi i imovine ili razlozi morala ili ako i dalje postoji opasnost da će biti upotrijebeni za izvršenje krivičnog djela.
- (2) Posebno rješenje o tome donosi organ pred kojim se vodio postupak u času kad je postupak završen, odnosno kad je obustavljen.
- (3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stava 1 ovog člana donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika i kad je u presudi kojom je optuženi oglašen krimim propušteno da se doneše ta odluka.
- (4) Ovjereni prepis odluke o oduzimanju predmeta dostaviće se vlasniku predmeta, ako je vlasnik poznat.
- (5) Protiv odluke iz st. 2 i 3 ovog člana vlasnik predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonskog osnova za oduzimanje predmeta. Ako rješenje iz stava 2 ovog člana nije donio sud, o žalbi odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika suda koji je bio nadležan za suđenje u prvom stepenu. Ako je rješenje o oduzimanju predmeta donijelo vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika provostepenog suda u slučaju iz stava 3 ovog člana, o žalbi na to rješenje odlučuje vijeće neposredno višeg suda.

2. POSTUPAK ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

Opće odredbe o oduzimanju imovinske koristi

Član 478

- (1) Imovinska korist pribavljeni izvršenjem krivičnog djela utvrđuje se u izviđaju, prethodnom postupku i na glavnem pretresu po službenoj dužnosti.
- (2) Sud i drugi organi dužni su da u izviđaju, prethodnom postupku i na glavnem pretresu prikupljaju dokaze i utvrđuju okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinske koristi.
- (3) Ako je očećeni podnio imovinskopravni zahtjev za povraćaj stvari pribavljenih krivičnim djelom, odnosno za isplatu iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Oduzimanje imovinske koristi od drugog lica

Član 479

- (1) U slučaju oduzimanja imovinske koristi pribavljeni krivičnim djelom od drugog lica na koje je imovinska korist prenesena ili za koje je imovinska korist pribavljena, to lice kao i predstavnik pravnog lica pozvaće se radi sasluoanja u istrazi i na glavnem pretresu. U pozivu će se to lice upozoriti da će se postupak sprovesti i bez njegovog prisustva.

- (2) Predstavnik pravnog lica sasluoće se na glavnom pretresu poslije okrivljenog. Na taj način postupiće se u odnosu na drugo lice iz stava 1 ovog člana, ako nije pozvano kao svjedok.
- (3) Lice na koje je imovinska korist prenesena ili lice za koje je imovinska korist pribavljen, odnosno predstavnik pravnog lica, ovlaoćeno je da u vezi sa utvrđivanjem imovinske koristi predlaue dokaze i da, po ovlaoćenju predsjednika vijeća, postavlja pitanje okrivljenom, svjedocima i vjeotacima.
- (4) Isključenje javnosti na glavnom pretresu ne odnosi se na lice na koje je imovinska korist prenesena ili za koje je imovinska korist pribavljen, odnosno predstavnika pravnog lica.
- (5) Ako sud tek u toku glavnog pretresa utvrdi da postoje uslovi za oduzimanje imovinske koristi, prekinuće glavnog pretresa i pozvati lice na koje je imovinska korist prenesena ili za koje je imovinska korist pribavljen, odnosno predstavnika pravnog lica.

Utvrdavanje iznosa imovinske koristi po slobodnoj ocjeni

Član 480

Sud će visinu iznosa imovinske koristi odmjeriti po slobodnoj ocjeni, ako bi njen utvrđivanje izazvalo nesrazmjerne teškoće ili znatno odugovlačenje postupka.

Odredivanje privremenih mjera obezbjeđenja

Član 481

Kad postoje uslovi za oduzimanje imovinske koristi, sud će, po službenoj dužnosti ili na predlog državnog tužioca, odrediti privremene mjere obezbjeđenja po odredbama zakona kojim je uređen izvršni postupak. U tom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 243 ovog zakonika.

Izricanje oduzimanja imovinske koristi

Član 482

- (1) Oduzimanje imovinske koristi sud može izreći u presudi kojom se optuženi oglašava krivim, u rješenju o kaunjavaju bez glavnog pretresa, u rješenju o sudskoj opomeni ili u rješenju o primjeni vaspitne mjere, kao i u rješenju kojim se izriče mjera bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi i obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi.
- (2) U izreci presude ili u dispozitivu rješenja, sud će navesti koji se predmeti od vrijednosti, novčani iznos ili neka druga imovinska korist oduzimaju.
- (3) Ovjereni prepis presude, odnosno rješenja dostavlja se i licu na koje je imovinska korist prenesena ili za koje je imovinska korist pribavljen, odnosno predstavniku pravnog lica, ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od tog lica ili od pravnog lica.

Zahtjev za ponavljanje postupka u vezi oduzimanja imovinske koristi

Član 483

Lice iz člana 479 ovog zakonika može podnijeti zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u vezi odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Shodna primjena odredaba o ualbi

Član 484

Na ualbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi shodno će se primjenjivati odredbe člana 383 st. 2 i 3 i čl. 391 i 395 ovog zakonika.

Primjena drugih odredaba zakonika

Član 485

Na postupak za izricanje mjera bezbjednosti ili za oduzimanje imovinske koristi shodno će se primjenjivati druge odredbe ovog zakonika, ako odredbama ove glave nije drugčije određeno.

3. TRAJNO ODUZIMANJE IMOVINE ČIJE ZAKONITO PORIJEKLO NIJE DOKAZANO

Zahtjev za trajno oduzimanje imovine i sadržaj zahtjeva

Član 486

Briće se. (Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnoöću, "Sl. list CG", br. 58/15)

Član 487

Briće se. (Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnoöću, "Sl. list CG", br. 58/15)

Član 488

Briće se. (Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnoöću, "Sl. list CG", br. 58/15)

Član 489

Briće se. (Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnoöću, "Sl. list CG", br. 58/15)

4. POSTUPAK ZA OPOZIVANJE USLOVNE OSUDE**Član 490**

- (1) Kad je uslovnom osudom određeno da će se kazna izvröiti ako osuđeni ne vrati imovinsku korist, ne naknadi ötetu ili ne ispuni druge obaveze, a osuđeni u određenom roku nije ispunio te obaveze, sud koji je sudio u prvom stepenu sproveöće postupak za opozivanje uslovne osude na predlog ovlaöéenog tuüiocu ili po sluûbenoj duûnosti.
- (2) Sudija koji za to bude određen sasluöaće osuđenog, ako je dostupan i sproveöće potrebne radnje radi utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza vaûnih za odluku.
- (3) Poslije toga će predsjednik vijeća zakazati sjednicu vijeća, o kojoj će obavijestiti tuüiocu, osuđenog i oötećenog. Nedolazak stranaka i oötećenog, ako su uredno obavijeöteni, ne sprječava odrûavanje sjednice vijeća.
- (4) Ako sud utvrdi da osuđeni nije ispunio obavezu koja mu je bila određena presudom, donijeće presudu kojom će opozvati uslovnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvröi ili odrediti novi rok za ispunjenje obaveze ili ukinuti taj uslov ili određenu obavezu zamijeniti drugom obavezom. Ako sud nađe da nema osnova za donoënje neke od tih odluka, rjeöenjem će obustaviti postupak za opozivanje uslovne osude.
- (5) Protiv presude iz stava 4 ovog člana moûe izjaviti i oötećeni, ako se presudom dira u njegove interese.

Glava XXX**POSTUPAK ZA REHABILITACIJU, PRESTANAK PRAVNIH POSLJEDICA OSUDE I MJERA BEZBJEDNOSTI****Donoënje rjeöenja o zakonskoj rehabilitaciji po sluûbenoj duûnosti****Član 491**

- (1) Kad po Krivičnom zakoniku rehabilitacija nastaje protekom određenog vremena i pod uslovom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo krivično djelo, rjeöenje o rehabilitaciji donosi po sluûbenoj duûnosti organ nadleûan za vođenje kaznene evidencije, izuzev u slučaju kad je izrečena uslovna osuda.
- (2) Prije donoënja rjeöenja o rehabilitaciji izvröice se potrebna provjeravanja, a naročito će se prikupiti podaci o tome da li je protiv osuđenog u toku krivični postupak za neko novo krivično djelo učinjeno prije zavröetka postupka rehabilitacije.

Donoënje rjeöenja o zakonskoj rehabilitaciji osuđenog po njegovom zahtjevu**Član 492**

- (1) Ako nadleûni organ ne doneše rjeöenje o rehabilitaciji, osuđeno lice moûe zahtijevati da se utvrdi da je rehabilitacija nastala po Krivičnom zakoniku.
- (2) Ako nadleûni organ ne postupi po zahtjevu osuđenog u roku od mjesec dana od dana prijema zahtjeva, osuđeni moûe traûiti da sud koji je u prvom stepenu izrekao presudu doneše rjeöenje o rehabilitaciji.
- (3) O zahtjevu osuđenog odlučuje sud po pribavljenom miöljenju drûavnog tuüiocu.

Rehabilitacija lica kome je izrečena uslovna osuda**Član 493**

Ako uslovna osuda ne bude opozvana ni poslije jedne godine od isteka roka provjeravanja, sud koji je sudio u prvom stepenu donijeće rješenje o rehabilitaciji. Ovo rješenje dostaviće se osuđenom, državnom tužiocu i organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Rehabilitacija na osnovu sudske odluke

Član 494

- (1) Postupak za sudsку rehabilitaciju pokreće se po molbi osuđenog.
- (2) Molba se podnosi sudu koji je sudio u prvom stepenu.
- (3) Sudija koji za to bude određen prethodno će ispitati da li je isteklo vrijeme provjeravanja po zakonu, nakon čega će sprovesti potrebne radnje radi utvrđivanja činjenica na koje se poziva osuđeni i pribaviti dokaze o svim okolnostima koje su važne za donošenje odluke.
- (4) Oponašanju osuđenog sudija može tražiti izvještaj od policije na čijem je području osuđeni boravio poslije izdržane kazne, a može takav izvještaj tražiti i od organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija u kojem je osuđeni izdržao kaznu zatvora.
- (5) Poslije sprovođenja radnji iz stava 3 ovog člana, a po saslušanju državnog tužioca, sudija će dostaviti spise sa obrazloženim predlogom vijeću suda koji je sudio u prvom stepenu.
- (6) Protiv odluke suda po molbi za rehabilitaciju ualbu može izjaviti osuđeni i državni tužilac.
- (7) Ako sud odbije molbu zato što osuđeni svojim oponašanjem nije zaslužio rehabilitaciju, osuđeni može molbu ponoviti po isteku jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju molbe.

Zabrana davanja podataka o rehabilitaciji i prestanku pravnih posljedica osude

Član 495

U uvjerenju koje se izdaje na osnovu kaznene evidencije odluka o rehabilitaciji i prestanku pravnih posljedica osude ne smiju se pominjati.

Prestanak mjera bezbjednosti

Član 496

- (1) Molba za prestanak mjere bezbjednosti zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti ili zabrana upravljanja motornim vozilom ili molba za prestanak pravne posljedice osude koja se odnosi na zabranu sticanja određenog prava podnosi se sudu koji je sudio u prvom stepenu.
- (2) Sudija koji za to bude određen prethodno će ispitati da li je isteklo vrijeme provjeravanja po zakonu, nakon čega će sprovesti potrebne radnje radi utvrđivanja činjenica na koje se poziva osuđeni i pribaviti dokaze o svim okolnostima koje su važne za donošenje odluke.
- (3) Oponašanju osuđenog sudija može tražiti izvještaj od policije na čijem je području osuđeni boravio poslije izdržane, oproštene ili zastarjele glavne kazne, a može takav izvještaj tražiti i od organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija u kojem je osuđeni izdržao kaznu zatvora.
- (4) Poslije sprovođenja radnji iz stava 2 ovog člana, a po pribavljenom mišljenju državnog tužioca, sudija će dostaviti spise sa obrazloženim predlogom vijeću suda koji je sudio u prvom stepenu.

Ponovno podnošenje molbe za prestanak mjera bezbjednosti

Član 497

Kad sud odbije molbu za prestanak mjera bezbjednosti ili pravnih posljedica osude, nova molba se može podnijeti po isteku jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja kojim je ranije podnesena molba odbijena.

Glava XXXI

POSTUPAK ZA NAKNADU ÄTETE, REHABILITACIJU I OSTVARIVANJE DRUGIH PRAVA LICA NEOSNOVANO OSUĐENIH, NEZAKONITO ILI NEOSNOVANO LIÄENIH SLOBODE

Lica koja imaju pravo na naknadu ätete zbog neosnovane osude

Član 498

- (1) Pravo na naknadu ötete zbog neosnovane osude ima lice kome je pravosnaûno izrečena krivična sankcija ili koje je oglaöeno krivim, a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka novi postupak pravosnaûno obustavljen ili je pravosnaûnom presudom oslobođeno od optuûbe ili je optuûba odbijena, osim ako je:
- 1) do obustave postupka ili presude kojom se optuûba odbija doölo zbog toga öto je u novom postupku oötećeni kao tuûilac, odnosno privatni tuûilac odustao od gonjenja, a do odustanka je doölo na osnovu sporazuma sa okriviljenim;
 - 2) u novom postupku rjeöenjem optuûba odbačena zbog nenađeûnosti suda, a ovlaöćeni tuûilac je preduzeo gonjenje pred nadleûnim sudom.
- (2) Osuđeni, odnosno oslobođeni nema pravo na naknadu ötete, ako je svojim laûnim priznanjem u izviđaju ili na drugi način prouzrokovao vođenje krivičnog postupka, odnosno takvim izjavama u postupku prouzrokovao svoju osudu, osim ako je na to bio prinuđen.
- (3) U slučaju osude za krivična djela u sticaju pravo na naknadu ötete moûe se odnositi i na pojedina krivična djela u vezi kojih su ispunjeni uslovi za priznanje naknade.

Zastara potraûivanja

Član 499

- (1) Pravo na naknadu ötete zastarijeva za tri godine od dana pravosnaûnosti prvostepene presude kojom je okriviljeni oslobođen od optuûbe ili kojom je optuûba odbijena, odnosno pravosnaûnosti prvostepenog rjeöenja kojim je postupak obustavljen, a ako je povodom ûalbe rjeöavao viöi sud, od dana prijema odluke viöeg suda.
- (2) Prije podnojenja sudu tuûbe za naknadu ötete oötećeni je duûan da se zahtjevom obrati ministarstvu nadleûnom za poslove pravosuða, radi postizanja sporazuma o postojanju ötete i vrsti i visini naknade.
- (3) U slučaju iz člana 498 stav 1 tačka 2 ovog zakonika o zahtjevu se moûe rjeöavati samo ako ovlaöćeni tuûilac nije preduzeo gonjenje pred nadleûnim sudom u roku od tri mjeseca od dana prijema pravosnaûne odluke. Ako po isteku ovog roka ovlaöćeni tuûilac preuzme gonjenje, prekinuće se postupak za naknadu ötete do okončanja krivičnog postupka.

Naknada ötete putem tuûbe

Član 500

- (1) Ako zahtjev za naknadu ötete ne bude usvojen ili ministarstvo nadleûno za poslove pravosuða ne doneše odluku u roku od tri mjeseca od dana podnojenja zahtjeva, oötećeni moûe kod nadleûnog suda podnijeti tuûbu za naknadu ötete. Ako je postignut sporazum samo za dio zahtjeva, oötećeni moûe podnijeti tuûbu i za preostali dio zahtjeva.
- (2) Za vrijeme trajanja postupka iz stava 1 ovog člana ne teče rok zastarjelosti iz člana 499 stav 1 ovog zakonika.
- (3) Tuûba za naknadu ötete podnosi se protiv Crne Gore.

Nasljedivanje prava na naknadu ötete

Član 501

- (1) Nasljednici nasljeđuju samo pravo oötećenog lica na naknadu imovinske ötete. Ako je oötećeni podnio zahtjev, nasljednici mogu nastaviti postupak samo u granicama podnesenog zahtjeva za naknadu imovinske ötete.
- (2) Nasljednici oötećenog lica mogu poslije njegove smrti nastaviti postupak za naknadu ötete, odnosno pokrenuti postupak, ako je oötećeno lice umrlo prije isteka roka zastarjelosti i od zahtjeva se nije odreklo, u skladu sa pravilima o naknadi ötete propisanim Zakonom o obligacionim odnosima.

Lica kojima pripada pravo na naknadu ötete

Član 502

- (1) Pravo na naknadu ötete pripada i licu koje je:
- 1) bilo u pritvoru ili koje je od strane policije ili drûavnog tuûioca liöeno slobode ili mu je sloboda odlukom suda ograničena u vezi sa krivičnim djelom, a nije doölo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen pravosnaûnim rjeöenjem ili je pravosnaûnom presudom oslobođeno od optuûbe ili je optuûba odbijena;
 - 2) izdrûavalо kaznu zatvora, a povodom ponavljanja krivičnog postupka, odnosno zahtjeva za zaötitu zakonitosti, izrečena mu je kazna zatvora u trajanju kraćem od kazne koju je izdrûalo ili je izrečena krivična sankcija koja se ne sastoji u liöenju slobode ili je oglaöeno krivim, a oslobođeno od kazne;

- 3) uslijed greške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišeno slobode ili je zadržano duće u pritvoru ili u organu uprave nadležnom za izvršenje krivičnih sankcija ili ustanovi za izvršavanje mjere;
- 4) u pritvoru provelo duće vremena nego što traje kazna zatvora na koju je osuđeno.
- (2) Licu koje je po članu 264 ovog zakonika lišeno slobode bez zakonskog osnova pripada pravo na naknadu ötete, ako protiv njega nije određen pritvor, niti mu je vrijeme za koje je lišeno slobode uračunato u izrečenu kaznu za krivično djelo ili za prekršaj.
- (3) Naknada ötete ne pripada licu koje je svojim nedozvoljenim postupcima prouzrokovalo lišenje slobode, odnosno određivanje pritvora. U slučajevima iz stava 1 tačka 1 ovog člana isključeno je pravo na naknadu ötete i kad su postojale okolnosti iz člana 498 stav 1 ovog zakonika ili ako je postupak obustavljen na osnovu člana 249 ovog zakonika.
- (4) U postupku za naknadu ötete u slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ove glave.

Objavljivanje odluke iz koje proizilazi neosnovanost ranije osude u sredstvima javnog informisanja

Član 503

- (1) Ako je slučaj na koji se odnosi neosnovana osuda ili neosnovano lišenje slobode nekog lica objavljen u sredstvima javnog informisanja i time bio povrijđen ugled tog lica, sud će, na njegov zahtjev, objaviti u sredstvima javnog informisanja saopštenje o odluci iz koje proizilazi neosnovanost ranije osude, odnosno neosnovanost lišenja slobode. Ako slučaj nije objavljen u sredstvima javnog informisanja, ovakvo saopštenje će se, na zahtjev tog lica, dostaviti državnom organu, organu lokalne samouprave, privrednom društvu, drugom pravnom ili fizičkom licu kod kojeg je lice u radnom odnosu, a ako je to za njegovu rehabilitaciju potrebno i drugoj organizaciji. Poslije smrti osuđenog lica pravo na podnošenje ovog zahtjeva pripada njegovom bračnom drugu, djeci, roditeljima, braći i sestrama.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti i ako nije podnesen zahtjev za naknadu ötete.
- (3) Pored uslova iz člana 493 ovog zakonika, zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti i kad je povodom vanrednog pravnog lijeka izmijenjena pravna kvalifikacija djela, ako je uslijed pravne kvalifikacije u ranjoj presudi bio teže povrijđen ugled osuđenog lica.
- (4) Zahtjev iz st. 1, 2 i 3 ovog člana podnosi se u roku od četiri mjeseca od dana pravosnažnosti odluke iz člana 499 stav 1 ovog zakonika sudu koji je u krivičnom postupku sudio u prvom stepenu. O zahtjevu odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Prilikom rješavanja o zahtjevu shodno se primjenjuju odredbe člana 498 st. 2 i 3 i člana 502 stav 3 ovog zakonika.

Poništavanje upisa neopravdane osude u kaznenoj evidenciji

Član 504

Sud koji je u krivičnom postupku sudio u prvom stepenu donijeće, po službenoj dužnosti, rješenje kojim se poništava upis neosnovane osude u kaznenoj evidenciji. Rješenje se dostavlja organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije. O poništenom upisu ne smiju se nikom davati podaci iz kaznene evidencije.

Ograničenje prilikom razmatranja, prepisivanja ili snimanja pojedinih spisa

Član 505

Lice kome je dozvoljeno razmatranje, prepisivanje ili snimanje spisa u skladu sa čl. 203, 203a i 203b ovog zakonika koji se odnose na neosnovanu osudu ili neosnovano lišenje slobode ne može upotrijebiti podatke iz tih spisa na način koji bi bio ötetan za rehabilitaciju lica protiv koga je vođen krivični postupak. Predsjednik suda je dužan da na ovo upozori lice kome je dozvoljeno razmatranje, prepisivanje ili snimanje, öto će se zabilježiti na spisu uz potpis tog lica.

Priznavanje prava iz radnog odnosa

Član 506

- (1) Licu kome je zbog neosnovane osude ili neosnovanog lišenja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja priznaje se radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bilo na radu za vrijeme za koje je zbog neosnovane osude ili neosnovanog lišenja slobode staž izgubilo. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neosnovane osude ili neosnovanog lišenja slobode, a koja nije nastala krivicom tog lica.

- (2) Prilikom rjeđavanja o pravu na koje utiče dužina radnog staúa, odnosno staúa osiguranja, nadleûni organ ili organizacija uzeće u obzir staú priznat odredbom stava 1 ovog člana.
- (3) Ako organ ili organizacija iz stava 2 ovog člana ne uzme u obzir staú priznat odredbom stava 1 ovog člana, oötećeno lice moûe zahtijevati da sud iz člana 500 stav 1 ovog zakonika utvrdi da je priznavanje staúa nastupilo po zakonu. Tuûba se podnosi protiv organa ili organizacije koja osporava priznati staú i protiv Crne Gore.
- (4) Na zahtjev organa, odnosno organizacije kod koje se pravo iz stava 2 ovog člana ostvaruje, isplatiće se iz budûetskih sredstava propisani doprinos za vrijeme za koje je odredbom stava 1 ovog člana staú priznat.
- (5) Staú osiguranja priznat odredbom stava 1 ovog člana u cjelini se uračunava u penzijski staú.

Glava XXXII

POSTUPAK ZA IZDAVANJE POTJERNICE I OBJAVE

Pronalaûenje okrivljenog i obavjeêtavanje o njegovoj adresi

Član 507

Ako se ne zna prebivaliöte ili boraviöte okrivljenog, kad je to po odredbama ovog zakonika neophodno, sud ili drûavni tuûilac će zatraûiti od policije da okrivljenog potraûi i da ih obavijesti o njegovoj adresi.

Uslovi za izdavanje potjernice

Član 508

- (1) Izdavanje potjernice moûe se narediti kad se okrivljeni nalazi u bjekstvu i kad je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje je po zakonu propisana kazna zatvora od jedne godine ili teûa kazna, a postoji naredba za njegovo dovođenje ili rjeënje o određivanju pritvora.
- (2) Izdavanje potjernice naređuje sud pred kojim se vodi krivični postupak.
- (3) Izdavanje potjernice narediće se i u slučaju bjekstva okrivljenog iz organa uprave nadleûnog za izvrœenje krivičnih sankcija u kojem izdrûava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bjekstva iz ustanove u kojoj izdrûava zavodsku mjeru. Naredbu u takvom slučaju izdaje rukovodilac te ustanove.
- (4) Naredba suda ili rukovodioca ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se policiji radi izvrœenja.
- (5) Prilikom raspisivanja potjernice i traganja za licima za kojima je raspisana potjernica mogu se preduzeti radnje i ovlaöenja iz člana 257 ovog zakonika.

Izdavanje objave

Član 509

- (1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u vezi sa krivičnim djelom ili ove predmete treba pronaîti, a naroîito ako je to potrebno radi identifikacije pronađenog nepoznatog leôa, narediće se izdavanje objave kojom će se zatraûiti da se podaci ili obavjeôteva dostave organu koji vodi postupak.
- (2) Policija moûe objavljivati i fotografije leöeva i nestalih lica, ako postoje osnovi sumnje da je do smrti, odnosno nestanka tih lica doölo uslijed krivičnog djela.

Povlačenje naredbe o izdavanju potjernice i objave

Član 510

Organ koji je naredio izdavanje potjernice ili objave duûan je da je odmah povuče kad se pronađe traûeno lice ili predmet ili kad nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja ili izvrœenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih potjernica ili objava nije viëe potrebna.

Raspisivanje potjernice i objave

Član 511

- (1) Potjernicu i objavu raspisuje policija.
- (2) Radi obavjeêtavanja javnosti o potjernici ili objavi mogu se koristiti i sredstva javnog informisanja.
- (3) Ako je vjerovatno da se lice za kojim je izdata potjernica nalazi u drugoj drûavi, uz saglasnost ministarstva nadleûnog za poslove pravosuða, moûe se raspisati i međunarodna potjernica.

- (4) Na molbu organa druge drûave moûe se raspisati potjernica i za licem za koje se sumnja da se nalazi u Crnoj Gori, ako je u molbi data izjava da će se u slučaju pronalaûenja tog lica zatraûiti njegovo izdavanje.

Glava XXXIII

PRELAZNE I ZAVRâNE ODREDBE

Posebne odredbe o računanju rokova

Član 512

Ako na dan stupanja na snagu ovog zakonika teče neki rok, taj rok će se računati po odredbama ovog zakonika, osim ako je prema ranijim propisima rok bio duûi.

Primjena odredaba ranije vaûećeg zakonika

Član 513

- (1) Ako je do dana početka primjene ovog zakonika podnesen zahtjev za sprovođenje istrage po odredbama Zakonika o krivičnom postupku ("Sluûbeni list RCG", br. 71/03 i 47/06), istraga će se okončati u skladu sa tim odredbama.
- (2) Ako je do dana početka primjene ovog zakonika donesena odluka protiv koje je po odredbama Zakonika o krivičnom postupku ("Sluûbeni list RCG", br. 71/03 i 47/06) bio dozvoljen pravni lijek, a ta odluka joö nije dostavljena ili je u toku rok za izjavljivanje pravnog lijeka ili po izjavljenom pravnom lijeku joö nije odlučeno, na pravo na pravni lijek i postupak po pravnom lijeku primjenjivaće se odredbe tog zakonika.

Donoënje podzakonskih propisa

Član 514

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom donijeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakonika.

Prestanak vaûenja ranijeg propisa

Član 515

Danom početka primjene ovog zakonika prestaje da vaûi Zakonik o krivičnom postupku ("Sluûbeni list RCG", br. 71/03 i 47/06), osim odredaba glave XXIX koja će se primjenjivati do donoënja zakona kojim će se urediti postupak prema maloljetnicima i druga pitanja u vezi poloûaja maloljetnih učinilaca krivičnih djela.

Primjena pojedinih odredaba

Član 516

- (1) Odredbe čl. 90, 486, 487, 488 i 489 ovog zakonika primjenivaće se od dana početka primjene odredaba Krivičnog zakonika kojima će se urediti prooireno oduzimanje imovine.
- (2) Odredbe glave XX ovog zakonika će se primjenjivati nakon öest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakonika.
- (3) Odredbe čl. 109, 158, 272, 273 i 461 ovog zakonika će se primjenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakonika.
- (4) U postupcima za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina ovaj zakonik će se primjenjivati od 26. avgusta 2010. godine.

Stupanje na snagu

Član 517

Ovaj zakon stupa na snagu nakon isteka roka od 30 dana od dana objavljanja u "Sluûbenom listu Crne Gore".

ODREDBE KOJE NIJESU UÄLE U PREČIÄCEN TEKST

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

("Sluûbeni list Crne Gore", br. 035/15 od 07.07.2015)

Posebne odredbe o računanju rokova**Član 88**

Ako na dan početka primjene ovog zakona teče neki rok, taj rok će se računati po odredbama ovog zakona, osim ako je prema ranijim propisima rok bio duži.

Započeti postupci**Član 89**

Ako je do dana početka primjene ovog zakona podignuta optužnica ili podnijet optužni akt po odredbama Zakonika o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15), na kontrolu optužnice, odnosno prethodno ispitivanje optužnog akta primjenjivaće se odredbe tog zakonika.

Ako je do dana početka primjene ovog zakona donesena odluka protiv koje je u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15) izjavljen pravni lijek, a ta odluka još nije dostavljena ili je u toku rok za izjavljivanje pravnog lijeka ili po izjavljenom pravnom lijeku još nije odlučeno, na pravo na pravni lijek i postupak po pravnom lijeku primjenjivaće se odredbe tog zakonika.

Primjena pojedinih odredaba**Član 90**

Odredbe čl. 90a, 90b i 90v ovog zakonika primjenjivaće se od dana stupanja na snagu zakona kojim će se urediti oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom kriminalnom djelatnoću.

Prestanak vađenja pojedinih odredaba**Član 91**

Odredbe čl. 91 do 96 ovog zakonika prestaju da važe danom stupanja na snagu zakona kojim će se urediti oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom kriminalnom djelatnoću.

Stupanje na snagu**Član 92**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se nakon isteka 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.